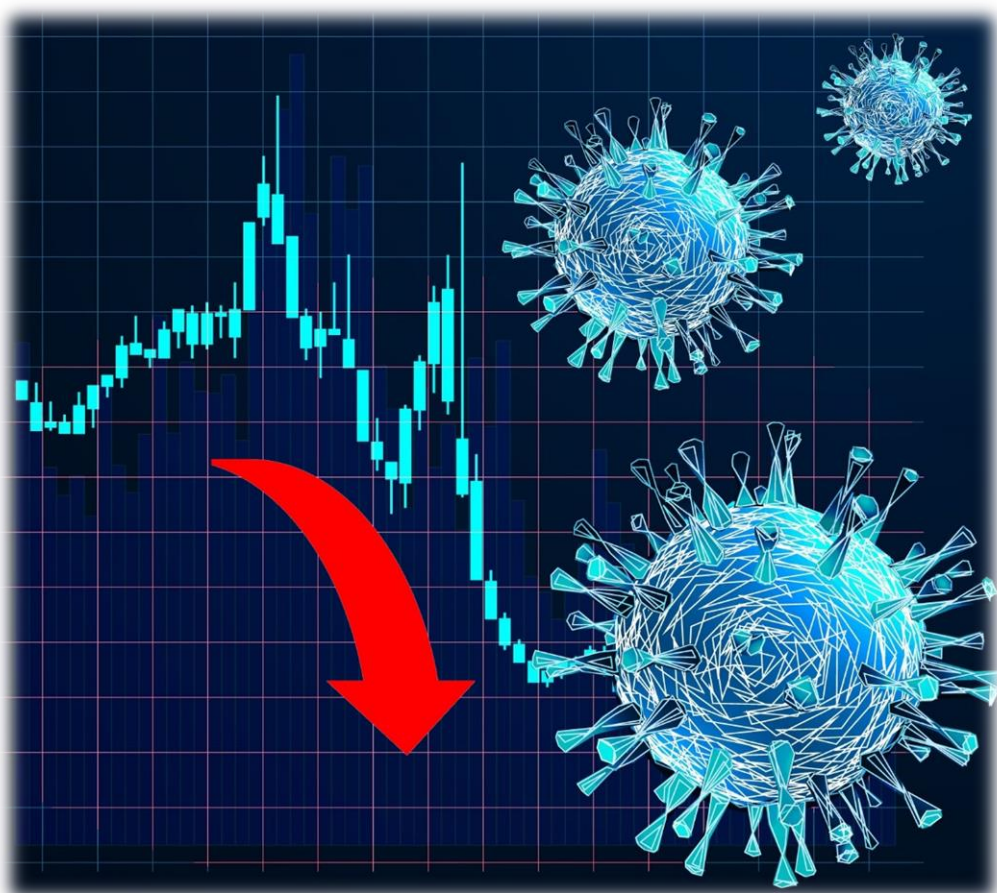

مركز پژوهش‌های اقتصاد ايران

مجموعه مقالات اقتصاد کرونا

مركز پژوهش‌های اقتصاد ايران

بهار ۱۳۹۹

فهرست مقالات :

صفحات

- ۱- اقتصاد ایران گرفتار با ویروس کرونا؛ ضرورت حمایت از کسب و کارها (ویرایش دوم) ۱-۲۷
- ۲- دیده بان سازمان بین‌المللی کار: کووید-۱۹ و دنیای کار، برآوردها و تحلیل‌های به‌روز شده (ویرایش دوم) ۲۸-۴۷
- ۳- اثرات اقتصادی کرونا بر تقاضا، عرضه و تأمین مالی در جهان ۴۸-۵۴
- ۴- اثرات اقتصادی ویروس کرونا بر چشم انداز اقتصادی جهان و توصیه‌های سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی ۵۵-۵۸
- ۵- ویروس کرونا چه معنایی برای اقتصاد جهانی می‌تواند داشته باشد ۵۹-۶۵
- ۶- تحلیل شوک اقتصادی ویروس کرونا و پاسخ‌های سیاستی نوآورانه ۶۶-۷۵
- ۷- کووید-۱۹: ابزارهای توسعه اقتصادی فدرال و پاسخ‌های بالقوه ۷۶-۸۰
- ۸- محرک‌های اقتصادی کووید-۱۹؛ کاهش مالیات بر حقوق و دستمزد کسب و کارها ۸۱-۸۵
- ۹- حمایت‌های شغلی چین ۸۶-۹۰
- ۱۰- فراسوی کرونا ویروس: مسیری به سوی دوره عادی بعدی ۹۱-۹۷
- ۱۱- چگونه می‌توان مانع ورشکستگی کسب و کارها شد ۹۸-۱۰۴
- ۱۲- پیشی گرفتن از مرحله بعدی بحران کرونا ویروس ۱۰۵-۱۱۹
- ۱۳- طرحی برای دورکاری: آموزه‌هایی برگرفته از چین ۱۲۰-۱۳۲
- ۱۴- اقتصاد همه‌گیری جهانی: مورد کووید-۱۹ ۱۳۳-۲۲۲

۱- اقتصاد ایران گرفتار با ویروس کرونا
ضرورت حمایت از کسب و کارها
(ویرایش دوم)

مقدمه

ویروس کوید-۱۹ (nCoV-2019) در دسامبر ۲۰۱۹، در شهر ووهان چین شناسایی شد و به علت گستردگی حوزه عملکرد و نرخ بالای انتقال از فردی به فرد دیگر، در حال حاضر (۱ اردیبهشت ۱۳۹۹) ۲۱۳ کشور، منطقه و قلمرو^۱ جهان از آسیای جنوب شرقی، خاورمیانه، تا قلب اروپا، آمریکا، استرالیا و آفریقا را درگیر کرده است، به نحوی که سازمان بهداشت جهانی (WHO)، این ویروس را "جهان فراگیر" خوانده است. در این میان ضرورت پیگیری سیاست‌های مقابله‌ای از آنجا دوچندان می‌گردد که بدانیم شیوع گسترده ویروس کرونا علاوه بر گرفتن جان شمار زیادی از انسان‌ها و تحمیل هزینه‌های سنگین سلامت به دولت‌ها و خانوارها، فعالیت طیف گسترده‌ای از کسب و کارها را با رکود مواجه ساخته و پیامدهای اقتصادی گسترده‌ای را بر اقتصادهای درگیر تحمیل کرده است. به عنوان مثال، فعالیت بخش تولید در چین در ماه فوریه، به پایین‌ترین سطح از سال ۲۰۰۴ تاکنون رسیده است. بر اساس مدل‌سازی‌هایی که از سوی تحلیلگران در دانشگاه ملی استرالیا انجام شده، تولید ناخالص داخلی در آمریکا و اروپا دو درصد کمتر از پیش‌بینی‌های قبلی (پیش از شیوع کرونا) برآورد شده است. همچنین پیش‌بینی شده است که اگر نرخ مرگ‌ومیر روندی صعودی به خود بگیرد، رشد اقتصادی این کشورها ممکن است تا هشت درصد هم کاهش یابد. از طرف دیگر، به واسطه شیوع این ویروس در سطح جهانی، بازارهای مالی هم با رکود مواجه شده‌اند، انتشار اوراق قرضه از سوی شرکت‌های وال‌استریت کم‌وبیش متوقف شده است و بازدهی اوراق قرضه ۱۰ ساله برای اولین بار در تاریخ آمریکا به زیر یک درصد کاهش یافته است.^۲

با عنایت به آنکه در تاریخ ۱ اردیبهشت سال جاری، کشور ایران بعد از کشورهای آمریکا، اسپانیا، ایتالیا، فرانسه، آلمان، انگلستان، ترکیه و چین؛ نهمین کانون^۳ درگیر با این ویروس شناسایی شده است^۴ و با توجه به آنکه شرط اصلی برای کنترل شیوع این ویروس، کاهش حداکثری تعاملات اجتماعی غیر ضرور و تعطیلی بسیاری از فعالیت‌ها می‌باشد، لذا می‌توان نتیجه گرفت که تداوم شیوع گسترده این ویروس در کشور، ضمن ایجاد فشار بر بخش درمان، نارسایی در توزیع امکانات بهداشتی و تحمیل هزینه‌های بهداشت و سلامت به دولت و خانوارها، به واسطه دامن زدن به تعطیلی گسترده کسب و کارها، وضعیت اقتصادی کشور را حادث‌تر می‌کند و فشار مضاعفی را به کسب و کارهای اقتصادی (فعالیت‌های تولیدی، خدماتی و تجاری) در ماه‌های پیش‌رو وارد خواهد ساخت.

^۱ <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

^۲ مقاله "داروی اقتصاد بیمار جهان چیست" مجله اکونومیست در سایت تجارت نیوز، ۱۸ اسفند ۱۳۹۸.

^۳ از نظر تعداد مرگ و میر، هفتمین کانون بعد از به ترتیب: آمریکا، ایتالیا، اسپانیا، فرانسه، انگلستان و بلژیک

^۴ <https://multimedia.scmp.com/widgets/china/wuhanvirus/>

از سوی دیگر طبق اظهارات رئیس سازمان بهداشت جهانی، کشورهایی که برای برداشتن محدودیت‌ها عجله می‌کنند، آسیب جدی و طولانی به اقتصادشان وارد می‌سازند.^۱ لذا در صورت نداشتن برنامه‌ای جدی برای مهار این بیماری و طولانی شدن این روند، احتمال لطمات جدی‌تر به اقتصاد وجود خواهد داشت و هزینه‌های بیشتری را به دولت تحمیل خواهد کرد. بر این اساس، ضرورت دارد در کنار داشتن یک برنامه اصولی با مشورت پزشکان و متخصصان برای دستیابی به کم‌هزینه‌ترین و اثرگذارترین راه مقابله با این بیماری و اجرای مجموعه سیاست‌هایی به‌منظور قطع زنجیره انتشار این ویروس و حمایت از خانوارهای آسیب‌پذیر، مجموعه سیاست‌هایی نیز در راستای حمایت از بخش تولید و کسب‌وکارها اجرایی گردد.

با توجه به آنکه هیئت‌وزیران در مصوبه خود مورخ ۱۳۹۹/۱/۱۱، به شماره ۱۶۷۷/ت/۵۷۴۳۵، کسب‌وکارهای اقتصادی مشمول انواع حمایت‌ها در ده طبقه شغلی^۲ در نظر گرفته شده‌اند و این طبقه‌بندی نیز حکایت از آن دارد که حمایت‌ها بیشتر اصناف و مشاغل را در برمی‌گیرد، لذا ضرورت دارد در کنار حمایت از این مشاغل، برنامه‌های حمایتی مشخصی برای واحدهای تولیدی و خدمات پشتیبان تولید نیز در دستور کار سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کشور قرار گیرد؛ چراکه بخش مولد اقتصاد کشور قبل از وقوع بحران کرونا به علت تحریم‌های تحمیلی، نوسانات گسترده نرخ ارز، فضای رکود تورمی حاکم بر اقتصاد کشور و... با چالش‌های متعدد مواجه بوده و اغلب زیر ظرفیت بهینه به فعالیت مشغول بوده‌اند و شیوع این بیماری نیز در حال حاضر با دامن زدن به تعطیلی‌های گسترده و نارسایی در تأمین مواد اولیه، کاهش تقاضا و...، پیامدهای مخرب مستقیم و غیرمستقیمی بر حوزه‌های عملکرد کسب‌وکارهای تولیدی وارد ساخته است و اگر نسبت به حمایت از این بخش بی‌توجهی شود، ظرفیت‌های تولیدی اندک کشور نیز از بین خواهند رفت. با توجه به آنکه آسیب تولید، به گسترش بیکاری دامن می‌زند و افزایش گسترده بیکاری به منزله گسترش فقر و شورش‌های اجتماعی است، لذا با در نظر گرفتن این ملاحظه، تمرکز گزارش حاضر ارائه سازوکارهای حمایتی به‌منظور مدیریت پیامدهای شیوع این بیماری بر واحدهای تولیدی و خدمات پشتیبان تولید می‌باشد تا از این‌گذر، بیشترین تحرک و اثرگذاری در اقتصاد بیمار کشور ایجاد گردد.

بر این اساس مرکز پژوهش‌های اتاق ایران با همکاری شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، کمیسیون‌های تخصصی و تشکل‌های اقتصادی، تلاش داشته است تا با ارائه مجموعه پیشنهادهایی به‌منظور کاهش پیامدهای اقتصادی شیوع کرونا، نقش مشورتی خود را ایفا کند و در کنار دولت در جهت تحقق شعار سال مبنی بر "ایجاد جهش در تولید" گام مثبتی بردارد.

^۱ <https://www.cnbc.com/2020/04/03/who-says-countries-that-rush-to-lift-coronavirus-containment-risk-more-severe-and-prolonged-damage-to-economy.html>

^۲ ده طبقه شغلی شامل: رستوران‌ها، فروشگاه‌هایی که آجیل، شیرینی و محصولات مشابه را به فروش می‌رسانند، آژانس‌های سفر و گردشگری، هتل‌ها و شرکت‌های اقامتی، شرکت‌های حمل‌ونقل، خطوط هوایی، شرکت‌های نساجی، تولیدکنندگان محصولات چرم، مراکز ورزشی و سرگرمی و برگزارکنندگان مراسم مختلف. برگرفته از بخشنامه هیئت وزیران، شماره بخشنامه ۱۶۷۷/ت/۵۷۴۳۵، به تاریخ ۱۳۹۹/۱/۱۱.

۱- اثرات اقتصادی ویروس کرونا بر چشم‌انداز اقتصادی جهان

بر اساس اطلاعات ارائه شده در کتاب "اقتصاد در زمان کوید ۱۹" که با مشارکت بسیاری از اقتصاددان‌های مطرح بین‌المللی تدوین شده است، اندازه و استمرار تأثیر اقتصادی این ویروس ناشناخته است. نکته اصلی که نویسندگان این کتاب به آن اشاره داشته‌اند این است که عدم قطعیت بالا در خصوص رفتار این بیماری و نتایج آن در مناطق مختلف، از نتایج نامطلوب طولانی‌مدت و زخم‌های عمیق بر پیکره اقتصاد در سطح جهانی حکایت دارد، حتی عمیق‌تر از سایر بیماری‌ها و پاندمی‌هایی^۲ است که تاکنون رخ داده است. نکته‌ای که در خصوص وسعت اثرگذاری شیوع این بیماری بر اقتصاد جهانی باید به آن اشاره کرد این است که کانون شیوع این بیماری برای نخستین بار پس از جنگ جهانی دوم، کشورهایی را هدف قرار داده است که نقش اقتصادی مهمی در سطح بین‌المللی ایفا می‌کنند و در زمره اقتصادهای اول دنیا قرار می‌گیرند. درحالی‌که اپیدمی‌های پیشین به‌طور عمده در اقتصادهای درحال توسعه و فقیر شیوع پیدا می‌کرد. این ویروس کشورهایی را تحت تأثیر قرار داده است که در زمره اقتصادهای برتر جهان قلمداد می‌شوند. بر اساس آمارهای ۵ مارس ۲۰۲۰، ده کشوری که در سطح بالایی از شیوع این بیماری ضربه دیدند شامل ایالات متحده، چین، ژاپن، آلمان، انگلیس، فرانسه و ایتالیا، تقریباً لیست ده اقتصاد بزرگ جهان را تشکیل می‌دهند (البته به استثنا ایران و هند).

با توجه به سهمی که این کشورها در اقتصاد جهانی دارند، سهم ۶۰ درصد از عرضه جهانی (GDP)، ۶۵ درصد از تولید جهانی و ۴۱ درصد از کالاهای صادراتی در جهان، پر واضح است که عمده کشورهای اصلی اقتصاد دنیا با این ویروس درگیر شده و آسیب دیدن این کشورها، به‌شدت اقتصاد بین‌الملل را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در کتاب اقتصاد در زمان کوید ۱۹ در خصوص شیوع این ویروس در اقتصادهای برتر و اثرگذاری بسیار گسترده آنها بر اقتصاد جهانی از این ناحیه چنین تعبیر شده است که "اگر این کشورها یک عطسه کوچک بزنند، کل دنیا را سرما فرا خواهد گرفت".

همچنین، با توجه به پیش‌بینی‌های جدید سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD)^۳، باید در نظر داشت که اقدامات بازدارنده سخت‌گیرانه‌ای که برای کند کردن گسترش ویروس کرونا (Covid-19) مورد نیاز است، به‌طور قابل ملاحظه‌ای تولید ناخالص داخلی اقتصادهای بزرگ را در کوتاه‌مدت کاهش خواهد داد. بر اساس جدیدترین تخمین‌های سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، تعطیلی کسب‌وکارها به‌طور مستقیم بخش‌هایی مشتمل بر یک‌سوم از تولید ناخالص داخلی اقتصادهای

^۱ معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، پژوهشکده آینده‌پژوهی و سلامت و مرکز تحقیقات آینده‌نگری و نوآوری سلامت (اسفند ۱۳۹۸)، ترجمه اقتصاد در زمان کوید ۱۹.

^۲ براساس تعریف سازمان بهداشت جهانی، اپیدمی به شیوع گسترده اما منطقه‌ای یک بیماری گفته می‌شود؛ اما پاندمی به وضعیتی گفته می‌شود که یک بیماری جدید در تمام جهان شیوع یافته و افراد زیادی را در تمام دنیا درگیر نموده است.

^۳ <https://www.oecd.org/coronavirus/en/>

بزرگ را متأثر ساخته است. هر ماه تعطیلی کسب‌وکارها، زبانی معادل ۲ واحد درصد کاهش در رشد تولید ناخالص داخلی سالانه اقتصادهای بزرگ به همراه دارد. بخش گردشگری به‌تنهایی، ۷۰٪ کاهش فعالیت را تجربه کرده است. بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده توسط سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD)، در تمام اقتصادها بیشترین آسیب را خرده‌فروشی و عمده‌فروشی و املاک و مستغلات دیده‌اند. در سایر بخش‌ها، کشورها شاهد آسیب‌های متفاوتی هستند. تعطیلی صنایع ساخت در بخش حمل‌ونقل^۱ در بعضی از کشورها آسیب جدی به اقتصاد وارد کرده است، درحالی‌که کاهش فعالیت‌های گردشگری و تفریحی در برخی دیگر از اقتصادها آسیب بیشتری به‌جای گذاشته است. این تفاوت‌ها به دلیل تفاوت ترکیب تولید کشورها است. اقتصادهایی که گردشگری در آنها سهم عمده‌ای دارد، اعمال قرنطینه و محدودیت‌های سفر به‌شدت آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از طرف دیگر، کشورهایی که دارای بخش کشاورزی و معدن نسبتاً قابل‌توجهی هستند، از جمله کشورهای نفت‌خیز، ممکن است اثرات اولیه کمتری را در این ارتباط احساس کنند، اگرچه درنهایت، تولید در اثر کاهش تقاضای جهانی برای کالا متأثر خواهد شد. تأثیر تعطیلی مشاغل بر کاهش تولید اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای بزرگ نوظهور ۱۵٪ یا بیشتر و در اقتصادهای متوسط تا ۲۵٪ ارزیابی می‌شود^۲. بر این اساس، در ادامه به بررسی تجارب و نحوه رویارویی کشورهای منتخب با اثرات اقتصادی ویروس کرونا پرداخته شده است.

۲- تجارب کشور چین در مقابله با پیامدهای اقتصادی شیوع ویروس کرونا

دولت چین در راستای مقابله با پیامدهای اقتصادی شیوع کرونا بر کسب‌وکارهای این کشور تلاش کرده است با تدوین سیاست‌های حمایتی و تشویقی، از آثار سوء این ویروس بر اقتصاد کشورش بکاهد. مهم‌ترین اقدامات دولت چین در این زمینه در ادامه آمده است^۳.

✓ افزایش حمایت‌های مالی از کسب‌وکارها

- تشویق بانک‌ها به تعدیل شیوه بازپرداخت وام‌ها، افزایش دوره سررسید وام‌ها، امکان تأمین مالی مجدد و استمهال وام‌های بانکی صنایع و کسب‌وکارهایی که از وام دریافتی برای سرمایه‌گذاری در صنایعی استفاده کرده‌اند که به‌شدت

¹ Transport manufacturing:

ناظر به صنایعی است که در تولیدات مرتبط با وسایط حمل‌ونقل فعال هستند. همچنین، شرکت‌های ساخت و ساز که در زمینه تأمین خدمات زیرساختی نظیر جاده‌ها، بنادر، پایانه‌ها و بسترهای زیرساختی مورد نیاز بخش حمل‌ونقل فعالیت می‌کنند در این گروه جای می‌گیرند.

² <https://www.oecd.org/coronavirus/en/>

^۳ برگرفته از:

- <https://www.china-briefing.com/news/chinas-support-foreign-invested-enterprises-cope-covid-19-outbreak/>
- <https://www.china-briefing.com/news/china-reduce-social-insurance-commitments-smes-short-term-coronavirus-impact/>
- <https://www.china-briefing.com/news/chinas-latest-regional-measures-to-support-smes-during-coronavirus-outbreak/>
- <https://cutt.ly/7twUxi>

- از شیوع ویروس کرونا آسیب دیده اند (از جمله صنایع گردشگری، تهیه و تأمین غذا و مسافرخانه ها و هتل ها، عمده فروشی و خرده فروشی، حمل و نقل، پشتیبانی و لجستیک، انبارداری، فعالیت های فرهنگی، تفریحی و نمایشگاهی).
- افزایش تضمین های دولتی در بازپرداخت وام های اعطایی به کسب و کارهای خرد، کوچک و متوسط که تحت تأثیر ویروس کرونا فعالیتشان مختل شده است.
- کاهش نرخ وام ها برای کسب و کارهای کوچک و متوسط که آسیب زیادی از شیوع کرونا دیده اند. از بانک های محلی خواسته شده است نرخ سود وام خود را نسبت به نرخ اصلی وام دهی بانک مرکزی (که به عنوان نرخ پایه وام دهی مورد استفاده قرار می گیرد) کاهش دهند.
- تلاش در جهت حفظ اعتبار بنگاه هایی که به دلیل آسیب های اقتصادی ویروس کرونا در معرض خطر نکول بدهی قرار دارند، به گونه ای که خدشه ای به اعتبار بنگاه ها در نظام رتبه بندی اعتباری وارد نشود.
- اعطای وام به بنگاه های اقتصادی زیان دیده از شیوع کسب و کار
- عدم سخت گیری بانک ها به وام گیرندگان (متخلف) به دستور دولت چین
- همکاری با شرکت های بیمه جهت افزایش حمایت از کسب و کارهای آسیب دیده به ویژه به دلیل فسخ سفارشات، در کنار حمایت های لجستیک و اجرایی.

✓ معافیت یا کاهش حق بیمه تأمین اجتماعی کارفرمایان^۱

- معافیت بنگاه های کوچک و متوسط از پرداخت حق بیمه کارفرما (شامل حق بیمه بازنشستگی، بیکاری و حوادث ناشی از کار) در بازه زمانی فوریه تا ژوئن ۲۰۲۰.
- کاهش ۵۰ درصدی حق بیمه سهم کارفرما (شامل حق بیمه بازنشستگی، بیکاری و حوادث ناشی از کار) برای شرکت های بزرگ در فاصله زمانی فوریه تا آوریل ۲۰۲۰.
- معافیت تمامی بنگاه های استان هوبی که شهر ووهان در آن واقع شده است (فارغ از اندازه بنگاه)، از پرداخت حق بیمه کارفرما (شامل حق بیمه بازنشستگی، بیکاری و حوادث ناشی از کار) در بازه زمانی فوریه تا ژوئن ۲۰۲۰.
- شرکت هایی که به دلیل شیوع کرونا با مشکل در تولید مواجه شده اند، می توانند پرداخت حق بیمه کارفرما را تا ۶ ماه به تعویق بیاورند.
- تعدیل ماه شروع پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی برای کارفرمایان از اول آوریل به اول ژوئیه (به طور عمده اجرا شده در شانگهای).

^۱ شامل حق بیمه بازنشستگی، بیکاری و حوادث ناشی از کار

- تمدید و افزایش مهلت زمانی پرداخت حق بیمه تأمین اجتماعی برای کارفرمایان به مدت ۳ ماه پس از پایان ویروس کرونا.
- استرداد حق بیمه بیکاری سهم کارفرما به آن دسته از بنگاه‌های کوچک و متوسط که علیرغم خسارات اقتصادی ناشی از ویروس کرونا اقدام به تعدیل نیرو نکرده‌اند. (به‌طور عمده اجرا شده در پکن - این مبلغ در شانگهای برابر با ۵۰ درصد از حق بیمه بیکاری سهم کارفرما است).

✓ ارائه یارانه تأمین اجتماعی به کسب‌وکارهای کوچک و متوسط

- ارائه کمک هزینه تأمین اجتماعی به بنگاه‌های کوچک و متوسط مستقر در پکن که در توسعه صنعتی این شهر اثرگذار هستند. چنانچه تا پایان آوریل، میانگین تعداد نیروی کار بنگاه نسبت به سال قبل تا ۲۰ درصد افزایش یافته باشد، بنگاه می‌تواند برای یک‌بار مشمول ۳۰ درصد کمک هزینه سهم بیمه تأمین اجتماعی به مدت سه ماه شود. چنانچه تعداد متوسط نیروی کار بنگاه در مقایسه با سال گذشته ۲۰ درصد و بیشتر افزایش یافته باشد، بنگاه مشمول ۵۰ درصد کمک هزینه تأمین اجتماعی برای مدت سه ماه خواهند شد (به‌طور عمده اجرا شده در پکن).

✓ معافیت یا کاهش اجاره بهای کسب‌وکارها

- شرکت‌های کوچک و متوسط که دارایی‌های سرمایه‌ای خود را از دولت اجاره کرده‌اند، در صورت پیروی از الزامات دولت در زمینه تعلیق و از سرگیری مجدد فعالیت‌ها (مطابق با مقررات پیشگیری از اپیدمیک شدن بیماری) و به‌طور هم‌زمان، در صورت عدم تعدیل کارکنان یا تعدیل حداقلی نیروی کار، می‌توانند از پرداخت اجاره‌بهای ماه فوریه معاف شوند. چنانچه مورد اجاره، ساختمان یا مستغلات برای دفتر کار باشد، بنگاه می‌تواند از کاهش ۵۰ درصدی اجاره بهای ماه فوریه بهره‌مند شود (به‌طور عمده اجرا شده در پکن - در شانگهای این تمهیدات به‌صورت معافیت از پرداخت اجاره‌بها در ماه‌های فوریه و مارس است. در استان گوانگ دونگ اجاره‌بهای استفاده از دارایی‌های دولتی برای ماه اول، معاف از پرداخت و برای ماه‌های دوم و سوم به‌صورت نیم‌بها خواهد بود). با این اقدام دولت، مالکین خصوصی املاک تجاری (مغازه‌ها و ساختمان‌های تجاری) نیز تشویق می‌شوند اجاره‌بهای دریافتی از مستأجران خود را کاهش دهند و یا ببخشند و در اینصورت از کاهش مالیات بر دارایی یا مالیات زمین از سوی دولت برخوردار شوند.

✓ حذف عوارض اداری سربار بر کسب‌وکارها

- تعلیق دریافت انواع هزینه‌های اداری و دفتری از کسب‌وکارهای کوچک و متوسط، شامل انواع هزینه‌های مرتبط با عوارض جاده‌ای و معابر، عوارض فاضلاب و پسماند و هزینه تجهیزات مرتبط با بازرسی‌های ویژه. (به‌طور عمده اجرا شده در پکن).

✓ معافیت یا امکان تأخیر در پرداخت مالیات کسب و کارها

- شرکت های کوچک و متوسط که به واسطه شیوع کرونا فعالیتشان آسیب دیده است، مجاز می باشند پرداخت مالیات خود را تا سه ماه به تعویق بیندازند (به طور عمده اجرا شده در پکن).
- معافیت از پرداخت مالیات بر دارایی برای کسب و کارهای واجد شرایط (به طور عمده اجرا شده در استان گوانگ دونگ)

✓ تحریک تجارت خارجی

- معافیت از پرداخت تعرفه یا مالیات بر ارزش افزوده به منظور واردات تجهیزات مقابله با شیوع کرونا
- ارائه اسناد مثبت از سوی سازمان توسعه تجارت بین الملل شانگهای به طرفین خارجی کسب و کارهایی که به دلیل بروز شرایط فورس ماژور شیوع کرونا نتوانسته اند تعهدات بین المللی خود را ایفا کنند (به طور عمده اجرا شده در شانگهای).

✓ تشویق کسب و کارها به خرید خدمات دورکاری

- ارائه کمک هزینه به کسب و کارهای کوچک و متوسط به منظور آموزش کارکنان به صورت آنلاین و تهیه امکانات مرتبط با دورکاری در شرایط شیوع کرونا.
- تشویق کسب و کارها به اتخاذ سیاست های شغلی منعطف مانند کاهش دستمزد، چرخش شغلی و ساعات کاری شناور در راستای حفظ اشتغال پایدار و عدم تعدیل نیروی کار.
- کمک به از سرگیری فعالیت کسب و کارها از طریق مساعدت آنها در انجام اقدامات پیشگیرانه قبل از شروع مجدد فعالیت ها، از جمله کمک در تأمین ماسک، دماسنج و مواد ضد عفونی کننده.
- تقویت اکوسیستم کسب و کارهای اینترنتی از جمله فروشگاه های آنلاین، آموزش اینترنتی، دورکاری، بازی و سرگرمی های مجازی و تحویل هوشمند.
- حمایت ویژه از استارت آپ های موفق در حوزه خدمات درمانی آنلاین و تجهیزات پزشکی.

✓ حمایت و پشتیبانی از سرمایه گذاران خارجی

- حمایت ویژه از پروژه های بزرگ سرمایه گذاری و همکاری نزدیک دولت های محلی با سرمایه گذاران خارجی این پروژه ها در مرتفع ساختن چالش های پیش آمده، به خصوص در خصوص اختلال های بخش ساخت و ساز.
- حفظ و برقراری تعامل با سرمایه گذاران خارجی با استفاده از ظرفیت های فضای مجازی در غیاب امکان برگزاری جلسات تجاری رو در رو و انجام سفرهای کاری، در راستای مدیریت پروژه های سرمایه گذاری خارجی.

- تعامل نزدیک دولت‌های محلی با سرمایه‌گذاران خارجی و تسریع ارائه مصوبات مرتبط با مجوزهای گمرکی در راستای کمک به از سرگیری فعالیت سرمایه‌گذاران خارجی.

✓ حمایت از کسب‌وکارهای بهداشتی

- مساعدت ویژه به شرکت‌های تولید کننده دارو، تجهیزات پزشکی، ماسک، عینک و اقلام بهداشتی محافظتی.
- ارائه حمایت‌های کلیدی برای استارت‌آپ‌های تخصصی در حوزه‌های خدمات بهداشت بر خط، نوآوری در دارو و درمان، عرضه تجهیزات پزشکی و درمانی و عرضه خدمات درمان.

✓ پرداخت یارانه به فعالیت‌های تحقیق و توسعه کسب‌وکارها

- ارائه کمک هزینه تحقیق و توسعه (R&D) به کسب‌وکارهای کوچک و متوسط فعال در حوزه علم و فناوری (به‌طور عمده اجرا شده در خصوص کسب‌وکارهای دانش‌بنیان مستقر در پارک فناوری ژونگ‌گوان چون^۱)

✓ سایر سیاست‌های حمایتی

- کسب‌وکارهای کوچک و متوسطی که با دولت قرارداد همکاری دارند و به دلیل شیوع کرونا نمی‌توانند تعهدات خود را به موقع به انجام برسانند، می‌توانند از مدت بیشتری برای ایفای تعهدات خود بهره‌مند شوند.
- ارائه حمایت‌های حقوقی از طریق استقرار سازوکار رسیدگی به فوریت‌های حقوقی مرتبط با شکایات و منازعات پیش آمده در قراردادهای روابط کارگر و کارفرما به دنبال شیوع ویروس کرونا.
- پرداخت کمک هزینه به کسب‌وکارها جهت پرداخت دستمزد کارکنانی که در دوره درمان بیماری کرونا هستند یا در قرنطینه به سر می‌برند. این کمک هزینه از پنجاه درصد از حق بیمه بازنشستگی سهم نیروی کار تجاوز نمی‌کند.

۳- تجربه سایر کشورها در مقابله با ویروس کرونا^۲

گسترده‌گی حوزه عملکرد ویروس کرونا و نرخ بالای انتقال آن از فردی به فرد دیگر، موجب شد که علاوه بر کشور چین، تا کنون بیش از ۲۱۰ کشور جهان از آسیای جنوب شرقی، خاورمیانه، تا قلب اروپا، آمریکا، استرالیا و آفریقا، متأثر از پیامدهای مخرب انسانی، اجتماعی و اقتصادی شیوع گسترده این ویروس گردند، به نحوی که می‌توان گفت در حال حاضر پاندمی ویروس کرونا در جهان به وقوع پیوسته است. لذا کشورهای مختلف جهان هر یک سیاست‌هایی را به منظور مدیریت و کنترل حوزه‌های اثرگذاری این ویروس اجرا کرده‌اند. بر این اساس، در ادامه بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول، به بررسی

^۱ Zhongguancun

^۲ اطلاعات استفاده شده در این قسمت تا تاریخ ۲۰ فروردین ۱۳۹۹ (۸ آوریل ۲۰۲۰) می‌باشد. با توجه به اینکه این اطلاعات به صورت روزانه به روز می‌شود ممکن است اعداد و ارقام در روزهای آتی با ارقام استفاده شده در این گزارش تا حدودی متفاوت باشد.

اهم سیاست‌هایی که سایر کشورهای جهان به منظور کاهش آثار مخرب اقتصادی این ویروس بر کشورشان در سه حوزه مالی، پولی و نرخ ارز تا آوریل ۲۰۲۰ اجرایی کرده‌اند، پرداخته می‌شود.^۱

❖ اهم اقدامات ایالات متحده آمریکا:

سیاست‌های مالی: ایالات متحده ۲,۳ تریلیون دلار (حدود ۱۱ درصد از GDP) به منظور مقابله با ویروس کرونا اختصاص داده است. شامل:

- ✓ ۲۵۰ میلیارد دلار به منظور ارائه تخفیف مالیاتی برای یک دوره به اشخاص
- ✓ ۲۵۰ میلیارد دلار برای افزایش مزایای بیکاری
- ✓ ۲۴ میلیارد دلار برای تأمین یک شبکه امن مواد غذایی برای گروه‌های آسیب‌پذیر
- ✓ ۵۱۰ میلیارد دلار برای جلوگیری از ورشکستگی شرکت‌ها از طریق اعطای وام و ضمانت‌های بانکی
- ✓ ۳۴۹ میلیارد دلار برای ارائه وام و ضمانت به مشاغل کوچکی که کارگران خود را حفظ می‌کنند.
- ✓ ۱۰۰ میلیارد دلار برای کمک به بیمارستان‌ها
- ✓ ۱۵۰ میلیارد دلار برای کمک به دولت مرکزی و دولت‌های ایالتی

آمریکا چند قانون برای مقابله با ویروس کرونا نیز تصویب کرده است. بر اساس یک قانون تازه تصویب^۲ مبلغ ۸,۳ میلیارد دلار و بر حسب قانونی دیگر^۳ مبلغ ۱۰۴ میلیارد دلار به این موضوع اختصاص داده که این دو در مجموع چیزی در حدود ۰,۵ درصد از GDP را برای مراقبت‌های درمانی، مرخصی استعلاجی، پرداخت وام به بنگاه‌های کوچک و کمک‌های بین‌المللی هزینه می‌کنند. علاوه بر آن، مهلت تشکیل پرونده مالیاتی به تأخیر افتاده است.

سیاست‌های پولی و کلان مالی: نرخ بهره فدرال رزرو کاهش و به ۰-۰,۲۵ رسیده است. خرید اوراق بهادار خزانه‌داری^۴ (اوراق قرضه‌ای است که توسط دولت ایالات متحده منتشر می‌شود) به هر میزانی که لازم است در دستور کار قرار گرفته است. هزینه پنجره تنزیل^۵ (شیوه استقراض بانک‌های تجاری از بانک مرکزی) کاهش پیدا کرده است. هزینه‌های موجود برای خط مبادله با بانک‌های مرکزی مهم کاهش پیدا کرده و سررسید عملیات مبادله ارزی تمدید یافته است. خط مبادله دلار آمریکا با سایر بانک‌های مرکزی نیز گسترش پیدا کرد. همچنین، بانک مرکزی آمریکا تسهیلاتی را برای حمایت از

¹ <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#G>

² Coronavirus Preparedness and Response Supplemental Appropriations Act

³ Families First Coronavirus Response Act

⁴ Treasury Securities

⁵ The Discount Window

جریان اعتبار^۱ معرفی کرد که در برخی موارد از طریق منابع صندوق تثبیت ارز^۲ پشتیبانی می‌شود. علاوه بر آن آژانس‌های نظارتی، حمایت همه جانبه خود را از بانک‌هایی که سرمایه و سپر نقدینگی^۳ خود را برای اعطای وام و کمک به خانوارها و کسب‌وکارها استفاده کنند اعلام نمود.

❖ اهم اقدامات کره جنوبی:

سیاست‌های مالی: اقدامات مستقیم دولت کره جنوبی اختصاص ۱۶ تریلیون وون کره (۰,۸ درصد GDP) به این امر است. اقدامات این کشور برای خانوارها شامل انتقال خانواده‌ها به قرنطینه، پشتیبانی از حفظ اشتغال افراد، کوپن‌های مصرفی برای خانواده‌های کم درآمد و پشتیبانی از مراقبت‌های درمانی اضطراری خانواده‌هاست.

اقدامات برای شرکت‌ها شامل اعطای وام و ضمانتنامه برای فعالیتهای تجاری، حمایت از حقوق و اجاره بهای واحدهای کسب و کار کوچک.

اقدامات درآمدی شامل کاهش مالیات بر مصرف برای خریدهای آنلاین، کاهش مالیات برای صاحبخانه‌هایی که اجاره واحدهای تجاری خود را کاهش داده‌اند، کاهش مالیات برای خوداشتغالی‌ها، تعویق پرداخت مالیات که طیف گسترده‌ای از مالیات‌ها را برای مشاغل کوچک و خود اشتغالی در بخش‌های پزشکی، گردشگری، مهمان‌پذیرها و سایر بخش‌های متأثر پوشش می‌دهد.

سیاست‌های پولی و کلان مالی: بانک کره (بانک مرکزی کره)^۴ اقدامات متنوعی انجام داده است تا از تداوم شرایط پولی انطباق‌پذیر و تسهیل نقدینگی در سیستم مالی اطمینان حاصل کند. اهم این اقدامات شامل:

✓ کاهش نرخ بهره از ۱,۲۵ درصد به ۰,۷۵ درصد

✓ افزایش فهرست شرکت‌کنندگان عملیات بازار باز که برخی موسسات مالی غیربانکی منتخب را نیز شامل شود.

✓ افزایش وثایق عملیات بازار باز که اوراق بانکی و برخی اوراق قرضه از شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی را نیز شامل شود.

✓ خرید اوراق خزانه دولت کره به ارزش ۱,۵ تریلیون وون

بانک مرکزی کره همچنین برای تقویت منابع مالی در دسترس برای بنگاه‌های کوچک و متوسط سقف تسهیلات پشتیبانی وام با واسطه بانکی را در مجموع ۵ تریلیون وون (۰,۲۶ درصد از GDP) افزایش داده و نرخ بهره را به ۰,۲۵ کاهش داده است.

¹ Flow of Credit

² Exchange Stabilization Fund

³ Liquidity Buffers

⁴ The Bank of Korea (BOK)

در تاریخ ۲۴ مارس رئیس‌جمهور این کشور برنامه تثبیت مالی را به ارزش ۱۰۰ تریلیون وون (۵,۳ درصد از GDP) اعلام نمود. مهمترین ارکان این برنامه شامل موارد ذیل است:

✓ گسترش اعطای وام بانک‌های دولتی و تجاری به شرکت‌های کوچک و متوسط، تجار خرد و شرکت‌های بزرگ (در این رابطه مورد به مورد بررسی و در خصوص اعطای وام تصمیم‌گیری می‌شود) این وام‌ها شامل وام‌های ضروری، تضمین‌های جزئی و کامل و وثیقه تعهدات وام می‌شود.

✓ ایجاد یک صندوق تثبیت بازار اوراق قرضه^۱ برای خرید اوراق بهادار شرکت‌ها، اوراق بهادار تجاری و اوراق مالی
 ✓ تأمین اعتبار توسط مؤسسات مالی عمومی برای انتشار اوراق قرضه شرکت‌ها از طریق وثیقه اوراق و خرید مستقیم اوراق قرضه

✓ ایجاد یک صندوق تثبیت بازار سهام^۲ که توسط شرکت‌های هولدینگ، شرکت‌های مالی پیشرو و سایر مؤسسات مربوطه تأمین مالی می‌شود.

✓ تأمین اعتبار کوتاه‌مدت در بازار پول از طریق وام‌های تأمین مالی سهام، خرید مجدد از سوی بانک مرکزی کره و حمایت از تأمین مالی مجدد از سوی مؤسسات مالی دولتی

سیاست‌های نرخ ارز: بانک کره یک خط مبادله دوجانبه با بانک مرکزی امریکا به ارزش ۶۰ میلیارد دلار باز کرده است. سایر اقدامات صورت گرفته به‌منظور تسهیل تأمین ارز خارجی شامل:

- ✓ به‌طور موقت ۰,۱ درصد مالیات بر بدهی‌های ارزی غیر سپرده کوتاه‌مدت^۳ مؤسسات مالی به حالت تعلیق درآمد.
- ✓ کاهش موقتی حداقل نسبت پوشش نقدینگی ارزی^۴ برای بانک‌ها تا ۷۰ درصد (قبلاً ۸۰ درصد بود).

❖ اهم اقدامات آلمان

سیاست‌های مالی: دولت آلمان اقدامات مالیاتی و هزینه‌ای مجموعاً به ارزش ۱۵۶ میلیارد یورو (۴,۹ درصد GDP) اجرا کرده است. شامل:

- ✓ هزینه برای تجهیزات مراقبت‌های بهداشتی، ظرفیت بیمارستان و تحقیق و توسعه (واکسن)
- ✓ دسترسی گسترده به کارهای کوتاه‌مدت، اعطای یارانه برای حفظ شغل و درآمد کارگران
- ✓ گسترش مزایای مراقبت از کودک برای والدین کم درآمد و دسترسی آسانتر به درآمد پایه برای خود اشتغال‌ها

¹ Bond market Stabilization Fund

² Equity market Stabilization Fund

³ Short-term Non-deposit Foreign Exchange Liabilities

⁴ Minimum Foreign Exchange Liquidity Coverage Ratio

- ✓ اختصاص ۵۰ میلیارد یورو برای کمک‌های مالی به صاحبان مشاغل کوچک و افراد خود اشتغالی که به شدت از شیوع ویروس آسیب دیدند و تعویق مالیات، بدون بهره، تا پایان سال
 - ✓ هم‌زمان از طریق صندوق تثبیت اقتصادی^۱ تازه تأسیس شده و بانک توسعه عمومی^۲، دولت به دنبال گسترش ظرفیت دسترسی به ضمانت‌های وام عمومی برای همه شرکت‌ها در مقیاس‌های گوناگون با تخصیص حداقل ۸۲۵ میلیارد یورو (۲۵ درصد GDP) است.
- علاوه بر دولت فدرال، دولت‌های ایالتی نیز در این کشور اقدامات خود را برای حمایت از اقتصاد اعلام کردند که شامل ۴۸ میلیارد یورو حمایت مستقیم و ۶۳ میلیارد یورو ضمانت وام در سطح ایالتی است.^۳

❖ اهم اقدامات عربستان سعودی

سیاست‌های مالی: کشور عربستان در تاریخ ۲۰ مارس ۷۰ میلیارد ریال سعودی (حدود ۱۸,۷ میلیارد دلار یا ۲,۷ درصد از GDP) برای بسته حمایت از بخش خصوصی اختصاص داده است. این بسته شامل تأخیر در پرداخت مالیات‌های دولتی و سایر هزینه‌های دولتی به منظور تأمین نقدینگی برای بخش خصوصی و افزایش تأمین مالی این بخش از طریق صندوق توسعه ملی است. دولت همچنین اعلام کرده است که هر گونه افزایش هزینه در بخش بهداشت تأمین مالی شده و بودجه اضافی به وزارت بهداشت تخصیص داده خواهد شد. از سوی دیگر با توجه به اینکه کاهش قیمت نفت سبب از دست رفتن درآمد دولت خواهد شد، مقامات این کشور اعلام کردند که بودجه قسمت‌های غیراولویت دار در سال ۲۰۲۰ تا میزان ۵۰ میلیارد ریال عربستان (۱,۹ درصد از GDP) کاهش پیدا خواهد کرد و به طرح‌های جدید دارای اولویت اختصاص می‌یابد.

سیاست‌های پولی و کلان مالی: بانک مرکزی عربستان نرخ بهره خود را دوبار در طول امسال کاهش داده است. دولت در تاریخ ۱۴ مارس اعلام کرد که مبلغ ۵۰ میلیارد ریال عربستان (معادل ۱۳,۳ میلیارد دلار، ۱,۹ درصد از GDP) برای بسته حمایت از بخش خصوصی مخصوصا SMEها اختصاص می‌دهد که این مبلغ صرف تأمین مالی بانک‌ها می‌شود تا این توانایی را داشته باشند که پرداخت اقساط وام‌های کسب‌وکارها را به تعویق اندازند و همچنین بتوانند وام‌های جدیدی به فعالان اقتصادی اعطا نمایند. بانک مرکزی همچنین هزینه‌های انبارداری و واحدهای فروش و تراکنش‌های تجارت الکترونیک بخش خصوصی را به مدت سه ماه پوشش خواهد داد. دولت اعلام کرد که بانک مرکزی آمادگی دارد که تقاضای نقدینگی شرکت‌ها را در صورت نیاز تأمین نماید.

¹ Economic Stabilization Fund (WSF)

² The Public Development Bank

³ سیاست‌های پولی کشور آلمان از طرف بانک مرکزی اروپا و برای کشورهای حوزه یورو ارائه شده است. با توجه به اینکه سیاست پولی مشخص آلمان به صورت جدا در گزارش نیامده، از این قسمت در گزارش استفاده نشده است.

❖ اهم اقدامات ترکیه

سیاست‌های مالی: دولت ترکیه بسته ۱۰۰ میلیارد لیری ارائه داده است. این بسته مشتمل بر ۷۵ میلیارد لیر ترکیه (۱۱,۶ میلیارد دلار یا ۱,۵ درصد GDP) برای اقدامات مالی و ۲۵ میلیارد لیر ترکیه (۳,۸ میلیارد دلار یا ۰,۵ درصد از GDP) برای دوبرابر کردن اعتبار ضمانت تأمین مالی است. مهمترین اقدامات حمایتی دولت ترکیه عبارت‌اند از:

- ✓ افزایش حداقل حقوق بازنشستگی و کمک‌های نقدی به خانواده‌های نیازمند
- ✓ کاهش یا به تأخیر انداختن مالیات برای صنایع متاثر از کرونا(به ویژه بخش گردشگری)
- ✓ تمدید مهلت تشکیل پرونده مالیات بر درآمد شخصی و شرکتهای

سیاست‌های پولی و کلان مالی: بانک مرکزی ترکیه نرخ بهره را کاهش و به ۹,۷۵ درصد رسانده و یک بسته اقدامات مالی نیز ارائه نموده است. این بسته شامل تسهیلات برای تأمین نقدینگی بنگاه‌ها با نرخ تخفیفی است. نیاز به ذخیره سپرده‌های ارزی برای بانک‌هایی که به اهداف افزایش اعطای وام به کسب و کارها دست یافتند، کاهش یافته است. به شرکت‌های محلی که از این بحران آسیب دیدند، برای بازپرداخت وام بانکی یک مهلت قانونی ۳ ماهه اعطا شده است (اصل و بهره). تأمین مالی موجودی انبار صادرکنندگان از طریق تمدید سررسید اعتبارهای موجود و جدید پشتیبانی می‌شود. به اجرا گذاشتن بدهی‌ها و فرآیند ورشکستگی (مگر در موارد مربوط به نفقه) به حالت تعلیق در آمده است.

❖ اهم اقدامات امارات متحده عربی:

سیاست‌های مالی: دولت امارات بسته ۲۶,۵ میلیارد درهم امارات (۷,۲ میلیارد دلار یا ۲ درصد از GDP) را برای اقدامات مالی ارائه کرده است. این مبلغ شامل:

- ✓ ۱۶ میلیارد درهم مصوب دولت فدرال امارات برای حمایت از بخش خصوصی از طریق کاهش هزینه‌های گوناگون دولتی و تسریع در پروژه‌های زیرساختی موجود است.
- ✓ ۹ میلیارد درهم برای دولت ابوظبی به‌عنوان بخشی از برنامه در حال اجرای محرک مالی "Ghadan-21"^۱ اختصاص یافت.
- ✓ ۱,۵ میلیارد درهم برای اقدامات دولت دبی به‌منظور کاهش هزینه‌های دولتی، یارانه‌های اختصاص داده شده به آب و برق و ساده سازی فرایندهای کسب و کار است.

^۱ این برنامه‌ای است که دولت ابوظبی در واکنش به چالش‌های اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۰ بوسیله یک بسته محرک اقتصادی به ارزش ۵۰ میلیارد درهم امارت و برای یک دوره سه ساله ارائه کرده است. تحت این پروژه ۱۶ طرح برای بهبود سهولت کسب و کار و کاهش هزینه‌های زندگی در امارات راه‌اندازی شد.

طرح‌های جدیدی برای ارائه یارانه به آب و برق به همراه ضمانت اعتبار و حمایت از نقدینگی برای شرکت‌های کوچک و متوسط این کشور اعمال می‌شود. علاوه بر آن، دولت ابوظبی کاهش یا تأخیر در هزینه‌ها و جریمه‌های دولتی همراه با تخفیف در پرداخت اجاره بهای واحدهای تجاری در بخش‌های گردشگری و مهمان‌پذیر را نیز در دستور کار قرار داده است.

سیاست‌های پولی و کلان مالی: بانک مرکزی امارات نرخ بهره خود را دو بار در طول سال جاری کاهش داده است. علاوه بر آن در تاریخ ۱۴ مارس دولت از بسته ۱۰۰ میلیارد درهمی (۲۷ میلیارد دلار یا ۷٫۹ درصد از GDP) رونمایی کرده است. شامل:

- ✓ وام با نرخ بهره صفر به بانک‌ها (۵۰ میلیارد درهم)
- ✓ ۱۵ تا ۲۵ درصد تخفیف برای ارائه وام به شرکت‌های کوچک و متوسط
- ✓ محدود کردن هزینه‌های بانکی برای شرکت‌های کوچک و متوسط
- ✓ چشم‌پوشی از کلیه هزینه‌های خدمات پرداخت برای ۶ ماه که توسط بانک مرکزی تأمین می‌شود.

۴- آثار و تبعات اقتصادی شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد ایران

اقتصاد کشور در شرایطی گرفتار ویروس کرونا شد که قبل از شیوع این بیماری با انبوهی از مشکلات و بحران‌های داخلی و خارجی مواجه بوده است؛ به طوری که بر اساس آمار ارائه شده توسط مرکز آمار، رشد اقتصادی ۹ ماهه نخست سال ۱۳۹۸، منفی ۷٫۶ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت نیز تقریباً صفر درصد ثبت شده است. نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه کل کشور نیز برای سال ۱۳۹۸، معادل ۳۴٫۸ درصد برای ثبت شده است و بر اساس گزارش تاب‌آوری ۲۰۱۹، وضعیت تاب‌آوری کشور بسیار وخیم گزارش شده است به نحوی که اقتصاد کشور در بین ۱۳۰ کشور مورد بررسی، رتبه ۱۲۰ را در این شاخص کسب کرده^۱ و بر اساس گزارش شکنندگی ۲۰۱۹، کشور ایران با کسب امتیاز ۸۳ در میان ۱۷۸ کشور جهان در "وضعیت هشدار بالا"^۲ قرار گرفته است، به طوری که در برابر تکانه‌های احتمالی ناتوان از تطبیق به موقع با شرایط بحرانی می‌باشد.

حال شیوع کرونا در اقتصاد کشور، ضمن برهم زدن بسیاری از معادلات و پیش‌بینی‌ها، از تحمیل شرایط سخت‌تر بر اقتصاد کشورمان در شرایط تحریمی حکایت می‌کند؛ در واقع، پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول در آوریل ۲۰۲۰، از نرخ تورم ۳۴٫۲ درصدی برای سال ۲۰۲۰ و ۳۳٫۵ درصدی در سال ۲۰۲۱ برای کشور حکایت می‌کند^۳، در حالیکه گزارش ماه اکتبر ۲۰۱۹ این سازمان برای کشور، پیش‌بینی تورم‌های دورقمی و بالا برای سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۴ (به ترتیب ۳۱ و ۲۵ درصد) را

^۱ شرکت GLOBAL FM به‌طور سالانه اقدام به انتشار گزارشی از وضعیت تاب‌آوری جهانی کشورها می‌کند. شاخص تاب‌آوری جهانی با استفاده از ۳ دسته از عوامل شامل عوامل اقتصادی (از جمله بهره‌وری، ریسک سیاسی، شدت انرژی و نرخ شهرنشینی)، کیفیت ریسک (قرار گرفتن کشورها در معرض خطرهای طبیعی، ریسک طبیعی، کیفیت خطر آتش‌سوزی و ریسک سایبری ذاتی) و زنجیره تأمین (کنترل فساد، کیفیت زیرساخت‌ها، حکمرانی شرکت‌ها و میدان دید زنجیره تأمین) به ارزیابی وضعیت تاب‌آوری کشورها می‌پردازد.

^۲ در گزارش شکنندگی رده بندی اقتصادهای شکننده در سطوح کشورهای با شکنندگی در سطح بسیار خطرناک دهنده، با اخطار بالا، در وضعیت اخطار، در وضعیت هشدار بالا، هشدار متوسط، هشدار دهنده، باثبات، بسیار باثبات، پایدار و بسیار پایدار صورت گرفته است.

^۳ IMF, World Economic Outlook, Apr 2020.

گزارش کرده است.^۱ لذا، شیوع این بیماری می‌تواند در سطح گسترده‌تر و در ابعادی فزاینده‌تر برای اقتصاد کشور مخرب و هزینه‌زا باشد.

با عنایت به آنکه شرط اصلی برای کنترل شیوع این بیماری در کشور، کاهش حداکثری تعاملات اجتماعی غیر ضرور در ماه‌های آینده عنوان شده است و لازمه این امر تعطیلی بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی می‌آشد، بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که شیوع ویروس کرونا در کشور، وضعیت رکود تورمی اقتصاد کشور در ماه‌های آتی را تشدید خواهد کرد و کسب و کارها به واسطه این وضعیت بیش از گذشته آسیب‌دیده و تضعیف خواهند شد.

درواقع، شیوع ویروس کرونا در کشور با ایجاد نگرانی در مردم از ورود به امکان عمومی نظیر فروشگاه‌ها و مراکز خرید، کاهش فروش کسب و کارهای خرد، اعم از تولیدی و خدماتی را در پی داشته است که ادامه این روند، حیات چهار میلیون واحد صنفی و صدها هزار واحد تولیدی کوچک و خرد وابسته را تهدید می‌کند. به‌عنوان مثال شواهد حاکی از آن است که برخی از کسب و کارها نظیر هتل‌ها، رستوران‌ها، سینماها، موزه‌ها، باشگاه‌های ورزشی، اماکن فرهنگی و زیارتی و... در عمل تعطیل شده‌اند. همچنین، هراس شرکای تجاری در کشورهای منطقه از انتقال این ویروس به کشورشان از طریق مراوده با کشور ایران، منجر به بستن مرزهای زمینی کشورهای عراق، افغانستان و ترکیه و مرزهای هوایی در کشورهای ترکیه، گرجستان و امارات شده است که این امر نیز فعالیت‌های تجاری با کشورهای همسایه را مختل کرده است.^۲

بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که شیوع گسترده این بیماری در کشور، اقتصاد کشور را هم‌زمان با شوک عرضه و تقاضا مواجه ساخته است. از یک‌سو، به علت آنکه تنها راه‌حل کنترل شیوع کرونا، ماندن در خانه عنوان شده، عرضه نیروی کار کاهش یافته است و از سوی دیگر، عدم تمایل شرکای تجاری به مراودات با کشور به علت شیوع کرونا موجب شده در تأمین مواد اولیه تولید نیز مشکلاتی ایجاد گردد. از زاویه‌ای دیگر، نا اطمینانی نسبت به آینده، خانواده‌ها را به تصمیم پس‌انداز بیشتر و به تعویق انداختن خرید اقلام غیر ضروری ترغیب خواهد کرد که تمامی موارد مورد اشاره، کاهش تقاضا و کساد بازار را به همراه خواهد داشت. بنابراین انتظار می‌رود حداقل تا زمانی که این ویروس در کشور شیوع دارد، رکود اقتصادی که در قبل به علت شوک ارزی و تشدید تحریم‌ها ایجاد شده بود و در حال حاضر به واسطه کساد بازار و تعطیلی کسب و کارها (شوکی منفی عرضه و تقاضا) ناشی از شیوع ویروس کرونا ایجاد شده است، تشدید گردد.^۳

از سوی دیگر، باید در نظر داشت که سقوط بهای نفت خام به حدود ۲۰ دلار (۱۹,۷۰ در ۱۴ آوریل ۲۰۲۰، مقارن با ۳۹۹/۱/۲۶)^۴، به علت شکست مذاکره کشورهای عضو اوپک، فضای آلوده جهانی به ویروس کرونا و کاهش تقاضای کشورهای مصرف‌کننده

^۱ IMF, World Economic Outlook, Oct 2019.

^۲ مرکز پژوهش‌های مجلس (اسفند ۱۳۹۸)، در باره مقابله با شیوع ویروس کرونا (بررسی آثار اقتصادی و پیشنهادهایی برای مدیریت تبعات آن)، معاونت پژوهش‌های اقتصادی.

^۳ همان

^۴ مطابق با سید نفتی اوپک

نفت از جمله چین، حکایت از محدودیت درآمدی و ارزی جدی برای دولت در سال ۱۳۹۹ و افزایش کسری بودجه در این سال دارد. در چنین شرایطی، هزینه‌های تحمیل شده در اثر اپیدمی کرونا و همچنین کاهش تولید ناشی از آن، می‌تواند اقتصاد را با تورم‌های بالاتر و رشد اقتصادی پایین‌تر مواجه سازد و پدیده رکود تورمی را در اقتصاد تعمیق کند.

از این رو، پیگیری مجموعه‌ای از سیاست‌های حمایتی هدفمند از کسب‌وکارهای زیان‌دیده در حوزه‌های مختلف پولی، مالی، حقوقی و ... ضرورت می‌یابد. با توجه به آنکه مطابق با مصوبه هیئت‌وزیران در تاریخ ۲۵ اسفند ۱۳۹۸ (انتشار بخشنامه در تاریخ ۱۳۹۹/۱/۱۱)، بخش‌ها و رسته‌های کسب‌وکارهای اقتصادی مشمول انواع حمایت‌ها در ده طبقه شغلی (شامل: رستوران‌ها، فروشگاه‌هایی که آجیل، شیرینی و محصولات مشابه را به فروش می‌رسانند، آژانس‌های سفر و گردشگری، هتل‌ها و شرکت‌های اقامتی، شرکت‌های حمل‌ونقل، خطوط هوایی، شرکت‌های نساجی، تولیدکنندگان محصولات چرم، مراکز ورزشی و سرگرمی و برگزارکنندگان مراسم مختلف)، بیشتر اصناف و مشاغل را در برمی‌گیرد، لذا ضرورت دارد در کنار حمایت از این مشاغل، برنامه‌های حمایتی مشخصی برای کسب‌وکارهای تولیدی و پشتیبان تولید صد درصد خصوصی که از این شرایط آسیب دیده‌اند نیز در دستور کار سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کشور قرار گیرد.

شایان توجه است که در شرایط حاضر دولت از یک سو با تحریم‌های ظالمانه و محدودیت‌هایی که این مسأله بر مالیه‌اش وارد کرده مواجه است و از سوی دیگر، کاهش قابل‌توجه تقاضا و قیمت نفت در سطح جهان، حکایت از عدم تحقق بخش قابل‌توجهی از درآمدهای پیش‌بینی شده دولت در بودجه را دارد. علاوه بر آن، کاهش صادرات غیرنفتی و کاهش تبادلات تجاری با کشورهای همجوار، کاهش درآمدهای مالیاتی به دنبال تداوم تعطیلی کسب‌وکارها و نیز افزایش هزینه‌های بهداشت و درمان، بر تنگنای مالی دولت به‌منظور مقابله با پیامدهای اقتصادی این ویروس افزوده است. بر این اساس، ضروریست سازوکاری در نظر گرفته شود که به‌واسطه آن منابع مالی محدود دولت به نحوی تخصیص یابد که بتواند به‌طور حداکثری پیامدهای اقتصادی شیوع این بیماری را بر اقتصاد کشور کاهش دهد. از این رو، به‌منظور مدیریت تخصیص و توزیع کارآمد انواع حمایت‌ها بر کسب‌وکارها، ابتدا چهارچوبی به‌منظور تعیین واحدهای تولیدی خصوصی حائز اولویت در اخذ انواع حمایت‌ها ارائه می‌شود و در نهایت بر اساس درس‌های حاصل شده از مرور تجارب جهانی در این خصوص، مجموعه سیاست‌هایی در حوزه‌های مختلف مالی، پولی، حقوقی و... برای آن دسته از کسب‌وکارهای حائز اولویت پیشنهاد می‌گردد.

۱-۴- چارچوب پیشنهادی به‌منظور اولویت‌بندی کسب‌وکارها در اخذ انواع حمایت‌ها

اولویت‌بندی کسب‌وکارها و واحدهای اقتصادی در اخذ انواع حمایت‌ها به‌منظور کاهش پیامدهای اقتصادی شیوع ویروس کرونا، متکی بر یک فهم اساسی است مبنی بر اینکه در شرایط حاضر اعطای انواع حمایت‌ها و تسهیلات به تمام کسب‌وکارها و واحدهای اقتصادی متأثر از شیوع این ویروس، به‌واسطه منابع مالی محدود دولت بی‌تردید مقدور نیست و باید آن دسته از واحدهای تولیدی را حمایت کرد که در شرایط شکننده اقتصاد کشور، پیشران سایر بخش‌ها باشند و رونق‌بخشی به آنها

موجبات ایجاد رونق در سایر فعالیتهای اقتصادی را به ارمغان آورد. باید توجه داشت ساختار اقتصادی بیمار حاکم بر کشور طی چند دهه اخیر باعث گردیده بسیاری از کسب‌وکارها و فعالیتهایی که در کشور رونق گرفته‌اند، مضمون توسعه‌ای نداشته باشند و کمکی به رونق اقتصادی نکنند. لذا اقدامات حمایتی از این بخش‌ها در شرایط اضطراری فعلی که دولت با انواع محدودیت‌ها و تنگناهای مالی و اجرایی روبه‌رو است، راهکار نجات کشور نخواهد بود و تنها به اتلاف منابع، توزیع رانت و پول پاشی می‌انجامد و به ضد خود بدل می‌شود. از زاویه‌ای دیگر، باید توجه داشت که اگر دولت بخواهد تمامی کسب‌وکارها را حمایت کند، حمایت‌ها به صورت قطره‌چکانی و محدود خواهد بود که در عمل این حمایت‌ها نیز برای ادامه حیات کسب‌وکارها و رونق بخشی به اقتصاد کشور راهگشا نخواهد بود. لذا اگر دولت اقدام به اولویت‌بندی کسب‌وکارها نکند و بدون برنامه و با صدور دستورالعمل‌های جزیره‌ای و خلق‌الساعه سعی به اجرای انواع برنامه‌های حمایتی داشته باشد، اقتصاد کشور در وضعیت رکود تومی عمیق‌تر از وضعیت کنونی اسیر خواهد شد و این شرایط ضمن دامن زدن به ناآرامی‌های اجتماعی گسترده در سطح کشور (شورش گرسنگان، بیکاران و...)، آسیب‌های جبران‌ناپذیری را به ظرفیتهای تولیدی کشور وارد خواهد ساخت و ظرفیتهای تولیدی اندک موجود را نیز از بین خواهد برد، به نحوی که دیگر راهکاری برای خروج از بحران‌های پی‌درپی که کشور با آن مواجه خواهد بود، وجود نخواهد داشت.

- بر این اساس، اصول کلی که در اولویت‌بندی واحدهای اقتصادی باید مدنظر سیاست‌گذار قرار گیرد عبارت‌اند از:
- انتخاب کسب‌وکارهای حائز اولویت بر اساس جهت‌گیری‌ها و برنامه‌های توسعه اقتصادی میان‌مدت و بلندمدت،
 - اقدامات حمایتی در راستای نجات کوتاه‌مدت اقتصاد، در بلندمدت کشور را با بحران‌های دیگر مواجه نسازد،
 - طبقه‌بندی اقدامات و سیاست‌های در دو بازه زمانی کوتاه‌مدت و میان‌مدت، هم‌زمان با در نظر گرفتن سناریوهای بدبینانه و واقع‌بینانه
 - شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی در خصوص نحوه و میزان ارائه حمایت‌ها و تسهیلات به‌منظور جلوگیری از رانت‌جویی و بروز رفتارهای فرصت‌طلبانه
 - طراحی سازوکاری برای نظارت حداکثری بر نحوه کمک‌ها و جلوگیری از توزیع رانت
- در راستای شناسایی آن دسته از کسب‌وکارها که ضرورت دارد در شرایط حاضر مورد حمایت قرار گیرند، می‌توان با در نظر گرفتن مجموعه‌ای از شاخص‌ها، به غربال‌گری آنها اقدام کرد.

در گام نخست، سیاست‌گذار باید دامنه تخصیص انواع حمایت‌ها را صرفاً محدود به واحدهای تولیدی و خدماتی پشتیبان تولید کند.^۱ در این میان توصیه می‌شود آن دسته از واحدهایی که به واسطه شرایط موجود فعالیت‌هایشان رونق گرفته است و سودهای بالایی کسب کرده‌اند، به طور مثال صنایع بهداشتی و مواد شوینده و... از دامنه تخصیص حمایت‌ها حذف گردند. همچنین، از میان واحدهای تولیدی و خدماتی پشتیبان تولید، آن دسته از واحدهای اقتصادی باید مد نظر سیاستگذار برای حمایت قرار گیرند که قبل از شیوع ویروس کرونا در کشور حیات داشته و فعال محسوب می‌شده‌اند و با اخذ حمایت‌های دولتی، بخش عمده‌ای از چالش‌های پیش‌رویشان که به واسطه شیوع این ویروس ایجاد شده، رفع می‌گردد و از این گذر امکان ادامه حیات برای آنها طی سال ۱۳۹۹ و سال‌های آتی فراهم می‌شود. لذا، پیشنهاد می‌شود آن دسته از واحدهای اقتصادی خصوصی که بر اساس صورت‌های مالی و اسناد و مدارک، قبل از شیوع این بیماری نیز دارای شرایط نامناسب بوده‌اند و امیدی به حیاتشان نیست، از شمول این حمایت‌ها خارج گردند.

برای این منظور ضروریست، در گام اول، دامنه اعطای تسهیلات به آن دسته از واحدهای تولیدی و واحدهای خدماتی پشتیبان تولید خصوصی محدود گردد که قبل از شیوع این ویروس در اقتصاد، فعال بوده‌اند.

به منظور شناسایی واحدهای اقتصادی تعطیل از فعال، می‌توان آن دسته از شرکت‌های تولیدی خصوصی که در سال ۱۳۹۸ تا قبل از شیوع ویروس کرونا اظهارنامه مالیاتی و لیست بیمه کارکنان خود را به سازمان امور مالیاتی و سازمان تأمین اجتماعی ارائه کرده‌اند، حتی اگر دارای بدهی به سازمان‌های مذکور می‌باشند، به عنوان واحدهای فعال در اقتصاد در نظر گرفت.

در گام دوم، از میان تمامی واحدهای تولیدی خصوصی که در اقتصاد کشور طی سال ۱۳۹۸ فعالیت داشته‌اند، اولویت با آن دسته از واحدهای اقتصادی است که از ظرفیت‌های بالایی به منظور رونق بخشی به اقتصاد برخوردار می‌باشند و از این گذر، نقش درخور توجهی در بهبود شرایط اقتصادی کشور ایفا خواهند کرد. شاخص‌های پیشنهادی برای شناسایی واحدهای اقتصادی با اثرگذاری بالا بر اقتصاد کشور عبارت‌اند از:

- ✓ برخورداری از توان اشتغال‌زایی بالا و پایدار
- ✓ پیشران بودن (بالا بودن پیوندهای پسین و پیشین با صنایع و بنگاه‌های دیگر)
- ✓ تمرکز بر بخش‌ها و فعالیت‌هایی که کشور را از واردات بی‌نیاز می‌کند (در شرایطی که به شدت با محدودیت ارزی مواجه هستیم)

^۱ لذا شرکت‌های دولتی، عمومی و غیر دولتی، نهادها، ارگان‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به بانک‌ها و همچنین شرکت‌های وابسته به ارگان‌های نظامی، آستان قدس رضوی، ستاد اجرایی فرمان امام و بنیادها مشمول انواع حمایت‌ها قرار نگیرند.

✓ ایجاد ارزش افزوده بالا در اقتصاد

در گام سوم، ضرورت دارد از میان تمامی واحدهای تولیدی فعال خصوصی و اثرگذار بر وضعیت اقتصادی کشور، آن دسته از واحدهایی مشمول حمایت دولت قرار گیرند که به علت شیوع این ویروس در اقتصاد کشور با تعطیلی و زیان اقتصادی مواجه شده‌اند و دارای اسناد مثبتی برای اثبات تحمیل زیان بر اساس معیارهایی همچون کاهش شدید فروش نسبت به سال گذشته و... می‌باشند.

همچنین، با توجه به تجربه‌های تکرار شونده در خصوص اقدامات حمایتی که در بسیاری مواقع به توزیع رانت و ائتلاف منابع منجر گشته، ضروریست ضمن شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی در خصوص نحوه و میزان ارائه حمایت‌ها و تسهیلات، سازوکار نظارتی سخت‌گیرانه نیز به منظور جلوگیری از رانت‌جویی و بروز رفتارهای فرصت‌طلبانه، بر کار بسته شود.

۲-۴- راهکارهای پیشنهادی به نظام تصمیم‌گیری

با عنایت به آنکه، شیوع ویروس کرونا در اواخر سال گذشته و تداوم آن در شرایط حاضر، ضمن ایجاد فشار بر بخش درمان، نارسایی در توزیع امکانات بهداشتی و تحمیل هزینه‌های بهداشت و سلامت به دولت و خانوارها، به واسطه دامن زدن به تعطیلی گسترده کسب‌وکارها، اقتصاد کشور را وارد رکودی عمیق‌تری کرده است که در نوع خود بی‌سابقه می‌باشد و این شوک عظیم در کنار شرایط تحریمی حاکم بر اقتصاد کشور، نوسانات گسترده در نرخ ارز، سیر صعودی افزایش قیمت‌ها و... فشار مضاعفی را بر فعالین اقتصادی وارد ساخته است، لذا در کنار پیگیری حمایت‌ها و تدابیر هوشمندانه برای مقابله با پیامدهای مخرب اقتصادی شیوع این بیماری از سوی نظام تصمیم‌گیری، تلاش برای کاهش تحریم‌های ناعادلانه بین‌المللی و پذیرش کمک از سازمان‌های بین‌المللی مردم‌نهادها و کشورهای پیشنهاد دهنده (به‌ویژه پذیرش کمک‌های دارویی، پزشکی و تجهیزات) ضرورت می‌یابد. شایان توجه است در صورتی که برای مدیریت و کاهش زیان‌های اقتصادی وارده، چاره‌ای اندیشیده نشود و راهکارهایی عملی در پیش گرفته نشود، آسیب‌های وارده بر اقتصاد کشور تصاعدی و غیر قابل جبران خواهد بود.

عدم برخورد سیاسی با چالش‌های ایجاد شده از شیوع این ویروس و اتخاذ سیاست‌های حمایتی کارآمد به صورت کوتاه‌مدت و بلند مدت اثرات شگرفی بر چرخه اقتصاد کشور خواهد داشت. بر این اساس، اتاق ایران به‌عنوان پارلمان بخش خصوصی و در همراهی با مدافعان سلامت کشور مانند گذشته اهتمام ورزیده و برای حفظ رونق چرخه اقتصادی پیشنهادهایی را به‌منظور حمایت از "واحدهای تولیدی و خدمات پشتیبان تولید صد درصد خصوصی که قبل از شیوع ویروس کرونا در اقتصاد کشور حیات داشته‌اند و به علت شیوع این ویروس در اقتصاد کشور با تعطیلی و زیان اقتصادی مواجه شده‌اند و دارای اسناد مثبتی برای اثبات تحمیل زیان می‌باشند"، پیشنهادات خود را به شرح ذیل ارائه می‌کند. لازم به ذکر است مجموعه راهکارهای مورد نظر برای شش ماهه اول سال ۱۳۹۹ است. شایان توجه است که مجموعه راهکارهای مورد نظر برای شش ماهه اول سال

۱۳۹۹ ارائه شده و ضروری است در شهریور ماه با توجه به وضعیت کشور، در مورد توقف یا ادامه راهکارها تا رسیدن به شرایط عادی اقتصادی تصمیم‌گیری شود. همچنین، باید در نظر داشت که عبور از این بحران نیازمند هماهنگی و همکاری قوای سه گانه با هم و بهره‌مندی از ظرفیت‌های مشاوره‌ای اتاق‌ها، نخبگان و کارشناسان اقتصادی می‌باشد.

✓ تسهیلاتی در زمینه پرداخت مالیات

- تعویق در ارائه اظهارنامه، ترازنامه، حساب سود و زیان متکی به دفاتر و اسناد اشخاص حقوقی تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹ برای واحدهای اقتصادی منتخب
- تمدید مهلت بخشودگی جرائم مواد (۱۶۹)، (۱۹۰)، (۱۹۹)، (۱۹۷)، (۱۹۳) مربوط به قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹ در صورت تداوم وضعیت شیوع کرونا
- استرداد حداقل ۵۰ درصد از مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان در سال ۱۳۹۸ به صورت علی‌الحساب و بدون رفع تعهد ارزی
- استمهال حداقل شش ماهه تقسیط پرداخت بدهی‌های مالیاتی دوره‌های گذشته کسب و کارهای منتخب (دارای ارائه اسناد مثبت در خصوص کاهش در فروش و آسیب از شیوع کرونا) به سازمان امور مالیاتی
- استمهال پرداخت مالیات بر ارزش افزوده متعلقه از اسفند ماه ۱۳۹۸ لغایت حداقل تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹ و تقسیط بازپرداخت ماهانه از مهر ماه ۱۳۹۹ به بعد، بدون اخذ جریمه دیرکرد برای واحدهای اقتصادی منتخب
- معافیت از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده به منظور واردات تجهیزات مقابله با شیوع کرونا
- لغو جلسات هیأت‌ها و رسیدگی مالیاتی کلیه مؤدیان حداقل تا پایان خرداد ماه ۱۳۹۹، در صورت تداوم وضعیت شیوع کرونا
- عدم اخذ جرائم مالیاتی از زمان ابلاغ برگ تشخیص به واسطه تعویق در برگزاری هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی
- تمدید مهلت اعتراض به اوراق مالیاتی تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹ برای واحدهای اقتصادی منتخب، در صورت تداوم وضعیت شیوع کرونا
- اعطای معافیت و یا تخفیف مالیات به میزان حداقل ۵ درصد برای سال ۱۳۹۸ برای واحدهای اقتصادی منتخب
- تمدید مهلت پرداخت مالیات مستقیم برای واحدهای اقتصادی منتخب
- تدوین مقررات به‌روز مربوط به تعیین خسارت بنگاه‌های اقتصادی جهت برخورداری از تسهیلات ماده (۱۶۵) قانون مالیات‌های مستقیم با رعایت مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
- تمدید یا تجدید کلیه مجوزهای کسب و کار اشخاص حقوقی، علاوه بر اشخاص حقیقی بدون نیاز به اخذ گواهی مالیاتی موضوع ماده (۱۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم

- پذیرش هزینه اضافی استهلاک به عنوان هزینه های قابل قبول و تسریع در اعمال هزینه استهلاک در حساب های دوره وقوع حوادث غیر مترقبه (به ویژه برای بنگاه های کوچک و متوسط منتخب)

✓ اقداماتی در خصوص حق بیمه تأمین اجتماعی کارفرمایان^۱

- استمهال سهم حق بیمه کارفرما واحدهای تولیدی منتخب (شامل حق بیمه بازنشستگی، بیکاری و حوادث ناشی از کار) از اسفند ماه ۱۳۹۸ تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹ و تعیین تکلیف برای تقسیط بازپرداخت این بدهی از مهر ماه ۱۳۹۹ و بدون اخذ جریمه دیرکرد
- تخفیف حداقل ۵ درصدی حق بیمه سهم کارفرما (سهم ۲۳ درصد) از اسفند ماه ۱۳۹۸ تا شهریور ماه ۱۳۹۹ برای بنگاه های اقتصادی منتخب
- استمهال حداقل شش ماهه تقسیط پرداخت بدهی های دوره های گذشته کسب و کارهای منتخب به سازمان تأمین اجتماعی
- امکان ورود موقت مشاغل خویش فرما به بیمه بیکاری
- توقف بازرسی دفاتر قانونی مؤسسات تا پایان برنامه ششم به استثنای پیمانکارانی که صدور مفاسد حساب آنها منوط به بازرسی دفاتر قانونی می باشد.

✓ تأمین مالی و سرمایه در گردش کسب و کارها

- در نظر گرفتن یک دوره تنفس از اسفند ماه ۱۳۹۸ تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹ و تقسیط بازپرداخت اصل و فرع تسهیلات بانکی از مهر ماه ۱۳۹۹ به بعد، بدون اخذ جریمه دیرکرد برای واحدهای اقتصادی منتخب
- اعطای تسهیلات سرمایه در گردش با شرایط سهل و نرخ حمایتی برای آن دسته از واحدهای تولیدی منتخب که به دلیل کاهش فروش توان پرداخت دیون و بدهی های خود (چک ها) را ندارند.
- توسعه ابزارهای ضمانتی صندوق های حمایتی، به خصوص صندوق ضمانت صادرات در راستای تسهیل اخذ تسهیلات و وام از شبکه بانکی برای بنگاه های کوچک و متوسط و بنگاه های صادراتی منتخب
- حذف اخذ سپرده در بانک های عامل برای تخصیص ارز و در عوض اخذ تضمین ها و وثایق ملکی مکفی برای واحدهای اقتصادی منتخب
- آزادسازی بخشی از سپرده های واحدهای تولیدی منتخب که بابت دریافت تسهیلات از سیستم بانکی بلوکه شده است و دریافت تضامین غیر نقدی توسط بانک عامل

^۱ شامل حق بیمه بازنشستگی، بیکاری و حوادث ناشی از کار

- فروش اقساطی (بدون دریافت سود) مواد پتروشیمیایی به صنایع پایین دست پتروشیمی منتخب

✓ اقداماتی در خصوص اجاره بها و هزینه ها و عوارض سر بار کسب و کارها

- معافیت کسب و کارهای منتخب از پرداخت اجاره بها برای دارایی های سرمایه ای اجاره شده از دولت و شرکت های دولتی تا زمان تعطیلی و کساد ناشی از کرونا
- تعویق یا کاهش انواع هزینه های اداری و دفتری برای کسب و کارهای کوچک و متوسط منتخب در شش ماهه اول سال ۱۳۹۹ در صورت تداوم شیوع کرونا در کشور (شامل انواع هزینه ها و عوارض مرتبط با قبوض خدماتی، آب، برق، گاز، فاضلاب و پسماند برای کسب و کارهای زیان دیده از شیوع کرونا)
- استمهال حقوق ورودی و عوارض وارداتی آن دسته از کالاهایی که در فرآیند تولید کسب و کارهای منتخب مورد نیاز است و در زنجیره تأمین آنها اختلال ایجاد شده و یا عرضه آنها در بازار دچار کمبود شده است (با ارائه اسناد و مدارک) برای مدت حداقل شش ماهه و بدون پرداخت جریمه دیرکرد
- استمهال وصول هرگونه عوارض توسط شهرداری ها حداقل تا پایان شهریور ۱۳۹۹ برای واحدهای اقتصادی منتخب

✓ حمایت های حقوقی و تسهیل قراردادها

- اعلام شرایط موجود به عنوان شرایط فورس ماژور از تاریخ اول اسفند ماه ۱۳۹۸ تا حداقل خرداد ماه ۱۳۹۹ و الزام دستگاه های اجرائی به اعمال شرایط فورس ماژور در قراردادهای خود با فعالان اقتصادی
- الزام دستگاه های اجرائی به تعدیل مناسب مدت و مبلغ قراردادهای خود با فعالان اقتصادی به جهت شرایط فورس ماژور در جهت حفظ و حمایت از حقوق ایشان و جلوگیری از ورشکستگی آنها
- ارائه گواهی شرایط فورس ماژور برای شرکت هایی که به واسطه شرایط شیوع بیماری، از عمل به تعهدات قراردادهای بین المللی خود ناتوان می باشند، ارائه شود.
- عدم شمولیت محرومیت ها و ممنوعیت های ناظر بر چک های برگشتی از ابتدای اسفند ماه ۱۳۹۸ تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۹، در صورت تداوم شیوع ویروس کرونا
- تمدید یا تجدید کلیه مجوزهای کسب و کارهای منتخب برای یک دوره شش ماهه منتهی به شهریور ماه ۱۳۹۹ در صورت تداوم وضعیت شیوع کرونا، مشروط به عدم تخلف صاحب کسب و کار و بدون نیاز به مراجعه به ادارات دولتی و بدون نیاز به اخذ گواهی پرداخت مالیاتی
- تعویق مهلت مجامع عمومی شرکت ها تا پایان مهر ماه ۱۳۹۹ برای کلیه شرکت ها چه بورسی و چه غیر بورسی

✓ حمایت‌های تجاری

- بکارگیری دیپلماسی فعال اقتصادی در جهت بازگشایی مرزها و رفع محدودیت‌ها در تبادلات کالایی و مسافری با کشورهای همسایه به‌ویژه عراق، افغانستان و ترکیه (به‌ویژه محصولات کشاورزی به دلیل عدم امکان دپوی محصول)
- پیگیری استراتژی و برنامه‌های راهبردی در جهت حذف محدودیت‌های شرایط تحریمی و آزادسازی منابع مالی بلوکه شده در خارج از کشور
- تجدید نظر در خصوص هزینه حق توقف مورد مطالبه از صاحبان کالا توسط نمایندگان خطوط کشتیرانی با توجه به طولانی شدن روند تخلیه کالا در مبادی ورودی به دلیل شیوع کرونا
- ممنوعیت واردات کالاهایی که مشابه آن در داخل تولید می‌شود یا امکان تولید در داخل وجود دارد.
- کاهش بوروکراسی تخصیص ارز به واحدهای تولیدی منتخب به‌منظور واردات مواد اولیه مورد نیاز در فرآیند تولید

✓ توسعه ظرفیت‌های فناوری و تجارت الکترونیک

- توسعه زیرساخت‌های فناوری در کشور و افزایش پهنای باند از سوی وزارت ارتباطات به‌منظور بهره برداری بهینه و حداکثری از تجارت الکترونیک و حرکت به سمت کسب‌وکارهای اینترنتی
- توسعه دولت الکترونیک و کاهش بوروکراسی اداری در ارائه خدمات مرتبط با حوزه فعالیت کسب‌وکارها (بدون نیاز به مراجعه حضوری) به‌ویژه امور مرتبط با بیمه تأمین اجتماعی و مالیات تا زمان تداوم شیوع ویروس کرونا
- بازنگری در قوانین و مقررات کسب‌وکارها و توجه اکید به حمایت از کسب‌وکارهای مجازی
- ارائه تخفیف‌ها و معافیت‌های اینترنتی برای اتصال کارکنان و کسب‌وکارها به‌منظور اجرای حداکثری دورکاری

✓ سایر راهکارها

- الزام دولت در خصوص تصویب مصوبه‌ای مبنی بر عدم تعهد کارفرمایان نسبت به پرداخت هزینه‌های درمان کارگران در صورت ابتلاء به بیماری کرونا و یا پرداخت دیه به علت فوت کارگران، ناشی از بازگشایی واحدهای تولیدی بر اساس مصوبه ستاد کرونا
- شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی عمومی در خصوص نحوه و میزان ارائه حمایت‌ها و تسهیلات و پیگیری سازوکارهای نظارتی سخت‌گیرانه به‌منظور جلوگیری از رانت‌جویی و بروز رفتارهای فرصت‌طلبانه
- عدم افزایش بهای محصولات و مواد اولیه تولیدی بنگاه‌های بزرگ دولتی به مدت شش ماه
- با عنایت به نقش و نفوذ پذیری بالای صدا و سیما در آحاد جامعه و در راستای کمک به تبلیغات محصولات ایرانی در سال جهش تولید لازم است صدا و سیما تا پایان شهریور ماه با اختصاص برنامه‌های مشخص نسبت به تحریک

تقاضا اقدام کرده و همچنین، با رایگان کردن تبلیغات شرکت‌هایی که کالاهای اساسی تولید می‌کنند نسبت به رونق در تولید و خروج فعالان اقتصادی از رکود اقدام کند.

امید می‌رود در سایه هماهنگی و همکاری قوای سه‌گانه و همدلی دولت و بخش خصوصی، بستر مناسب برای کنترل پیامدهای مخرب شیوع این بیماری بر کسب و کارهای اقتصادی فراهم گردد. در این راستا اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران آمادگی خود را برای ارائه هرگونه نظر مشورتی و کارشناسی اعلام می‌دارد.

منابع

منابع فارسی

۱. اتاق بازرگانی اصفهان (فروردین ۱۳۹۹)، گزارش هفتگی در خصوص ارزیابی بیماری کرونا بر اقتصاد ایران
۲. اتاق بازرگانی تهران (اسفند ۱۳۹۸)، تغییر در چشم‌انداز اقتصاد جهان به دلیل ویروس کرونا
۳. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران (فروردین ۱۳۹۹)، اقدامات اتحادیه اروپا برای حمایت از بنگاه‌ها در بحران ویروس کرونا
۴. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان (۱۱ فروردین ۱۳۹۹)، درخواست ارائه تسهیلات مالیاتی از سازمان امور مالیاتی کشور
۵. انجمن مدیران صنایع (فروردین ۱۳۹۹)، طبقه بندی یافته‌های پژوهش‌های اقتصادی مرتبط با آثار اقتصادی ویروس کرونا و ارائه برخی راهکارها
۶. بت شکن، محمد هاشم و محمد صادق عبدالهی پور (فروردین ۱۳۹۹)، تأثیر شیوع کرونا ویروس بر اقتصاد ایران، شرکت خدمات مشاوره مدیریت، به‌رآیین.
۷. بخشنامه ریاست جمهوری، مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۷، به شماره ۱۶۵۲۳۲، با موضوع عدم شمولیت محرومیت‌ها و ممنوعیت‌های ناظر بر چک‌های برگشتی
۸. بخشنامه سازمان تأمین اجتماعی، مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۶، به شماره ۱۰۰۰/۹۸/۱۴۷۷۴ با موضوع امهال حق بیمه اسفندماه، فروردین و اردیبهشت ماه سهم کارفرما برای فعالیت‌ها و کارگاه‌های مشمول عناوین ده گانه
۹. بخشنامه سازمان تأمین اجتماعی، مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۷، به شماره ۲۴۸۴۷۳، با موضوع بیمه بیکاری به علت شیوع کرونا
۱۰. بخشنامه‌های سازمان امور مالیاتی کشور، مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۷، به شماره ۹۹/۲۴۶۳۴۷، مرتبط با شیوع ویروس کرونا
۱۱. پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (۵ فروردین ۱۳۹۹)، ابعاد فرهنگی و اجتماعی بحران ویروس کرونا در ایران
۱۲. تصویب نامه هیأت وزیران، مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۱، به شماره ۱۶۷۷/۵۷۴۳۵ هـ با موضوع استمهال حق بیمه و هزینه برق و گاز کسب و کارهای آسیب‌دیده
۱۳. تلیکانی شعله (اسفند ۱۳۹۸) اقدامات موثر دولتی در مقابله با اثرات بازدارنده اقتصادی ناشی از اپیدمی کرونا ویروس (مطالعه موردی کشور چین)، معاونت امور تعاون، دفتر ترویج، آموزش و تحقیقات.

۱۴. دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران (۱۶ فروردین ۱۳۹۹) بحران کرونا و اقدامات ابتکاری شرکت‌ها و کسب‌وکارها
۱۵. دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران با همکاری خبرگزاری جمهوری اسلامی (۹ فروردین ۱۳۹۹)، بحران کرونا و اقدامات ابتکاری شرکت‌ها و کسب‌وکارها
۱۶. دستورالعمل سازمان امور مالیاتی کشور، مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۰، به شماره ۲۰۰/۹۹/۵۰۱، با موضوع اولویت‌های برنامه عملیاتی سازمان امور مالیاتی در اردیبهشت ماه سال جاری با توجه به شیوع بیماری کرونا
۱۷. طالبی، کامبیز و محمدرضا زالی (فروردین ۱۳۹۸)، اصول سیاست‌های قاتصاد در رکود کوید ۱۹.
۱۸. قدوسی حامد (۲۳ اسفند ۱۳۹۸)، اپیدمی کرونا و اقتصاد ایران: چارچوبی برای حل تحلیل مساله
۱۹. کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق بازرگانی ایران (۸ فروردین ۱۳۹۹)، طرح پیشنهادی اقدامات حمایتی دولتی از بنگاه‌های تولیدی در شرایط بحران کرونا.
۲۰. کمیسیون صنایع اتاق ایران (۱۰ فروردین ۱۳۹۹)، ارائه پیشنهادات در خصوص نحوه اعمال حمایت‌های دولت و برخی قوانین دولتی در شرایط بحران کرونا
۲۱. مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (اسفند ۱۳۹۸)، اقتصاد ایران گرفتار با ویروس کرونا ضرورت حمایت از کسب‌وکارها
۲۲. مرکز پژوهش‌های مجلس (اسفند ۱۳۹۸)، در باره مقابله با شیوع ویروس کرونا (بررسی آثار اقتصادی و پیشنهادهایی برای مدیریت تبعات آن)، معاونت پژوهش‌های اقتصادی.
۲۳. مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی (فروردین ۱۳۹۹)، توانمندسازی حاکمیت برای مقابله با کوید-۱۹، درس‌های برای سیاست‌گذاران، مدیران و فعالان مدنی در مدیریت بحران کرونا
۲۴. مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار معاونت اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی (اسفند ۱۳۹۸) کسب‌وکارها در دنیای پساکرونا (مقدماتی)
۲۵. مشایخی، علینقی (۱۷ اسفند ۱۳۹۸)، شیوع بیماری کرونا در ایران، دانشکده مدیریت و اقتصادی دانشگاه شریف.
۲۶. مصوبات ستاد ملی کرونا در حوزه مالیاتی
۲۷. مصوبات شورای پول و اعتبار در رابطه با ویروس کرونا در رابطه با ۷۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات
۲۸. مصوبات شورای هماهنگی سران قوا
۲۹. معاونت استان‌ها و تشکل‌ها (فروردین ۱۳۹۹)، پیشنهادهایی جهت حمایت از بنگاه‌های اقتصادی آسیب‌دیده از ویروس کرونا.
۳۰. معاونت امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (اسفند ۱۳۹۸)، درآمدی بر آثار شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد ایران
۳۱. معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، پژوهشکده آینده‌پژوهی و سلامت و مرکز تحقیقات آینده‌نگری و نوآوری سلامت (اسفند ۱۳۹۸)، ترجمه اقتصاد در زمان کووید ۱۹.
۳۲. معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (اسفند ۱۳۹۸)، پاندمی کرونا و نجات کسب‌وکارهای ایرانی (شش آموخته از چین، دو برنامه نوآورانه برای دولت، و دو فرصت توسعه برای ایران).
۳۳. مقاله "داروی اقتصاد بیمار جهان چیست" مجله اکونومیست در سایت تجارت نیوز، ۱۸ اسفند ۱۳۹۸.

۳۴. مکاتبه رؤسای اتاق‌های ایران، اصناف و تعاون با رئیس جمهور (۱۸ اسفند ۱۳۹۸)، با موضوع ارائه راهکارهایی جهت کاهش پیامدهای اقتصادی شیوع ویروس کرونا بر کسب‌وکارها.
۳۵. مکاتبه رییس اتاق ایران با رییس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (۹ فروردین ۱۳۹۹)، در خصوص تدوین پیش نویس رفع تعهد ارزی در صادرات سال ۹۹
۳۶. مکاتبه رییس اتاق ایران با معاون اول رییس جمهور (۱۱ فروردین ۱۳۹۹) درخواست تمدید موعد تسلیم اظهارنامه‌های مالیاتی عملکرد سال ۱۳۹۸ و برگزاری مجامع شرکت‌های حسابرسی شده
۳۷. ملک محمدی، سارا و پدram سلوکی (۱۱ فروردین ۱۳۹۹) مقایسه تدابیر ایالات متحده و ایران برای مدیریت تبعات اقتصادی کرونا ویروس، شرکت خدمات مشاوره به رایین
۳۸. موسسه رسا (اسفند ۱۳۹۸)، ترجمه گزارش موسسه مک کینزی با رهبری در بحران (الگوی پاسخدهی سازمان‌ها به شیوع ویروس کرونا و چالش‌های آتی آن).
۳۹. بیووال نوح حراری (۱ فروردین ۱۳۹۹) جهان پس از کرونا ویروس، چاپ شده در مجله فاینانشیال تایمز، ترجمه فراز عطار.

منابع لاتین

1. <https://multimedia.scmp.com/widgets/china/wuhanvirus/>: Based on the WHO's Covid-19 situation reports
2. <https://www.cnbc.com/2020/04/03/who-says-countries-that-rush-to-lift-coronavirus-containment-risk-more-severe-and-prolonged-damage-to-economy.html>
3. <https://www.oecd.org/coronavirus/en/>
4. <https://www.china-briefing.com/news/chinas-support-foreign-invested-enterprises-cope-covid-19-outbreak/>
5. <https://www.china-briefing.com/news/china-reduce-social-insurance-commitments-smes-short-term-coronavirus-impact/>
6. <https://www.china-briefing.com/news/chinas-latest-regional-measures-to-support-smes-during-coronavirus-outbreak/>
7. <https://cutt.ly/7twtUxi>
8. <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#G>
9. IMF, World Economic Outlook, Oct 2019.

**۲- دیده‌بان سازمان بین‌المللی کار: کووید-۱۹ و دنیای کار
بر آوردها و تحلیلهای به‌روز شده
(ویرایش دوم)**

ناشر: سازمان بین‌المللی کار

تاریخ انتشار: ۷ آوریل ۲۰۲۰

پیام‌های کلیدی

- از زمان ویرایش اول دیده‌بان سازمان بین‌المللی کار، شدت همه‌گیری کووید-۱۹ افزایش یافته و در سطح جهان گسترش پیدا کرده است. اقدامات کنترلی محدودکننده کامل یا جزئی در حال حاضر تقریباً ۲,۷ میلیارد نفر نیروی کار را تحت تأثیر قرار داده که ۸۱ درصد از کل نیروی کار جهان را شامل می‌شوند.
- در شرایط فعلی، کسب و کارها در طیفی از بخش‌های اقتصادی با زیان‌های مصیبت‌بار مواجه هستند که فعالیت‌ها و حیات آنها را مورد تهدید قرار می‌دهد، در حالی که میلیون‌ها کارگر هم در معرض آسیب‌های ناشی کاهش درآمد یا توان مالی هستند. اثر این همه‌گیری بر فعالیت‌های درآمدزا به خصوص برای کارکنان حمایت نشده و آسیب‌پذیرترین گروه‌ها در اقتصاد غیررسمی، بسیار شدید است.
- رکود اشتغال در حال حاضر در حجم گسترده (غالباً بی‌سابقه) در بسیاری از کشورها آغاز شده است. در فقدان سایر داده‌ها، تغییر در ساعات کار که بازتابی هم از اخراج‌ها و هم کاهش‌های موقتی در زمان کاری است، تصویر بهتری از واقعیت وحشتناک شرایط فعلی بازار کار ارائه می‌دهد.
- با استفاده از این رویکرد، برآوردهای جهانی جدید سازمان بین‌المللی کار از اول آوریل ۲۰۲۰ حاکی از آن است که ساعات کاری در فصل دوم سال ۲۰۲۰ به اندازه ۶,۷ درصد کاهش خواهد یافت که معادل ۱۹۵ میلیون کارگر تمام وقت است.
- آمار نهایی سالانه از دست دادن شغل در سال ۲۰۲۰ به سیر تکامل همه‌گیری و اقدامات انجام شده در راستای کاهش اثرات آن بستگی خواهد داشت. به همین دلیل، سازمان بین‌المللی کار به پایش شرایط و به‌روزرسانی مرتب برآوردهای خود از کاهش ساعات کاری و معادل آن در از دست دادن اشتغال، ادامه خواهد داد.
- اکثر از دست رفتن شغل و کاهش ساعات کاری در بخش‌هایی رخ خواهد داد که بیشترین تأثیر را از این همه‌گیری می‌گیرند. سازمان بین‌المللی کار برآورد می‌کند که ۱,۲۵ میلیارد کارگر، معادل تقریباً ۳۸ درصد از کل نیروی کار جهانی، در بخش‌هایی مشغول به کار هستند که در حال حاضر با کاهش شدید در تولید و ریسک بالای اخراج نیروی کار مواجه هستند. بخش‌های اصلی شامل خرده‌فروشی، خدمات اقامتی و غذایی، و صنعت ساخت (تولیدات کارخانه‌ای)^۱ هستند.
- به خصوص در کشورهای کم‌درآمد و کشورهای با درآمد متوسط، بخش‌های آسیب‌پذیر سهم بالایی از کارگران در اشتغال غیررسمی و کارگران با دسترسی محدود به خدمات بهداشتی و حمایت اجتماعی را به خود اختصاص

^۱ Manufacturing

می‌دهند. بدون اقدامات سیاستی مناسب، کارگران با ریسک بالای افتادن به ورطه فقر مواجه خواهند بود و چالش‌های بزرگ‌تری را در به دست آوردن مجدد معیشت خود در طول دوره بازیابی تجربه خواهند نمود.

- کارکنانی که به کار در فضاهای عمومی ادامه می‌دهند، به خصوص کادر سلامت، در معرض ریسک‌های چشمگیر بهداشتی و اقتصادی قرار دارند. در بخش سلامت، زنان بیشتر تحت تأثیر هستند.
- در واقع، صرف نظر از اینکه در کجای جهان و در کدام بخش، این بحران اثر قابل توجهی بر نیروی کار جهان دارد. واکنش‌های سیاستی باید بر ارائه کمک‌های فوری به کارکنان و بنگاه‌ها به منظور حمایت از معیشت و کسب و کارهای دوام‌پذیر^۱ اقتصادی، به خصوص در بخش‌های شدیداً متأثر و کشورهای در حال توسعه، متمرکز باشند و بدین سان، شرایط را برای یک بازیابی اشتغال‌زا پس از کنترل همه‌گیری تضمین نماید.
- منابع عمومی محدود باید مورد استفاده قرار گیرند تا بنگاه‌ها را به حفظ یا ایجاد شغل‌ها ترغیب نمایند.

۱- زمینه: بحران رو به وخامت با اثرات ویران‌کننده بر دنیای کار

طی دو هفته گذشته، شدت همه‌گیری کووید-۱۹ افزایش یافته و در سطح جهان گسترش پیدا کرده، به گونه‌ای که اثرات قابل توجهی بر سلامت عمومی و شوک‌های بی‌سابقه بر اقتصادها و بازارهای کار داشته است. این بدترین بحران جهانی از زمان جنگ جهانی دوم است. از زمان ارزیابی مقدماتی سازمان بین‌المللی کار در ۱۸ مارس، موارد جهانی کووید-۱۹ بیش از ۶ برابر شده و در ۳ آوریل ۲۰۲۰ میزان موارد مبتلا ۶۲۸،۳۰۱ نفر بوده است؛ ۴۷،۶۰۰ نفر دیگر هم جان خود را از دست دادند تا مجموع تلفات ناشی از این ویروس به ۵۴،۱۳۷ نفر برسد.^۲ بسیاری از کشورها سیاست‌های فاصله‌گذاری اجتماعی را به منظور کاهش سرعت گسترش ویروس آغاز نموده‌اند تا مانع پیامدهای مصیبت‌بار برای نظام‌های سلامت ملی شده و میزان تلفات انسانی را حداقل نمایند.

قرنطینه‌ها و سایر اختلالات در کسب و کار، محدودیت‌های مسافرتی، تعطیلی مدارس و سایر اقدامات کنترلی، اثرات ناگهانی و شدیدی بر کارکنان و بنگاه‌ها داشتند. برآوردهای سازمان بین‌المللی کار حاکی از آن است که تعطیلی محل‌های کار با سرعتی در هفته‌های اخیر افزایش یافته که ۸۱ درصد از نیروی کار جهانی در کشورهایی با تعطیلی‌های اجباری یا توصیه‌شده به سر می‌برند (نمودار ۱). اشتغال در کشورهای با تعطیلی‌های اجباری یا توصیه‌شده محل‌های کار، ۸۷ درصد از نیروی کار در کشورهای با درآمد متوسط به بالا و ۷۰ درصد از نیروی کار در کشورهای پردرآمد را تشکیل می‌دهد.

^۱ Viable

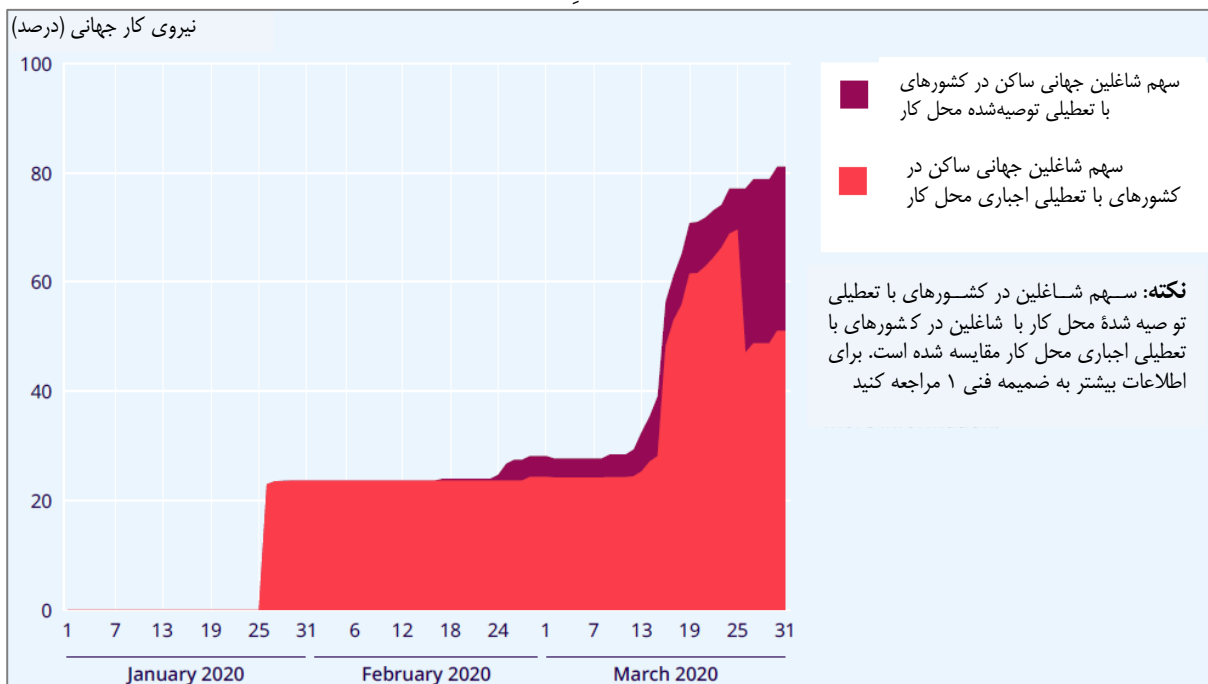
^۲ مرکز مهندسی علم سیستم‌ها، دانشگاه جان هاپکینز

<https://gisandtdata.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>

کووید-۱۹ در حال حاضر بر جهان در حال توسعه هم تأثیر می‌گذارد، کشورهای که ظرفیت‌ها و منابع در آنها به شدت با محدودیت مواجه هستند.

بحران کووید-۱۹ از طریق اختلال اقتصادی گسترده، ۳,۳ میلیارد نیروی کار جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. کاهش‌های شدید و پیش‌بینی نشده در فعالیت اقتصادی، کاهش شدید در میزان اشتغال هم از لحاظ تعداد شغل و هم کل ساعات کار را در پی دارد. در بسیاری از کشورها، فعالیت اقتصادی در کل بخش‌ها به شدت کاهش یافته و باعث کاهش جریان‌های درآمدی برای بسیاری از کسب و کارها شده است. با توجه به افزایش تعداد قرنطینه‌های جزئی یا کامل که باعث محدود شدن فعالیت‌های کسب و کارها و جابجایی اکثریت کارکنان شده، انجام کار برای بسیاری از کارکنان غیرممکن شده است؛ و سایرین هم با تغییرات چشمگیر در روش‌های کاری خود مواجه هستند. مداخلات باعث تأثیرات شدید بر بسیاری از فعالیت‌های بخش خدمات شده (خدمات اقامتی و غذایی، خرده‌فروشی، و غیره)، در حالی که بخش تولید، اختلال در زنجیره‌های تأمین (مانند بخش خودروسازی) و کاهش در تقاضای کالاها را تجربه می‌کند.

نمودار ۱. اشتغال در کشورهای با تعطیلی محل‌های کار

منبع: ILOSTAT، برآوردهای سازمان بین‌المللی کار، نوامبر ۲۰۱۹ و ردگیری آکسفورد از واکنش‌های دولتی به کووید-۱۹

اثرات اشتغال کووید-۱۹ عمیق، فراگیر و بی‌سابقه است. تعدیل اشتغال نوعاً با کمی تأخیر، رکود اقتصادی را در پی دارد (به عنوان مثال به افزایش در نرخ بیکاری متعاقب بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۹ بنگرید). در بحران فعلی، اشتغال در نتیجه

قرنطینه‌ها و تعطیلی‌ها و سایر اقدامات، مستقیماً تحت تأثیر قرار گرفته و میزان این تأثیر نیز بیشتر از آن است که در شروع همه‌گیری پیش‌بینی گردیده بود، از جمله زمانی که دیده‌بان سازمان بین‌المللی کار آماده شده بود. به همین دلیل، ویرایش دوم دیده‌بان سازمان بین‌المللی کار، برآوردهای جدید جهانی، منطقه‌ای و بخشی را ارائه می‌کند که هدف از آنها، بررسی اثرات بحران در زمان فعلی است (به خصوص از لحاظ اثرات اقدامات بازدارنده و کنترلی). با این وجود، نااطمینانی درباره سیر تکامل بحران متضمن آن است که این برآوردها بهترین شاخص‌های ممکن از اثر فعلی بر بازار کار بر اساس داده‌های در دسترس هستند.

۲- شدیدترین بحران از زمان جنگ جهانی دوم: از دست دادن شغل در سرتاسر جهان به سرعت در حال افزایش است

برای ترسیم دقیق‌تر ویژگی‌های فعلی بحران کووید-۱۹، روش سازمان بین‌المللی کار برای انجام برآوردهای جهانی مورد بازبینی قرار گرفته تا آمار به‌روز در مورد اثرات این بحران بر بازار کار را ارائه نماید. آخرین برآوردها بر مبنای یک مدل جدید «حال‌بینی»^۱ سازمان بین‌المللی کار است که مبتنی بر داده‌های اقتصادی و بازار کار زمان واقعی برای پیش‌بینی کاهش ساعات کار در فصل دوم سال ۲۰۲۰ است (بر مبنای داده‌های در دسترس در ۱ آوریل؛ برای جزئیات بیشتر در مورد روش‌شناسی به ضمیمه فنی ۲ مراجعه کنید).

برآوردهای جهانی از مدل حال‌بینی سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد که این بحران باعث یک کاهش بی‌سابقه در فعالیت اقتصادی و زمان کاری می‌گردد. تا ۱ آوریل ۲۰۲۰، برآوردها حاکی از آن است که ساعات کاری در فصل جاری (فصل دوم) تا ۶٫۷ درصد کاهش پیدا خواهد کرد که معادل ۱۹۵ میلیون کارگر تمام‌وقت است (با فرض ۴۸ ساعت کار در هفته)^۲. این نتیجه دلالت بر آن دارد که بسیاری از این کارکنان با کاهش درآمد و فقر شدیدتر مواجه خواهند بود، حتی اگر فعالیت‌های جایگزین هم پیدا شود (به عنوان مثال، بازگشت به کشاورزی در مناطق روستایی). بیشترین کاهش در کشورهای با درآمد متوسط به بالا انتظار می‌رود، اما این اثر در کل گروه‌های درآمدی مشابه است.

^۱ Nowcasting model

حال‌بینی، پیش‌بینی حال حاضر، آینده بسیار نزدیک و گذشته بسیار متأخر در علم اقتصاد است. این اصطلاح، از ترکیب دو کلمه «حال» (Now) و «پیش‌بینی» (Forecasting) ساخته شده است.

^۲ با توجه به استفاده گسترده از اقداماتی که امکان حفظ اشتغال را برای کارکنان فراهم می‌کند، افزایش در سطوح گزارش شده بیکاری احتمالاً کمتر از ۱۹۵ میلیون است.

جدول ۱. بحران باعث کاهش شدید در ساعات کاری و اشتغال می‌گردد

معادل کارگر تمام‌وقت (۴۸ ساعت، میلیون)	معادل کارگر تمام‌وقت (۴۰ ساعت، میلیون)	کاهش در ساعات کاری (درصد)	
۱۹۵	۲۳۰	۶,۷	جهان
۱۲	۱۴	۵,۳	کم‌درآمد
۷۰	۸۰	۶,۷	درآمد متوسط به پایین
۸۵	۱۰۰	۷	درآمد متوسط به بالا
۳۰	۳۶	۶,۵	پر درآمد
۱۹	۲۲	۴,۹	آفریقا
۲۴	۲۹	۶,۳	آمریکا
۵	۶	۸,۱	کشورهای عربی
۱۲۵	۱۵۰	۷,۲	آسیا و اقیانوسیه
۲۰	۲۴	۶	اروپا و آسیای مرکزی
۱۲	۱۵	۷,۸	(اروپا)

ملاحظات: (۱) مقادیر بالای ۵۰ میلیون به نزدیک‌ترین ۵ میلیون گرد شده، مقادیر پایین‌تر از آن حد به نزدیک‌ترین میلیون گرد شده است؛ (۲) معادل اشتغال تمام‌وقت از دست‌رفته بدین منظور ارائه شده تا اهمیت و بزرگی برآوردها از ساعات از دست‌رفته را نشان دهد. تفسیر آنها، برآورد کاهش در ساعات کاری است، اگر زیرمجموعه‌ای کارکنان تمام‌وقت منحصراً و کاملاً آن کاهش‌ها را متحمل شوند و سایر کارکنان هیچ کاهش ساعت کاری را تجربه نکنند. این ارقام نباید به عنوان تعداد واقعی شغل‌های از دست‌رفته یا افزایش در بیکاری تفسیر شوند. برای اطلاعات بیشتر در مورد روش‌شناسی برآوردها به ضمیمه فنی ۲ مراجعه کنید.

افزایش نهایی در بیکاری جهانی در سال ۲۰۲۰ اساساً به این بستگی خواهد داشت که اقتصاد در نیمه دوم سال چقدر سریع می‌تواند خود را بازیابی کند و اینکه میزان اثربخشی اقدامات در تقویت تقاضای نیروی کار چقدر خواهد بود. با این شرایط، این ریسک بالا وجود دارد که افزایش در بیکاری جهانی در انتهای سال ۲۰۲۰ به طور چشمگیری بالاتر از پیش‌بینی‌های اولیه (۲۵ میلیون) در دیده‌بان اول سازمان بین‌المللی کار باشد. همچنین انتظار می‌رود که کاهش تولید هم برای بسیاری از بنگاه‌ها مصیبت‌بار و طولانی‌مدت باشد، به خصوص در کشورهای در حال توسعه که فضای مالی برای تحریک اقتصادی، محدود است.

۳- فراتر از بیکاری: کار در معرض خطر

بحران کووید-۱۹ از طریق اختلال اقتصادی گسترده و اثر بر ساعات کاری، بر ۳,۳ میلیارد نیروی کار جهان تأثیر می‌گذارد. با این حال، شوک به بازار کار به هیچ عنوان ثابت و یکنواخت نیست، به گونه‌ای که بخش‌های خاص، قسمت عمده افت در فعالیت اقتصادی را متحمل می‌شوند.

۳-۱- بخش‌هایی که بیشتر در معرض ریسک هستند

بسیاری از نیروی کار هنوز در حال کار هستند، به خصوص کارکنان بخش سلامت که در خط مقدم قرار دارند و با ویروس مبارزه می‌کنند و کارکنان بخش‌های حمل و نقل، کشاورزی و خدمات عمومی ضروری که تضمین می‌نمایند نیازهای اولیه مردم تأمین می‌شود. در سطح جهان ۱۳۶ میلیون کارکن در فعالیتهای بهداشتی و خدمات اجتماعی مشغول هستند که پرستارها، پزشکان و سایر کارکنان بخش سلامت، کارکنان در خانه‌های سالمندان و مددکارهای اجتماعی، و همچنین کارکنان پشتیبانی همچون خشکشویی و نظافت که با ریسک جدی گرفتن بیماری کووید-۱۹ در محل کار مواجه هستند را شامل می‌شوند. تقریباً ۷۰ درصد مشاغل در این بخش در اختیار زنان است.

بر اساس داده‌های اقتصادی و مالی زمان واقعی، اثر این بحران بر تولید اقتصادی را می‌توان در سطح بخشی ارزیابی نمود (البته با محدودیت‌هایی در دسترسی به داده‌های جهانی). با استفاده از این ارزیابی می‌توان تعدادی از بخش‌های اقتصادی کلیدی را شناسایی نمود که با کاهش شدید در تولید و بازده مواجه می‌شوند که از آن جمله، خدمات اقامتی و غذایی، تولید، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، املاک و مستغلات و فعالیتهای بازرگانی هستند (جدول ۲). این بخش‌ها کاربر هستند و میلیون‌ها کارگر غالباً کم‌مزد و کم‌مهارت را به کار گرفته‌اند و این به خصوص در خدمات اقامتی و غذایی و خرده‌فروشی برجسته‌تر است. کارگران در این بخش‌ها، ریسک‌های اقتصادی را شدیدتر از همه احساس می‌کنند.

این بخش‌ها ۱،۲۵ میلیارد نیروی کار را در سرتاسر جهان به کار می‌گیرند که تقریباً ۳۸ درصد از کل نیروی کار جهان است. بسته به بافت و زمینه کشور، این کارکنان با کاهش ناگهانی و شدید در ساعات کاری، کاهش دستمزدها و اخراج مواجه هستند و احتمالاً حجم انبوه برآوردهای مدل حال‌بینی را تشکیل می‌دهند.

از میان بخش‌های اقتصادی که بیشترین تأثیرپذیری را داشتند، قسمت عمده‌فروشی و خرده‌فروشی بیشترین سهم کارکنان را به خود اختصاص داده‌اند، کارکنانی که نوعاً کم‌مزد و حمایت‌نشده هستند. این گروه ۴۸۲ میلیون نفری، از کارکنانی شامل صندوق‌داران، انبارداران، مغازه‌داران و کارگران در مشاغل مرتبط، تشکیل می‌شود. کارکنانی در این بخش که فعالیتهای آنها ضروری به نظر می‌رسد (مانند توزیع مواد غذایی)، ممکن است به کار خود ادامه دهند، اما آنها با ریسک‌های بهداشتی شغلی بزرگ‌تری مواجه هستند. کارکنان در کسب و کارهای غیرضروری با تعطیلی گسترده و کاهش‌های شدید در اشتغال و ساعات کاری مواجه هستند.

جدول ۲. کارکنان در معرض خطر: چشم‌انداز بخشی

شرایط اشتغال مبنا (برآوردهای جهانی برای سال ۲۰۲۰ پیش از کووید-۱۹)				اثر فعلی بحران بر تولید اقتصادی	بخش اقتصادی
سهم زنان (درصد)	نرخ دستمزد (میانگین دریافتی ماهانه بخش تقسیم بر میانگین دریافتی کل)	سهم در اشتغال جهانی (درصد)	سطح اشتغال (هزار نفر)		
۶۱,۸	۱,۲۳	۵,۳	۱۷۶۵۶۰	کم	آموزش
۷۰,۴	۱,۱۴	۴,۱	۱۳۶۲۴۴	کم	بهداشت و مددکاری اجتماعی
۳۱,۵	۱,۳۵	۴,۳	۱۴۴۲۴۱	کم	اداره امور عمومی و دفاع؛ تأمین اجتماعی اجباری
۱۸,۸	۱,۰۷	۰,۸	۲۶۵۸۹	کم	تأمین آب، برق، گاز و ...
۳۷,۱	۰,۷۲	۲۶,۵	۸۸۰۳۷۳	کم-متوسط*	کشاورزی؛ جنگلداری و ماهیگیری
۷,۳	۱,۰۳	۷,۷	۲۵۷۰۴۱	متوسط	ساختمان
۴۷,۱	۱,۷۲	۱,۶	۵۲۲۳۷	متوسط	فعالیت‌های مالی و بیمه‌ای
۱۵,۱	۱,۴۶	۰,۷	۲۱۷۱۴	متوسط	معادن
۵۷,۲	۰,۶۹	۵,۴	۱۷۹۸۵۷	متوسط-بالا*	هنر، سرگرمی و تفریحی، و سایر خدمات
۱۴,۳	۱,۱۹	۶,۱	۲۰۴۲۱۷	متوسط-بالا*	حمل و نقل؛ انبارداری و ارتباطات
۵۴,۱	۰,۷۱	۴,۳	۱۴۳۶۶۱	بالا	خدمات اقامتی و غذایی
۳۸,۲	۰,۹۷	۴,۷	۱۵۶۸۷۸	بالا	مستغلات؛ فعالیت‌های بازرگانی و اجرایی
۳۸,۷	۰,۹۵	۱۳,۹	۴۶۳۰۹۱	بالا	ساخت (تولیدات کارخانه‌ای)
۴۳,۶	۰,۸۶	۱۴,۵	۴۸۱۹۵۱	بالا	عمده‌فروشی و خرده‌فروشی؛ تعمیرات خودرو و موتورسیکلت

ملاحظات: ارزیابی سازمان بین‌المللی کار از زمان واقعی و داده‌های مالی و داده‌های مبنای ILOSTAT در مورد برآوردهای جهانی از اختلال بخشی در اشتغال. برای جزئیات بیشتر به ضمیمه فنی ۳ مراجعه کنید.
 * بخش‌هایی را نشان می‌دهد که شامل زیربخش‌هایی هستند که تأثیرات متفاوتی را متحمل شده‌اند.

بخش خدمات اقامتی و غذایی هم که ۱۴۴ میلیون کارکن را به خود اختصاص داده، به شدت تحت تأثیر این بحران است. این بخش دستخوش تعطیلی تقریباً کامل در برخی از کشورها و کاهش شدید در تقاضا در مواردی که فعالیت آنها ادامه دارد، شده است. بیش از نیمی از کارکنان این بخش، زنان هستند.

بخش تولید با ۴۶۳ میلیون نفر نیروی کار در برخی از قسمت‌ها به شدت تحت تأثیر قرار گرفته، به گونه‌ای که به کارکنان گفته شده در منزل بمانند، کارخانه‌ها تعطیل شده، زنجیره‌های تأمین جهانی هم دستخوش توقف فعالیت گردیده‌اند. اقدامات قرنطینه‌ای، تعطیلی خرده‌فروشی‌ها، لغو سفارش‌ها و کاهش در دستمزدها باعث کاهش تقاضا در صنایع اصلی همچون اتومبیل و منسوجات، پوشاک، چرم و کفش شده است.

صنعت حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات، ۲۰۴ میلیون شغل در جهان را در اختیار دارد که شامل خلبانان خطوط هوایی و خدمه پرواز، کارکنان پست و سایر کارکنان از سال مر سولات، و کارکنان انبارهای پشتیبانی از حمل و نقل و زنجیره‌های تأمین جهانی می‌گردد. در حالی که برخی از این کارکنان تأثیر منفی از این بحران گرفته‌اند (مانند کارکنان صنعت هوایی)، برخی دیگر به کار خود ادامه می‌دهند تا تقاضای افزایش یافته برای خرده‌فروشی آنلاین را تأمین نمایند.

گرچه اثر اقتصادی این بحران هنوز در بخش کشاورزی به عنوان بزرگ‌ترین بخش در اکثر کشورهای در حال توسعه احساس نشده، اما ریسک‌های ناامنی غذایی به دلیل اقدامات مهارتی و کنترلی همچون بستن مرزها، در حال بروز است. در طول زمان، کارگران این بخش ممکن است به طور فزاینده‌ای تحت تأثیر قرار گیرند، به خصوص اگر این ویروس به مناطق روستایی هم گسترش پیدا کند.

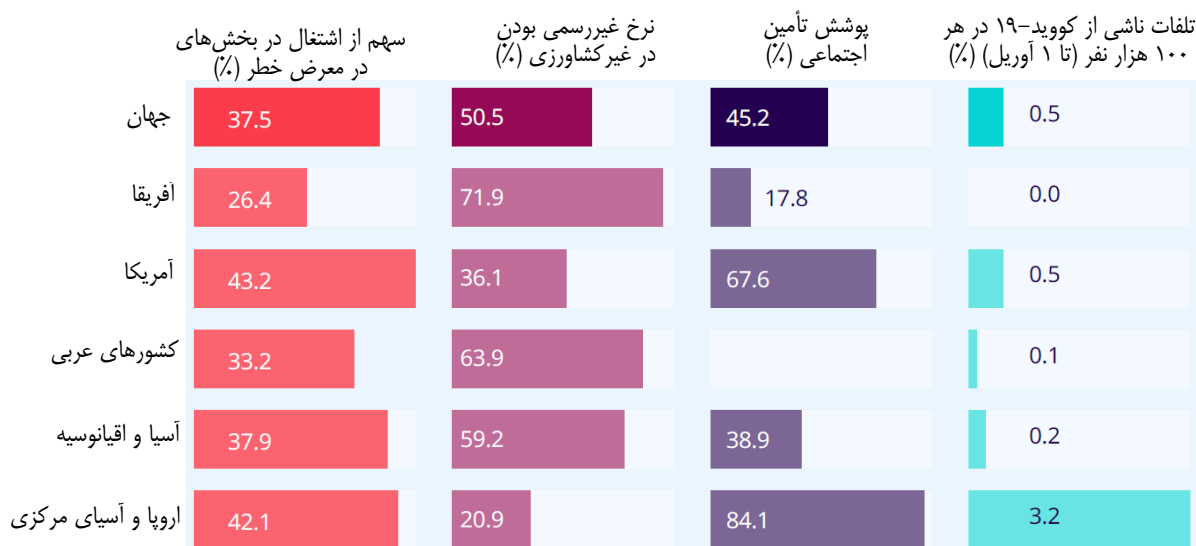
از لحاظ تفاوت‌های منطقه‌ای، سهم اشتغال در بخش‌های در معرض ریسک از ۲۶,۴ درصد در آفریقا تا ۴۳,۲ درصد در آمریکا تغییر می‌کند. با این حال، مناطق دیگر به خصوص آفریقا، سهم‌های بیشتری از غیررسمی بودن با سطوح پایین‌تر از پوشش حمایت‌های اجتماعی را دارند. گرچه نرخ تلفات ناشی از کووید-۱۹ در این مناطق تاکنون بالا نبوده، اما این ویروس به سرعت در حال گسترش در تعدادی از کشورهای در حال توسعه است، جایی که پیوند بین غیررسمی بودن، ظرفیت پایین و تراکم جمعیت بالا، چالش‌های جدی اقتصادی و بهداشتی را برای دولت‌ها ایجاد می‌کند.

تحلیل‌های بخشی نشان می‌دهند که تمام بخش‌ها و تمام کارکنان به یک اندازه متأثر از این بحران نیستند. این تحلیل‌ها همچنان حاکی از آن هستند که بسیاری از کارکنانی که بیشترین تأثیرپذیری را از این بحران دارند، آنهایی هستند که دستمزدهای پایینی دارند و دسترسی آنها به پوشش حمایت اجتماعی هم اندک است. بدین سان، این می‌تواند تأثیر منفی بیشتری بر نابرابری موجود داشته باشد.

۳-۲- کارگران در اقتصاد غیررسمی

حدود ۲ میلیارد نفر به طور غیررسمی کار می‌کنند^۱ که اکثر آنها در کشورهای نوظهور و در حال توسعه هستند. اقتصاد غیررسمی به مشاغل، درآمدها و معیشت‌ها کمک کرده و در بسیاری از کشورهای کم‌درآمد و با درآمد متوسط به پایین، نقش مهمی را در اقتصاد ایفا می‌کند. با این حال، کارکنان در بخش غیررسمی از حمایت‌های پایه همچون پوشش حمایت اجتماعی که مشاغل رسمی به طور معمول ارائه می‌کنند، بی‌بهره هستند. آنها همچنین از دسترسی به خدمات مراقبت بهداشتی هم محروم بوده و اگر به دلیل بیماری مجبور به توقف کار خود شوند، هیچ جایگزین درآمدی ندارند. همچنین کارکنان غیررسمی در مناطق شهری بیشتر در بخش‌های اقتصادی فعالیت می‌کنند که نه تنها ریسک بالای ابتدای به عفونت ویروسی را به همراه دارند، بلکه همچنین مستقیماً تحت تأثیر اقدامات کنترلی هستند؛ این شامل باز یافت‌کنندگان زباله، دست‌فروش‌های خیابانی، سروکنندگان غذا، کارگران ساختمانی، کارگران بخش حمل و نقل و خدمتکاران منازل می‌گردد.

نمودار ۲. کارکنان در معرض ریسک، غیررسمی بودن، و حمایت اجتماعی

ملاحظات: بخش‌هایی که در معرض ریسک بالایی اختلال در نظر گرفته شده‌اند، عبارتند از خدمات اقامتی و غذایی؛ تولید؛ املاک و مستغلات؛ فعالیت‌های بازرگانی و اجرایی؛ خرده‌فروشی و عمده‌فروشی، تعمیرات خودرو و موتورسیکلت.

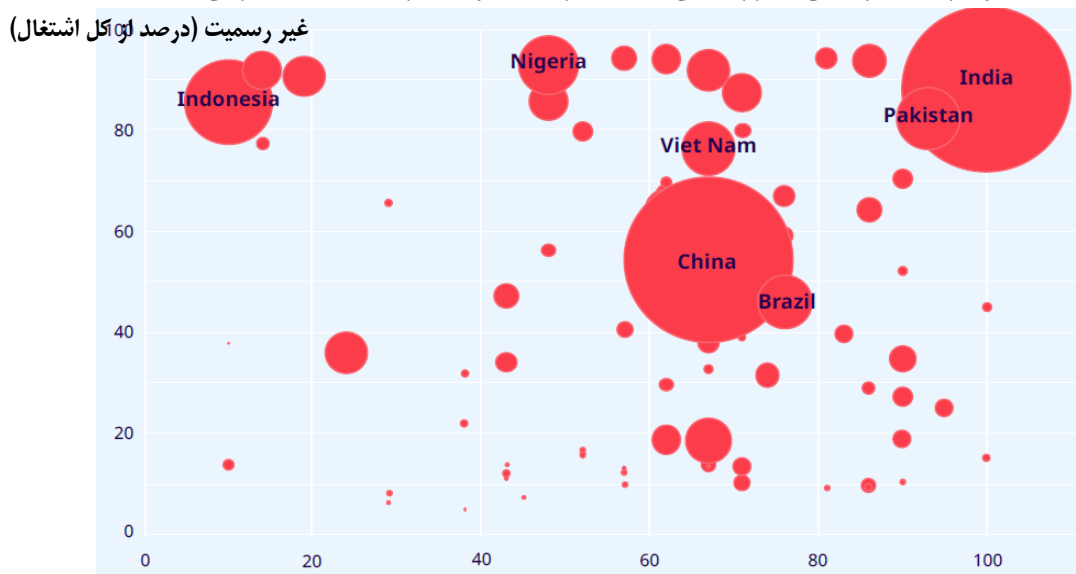
منبع: ILOSTAT، برآوردهای مدل سازمان بین‌المللی کار، نوامبر ۲۰۱۹؛ سازمان بین‌المللی کار، گزارش حمایت اجتماعی جهان ۱۹-۲۰۱۷؛ سازمان بین‌المللی کار، زنان و مردان در اقتصاد غیررسمی: یک تصویر آماری؛ و مرکز پیشگیری و کنترل بیماری اروپا.

^۱ واژه «اقتصاد غیررسمی» به تمام فعالیت‌های اقتصادی توسط کارکنان و واحدهای اقتصادی اشاره دارد که «در قانون یا در عمل - تحت پوشش تشکیلات رسمی قرار نداشته یا پوشش آنها کافی نیست. این شامل کارگران مزدی بدون حمایت اجتماعی یا سایر ترتیبات رسمی در بنگاه‌های بخش غیررسمی و رسمی، کارکنان دارای صورت‌حساب شخصی همچون دست‌فروشان خیابانی و خدمتکاران می‌گردد.

کووید-۱۹ در حال حاضر ده‌ها میلیون کارگر غیر رسمی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در هند، نیجریه و برزیل، تعداد کارگران شاغل در اقتصاد غیر رسمی که متأثر از قرنطینه‌ها شده‌اند، قابل توجه است (نمودار ۳). در هند، با سهم تقریباً ۹۰ درصدی افرادی که در اقتصاد غیر رسمی شاغل هستند، حدود ۴۰۰ میلیون کارگر در اقتصاد غیر رسمی در معرض ریسک دچار شدن به فقر شدیدتر در طول بحران قرار دارند. اقدامات قرنطینه‌ای فعلی در هند، که در حد نهایی شاخص قاطعیت واکنش دولت به کووید-۱۹^۱ دانشگاه آکسفورد قرار دارند، به شدت این کارگران را تحت تأثیر قرار داده و بسیاری از آنها را وادار به بازگشت به مناطق روستایی نموده است.

کشورهایی که آسیب‌پذیری، جنگ طولانی‌مدت، بلایای طبیعی مکرر یا جابجایی اجباری را تجربه می‌کنند، با بار مضاعف ناشی از همه‌گیری مواجه خواهند بود. آنها از آمادگی کمتری برای واکنش به کووید-۱۹ برخوردار هستند، زیرا دسترسی آنها به خدمات پایه، به خصوص بهداشت و سیستم فاضلاب، محدود است؛ کار مناسب، حمایت اجتماعی و ایمنی در کار، مفروض و مسلم نیستند؛ نهادهای آنها ضعیف هستند؛ و گفتگوی اجتماعی^۲ یا وجود ندارد یا ناقص است.

نمودار ۳. کارکنان غیر رسمی تحت قرنطینه و سایر اقدامات کنترلی

شاخص قاطعیت واکنش دولت به کووید-۱۹

ملاحظه: محور افقی در این شکل، شاخص قاطعیت واکنش دولت به کووید-۱۹ دانشگاه آکسفورد را نشان می‌دهد. محور عمودی اشتغال غیر رسمی به عنوان سهمی از کل اشتغال در کشور مورد نظر را بر اساس محاسبات داخلی سازمان بین‌المللی کار نشان می‌دهد. به عنوان بُعد سوم، اندازه هر حباب، اندازه نسبی کل اشتغال غیر رسمی در هر کشور را نشان می‌دهد که با ضرب کردن درصد اشتغال غیر رسمی (یعنی مقدار نشان داده‌شده در

^۱ COVID-19 Government Response Stringency Index

^۲ Social dialogue

محور افقی) در کل اشتغال بر اساس برآوردهای مدل ILOSTAT به دست آمده است. برای جزئیات بیشتر به ضمیمه‌های فنی ۱ و ۳ مراجعه کنید.

۴- واکنش‌های سیاستی

گزارش اول دیده‌بان سازمان بین‌المللی کار در مورد کووید-۱۹ بر پیام‌های ذیل تأکید داشت که هنوز در این مرحله از بحران هم مرتبط هستند:

- استانداردهای بین‌المللی کار^۱ یک مبنای مستحکم برای واکنش‌های سیاستی اصلی فراهم می‌کنند.
- واکنش‌های سیاستی باید بر دو هدف فوری متمرکز باشند: اقدامات حمایت بهداشتی و پشتیبانی اقتصادی از هر دو طرف عرضه و تقاضا.
- اقدامات عمده و یکپارچه در تمام حوزه‌های سیاستی باید انجام شوند تا اثرات قوی و پایدار داشته باشند.
- اعتماد سازی از طریق گفتگو از گام‌های مهم در افزایش اثربخشی اقدامات سیاستی است. این شامل استفاده از گفتگوی اجتماعی به منظور تعدیل و تنظیم بسته‌های سیاستی است تا بتوانند بهترین خدمات را به افرادی که بیشترین نیاز را دارند، ارائه نمایند.
- واکنش‌های سیاستی باید چهار رکن را در نظر داشته باشند:
 - رکن ۱: تحریک اقتصاد و اشتغال
 - رکن ۲: پشتیبانی از بنگاه‌ها، مشاغل و درآمدها
 - رکن ۳: حمایت از کارکنان در محیط کاری
 - رکن ۴: اتکا به گفتگوی اجتماعی برای حل مسائل

علاوه بر این پیام‌ها، برآوردها در این دیده‌بان، نیاز به موارد زیر را نیز نشان دادند:

- پشتیبانی فوری از بخش‌ها و گروه‌های جمعیتی که بیشترین تأثیرپذیری را دارند، به خصوص بنگاه‌ها و کارکنانی که در اقتصاد غیررسمی فعالیت می‌کنند. اقدامات خاص و هدفمند در کشورهای با سطح بالای فعالیت‌های اقتصادی غیررسمی باید انجام پذیرد که از آن جمله پرداخت‌های نقدی به منظور پشتیبانی از افراد متأثر از قرنطینه و تغییر کاربری تولید جهت فراهم نمودن اشتغال جایگزین (مثلاً تغییر به سمت تولید تجهیزات محافظت شخصی) است. این نیازها باید با تلاش‌ها به منظور تضمین عرضه کافی مواد غذایی و سایر اقلام ضروری تکمیل شود.

^۱ International Labour Standards

اقدامات محلی و مبتنی بر جامعه می‌توانند سریعاً عمل کرده و نیازهای خاص را فراهم کنند، و باید شامل سازمان‌های باشند که افراد شاغل در اقتصاد غیررسمی را نمایندگی می‌کنند.

- در کنار پشتیبانی از افراد شاغل در اقتصاد غیررسمی، تلاش‌هایی نیز باید برای حمایت از کارگران و بنگاه‌های رسمی صورت پذیرد تا تضمین کند که بحران باعث افتادن آنها به ورطه مشاغل غیررسمی نمی‌گردد و عواید آنها را که در سال‌های گذشته به دست آورده‌اند، از بین نمی‌برد.
- نکته‌ی حائز اهمیت، حصول اطمینان از این موضوع است که منابع عمومی برای پشتیبانی از اشتغال و درآمد کارکنان به کار گرفته خواهد شد. بنابراین، پشتیبانی مالی و غیرمالی می‌تواند به طور راهبردی ارائه شود تا بنگاه‌ها را ترغیب به حفظ و یا ایجاد مشاغل نماید.
- ترکیب متناسب از اقدامات کلی و هدفمند، باید شرایط ملی از جمله ساختار اقتصاد، روندهای نابرابری موجود، و نهادهای بازار کار را در نظر بگیرد. کشورها باید منابعی را بیابند که امکان ارائه محرک‌های مالی مستقیم به منظور پشتیبانی از بنگاه‌ها و درآمدها در خلال بحران از طریق انسجام سیاست و رویکرد کل حکومت^۱ را فراهم می‌نماید.

یک واکنش سیاستی سریع و از نظر تاریخی گسترده به وجود آمده است. همان طور که در سرتاسر جهان مشاهده شده، دولت‌ها در حال حاضر اقدامات بی‌سابقه‌ای را در واکنش به یک بحران بی‌سابقه اعمال می‌نمایند. اکثر اقتصادهای پیشرفته اقدامات فوق‌العاده‌ای را برای پر کردن شکاف‌های موقت در درآمد و تقاضای کل اعلام نموده‌اند تا سطوح کافی از حمایت اجتماعی را تضمین نموده و بازارهای اعتباری و مالی را تثبیت نمایند. اقدام سیاستی در بسیاری از کشورها سریع و فوری بوده، اما در برخی دیگر هنوز هم با کندی پیش می‌رود. همچنین سؤال‌ها و تردیدهایی هم در مورد اندازه بسته‌های سیاستی وجود دارد، به گونه‌ای که در برخی از کشورها این بسته‌ها کوچک‌تر از آن به نظر می‌آیند که به تمام نیازها برسد. با توجه به اینکه این بحران در حال گسترش به کشورهای کم‌درآمد و کشورهای با درآمد متوسط به پایین است، واکنش‌های مشابه (یا حتی گسترده‌تر) ضروری خواهد بود. اقدامات پشتیبانی فوری برای بنگاه‌ها و کارکنان شاغل در اقتصاد غیررسمی نیاز خواهد بود. رژیم‌های تجارت آزاد، بازارهای باثبات بین‌المللی سرمایه و نقدینگی بین‌المللی به تحکیم این تلاش‌ها کمک خواهد نمود. کمک‌های بشردوستانه و پشتیبانی بین‌المللی برای واکنش به بحران‌های بهداشتی و بازار کار، برای کم‌درآمدترین کشورها که فضای مالی و ظرفیت‌ها در آنجا به شدت محدود است، از طریق ایجاد دسترسی به تأمین مالی آسان، کمک‌های بلاعوض و بخشش بدهی، در کنار دسترسی فوری به تجهیزات و دانش بهداشتی، ضروری خواهد بود.

^۱ Whole-of-government

چشم‌انداز، بسیار مبهم و نامشخص است. چنین توسعه‌های سریع و گسترده‌ای، ما را به قلمروی نامعلوم از لحاظ ارزیابی اثرات اقتصادی و اثرات بر بازار کار و پیش‌بینی مدت و شدت این شوک وارد می‌کند. ویژگی چشم‌انداز فعلی، نااطمینانی فوق‌العاده بالا در ارتباط با حجم شوک وارده بر اقتصادها، طول مدت این شوک، و اثرات بلندمدت آن بر کسب و کارها و بازار کار است. به همین دلیل، پایش زمان واقعی و به‌روزرسانی واکنش‌های سیاستی برای تمام دولت‌ها ضروری است.

نمودار ۴. چارچوب سیاستی: چهار رکن اصلی برای مبارزه با کووید-۱۹ بر مبنای استانداردهای بین‌المللی کار

ضمیمه فنی ۱: اثر جهانی قرنطینه‌ها

ردیاب واکنش دولت به کووید-۱۹ دانشگاه آکسفورد، اطلاعاتی در مورد اقدامات فاصله‌گذاری اجتماعی اعمال شده توسط دولت‌ها در ۷۹ کشور ارائه می‌دهد، که در مجموع ۸۱ درصد از کل نیروی کار جهانی را به خود اختصاص داده‌اند. از این میان، ۴۵ کشور در حال حاضر الزامات کلی تعطیلی محیط‌های کار را در مورد کل سرزمین و کل بخش‌ها به جز فعالیت‌های

ضروری اعمال نموده‌اند. تعطیلی اجباری یا توصیه شده محیط کاری حداقل بر ۷۰ درصد از کارکنان در کشورهای پردرآمد و ۸۷ درصد از کارکنان در کشورهای با درآمد متوسط رو به بالا، تأثیر گذاشته است.

ضمیمه فنی ۲: روش‌شناسی برآورد میزان ساعات کاری از دست رفته

میزان ساعات کاری از دست رفته با استفاده از مدل حال‌بینی سازمان بین‌المللی کار برآورد شده است. این روش از داده‌هایی که تقریباً در زمان واقعی در دسترس هستند، برای پیش‌بینی کل ساعات کاری استفاده می‌کند. برآوردهای حاصل با داده‌های مبنا (آخرین داده‌های فصلی در دسترس) مقایسه می‌شوند. داده‌ها در مدل حال‌بینی شامل انواعی از شاخص‌های فعالیت اقتصادی و تغییرات بازار کار است.

برای به‌روزرسانی حاضر، از شاخص مدیران خرید^۱ برای بخش خدمات، و شاخص روندهای گوگل^۲ در مورد واژه‌های جستجوی «مزایای بیکاری»، «بیکاری» و سایر واژه‌های مرتبط ملی در زبان‌های محلی استفاده می‌کنیم. علاوه بر این، برای آلمان، از برنامه کورزاربیت^۳ (کار کوتاه‌مدت) استفاده شده است. شاخص‌های دیگری همچون شاخص‌های اعتماد کسب و کار و داده‌های مدیریتی از بازار کار، که غالباً در شاخص‌های حال‌بینی بازار کار استفاده شده‌اند، متأسفانه در حال حاضر برای تعداد کافی از کشورها به موقع ارائه نمی‌شوند.

بر مبنای داده‌های زمان واقعی در دسترس، رابطه آماری تاریخی بین این شاخص‌ها و ساعات کاری را برآورد می‌کنیم و از ضرایب حاصله برای پیش‌بینی واکنش ساعات کاری، با توجه به آخرین مشاهدات شاخص‌های حال‌بینی، استفاده می‌کنیم. برای ۱۸ کشور به دلیل وجود شاخص‌های مرتبط، از رویکرد مستقیم استفاده شده است. برای ۴ کشور، داده‌ها برای حال‌بینی در دسترس بود، اما خود متغیر هدف یعنی ساعات کاری در دسترس نبود. در این موارد، از ضرایب برآورد شده برای سایر کشورها جهت انجام برآورد استفاده شد.

برای کشورهای باقیمانده، رویکرد غیرمستقیم را به کار بردیم که بر اساس آن، ساعات از دست‌رفته نسبی برای کشورهای با حال‌بینی مستقیم را ملاک قرار دادیم. مبنای این استنتاج، شاخص قاطعیت واکنش کووید-۱۹ منتشره توسط دانشگاه آکسفورد است، زیرا کشورهای دارای محدودیت‌های با قاطعیت مشابه، احتمالاً اثرات مشابهی را نیز بر ساعات کاری خود تجربه می‌کنند. علاوه بر این، برای کشورهای فاقد داده در مورد محدودیت‌ها، از آخرین وضعیت همه‌گیری کووید-۱۹ در

^۱ Purchasing Managers' Index (PMI)

^۲ Google trends index

^۳ Kurzarbeit

هر کشور برای استنتاج اثر آن بر ساعات کاری استفاده کردیم. با توجه به روش‌های متفاوت کشورهای در شمارش موارد، از مفهوم همگن‌تر بیماران فوت شده به عنوان نماینده‌ای از شدت همه‌گیری استفاده می‌نماییم. این متغیر را با فراوانی ماهانه محاسبه می‌کنیم، اما داده‌های آنها به صورت روزانه به‌روزرسانی می‌شود. منبع این آمار، مرکز پیشگیری و کنترل بیماری اروپا است. نهایتاً، برای تعداد کمی از کشورهای که داده‌های آنها در زمان برآورد در دسترس نبود، از میانگین منطقه‌ای برای متغیر هدف استفاده نمودیم. جدول زیر، خلاصه اطلاعات و رویکرد آماری مورد استفاده برای برآورد متغیر هدف برای هر کشور یا سرزمین را ارائه می‌نماید.

رویکرد	داده‌های مورد استفاده	مدل	ناحیه مرجع
حال‌بینی	روندهای گوگل، شاخص مدیران خرید (سطح کشوری)	رگرسیون داده‌های تابلویی	فرانسه، انگلستان، ایالات متحده
	روندهای گوگل، شاخص مدیران خرید (شاخص مدیران خرید منطقه یورو)	رگرسیون داده‌های تابلویی	اتریش، بلژیک، ایرلند، ایتالیا، هلند، پرتغال، اسپانیا
	روندهای گوگل، شاخص مدیران خرید (سطح کشوری)، دفتر ثبت کارهای کوتاه‌مدت	رگرسیون	آلمان
	روندهای گوگل	رگرسیون داده‌های تابلویی	استرالیا، مکزیک، لهستان، جمهوری کره، فدراسیون روسیه، آفریقای جنوبی، سوئد
استنتاج بر مبنای داده‌های مرتبط پرتکرار بازار کار	روندهای گوگل، شاخص مدیران خرید (شاخص مدیران خرید منطقه یورو)	رگرسیون داده‌های تابلویی	سوئیس*
	روندهای گوگل	رگرسیون داده‌های تابلویی	چین، ژاپن
	روندهای گوگل	رگرسیون داده‌های تابلویی	کانادا*
استنتاج بر مبنای اقدامات کنترلی	قاطعیت اقدامات کنترلی	رگرسیون داده‌های تابلویی	افغانستان، الجزایر، آنگولا، آرژانتین، باربادوس، بلیز، بولیوی، بوتسوانا، برزیل، بلغارستان، شیلی، کلمبیا، کاستاریکا، کرواسی، چک، جمهوری دموکراتیک کنگو، دانمارک، جمهوری دومینیکن، اکوادور، السالوادور، فنلاند، یونان،

رویکرد	داده‌های مورد استفاده	مدل	ناحیه مرجع
			گوآتمالا، گویان، هندوراس، هنگ کنگ-چین، مجارستان، ایسلند، هند، اندونزی، جمهوری اسلامی ایران، عراق، اسرائیل، اردن، قزاقستان، کنیا، ماکائو-چین، مالزی، میانمار، نوزیلند، نیجریه، نیکاراگوئه، نروژ، پاکستان، پاناما، پاپوا گینه نو، قطر، رومانی، رواندا، صربستان، سنگاپور، اسلواکی، اسلونی، سریلانکا، جمهوری عربی سوریه، تایلند، ترکیه، اوگاندا، اوکراین، تانزانیا، ونزوئلا، ویتنام، زیمبابوه
استنتاج بر مبنای شیوع کووید-۱۹	نماینده شیوع کووید-۱۹، زیرمنطقه جزئی	رگرسیون داده‌های تابلویی	آلبانی، ارمنستان، آذربایجان، باهاماس، بحرین، بنگلادش، بلاروس، بنین، بوتان، بوسنی و هرزگوین، بروئی دارالسلام، بورکینافاسو، کابو وردی، کامبوج، کامرون، جمهوری آفریقای مرکزی، چاد کنگو، ساحل عاج، کوبا، قبرس، جیبوتی، مصر، گینه استوایی، استونی، سوازیلند، اتیوپی، فیجی، پولینزی فرانسوی، گابن، گامبیا، گرجستان، غنا، گوام، گینه، گینه بیسائو، هائیتی، جامائیکا، کویت، قرقیزستان، جمهوری دموکراتیک خلق لائوس، لتونی، لبنان، لیبیا، لیتوانی، لوکزامبورگ، ماداگاسکار، مالدیو، مالی، مالت، موریتانی، موریس، مغولستان، مونته نگرو، مراکش، موزامبیک، نامیبیا، نپال، کالدونیای جدید، نیجر، مقدونیه شمالی، سرزمین اشغالی فلسطین، عمان، پاراگوئه، پرو، فیلیپین، پورتوریکو، جمهوری مولداوی، سنت لوئیس، سنت وینسنت و گرنادین، عربستان سعودی، سنگال، سومالی، سودان، سورینامه، تیمور شرقی، توگو، ترینیداد و توباگو، تونس، امارات متحده عربی، جزایر ویرجین ایالات متحده، اروگوئه، ازبکستان، زامبیا
استنتاج بر مبنای منطقه	زیرمنطقه جزئی	رگرسیون داده‌های تابلویی	بروندی، جزایر مانش، مجمع الجزایر قمر، اریتره، کره (جمهوری خلق دموکراتیک)، لسوتو، مالاوی، ساوت‌تومه و پرنسیپ، ساموئا، سیرالئون، صحرای غربی، یمن

* با توجه به ارتباط فعالیت اقتصادی سوئیس با منطقه یورو، شاخص مدیران خرید این منطقه برای استنتاج ساعت کاری از دست رفته مورد استفاده قرار گرفته است. با توجه به فقدان داده‌های فصلی در دسترس برای ساعات کاری کانادا و روابط اقتصادی نزدیک این کشور با ایالات

متحده، از ضریب برآوردشده برای رابطه بین شاخص روندهای گوگل و ساعات کاری ایالات متحده برای پیش‌بینی ساعات کاری کانادا استفاده شده است.

ملاحظه: نواحی مرجع شامل سرزمین‌هایی می‌شود که برآورهای سازمان بین‌المللی کار برای آنها انجام می‌شود.

با توجه به شرایط استثنایی موجود، شامل کمپابی داده‌های مرتبط، برآوردها با نااطمینانی قابل توجه همراه هستند. ارزیابی شوک بی‌سابقه در بازار نیروی کار ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ از طریق مقایسه با داده‌های تاریخی دشوار است. علاوه بر این، در زمان برآورد، سری‌های زمانی و شاخص‌های پرتکرار به موقع، نسبتاً کمیاب هستند. این محدودیت‌ها منجر به سطح بالایی از نااطمینانی می‌شوند. در هفته‌های آینده، داده‌های سری‌های زمانی بازار کار از منابع دولتی و همچنین داده‌های پیمایش اعتماد مصرف‌کننده و کسب و کار هم برای بسیاری از کشورها در دسترس قرار خواهد گرفت. این داده‌ها، اطلاعات آماری ارزشمندی را در مورد ساعات کاری فراهم می‌کنند. در نتیجه، پایداری برآوردها در طول زمان و با استفاده بیشتر مدل از این داده‌ها، افزایش خواهد یافت. علاوه بر این، دسترسی بیشتر به داده‌ها امکان تغییر به سمت حال‌بینی مستقیم و اتکای کمتر به استنتاج را برای کشورهای بیشتری فراهم می‌کند. این باعث ارائه آمار جهانی و منطقه‌ای با نااطمینانی کمتر می‌گردد. به همین دلایل، این برآوردها به طور مرتب به‌روزرسانی و بازبینی خواهند شد.

ضمیمه فنی ۳: ارزیابی اثر بر بخش‌ها

ارزیابی اثر بحران بر تولید اقتصادی در بخش‌های مختلف، مبتنی بر داده‌های اقتصادی و مالی زمان واقعی جمع‌آوری شده از این منابع است: چشم‌انداز کسب و کار جهانی IHS Markit^۱ و نماگرهای شاخص مدیران خرید؛ مؤسسه مالیه بین‌المللی^۲؛ شاخص نوسان Cboe^۳؛ مکنزی^۴؛ سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه^۵؛ بروکینگز^۶؛ مؤسسه تحلیلی مودی^۷؛ مؤسسه

^۱ IHS Markit Global Business Outlook

^۲ Institute of International Finance

^۳ Cboe Volatility Index (VIX)

^۴ McKinsey

^۵ OECD

^۶ Brookings

^۷ Moody's analytics

تحلیل عملکرد شرکتی^۱؛ اِس اند سی، اِف اینسایت^۲؛ اِس اند پی گلوبال^۳؛ مؤسسه اقتصاد پیوستاری^۴؛ بلومبرگ^۵؛ دفتر ملی آمار چین^۶؛ و EUROSTAT.

برای بررسی شواهد ارائه شده در این منابع، سه نوع از شاخص‌ها شناسایی شدند تا اثرات شوک بر بنگاه‌ها و مشاغل را مشخص نمایند: (۱) شاخص‌های جهانی تولید بنگاه؛ (۲) سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت، تجارت داخلی، و تجارت خارجی (با ارجاع خاص به چین برای به دست آوردن اثرات شوک در طول دورهٔ دسامبر ۲۰۱۹ تا فوریه/مارس ۲۰۲۰)؛ و (۳) انتظارات کسب و کار. شواهد از این شاخص‌ها، میزان کاهش در تولید، سرمایه‌گذاری، فروش، انتظارات و پیامدهای بنگاه‌ها برای اخراج‌ها و برنامه‌های استخدام کوتاه‌مدت را نشان می‌دهد.

- شاخص‌های جهانی تولید بنگاه‌ها به خصوص برای بررسی کاهش‌های کوتاه‌مدت قابل ملاحظه در فعالیت‌های مختلف تولیدی و خدماتی کاربرد دارد. شاخص‌های تولید، اختلال گسترده در سرتا سر بخش‌ها در نتیجهٔ شوک ویروس را نشان می‌دهند. این تحلیل با بررسی شاخص‌های جهانی تولید و شاخص‌های مجزا برای اتحادیه اروپا، ایالات متحده و چین تا پایان مارس ۲۰۲۰ انجام شده بود.
- دومین مجموعه از شاخص‌ها بر سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت و تجارت داخلی و خارجی با اشارهٔ خاص به چین به خصوص در خلال دورهٔ حیاتی دسامبر ۲۰۱۹ تا مارس ۲۰۲۰ تمرکز دارد. این مجموعه، شواهدی قوی در مورد چگونگی واکنش تعدادی از متغیرهای متفاوت از جمله شاخص‌های اشتغال ارائه می‌کند. تغییر در سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت بر اساس بخش‌های خاصی از فعالیت‌ها، از اهمیت خاصی در این ارزیابی برخوردار است. شاخص‌های خرده‌فروشی از بخش‌های مصرفی خاص، در کنار تغییرات در ارزش کل واردات و صادرات، این تحلیل را کامل می‌کنند.
- سومین مجموعه از شاخص‌های مورد استفاده در این تحلیل، بر انتظارات کسب و کار تمرکز دارند که از ژانویه ۲۰۲۰ به شدت خراب شده‌اند و این نیز بازتابی از ناطمینانی‌های قابل ملاحظه در تولیدات و بازارهای مالی است.

^۱ Corporate performance analytics

^۲ S&CF Insights

^۳ S&P Global

^۴ Continuum economics

^۵ Bloomberg

^۶ National Bureau of Statistics of China (NBS)

این نااطمینانی اثر مستقیمی بر سرمایه‌گذاری و جریان‌های سرمایه‌داشته و منجر به توقف گسترده برنامه‌های استخدام شده است. انتظارات در مورد عواید شرکت و همچنین نااطمینانی و اثرات بر برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری و تصمیمات نیروگیری را منعکس می‌کند. تغییرات در انتظارات جهانی کسب و کار ثابت کرد که چگونه انتظارات از اکتبر ۲۰۱۹ تا فوریه ۲۰۲۰ شروع به تغییر نمودند. نااطمینانی را می‌توان از طریق شاخص نوسان هم به دست آورد، که یک شاخص بازار زمان واقعی است، انتظارات بازار از نوسانات ۳۰ روز آینده را نشان می‌دهد و از داده‌های قیمتی شاخص S&P 500 مشتق شده که معیاری برای ریسک بازار و تمایلات سرمایه‌گذاران است. این ابزاری برای تحلیل ریسک و تصمیمات سرمایه‌گذاری است که بر تصمیمات نیروگیری هم تأثیر می‌گذارد. مجموعه دیگری از شاخص‌ها در این دسته برای بررسی نااطمینانی در جریان‌های سرمایه‌مورد استفاده قرار گرفته و نشان می‌دهد که چگونه شوک ناشی از کووید-۱۹، جریان‌های سرمایه را به سمت بازارهای نوظهور وارونه نمود. نهایتاً، نااطمینانی در افزایش هزینه‌های استقراض دولت برای اقتصادهای نوظهور هم بررسی شد.

منبع:

ILO Monitor 2nd edition: COVID-19 and the world of work Updated estimates and analysis

International Labour Organization

<https://www.ilo.org/>

7 April 2020

**۳- اثرات اقتصادی کرونا بر تقاضا، عرضه و تأمین مالی
در جهان**

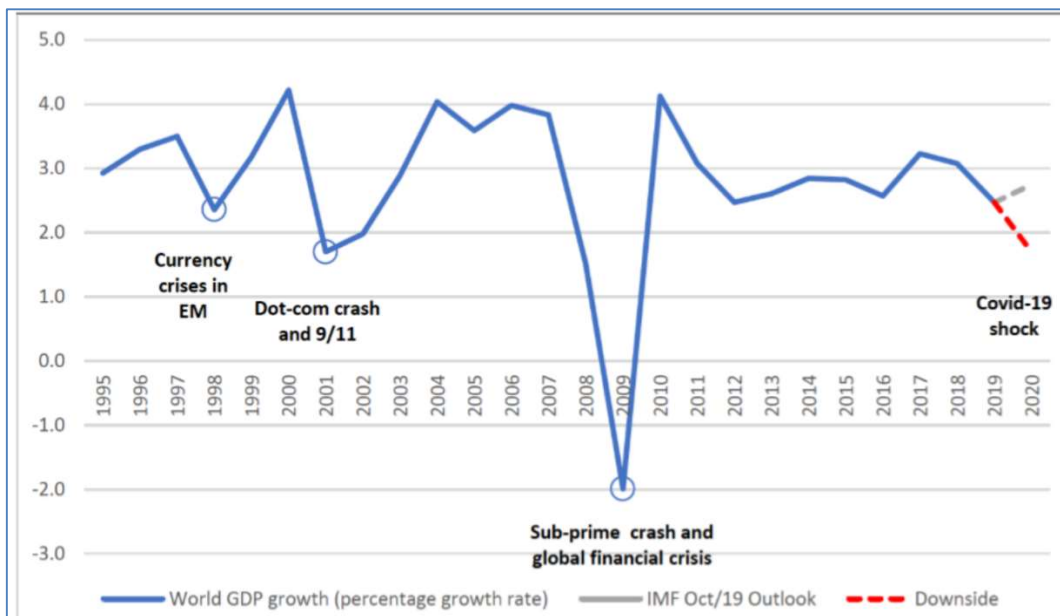
ناشر: سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO)

تاریخ انتشار: ۷ آوریل ۲۰۲۰

یونیدو (UNIDO)^۱ با انتشار گزارشی به بررسی اثرات کرونا بر اقتصاد جهانی پرداخته است. با وجود آنکه داده‌های یونیدو کاهش مستمر رشد تولید اقتصادی جهان را حتی پیش از شروع بحران کووید-۱۹ نشان می‌دهد، اما این همه‌گیری بر کاهش رشد تولید ناخالص داخلی جهان تأثیر فزاینده‌ای داشته است. در این بین، صنایع تولیدی ضربه شدیدی خورده‌اند. شیوع کرونا و پیامدهای اقتصادی ناشی از آن، سه کانال اصلی اقتصاد جهان یعنی عرضه، تقاضا، و تأمین مالی را مختل کرده است. بخش تولید در چین و بسیاری از اقتصادهای پیشرفته از جمله استرالیا، کانادا، آلمان، نیوزیلند و ایالات متحده متحمل خسارات سنگینی شده است. صنایع خودرو سازی، رایانه و لوازم الکترونیک که کشورهای پیشرفته در آنها مزیت نسبی آشکار شده دارند هم از این قاعده مستثنی نیستند. شوک سمت عرضه، در زنجیره تأمین جهان اختلال ایجاد کرده است. البته، این شوک از طرفی، شوک به تقاضای کل هم وارد کرده است زیرا با تمایل خانوارها به اجتناب از خریدهای غیرضروری و صرفه‌جویی در هزینه‌ها از یک سو و با کاهش مصرف کالاهای واسطه‌ای توسط بنگاه‌ها از سوی دیگر، سمت تقاضا نیز آسیب دیده است. از این منظر، زنجیره‌های ارزش جهانی به شدت تحت تأثیر قرار گرفته‌اند و با افزایش نااطمینانی در فضای اقتصادی جهان، فرار سرمایه، کاهش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و خطر نکول بدهی‌ها در افق پیش روی اقتصاد جهان قرار گرفته است.

شیوع ویروس کووید-۱۹ در حال حاضر منجر به بحران بزرگ سلامتی در بسیاری از کشورها و وقوع اختلالات اساسی در اقتصاد جهانی شده است. با این وجود احتمالاً اوضاع در هفته‌ها و ماه‌های آتی رو به وخامت بیشتری می‌گذارد و پیامدهای اقتصادی ناشی از این همه‌گیری می‌تواند به یکی از بزرگترین شوک‌های چند دهه اخیر تبدیل شود. زنجیره‌های ارزش جهانی از زمان شیوع کووید-۱۹ در چین و سپس، تبدیل شدن آن به یک پاندمی جهانی مختل شده‌اند. برخی از تحلیل‌گران، تغییرات اساسی را در شبکه تولید جهانی پیش‌بینی کرده‌اند که البته، کلید این تغییرات پیش از این همه‌گیری، در جنگ تجاری آمریکا و چین زده شده بود. داده‌های یونیدو (سازمان توسعه صنعتی ملل متحد) کاهش مستمر رشد تولید اقتصادی جهان را نشان می‌دهد که حاکی از کاهش رشد اقتصادی جهان حتی پیش از شروع بحران کووید-۱۹ است. به‌گونه‌ای که در سال ۲۰۱۹، رشد تولیدات صنعتی به زیر یک درصد کاهش یافت و در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۹ در رقم ۰.۷ درصد باقی ماند.

^۱ - با توجه به اهمیت موضوع کرونا و به روز شدن اطلاعات این حوزه در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت، بسیاری از پایگاه‌های خبری، گزارش‌های جدید انتشار خود را جایگزین گزارش‌های پیشین می‌کنند تا از به‌هنگام بودن اطلاعات و داده‌ها اطمینان حاصل نمایند. بر این اساس، تأکید می‌نماید که گزارش حاضر از پایگاه یونیدو در تاریخ ۷ آوریل ۲۰۲۰ احصاء شده است.

در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۹، تنها سه صنعت در همه گروه‌های کشورهای، یعنی محصولات دارویی پایه، نوشیدنی و فرآورده‌های غذایی، رشد سالانه مثبتی را تجربه کردند. در حالی که این سه صنعت، کالاهای مصرفی اساسی هستند و احتمالاً طی ماه‌های آتی و وضعیت خوبی خواهند داشت؛ انتظار می‌رود سایر صنایع تولیدی به دلیل شیوع ویروس کرونا و پیامدهای اقتصادی ناشی از آن، دچار ضربه شدیدی شوند. در نتیجه، پیش‌بینی می‌شود رشد تولید ناخالص داخلی جهان در ماه‌های پیش رو کاهش یابد. سه کانال اصلی اقتصاد جهان یعنی تقاضا، عرضه و تأمین مالی تحت شیوع این ویروس مختل شده است که در ادامه بیشتر به آن می‌پردازیم.

در سمت تقاضا، ترکیب کاهش درآمد و ترس از همه‌گیری ویروس منجر به کاهش مخارج بخش خصوصی شده است. اگرچه برخی از این تأثیرات ممکن است با افزایش مخارج دولت جبران شود، اما اثر شوک ناشی از این ویروس بر خالص تقاضا در کوتاه مدت منفی خواهد بود. این اثر می‌تواند در کنار کاهش طرف عرضه که ناشی از توقف ناگهانی فعالیت‌های تولیدی و تنگنای متعاقب در زنجیره‌های ارزش جهانی است بیشتر شود. چنین اختلالاتی می‌تواند به دنبال کاهش کالاهای واسطه‌ای موجب بسته شدن گسترده کارخانه‌ها حتی در مناطقی شود که کمتر تحت تأثیر این ویروس بوده‌اند. همچنین، نااطمینانی حاصل از این ویروس در فضای اقتصادی منجر به افزایش ریسک‌گریزی و کاهش تمایل به نگهداری دارایی‌های غیرنقدی در بازارهای مالی شده است. علاوه بر این، پیش‌بینی می‌شود بازار ارز با نوسانات بیشتری روبه‌رو شود.

افزایش قابل توجه بیکاری

افزایش قابل توجه بیکاری در جهان تقریباً قطعی است. سازمان بین‌المللی کار پیش‌بینی می‌کند که این همه‌گیری نه تنها بر اشتغال کارگرانی که دارای بیماری‌های زمینه‌ای هستند تأثیرگذار است، بلکه نیروی کار جوان که با کاهش تقاضای نیروی کار مواجه می‌شوند نیز از آن متأثر خواهند شد. زنانی که به طور عمده در مشاغل فعالیت داشته‌اند که به شدت تحت تأثیر این ویروس مختل شده‌اند (مانند خدمات)، یا نیروهای کار موقت و همچنین مهاجران، از گزند بیکاری ناشی از این همه‌گیری در اقتصاد گیگی^۱ دنیای امروز در امان نخواهند بود.

فرار سرمایه

شیوع کرونا موجب فرار سرمایه از بازارهای نوظهور شده است. بر اساس برآورد مؤسسه مالیه بین‌الملل^۲، درحالی‌که ارزش خالص جریان ورودی سرمایه ۲۴ اقتصاد نوظهور از جمله چین، هند، آفریقای جنوبی و برزیل در سال ۲۰۱۹ برابر با ۷۹ میلیارد دلار آمریکا بوده است، این کشورها شاهد ۷۰ میلیارد دلار خروج سرمایه در دو ماه اخیر پس از شیوع کرونا بوده‌اند. از همین رو، دولت‌های گروه G20 تصمیم گرفته‌اند هر اقدامی لازم است برای به حداقل رساندن آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی ناشی از این ویروس - و از همه مهم‌تر، برای اطمینان یافتن از انتقال تجهیزات پزشکی، محصولات کشاورزی و سایر کالاها و خدمات - انجام دهند.

امکان ورشکستگی و خطر نکول

فرار سرمایه از کشورهایی مانند آرژانتین، ترکیه و آفریقای جنوبی، به ترس از خطر ورشکستگی و نکول بدهی در این کشورها دامن زده است. در کنار این مسئله، کاهش ارزش پول ملی این کشورها می‌تواند افتادن آنها در دام ورشکستگی را تسریع کند. پول ملی آرژانتین تنها امسال ۶ درصد دیگر در برابر دلار تضعیف شده است. به همین ترتیب، ارزش لیر ترکیه از ماه ژانویه تا مارس، در اثر خروج سرمایه‌گذاران از این کشور و مواجه شدن شرکت‌های ترکیه‌ای با خطر ورشکستگی، ۱۰ درصد کاهش یافته است. درحالی‌که این تنها دو نمونه در این زمینه است، وضعیت بسیاری از کشورهای کم‌درآمد و متوسط به همین اندازه خطیر است و توجه فوری سیاست‌گذاران و جامعه بین‌الملل را می‌طلبد.

^۱ - استفاده از نیروی کار موقت، یکی از مشخصه‌های اقتصاد گیگی (gig economy) است که افراد به صورت آزاد و با قراردادهای کوتاه‌مدت، به جای استخدام تمام وقت و دائمی، برای کار در بسترهای دیجیتالی به طور موقت به کار گرفته می‌شوند.

^۲ - Institute of International Finance

کاهش قابل ملاحظه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

تأثیر کرونا بر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بسیار چشمگیر است. در ۲۶ مارس سال جاری، آنکتاد سقوط سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی جهان را بین ۳۰ تا ۴۰ درصد برای دوره زمانی ۲۰۲۱-۲۰۲۰ تخمین زد که این رقم بسیار بیشتر از پیش‌بینی اولیه ۵ تا ۱۵ درصدی این سازمان در دو هفته پیش از تاریخ ۲۶ مارس است.

در حالی که آن دسته از کشورهایی که به شدت تحت تأثیر کووید-۱۹ قرار گرفته‌اند آسیب فراوانی دیده‌اند، سایر کشورها نیز به احتمال زیاد تأثیر این ویروس را در مختل کردن زنجیره تأمین و چشم‌انداز سرمایه‌گذاری خود احساس خواهند کرد. بیش از دو سوم از ۱۰۰ شرکت چندملیتی که توسط آنکتاد ره‌گیری شده‌اند، اظهارنامه‌هایی درباره تأثیر این ویروس بر فعالیت خود تکمیل کرده‌اند. بسیاری از شرکت‌ها در حال کاهش هزینه‌های سرمایه‌ای خود در مناطق آسیب‌دیده از کرونا هستند و تا امروز، ۴۱ شرکت هشدارهایی درباره سود خود صادر کرده‌اند. از طرف دیگر، سود پایین‌تر به معنای کاهش سرمایه‌گذاری مجدد درآمدها به عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است.

نمونه بزرگ‌تری از ۵۰۰۰ شرکت ثبت شده در بورس نشان می‌دهد که پیش‌بینی درآمد آنها برای سال مالی ۲۰۲۰ به طور میانگین به سمت ۳۰ درصد پایین‌تر تجدیدنظر شده است. بخش‌هایی که از نظر درآمدی بیشترین آسیب را دیده‌اند عبارتند از: صنایع انرژی و مواد اولیه (۲۰۸- درصد^۱ برای انرژی، در کنار شوک ناشی از کاهش اخیر قیمت نفت)، خطوط هوایی (۱۱۶- درصد) و صنعت خودروسازی (۴۷- درصد).

مشکل در زنجیره‌های ارزش و زنجیره‌های تأمین جهانی

کشورهایی که بیشترین آسیب را از شیوع کرونا دیده‌اند، بالاترین سهم را در تولید ناخالص داخلی جهانی و تولید و صادرات تولیدات کارخانه‌ای دارند. علاوه بر این، به‌موجب سیاست‌های کاهش تعاملات اجتماعی، جهان با کاهش تقاضای کل مواجه شده است. زنجیره‌های تأمین جهانی اساساً چگونگی انتشار شوک‌های طرف عرضه را تغییر داده‌اند. از آنجا که قطعات و ملزومات صنعتی حجم بالایی را در تجارت جهانی به خود اختصاص می‌دهند، شوک طرف عرضه در اقتصاد یکپارچه جهانی می‌تواند از طریق اثرگذاری بر تجارت کالاهای واسطه‌ای به کل زنجیره‌های تأمین سرایت کند.

البته در گزارش‌های مختلف، سناریوهای متفاوتی برای زنجیره‌های تأمین در نظر گرفته شده است که تصویرهای گوناگونی از وضعیت تجارت خدمات به دست می‌دهند. برای نمونه، برخی از صنایع مانند گردشگری و مسافرت‌های هوایی به شدت آسیب خواهند دید، در حالی که برخی دیگر مانند فناوری اطلاعات و ارتباطات و خدمات پزشکی تحت تأثیر کمتری قرار خواهند گرفت.

^۱ - درصدها منفی هستند.

تأثیر بر تولید و تجارت

به استناد گزارش‌های آکادمیک و عملیاتی در ارتباط با اثرات اقتصادی کرونا، شوک این ویروس هم طرف تقاضا و هم طرف عرضه را متأثر ساخته است.

شوک عرضه

در سمت عرضه، از یک سو به دلیل بیمار شدن کارگران و به دنبال آن کاهش عرضه نیروی کار، تولید تحت تأثیر قرار می‌گیرد و از سوی دیگر، زنجیره‌های ارزش مختل می‌شوند. از این رو، کشورهایی که به واردات قطعات و ملزومات تولیدی از مناطق آسیب‌دیده از بحران وابسته هستند با مشکلاتی در تولید مواجه خواهند شد.

شوک تقاضا

شیوع کرونا به دو دلیل موجب کاهش تقاضا برای تولیدات کارخانه‌ای شده است:
نخست) اعمال سیاست‌های فاصله‌گذاری اجتماعی و قرنطینه، موجب افزایش تمایل خانوارها به صرفه‌جویی در هزینه‌ها و کاهش مصرف شده است.
دوم) بنگاه‌هایی که در روند تولید با مشکل مواجه شده‌اند، مصرف کالاهای واسطه‌ای خود را کاهش داده‌اند.

البته، شوک‌های عرضه و تقاضا در کشورها و صنایع گوناگون به طرق مختلفی بروز پیدا می‌کنند. این تفاوت‌ها به شرح زیر است:

- اقتصادهایی مانند چین، اروپا و ایالات متحده بیشتر از آثار مستقیم کرونا بر وضعیت بهداشت و سلامت جامعه متأثر شده‌اند.
- اکثر کشورهای در حال توسعه بیشتر از آثار غیرمستقیم کرونا بر سطح روابط متقابل آنها با کشورهای دیگر متأثر شده‌اند که بر تقاضای آنها برای کالاها یا عرضه کالاها و خدمات تأثیرگذار بوده است. البته، با گسترش شیوع این بیماری در کشورهای در حال توسعه، تأثیرات مستقیم آن در این کشورها نیز رو به افزایش است.
- کشورهای در حال توسعه برخوردار از منابع طبیعی نیز تحت تأثیر کاهش قیمت کالاها (برای نمونه، مس و نفت) متأثر از کاهش تقاضای بین‌المللی برای این قبیل کالاها قرار گرفته‌اند و از سوی دیگر، کشورهای توسعه‌یافته شاهد کاهش تولیدات کارخانه‌ای خود خواهند بود.

صنایع تولیدی

ویروس کرونا به سرعت در سراسر جهان در حال گسترش است. شواهد تجربی حکایت از خسارت بخش تولید در چین و بسیاری از اقتصادهای پیشرفته ثروتمند دارد. در بسیاری از کشورها از جمله استرالیا، کانادا، آلمان، نیوزیلند و ایالات متحده این آثار را می‌توان مشاهده کرد. زیان‌های مکرر، به ویژه در صنایع غذایی به دلیل بسته شدن رستوران‌ها و سایر اماکن پذیرایی در بازار داخلی این کشورها گزارش شده است.

علاوه بر این، زیان‌های سنگینی به صنعت خودروسازی در بازارهای بین‌المللی وارد شده است (کاهش چشمگیر ۸۲ درصدی فروش خودرو در آلمان). همچنین، صنایع پیشرفته مانند رایانه و لوازم الکترونیک که کشورهای ثروتمند با مزیت نسبی آشکار شده قهرمانان سنتی این عرصه‌ها هستند متحمل خسارات سنگینی شده‌اند.

منبع:

Coronavirus: The Economic Impact. 07 Apr 2020. <https://www.unido.org/stories/coronavirus-economic-impact>.

**۴- اثرات اقتصادی ویروس کرونا بر چشم انداز اقتصادی جهان
و توصیه‌های سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی**

ناشر: سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD)

تاریخ انتشار: مارس ۲۰۲۰

با توجه به پیش‌بینی‌های جدید سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD)، اقدامات بازدارنده سختگیرانه‌ای که برای کند کردن گسترش ویروس کرونا (Covid-19) مورد نیاز است، به طور قابل ملاحظه‌ای تولید ناخالص داخلی اقتصادهای بزرگ را در کوتاه مدت کاهش خواهد داد. بر اساس جدیدترین تخمین‌های سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، تعطیلی کسب‌وکارها به طور مستقیم بخش‌هایی مشتمل بر یک سوم از تولید ناخالص داخلی اقتصادهای بزرگ را متأثر ساخته است. هر ماه تعطیلی کسب‌وکارها، زبانی معادل ۲ واحد درصد کاهش در رشد تولید ناخالص داخلی سالانه اقتصادهای بزرگ به همراه دارد. بخش گردشگری به تنهایی، ۷۰٪ کاهش فعالیت را تجربه کرده است.

در تمام اقتصادها بیشترین آسیب را خرده‌فروشی و عمده‌فروشی و املاک و مستغلات دیده‌اند. در سایر بخش‌ها، کشورها شاهد آسیب‌های متفاوتی هستند. تعطیلی صنایع ساخت در بخش حمل‌ونقل^۱ در بعضی از کشورها آسیب جدی به اقتصاد وارد کرده است، در حالی که کاهش فعالیت‌های گردشگری و تفریحی در برخی دیگر از اقتصادها آسیب بیشتری به جای گذاشته است. این تفاوت‌ها به دلیل تفاوت ترکیب تولید کشورها است. اقتصادهایی که گردشگری در آنها سهم عمده‌ای دارد، اعمال قرنطینه و محدودیت‌های سفر به شدت آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از طرف دیگر، کشورهایی که دارای بخش کشاورزی و معدن نسبتاً قابل توجهی هستند، از جمله کشورهای نفت‌خیز، ممکن است اثرات اولیه کمتری را در این ارتباط احساس کنند، اگرچه در نهایت، تولید در اثر کاهش تقاضای جهانی برای کالا متأثر خواهد شد. تأثیر تعطیلی مشاغل بر کاهش تولید اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای بزرگ نوظهور ۱۵٪ یا بیشتر و در اقتصادهای متوسط تا ۲۵٪ ارزیابی می‌شود. به دلیل هزینه‌های سنگین انسانی و مادی این ویروس بر نظام بهداشت و درمان، اولویت اول دولت‌ها باید کند کردن شیوع ویروس کرونا و نجات جان انسان‌ها باشد. لازمه این امر، اقدام سریع و هماهنگ دولت‌ها برای حفظ جان مردم و احیای بخش خصوصی است که پس از عبور از این بحران بسیار شکننده ظاهر خواهد شد. دبیرکل OECD در اجلاس مجازی سران کشورهای G20، برای مصون‌سازی اقتصادها در برابر این ویروس اقدامات عاجل زیر را به سران این گروه توصیه کرده است:

- سرمایه‌گذاری مجدد در سیستم‌های بهداشتی و اپیدمیولوژیک
- به کار بستن همه‌اهرم‌های کلان اقتصادی: سیاست‌های پولی، مالی-بودجه‌ای و ساختاری
- برداشتن محدودیت‌های تجاری موجود در زمینه تجهیزات پزشکی مورد نیاز
- حمایت از کشورهای آسیب‌پذیر در حال توسعه و کم‌درآمد

¹ Transport manufacturing:

ناظر به صناعی است که در تولیدات مرتبط با وسایط حمل‌ونقل فعال هستند. همچنین، شرکت‌های ساخت و ساز که در زمینه تأمین خدمات زیرساختی نظیر جاده‌ها، بنادر، پایانه‌ها و بسترهای زیرساختی مورد نیاز بخش حمل‌ونقل فعالیت می‌کنند در این گروه جای می‌گیرند.

- به اشتراک گذاشتن و اجرای بهترین روش‌های حمایتی در قبال کارگران و سایر افراد اعم از شاغل و بیکار - به ویژه آسیب‌پذیرترین افراد
- حفظ کسب‌وکارها بالاخص بنگاه‌های کوچک و متوسط از طریق ارائه بسته‌های حمایتی ویژه به بخش‌هایی که بیشترین آسیب را از این بحران دیده‌اند، از جمله گردشگری

البته، باید خاطرنشان ساخت که رشد سالانه تولید ناخالص داخلی در نهایت به عوامل متعددی بستگی دارد، از جمله حجم و مدت زمان تعطیلی ملی کسب‌وکارها، میزان کاهش تقاضا برای کالاها و خدمات و سرعت اجرای حمایت‌های مالی و پولی.

OECD خواستار تلاش گسترده و همکاری بین‌المللی کشورها برای تأمین منابع لازم برای مقابله با فوریت‌های بهداشت عمومی در راستای مقابله با شوک‌های اقتصادی و ویروس کرونا و ایجاد راهی برای احیای اقتصادها است. توصیه‌های ۴گانه OECD در این زمینه موارد زیر را دربرمی‌گیرد:

۱. دولت‌ها باید به منظور پاسخگویی به چالش‌های بهداشت و درمان، همکاری‌های بین‌المللی خود را افزایش دهند. هماهنگی چشمگیری در حوزه تلاش‌های علمی صورت گرفته است، اما باید اطمینان حاصل شود که واکسن‌ها و داروهای مقابله با این بیماری، پس از تهیه و تولید، در سریع‌ترین زمان ممکن به دست افراد می‌رسد. در این راستا، نهادهای تنظیم‌گر باید نسبت به حذف موانع تنظیمی در ارتباط با واکسن و درمان کرونا اقدام نمایند.
۲. دولت‌ها باید سیاست‌های مشترک را جانسین روش‌های ناهماهنگ کنند. تأمین مالی سپرهای محافظتی فوری برای مقابله با اثرات منفی این ویروس و تسریع احیای اقتصادی از سوی دولت‌ها ضروری است. این اقدامات محافظتی عاجل باید موارد زیر را پوشش دهند:

الف) بهداشت و درمان: انجام آزمایش فراگیر بیماری، ارائه درمان برای همه بیماران صرف نظر از پوشش یا عدم پوشش بیمه‌ای آنها، حمایت از کادر بهداشت و درمان، دعوت به کار بازنشستگان بهداشت و درمان، حمایت از گروه‌های پرخطر، افزایش تأمین اقلام بهداشتی نظیر ماسک، ICU، دستگاه تنفس و غیره.

ب) مردم: ارائه طرح‌های کوتاه مدت اشتغال، تسهیل شرایط استفاده از بیمه بیکاری، ارائه کمک‌های نقدی به منظور حمایت از خود اشتغالی و آسیب‌پذیرترین افراد.

ج) بنگاه‌ها: استمهال مالیات و هزینه‌ها، استمهال یا کاهش موقتی مالیات بر ارزش افزوده، افزایش دسترسی به سرمایه در گردش برای کسب‌وکارها از طریق ارائه خطوط اعتباری یا ضمانت‌های دولتی، ارائه بسته‌های حمایتی ویژه برای کسب‌وکارهای کوچک و متوسط به‌ویژه کسب‌وکارهای مرتبط با خدمات و گردشگری.

۳. با وجود آنکه بانک‌های مرکزی تاکنون اقدامات جسورانه‌ای برای حمایت از اقتصاد انجام داده‌اند، اما نظارت و تنظیم‌گری‌های مالی حوزه دیگری است که هماهنگی در آن می‌تواند نتایج بهتری را رقم بزند. پیامدهای اقتصادی ناشی از بحران COVID-19، بازارهای مالی، ترازنامه‌ها و درآمدهای بانک‌ها را تحت‌الشعاع قرار داده است. اتخاذ یک رویکرد هماهنگ در زمینه پایش، شناسایی آسیب‌ها و انجام اقدامات تنظیمی نتایج بسیار مثبتی را در قیاس با برخوردهای منقطع و متناقض به همراه خواهد داشت.

۴. هر کاری باید انجام شود تا اعتماد را به عرصه جهانی بازگرداند. در حالی که نکته اصلی، کنترل شیوع ویروس است؛ اما این تلاش‌ها کمک می‌کند عواملی که حتی پیش از شیوع این ویروس اعتماد را از صحنه جهانی سلب کرده بود از میان برداشته شود، از جمله حذف محدودیت‌های تجاری.

منابع:

<https://www.oecd.org/coronavirus/en/>

[https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=119_119674-tbcxotkmhb&title=Coronavirus_\(COVID-19\)Joint_actions_to_win_the_war](https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=119_119674-tbcxotkmhb&title=Coronavirus_(COVID-19)Joint_actions_to_win_the_war)

**۵- ویروس کرونا چه معنایی برای اقتصاد جهانی
می‌تواند داشته باشد**

ناشر: هاروارد بیزینس ریویو (HBR)

تاریخ انتشار: ۳ مارس ۲۰۲۰

ویروس کووید ۱۹ با شیوع گسترده در اکثر کشورهای جهان واکنش شدید بازارهای مالی جهانی را در پی داشته و ترس از یک همه‌گیری جهانی را برانگیخته است. از آن زمان تاکنون ریسک‌های کووید ۱۹ به طرز تهاجمی طبقه‌های مختلف دارایی را به گونه‌ای ارزش‌گذاری کرده که برخی هراس دارند نتیجه نهایی این ویروس، رکود اقتصاد جهان باشد. در حال حاضر پرسش‌های معمول میان فعالان اقتصادی شامل این موارد است:

- آیا شکست بازار واقعاً رکود اقتصادی را در پی خواهد داشت؟
- رکود اقتصادی ناشی از کووید ۱۹ چقدر جدی خواهد بود؟
- سناریوهای محتمل برای رشد و بازیابی پس از بحران چیست؟
- آیا بحران تأثیر ساختاری پایداری از خود به جا خواهد گذاشت؟

در حقیقت باید اذعان داشت که پیش‌بینی‌ها و شاخص‌ها توانایی پاسخگویی به چنین سؤالاتی را ندارند. پیش‌بینی دقیق تولید ناخالص داخلی کشورها، مانند بسیاری موارد دیگر از جمله اثربخشی تلاش برای مهار ویروس و واکنش مصرف‌کنندگان و بنگاه‌های اقتصادی به شیوع ویروس، تا زمانیکه این ویروس ناشناخته است، امکان‌پذیر نیست. در واقع هیچ روش مشخص معتبری برای ثبت یا پیش‌بینی تأثیر اقتصادی کووید ۱۹ وجود ندارد. در عوض باید سیگنال‌های بازار، الگوهای رکودهای اقتصادی قبلی و بازیابی بعد از آن، تاریخچه اپیدمی‌ها و شوک‌های ناشی از آن را به منظور درک بهتر مسیر پیش رو به دقت رصد کرد.

- بازار به ما چه می‌گوید

به نظر می‌رسد کاهش شدید هفته گذشته در بازارهای مالی جهانی نشان می‌دهد که اقتصاد جهانی در مسیر رکود قرار دارد. با این حال، نگاه دقیق‌تر نشان می‌دهد که رکود اقتصادی را نباید به عنوان یک سرنوشت محتوم پذیرفت. اول اینکه ارزش‌گذاری ریسک‌داری‌ها^۱ نشان می‌دهد که تأثیرات کووید ۱۹ در همه بخش‌ها یکسان نبوده است. به طور مثال، گسترش اعتبار به میزان قابل توجهی افزایش یافته، که خود نمایانگر آن است که بازارهای اعتباری هنوز مشکلات مالی و تأمین مالی را پیش‌بینی نکرده‌اند. پیش‌بینی می‌شود نوسانات ماه آینده یکی از بزرگ‌ترین نوسانات سی سال اخیر، به جز بحران مالی جهانی ۲۰۰۸-۲۰۰۷، خواهد بود.

^۱ Valuations of Risk Assets

دوم، در حالیکه بازارهای مالی یک شاخص برای پیش‌بینی رکود اقتصادی هستند (حداقل به دلیل اینکه آنها نیز می‌توانند باعث ایجاد رکود شوند)، تاریخ نشان می‌دهد که بازارهای خرسی^۱ و رکودها نباید یکی در نظر گرفته شوند. در حقیقت همپوشانی میان بازار خرسی و رکود در ایالات متحده معمولاً دو به سه است، به عبارت دیگر، یک مورد از هر سه مورد بازار خرسی، غیر رکودی است. در طول ۱۰۰ سال گذشته هفت مثال وجود دارد که بازار خرسی با رکود همزمان نبوده است. شکی وجود ندارد که بازارهای مالی به دلیل کووید ۱۹ قابلیت آشفتگی زیادی دارند و این ریسک‌ها واقعی هستند. اما تغییر در ارزش‌گذاری دارایی‌ها^۲ نوعی عدم اطمینان معنی‌دار را بوجود آورده است و تجربه نشان می‌دهد نباید میان نزول قیمت‌ها در بازارهای مالی و بخش واقعی اقتصاد یک خط مستقیم کشید.

مسیر بازیابی احتمالی چیست؟

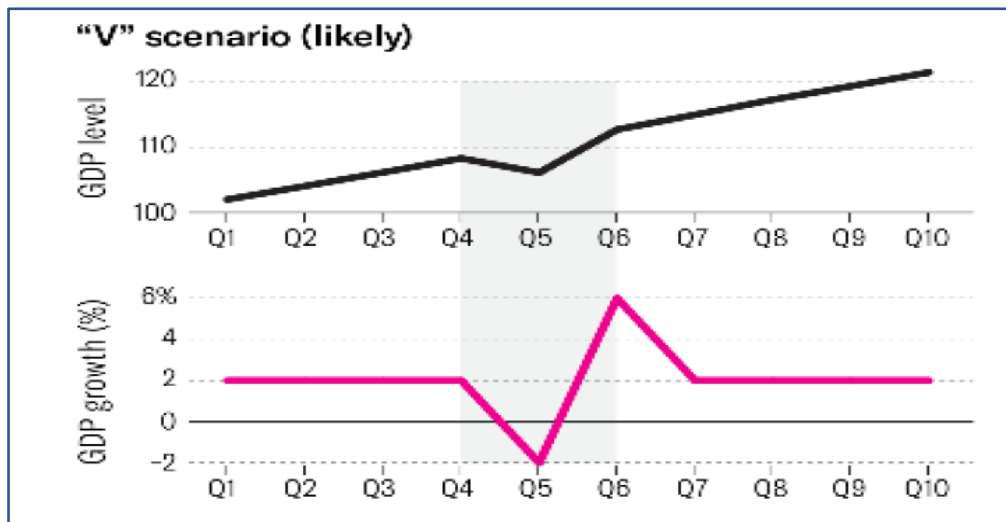
این که آیا اقتصادها می‌توانند از رکود جلوگیری کنند یا خیر، در هر صورت مسیر بازگشت به رشد در دوره بعد از کووید ۱۹ بستگی به طیف وسیعی از متغیرها دارد از جمله اینکه میزان تأخیر تقاضا چقدر است، اینکه آیا شوک واقعاً گذرا است یا ادامه خواهد داشت و آیا آسیب ساختاری وجود دارد یا خیر. به همین دلیل منطقی است که سه سناریو در نظر گرفته شود که به اختصار V-U-L تعریف می‌شوند.

• **شکل V:** این سناریو شوک بخش واقعی اقتصاد "کلاسیک" توصیف می‌شود، تولید با نوسان همراه است، اما سرانجام رشد می‌کند. در این سناریو نرخ رشد سالیانه می‌تواند به طور کامل شوک را جذب کند. اگرچه ممکن است امروز خوش‌بینانه به نظر برسد، اما محتمل است.

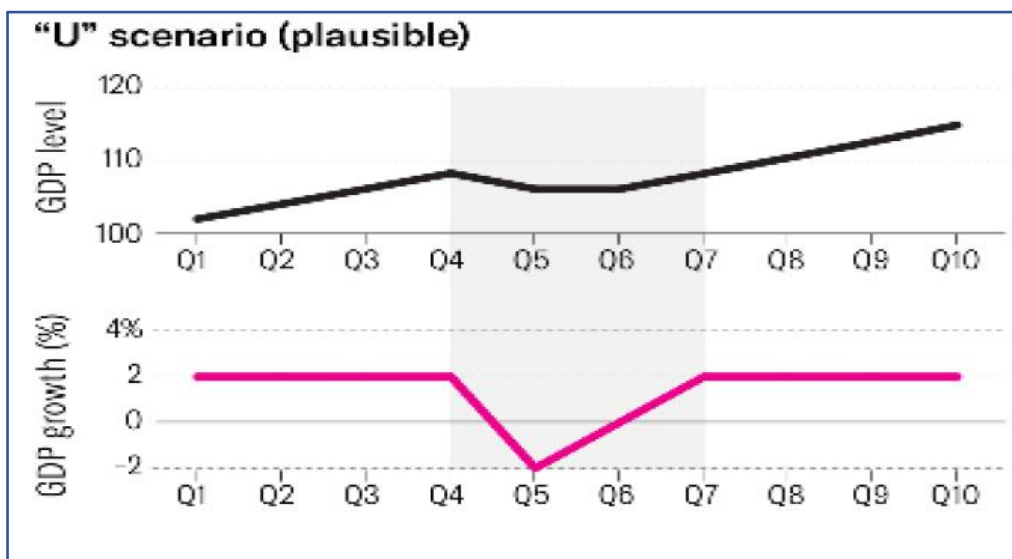
^۱ Bear market:

به زمانی اطلاق می‌شود که بازار سرمایه روندی نزولی و رو به کاهش را در طولانی‌مدت طی می‌نماید. در این شرایط نباید به بالا رفتن دوباره قیمت‌ها چشم داشت و انتظار می‌رود با یک سیر نزولی نسبتاً طولانی‌مدت روبرو باشیم.

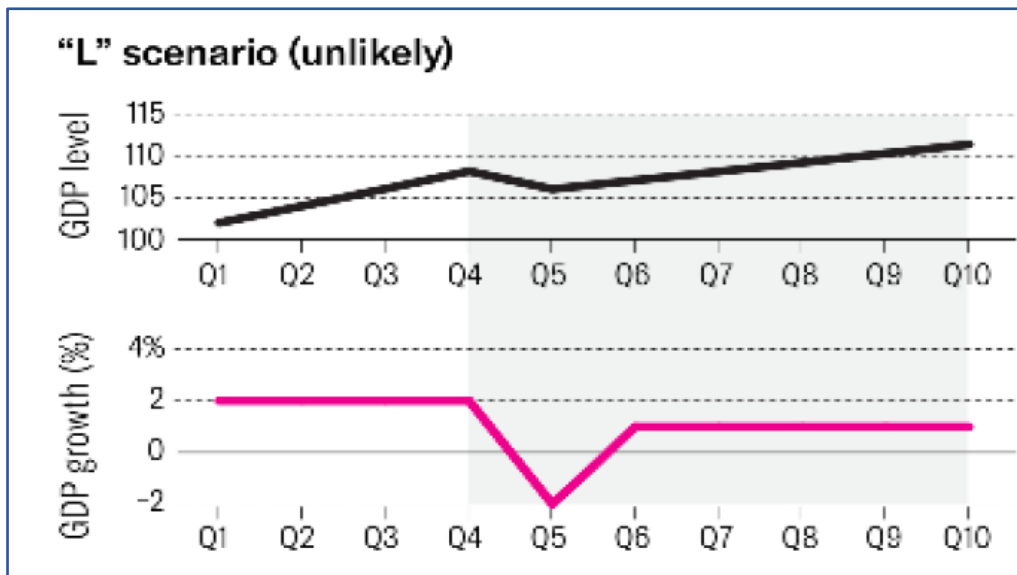
^۲ Asset Valuation

- شکل U: این سناریو شکل بدبینانه سناریو V است. شوک ادامه می‌یابد و زمانی که رشد از سر گرفته می‌شود بخشی از تولید به صورت دائم از بین رفته است. آیا این مورد برای ویروس کووید ۱۹ قابل قبول است؟ قطعاً، اما باید شواهد بیشتری در مورد آسیب واقعی ویروس جمع‌آوری شود تا بتوان این سناریو را اثبات کرد.

- شکل L: این سناریو بسیار بدبینانه است و ارتباط کمی با سناریوهای U و V دارد. برای تحقق این امر ویروس کووید ۱۹ باید توانایی ایجاد آسیب‌های ساختاری چشمگیر را داشته باشد. به طور مثال شکستن چیزی در سمت عرضه اقتصاد - بازار کار، تشکیل سرمایه یا عملکرد بهره‌وری - تصور این سناریو حتی با فرض بدبینانه هم دشوار است.

برای پیش‌بینی مسیر تأثیر احتمالی کووید ۱۹ ضروری است که نگاهی به گذشته داشته باشیم. در حقیقت مسیر بسیاری از شوک‌های قبلی شامل سارس^۱، آنفلونزای H3N2 ۱۹۶۸ هنگ‌کنگ، آنفلونزای H2N2 ۱۹۵۸ آسیایی و آنفلونزای اسپانیایی در ۱۹۱۸ مشابه سناریوی شکل V بود.

- آیا پیامدهای اقتصادی کووید ۱۹ پایدار خواهد بود؟

برای درک این موضوع لازم است کانال‌های انتقال که از طریق آن بحران‌های سلامت به اقتصاد ضربه وارد می‌کنند، مورد بررسی قرار گیرد. کانال‌های انتقال به ما می‌آموزند که چگونه ویروس، کنترل کشور میزبان را به دست می‌گیرد. این موضوع از نظر تأثیرات مختلف و روش‌های درمانی مهم است. در حال حاضر سه کانال انتقال عمده وجود دارد:

- ضربه غیرمستقیم به اعتماد (اثر ثروت)^۲: به صورت کلاسیک انتقال شوک‌های برون‌زا به بخش واقعی اقتصاد از طریق بازارهای مالی است (و به طور گسترده‌تر وضعیت مالی). زمانیکه بازارها سقوط کرده و ثروت خانگی کاهش می‌یابد، نرخ پس‌انداز خانگی بالا می‌رود و در نتیجه مصرف کاهش پیدا می‌کند. این تأثیر می‌تواند به ویژه در اقتصادهای پیشرفته که دارای خانوارها اغلب سهام است، مانند ایالات متحده بسیار زیاد باشد.

- ضربه مستقیم به اعتماد مصرف‌کننده: در حالی که عملکرد بازار مالی و اعتماد مصرف‌کننده به شدت با یکدیگر همبستگی دارند، داده‌های بلندمدت نشان می‌دهد که اعتماد مصرف‌کننده می‌تواند حتی در هنگام رشد بازارها نیز کاهش

^۱ SARS

^۲ Wealth effect

یابد. کووید ۱۹ به نظر می‌رسد که یک ضربه مستقیم به اعتماد مصرف‌کنندگان بوده و سبب خانه‌نشینی، ایجاد هزینه‌های غیرضروری و بدبینی در آنها نسبت به آینده در بلندمدت می‌شود.

- شوک طرف عرضه: موارد فوق‌الذکر شوک‌های طرف تقاضا هستند، اما خطر اصلی اختلال در طرف عرضه است. از آنجا که ویروس باعث توقف تولید می‌شود و اجزای مهم زنجیره‌های تأمین را غیرفعال می‌کند، می‌تواند کارخانه‌ها را تعطیل و اخراج کارکنان و افزایش بیکاری را در پی داشته باشد.

بر اساس آنچه ذکر شد پایداری تبعات اقتصادی یک رکود بسته به آسیب‌های ساختاری است که به اقتصاد وارد می‌کند. رکودها عمدتاً رویدادهای چرخه‌ای^۱ هستند و نه ساختاری^۲. با این حال هنوز مرزهای آن مشخص نیست. برای مثال، بحران مالی جهانی یک رویداد چرخه‌ای (بسیار بد) در ایالات متحده بود، اما یک جنبه ساختاری هم داشت. بعد از این رکود اقتصاد دوباره رشد کرد اما رکود در بخش خانوار ادامه داشت چراکه تمایل خانوار (و توانایی) وام گرفتن آنها از نظر ساختاری مختل شده بود. بنابراین برای درک پیامدهای ماندگار ویروس کووید ۱۹ باید ببینیم این ویروس چه مقدر آسیب ساختاری ایجاد خواهد کرد.

- آیا کووید ۱۹ می‌تواند میراث خاص خود را ایجاد نماید؟ تاریخ نشان می‌دهد که اقتصاد جهانی پس از یک بحران بزرگ مانند کووید ۱۹ احتمالاً از جهات مختلفی متفاوت خواهد بود. میراث کووید ۱۹ برای اقتصاد دنیا شامل موارد زیر است:

- میراث اقتصاد خرد: بحران‌ها، از جمله اپیدمی، می‌تواند باعث پذیرش فن‌آوری‌ها و مدل‌های کسب و کار جدید شود. اپیدمی سارس در سال ۲۰۰۳ موجب پذیرش خرید آنلاین از سوی مصرف‌کنندگان چینی و تسریع در رشد کمپانی علی بابا^۳ شد. با توجه به بسته شدن مدارس در اغلب کشورها احتمالاً شاهد پیشرفت چشمگیر در آموزش مجازی خواهیم بود. علاوه بر آن تلاش‌های دیجیتالی در وهان چین برای مهار بحران از طریق ردیاب‌های تلفن‌های هوشمند به طور مؤثر یک ابزار بهداشت عمومی جدید قدرتمند را معرفی کرده است.

- میراث اقتصاد کلان: تا همین جا هم به نظر می‌رسد این ویروس حرکت به سمت زنجیره‌های ارزش جهانی غیرمتمرکز را سرعت بخشیده است.

- میراث سیاسی: نتایج سیاسی نباید مغفول واقع شوند چراکه این ویروس توانایی به چالش کشیدن سیستم‌های مختلف سیاسی در محافظت مؤثر از جمعیت خود را فراهم می‌کند. نهادهای شکننده مشخص شده و موجب تغییرات سیاسی می‌شوند.

^۱ Cyclical Event

^۲ Structural Event

^۳ شرکت فناوری چندملیتی چینی است که تخصص آن در تجارت الکترونیک، خرده‌فروشی، اینترنت و فناوری است.

بسته به مدت و شدت آن، کووید ۱۹ می‌تواند حتی انتخابات آتی ریاست جمهوری در ایالات متحده را هم تحت تأثیر قرار دهد. در سطح چندجانبه، این بحران می‌تواند به عنوان فراخوان برای همکاری بیشتر در سطح بین‌المللی باشد یا برعکس، مراکز دوقطبی قدرت ژئوپلیتیکی را از هم دور کند.

- آنچه رهبران باید در رابطه با خطرات اقتصادی انجام دهند:

- دانش ما در رابطه با بازارهای مالی و شوک‌های اقتصادی مشابه می‌تواند به شرح زیر خلاصه شود:
- به پیش‌بینی‌ها وابسته نباشید. بازارهای مالی در حال حاضر دچار نا اطمینانی زیادی است. طیف گسترده‌ای از احتمالات وجود دارد که باید از سوی شرکت‌ها مورد بررسی قرار گیرد.
 - اجازه ندهید که چرخش بازارهای مالی سبب قضاوت نادرست شما در مورد کسب و کارتان شود.
 - بر روی سیگنال‌هایی که از سوی مصرف‌کننده فرستاده می‌شود، متمرکز شوید. به غرایز خودتان اعتماد کنید و بدانید که چگونه می‌توانید داده‌های شرکت خود را در چارچوب این پیش‌بینی‌ها بکار گیرید. تأثیر بحران یکنواخت نخواهد بود و بنابراین شما باید نتیجه‌گیری مختص به صنعت خود را داشته باشید.
 - برای بهترین‌ها برنامه‌ریزی کنید و برای بدترین‌ها آماده باشید. به خاطر داشته باشید که سناریو V از نظر مفهومی و تجربی محتمل‌ترین اتفاق است، اما اجازه ندهید که این فکر باعث خوش خیالی بیش از اندازه شما شود.
 - به دوره بعد از بحران نگاه کنید. کووید ۱۹ چه تأثیرات خرد و کلان اقتصادی خواهد داشت؟ چه فرصت‌ها و چالش‌هایی بوجود می‌آید؟
 - شما به جهان پس از بحران چگونه می‌پردازید. آیا می‌توانید بخشی از فناوری‌ها و فرآیندهای جدید باشید؟ آیا در نهایت می‌توانید برای شرکت، مشتریان و جامعه خود مزیت ایجاد کنید.^۱

منبع:

What Coronavirus Could Mean for the Global Economy, March 03 2020
<https://hbr.org/2020/03/what-coronavirus-could-mean-for-the-global-economy>

^۱ Carlsson-Szlezak, Philipp, Reeves, Martin and Swartz, Paul, What Coronavirus Could Mean for the Global Economy, Harvard Business Review, March 03 2020

**۶- تحلیل شوک اقتصادی ویروس کرونا و
پاسخ‌های سیاستی نوآورانه**

ناشر: هاروارد بیزینس ریویو (HBR)

تاریخ انتشار: ۲۷ مارس ۲۰۲۰

در حالی که جهان درس‌های بسیاری از وقوع بحران‌های مالی در گذشته آموخته است، اما وجود یک تفاوت بنیادین میان بحران ناشی از ویروس کرونا با بحران‌های قبلی، پروفایل ریسک بحران کووید-۱۹ را تهدیدآمیزتر از بحران‌های مالی گذشته کرده است. بحران ناشی از ویروس کرونا مشکلات نقدینگی و سرمایه را به بخش واقعی اقتصاد-آن هم در مقیاسی بی‌سابقه- انتقال داده است. در مورد ویروس کرونا، شوک مالی و شوک نقدینگی در بخش واقعی اقتصاد توأمأ رخ داده‌اند که این امر موجب افزایش قدرت آسیب‌زایی آن شده است. ریسک‌های مالی و ریسک‌های بخش واقعی اقتصاد از دو طریق به یکدیگر مرتبط هستند: نخست، یک بحران طولانی مانند کووید-۱۹ می‌تواند تعداد ورشکستگی‌ها را در بخش واقعی اقتصاد افزایش دهد، که این امر مدیریت سیستم مالی را حتی سخت‌تر می‌کند. در عین حال، بحران مالی می‌تواند تزریق اعتبارات به بخش واقعی اقتصاد را متوقف سازد. از طرف دیگر، هیچ رهنمودی در خصوص مدیریت بحران‌هایی که بخش واقعی اقتصاد را در مقیاسی بزرگ منجمد یا فلج می‌کنند وجود ندارد. در واقع، هیچ نسخه از پیش آماده‌ای برای حل بحران نقدینگی تسری یافته به کل اقتصاد موجود نیست. اما در این میان، تنها گزینه قابل تمسک، «نوآوری» در دو حوزه بهداشت و درمان و سیاست‌گذاری اقتصادی است. زیرا بحران‌های بی‌سابقه، نیازمند پاسخ‌های سیاستی نوآورانه هستند. به منظور اتخاذ پاسخ سیاستی مناسب، باید ابتدا «هندسه شوک»^۱ این ویروس را مورد بررسی قرار داد تا بتوان در وهله دوم، نسبت به مدیریت مسیر حرکت این شوک از مخرب‌ترین شکل به سمت گزینه‌های کم‌خطرتر اقدامات عاجل و کارآمدی را اتخاذ نمود. نشریه کسب‌وکار هاروارد بیزینس ریویو در یکی از مقالات اخیر خود به این موضوع مهم پرداخته است که در ادامه ترجمه آن را می‌خوانیم.

همزمان با ادامه شیوع کرونا در سراسر جهان، دولت‌ها به اقدامات آزمون شده‌ای در زمینه بهداشت عمومی مانند فاصله‌گذاری اجتماعی روی آورده‌اند تا زنجیره انتقال بیماری را قطع کنند. انجام این کار جریان کالا و ارتباطات مردم را متوقف کرده است، اقتصاد از حرکت باز ایستاده و رکود جهانی در حال وقوع است. اکنون، واگیری اثرات اقتصادی این ویروس به همان سرعت در حال گسترش است که خود بیماری گسترش می‌یابد.

با وجود آنکه چند هفته پیش‌تر چنین چیزی محتمل نبود، با گسترش ویروس کرونا، سیاستگذاران و بازارها با آگاهی از الگوی شیوع تاریخی این ویروس در چین به گزینه (مؤثرتر و کم‌هزینه‌تر) فاصله‌گذاری اجتماعی روی آورده‌اند. اکنون با ادامه بیماری آشکار شده است که هزینه‌های اقتصادی این ویروس بسیار بیشتر از چیزی است

¹ Shock geometry

که گمان می‌رفت و پیش‌بینی مسیر پیش رو تقریباً ممکن نیست، زیرا ابعاد مختلف این بحران برای ما بی‌سابقه و ناشناخته است.

در این عرصه ناشناخته، با لقب دادن این بحران به یک رکود اقتصادی جهانی، چیزی فراتر از انتظار رشد اقتصادی منفی عاید جهان نخواهد شد. بنابراین، پرسش‌های اساسی باید در خصوص شناسایی مسیر شوک کرونا و احیاء آن باشد و اینکه آیا اقتصادها قادر خواهند بود به سطح تولید قبل از شوک و نرخ‌های رشد پیشین خود بازگردند و آیا میراث ساختاری از بحران کرونا به جای خواهد ماند؟

- چشم‌انداز تاریک‌تر، افق دید کمتر

روش فاصله‌گذاری اجتماعی -تنها راهکار شناخته شده برای مقابله مؤثر با بیماری کرونا- راهکار جدیدی است. در استان هوبی از این راهکار استفاده نشد، اما بقیه چین آن را به کار بستند. در ایتالیا و بقیه اروپا نیز این فرصت از دست داده شد. در ایالات متحده آمریکا که هنوز هم امکان غربال‌گری برای همه نیست، فرصت استفاده از این راهکار از دست رفت. با گسترش بیماری، فاصله‌گذاری اجتماعی باید به طور گسترده‌تر و طولانی‌تری انجام شود تا در همه‌جا به یک میزان نتیجه‌بخش واقع شود. اما این اقدام با گسست ارتباطات اجتماعی، کاهش فعالیت‌های اقتصادی را به همراه خواهد داشت. از سوی دیگر، احتمال ظهور موج دیگری از این بیماری در آینده وجود دارد. به این معنی که حتی کشورهایی که با سرعت عمل اقدامات لازم را انجام داده‌اند، هر زمان که فعالیت اقتصادی خود را از سر بگیرند، هنوز در معرض خطر این ویروس هستند. شیوع مجدد ویروس در سنگاپور و هنگ‌کنگ گواه این مسئله است. به این معنا، فقط تاریخ خواهد گفت که آیا اقدامات اولیه و پرتکاپوی کشورها واقعاً ارزشمند بوده است یا خیر.

در حال حاضر، چشم‌انداز اقتصادی برای کشورهایی که اقدامات دیر هنگامی اتخاذ کرده‌اند، تاریک است. تصمیم‌سازان و سیاست‌گذاران درگیر مبارزه با این ویروس شده‌اند و بازارهای مالی در سایه این بحران خلع سلاح شده‌اند. اتفاقی که در چهار هفته گذشته رخ داد، در محاسبات ریسک این بیماری جای نداشت. پیش‌بینی‌ها کمک‌چندانی نمی‌کنند. برای نمونه، در آمریکا پیش‌بینی اولیه از بیکاری در اثر ویروس کرونا در این کشور حدود یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر بود، اما این رقم در آمارهای واقعی به سه میلیون و ۳۰۰ هزار نفر رسید. رقم تاریخی بی‌سابقه‌ای تقریباً پنج برابر بیشتر از بزرگترین افزایش هفتگی بیکاری طی بحران مالی جهانی. متأسفانه

پیش‌بینی‌ها در بهترین حالت غیرقابل اعتماد هستند و اکنون که جنبه‌های بسیار ناشناخته‌ای در مورد این بیماری وجود دارد بسیار مورد تردید هستند. تعدادی از این جنبه‌های ناشناخته که پیش‌بینی را برای اقتصاد سخت می‌کنند در زیر ذکر شده است:

- خصوصیات ویروس کاملاً درک نشده است و می‌تواند تغییر کند.
- نقش بیماران بدون علائم هنوز به طور کامل درک نشده است.
- نرخ واقعی ابتلا و مصونیت از کرونا مشخص نیست؛ به‌ویژه در مواردی که غربال‌گری به طور محدود انجام می‌شود.
- پاسخ‌های سیاستی اغلب غیرمقتضی، دیر هنگام و همراه با خطا هستند.
- واکنش بنگاه‌ها و خانوارها نامشخص است.

شاید تنها چیز قطعی این باشد که هرگونه تلاش برای پیش‌بینی قطعی، شکست خواهد خورد. با این حال، بررسی سناریوهای مختلف در فضایی که افق دید محدود است می‌تواند حاوی ارزش افزوده باشد.

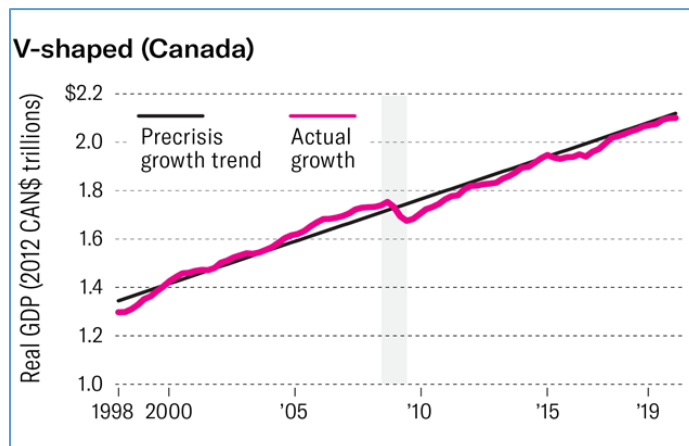
- تحلیل شکل شوک

مفهوم رکود اقتصادی مفهومی صریح و دارای دو جنبه است. همه آنچه که می‌گویند این است که حداقل برای دو فصل متوالی، انتظارات از رشد مثبت به منفی رسیده است. اما پرسش بزرگ‌تر حول محور شکل شوک که آن را «هندسه شوک» می‌نامیم و میراث ساختاری آن می‌باشد. چه چیزی مسیر تأثیر اقتصادی یک شوک را رقم می‌زند و Covid-19 در کجای آن قرار می‌گیرد؟

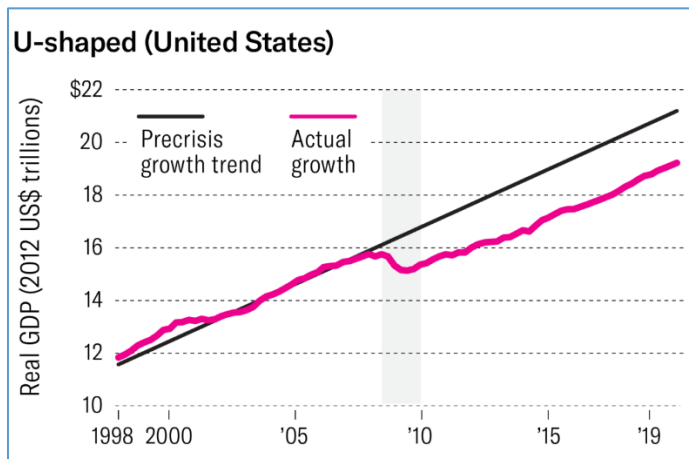
برای پاسخ به این پرسش سه کشور را به طور نمونه در نظر گرفته‌ایم که چگونه یک شوک مشابه- نظیر بحران مالی جهانی- منجر به رکود اقتصادی و متعاقباً تجربه‌های بسیار متفاوتی از رونق و احیاء شده است:

شوک V-شکل: در سال ۲۰۰۸، **کانادا** توانست از یک بحران بانکی جلوگیری کند: گردش اعتبارات در این کشور ادامه پیدا کرد و تشکیل سرمایه به طور قابل توجهی مختل نشد. با جلوگیری از وقوع یک فروپاشی اقتصادی عمیق، کانادا توانست از بیکاری نیروی کار احتراز کند. با وجود آنکه تولید ناخالص داخلی در این کشور کاهش

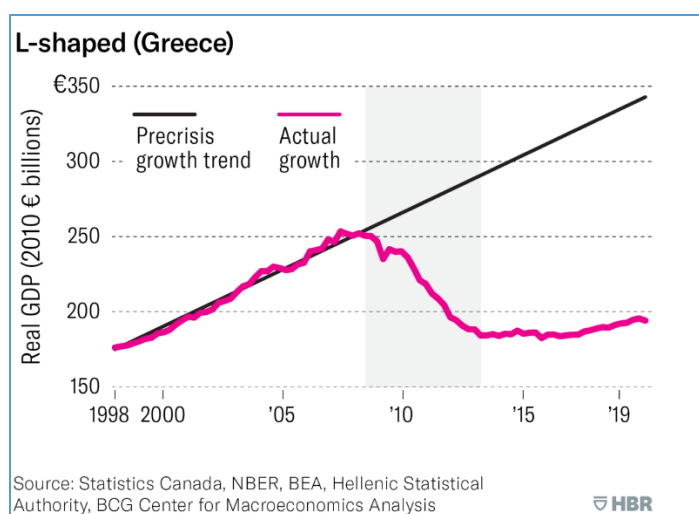
پیدا کرد، اما به طور قابل ملاحظه‌ای به مسیر رشد پیش از بحران بازگشت. این نوع شوک، یک شوک V-شکل پیدا کرد، اما به طور قابل ملاحظه‌ای به مسیر رشد پیش از بحران بازگشت. این نوع شوک، یک شوک V-شکل پیدا کرد، اما به طور قابل ملاحظه‌ای به مسیر رشد پیش از بحران بازگشت.

شوک U-شکل: ایالات متحده آمریکا در جریان بحران مالی ۲۰۰۸ مسیر کاملاً متفاوتی را طی کرد. رشد اقتصادی سقوط شدیدی کرد و هرگز به مسیر پیش از بحران بازنگشت. همان‌طور که در نمودار زیر قابل ملاحظه است، با وجود آنکه «نرخ» رشد در ایالات متحده پس از بحران احیاء شد (شیب‌ها یکسان هستند)، اما شکاف بین مسیر رشد پس‌بحران و پیش از بحران معنادار است که ضربه شدید به طرف عرضه و افت تولید به طور نامحدود را نشان می‌دهد. در اثر بحران عمیق بانکی، واسطه‌گری اعتباری مختل شد. با ادامه رکود، آسیب بیشتری به عرضه نیروی کار و بهره‌وری وارد شد. این نوع شوک که در ایالات متحده تجربه شد، یک شوک U-شکل کلاسیک است که بسیار پرهزینه‌تر از شوک V-شکل کانادا است.

شوک L-شکل: این نوع شوک که در **یونان** تجربه شد به مراتب وخیم‌ترین شکل شوک است که طی آن نه تنها این کشور هرگز به مسیر رشد اقتصادی پیشین خود بازنگشت، بلکه نرخ رشد آن نیز کاهش پیدا کرد. فاصله بین روند رشد اقتصادی پیش از بحران و پس از بحران که موجب افت تولید در این کشور شد، به طور مستمر رو به افزایش است. این بدان معناست که بحران، آسیب ساختاری پایداری را به سمت طرف عرضه وارد کرده است. نهادهای سرمایه، کار، و بهره‌وری به طور مکرر آسیب دیده‌اند. یونان را می‌توان نمونه‌ای از شوک L-شکل در نظر گرفت که تاکنون آسیب‌زنده‌ترین شکل شوک، شناخته شده است.

بر این اساس، چه چیزی «هندسه شوک» را تعیین می‌کند؟ تعیین‌کننده اصلی هندسه شوک، توانایی شوک در آسیب زدن به سمت عرضه و به‌ویژه، تشکیل سرمایه است. وقتی واسطه‌گری اعتباری مختل شود و ذخیره سرمایه‌ای افزایش پیدا نکند، روند احیاء اقتصاد کند می‌شود، کارگران از نیروی کار خارج می‌شوند، مهارت‌ها از دست می‌رود و بهره‌وری کاهش می‌یابد. در این شرایط، شوک ساختاری می‌شود.

شوکه‌های به شکل V، U، L می‌توانند با شدت‌های مختلفی ظاهر شوند. شوک V-شکل می‌تواند کم‌عمق یا عمیق باشد. شوک U-شکل ممکن است پس از یک سقوط عمیق یا کم‌عمق، وارد مسیر رشد جدیدی شود.

بر اساس آنچه تاکنون تشریح شد، شوک ویروس کرونا در کدام نوع قرار می‌گیرد؟ «شدت شوک» را باید با توجه به مشخصه‌های رفتاری ویروس، پاسخ‌های سیاستی به آن و همچنین رفتار مصرف‌کننده و بنگاه‌ها در مواجهه با مشکلات ناشی از این ویروس تعیین کرد. اما «شکل شوک» بر اساس ظرفیت ویروس در آسیب رساندن به طرف

عرضه، به‌ویژه تشکیل سرمایه تعیین می‌شود. به طور کلی، می‌توان گفت هر دو شوک V-شکل عمیق و U-شکل را می‌توان مدیریت کرد، اما مسئله اصلی جلوگیری از به وقوع پیوستن یک U کامل در شوک U-شکل است^۱.

- تحلیل مکانیسم آسیب‌رسانی کووید-۱۹ به اقتصاد

با توجه به مباحثی که در بالا در خصوص هندسه شوک تشریح شد، اکنون باید دو پرسش را در مورد کووید-۱۹ مطرح کرد:

- مکانیسم آسیب‌رسانی کووید-۱۹ به طرف عرضه چیست؟
- چه پاسخ سیاستی برای جلوگیری از چنین آسیب‌هایی اتخاذ می‌شود؟

از منظر نظریه‌های کلاسیک، بحران‌های مالی سمت عرضه را فلج می‌کنند. وقوع چنین بحران‌هایی تاریخچه طولانی‌ای دارد و سیاست‌گذاران درس‌های بسیاری از آنها آموخته‌اند. اما تفاوت بحران ناشی از ویروس کرونا در اینجاست که مشکلات نقدینگی و سرمایه را به بخش واقعی اقتصاد- آن هم در مقیاس بی‌سابقه‌ای- انتقال داده است. در مورد ویروس کرونا، شوک مالی و شوک نقدینگی در بخش واقعی اقتصاد توأم رخ داده‌اند که موجب افزایش قدرت آسیب‌زایی این بحران شده است.

در ادامه، به دو مسیر اثرگذاری ویروس کرونا در ایجاد آسیب‌های ساختاری در قالب سناریوی شوک U-شکل می‌پردازیم:

- **ریسک‌های نظام مالی:** شوک بی‌سابقه ویروس کووید-۱۹ موجی از نگرانی را در بازارهای سرمایه به وجود آورده و واکنش شدیدی را در بانک‌های مرکزی موجب شده است. چنانچه مشکلات نقدینگی به قوت خود ادامه پیدا کند و مشکلات بخش واقعی اقتصاد به کاهش ارزش دارایی‌ها بیانجامد، می‌تواند بازار سرمایه را درگیر کند. درحالی‌که از منظر سیاستی ممکن است راه‌حل آشکار باشد، اما کمک‌های مالی دولت و تجدید ساختار سرمایه بانک‌ها از نظر سیاسی گزینه‌های بحث‌برانگیزی هستند. در صورت بروز

^۱ در شوک U-شکل، هر چقدر دو طرف U بالاتر بروند و ظاهر U نمای کامل‌تری پیدا کند، شوک عمیق‌تری بروز می‌کند. به عکس، هر چقدر کشورها بتوانند از وقوع شوکی با شکل U کامل جلوگیری کنند، این بدان معناست که سقوط کمتر و در نتیجه احیاء اقتصادی سریع‌تری را تجربه خواهند کرد.

بحران مالی، تشکیل سرمایه ضربه بزرگی خواهد خورد و با ایجاد رکود طولانی، به بازار نیروی کار و بهره‌وری آسیب خواهد زد.

▪ **انجماد / توقف^۱ فعالیت بخش واقعی اقتصاد:** احتمال این گزینه واقعاً بی‌سابقه است. البته، اجرای چند ماهه طرح فاصله‌گذاری اجتماعی می‌تواند با ایجاد گسست در ارتباطات اجتماعی موجب اختلال در تشکیل سرمایه و در نهایت، بر هم زدن مشارکت نیروی کار و رشد بهره‌وری شود. برخلاف بحران‌های مالی، توقف فعالیت‌های اقتصادی در این سطح وسیع که به طرف عرضه آسیب می‌رساند، سیاست‌گذاران را در شرایط جدیدی قرار می‌دهد.

	شوک نظام مالی	انجماد بخش واقعی اقتصاد
مشکلات نقدینگی	مشکلات نقدینگی روند واسطه‌گری اعتباری و سرمایه-گذاری را مختل می‌کند	خانوارها و بنگاه‌ها با مشکلات شدید جریان نقدینگی مواجه هستند که سرمایه‌گذاری را مختل می‌کند
مشکلات سرمایه	مشکلات سرمایه با مسدودسازی کانال‌های اعتباری، به تشکیل سرمایه و در نهایت به رشد آسیب می‌زند	تضعیف وضعیت ترازنامه خانوار و بنگاه، سرمایه‌گذاری و در نهایت، رشد را مختل می‌کند

ریسک‌های مالی و ریسک‌های بخش واقعی اقتصاد از دو طریق به یکدیگر مرتبط هستند: نخست، یک بحران طولانی مانند کووید-۱۹ می‌تواند تعداد ورشکستگی‌ها را در بخش واقعی اقتصاد افزایش دهد، که این امر مدیریت سیستم مالی را حتی سخت‌تر می‌کند. در عین حال، بحران مالی می‌تواند تزریق اعتبارات به بخش واقعی اقتصاد را متوقف سازد.

¹ Freeze

بنابراین، بیراه نیست اگر بگوییم پروفایل ریسک بحران کووید-۱۹ به طور ویژه‌ای تهدیدآمیز است. درحالی‌که از گذشته درس‌های سیاستی فراوانی برای مقابله با بحران‌های مالی به جای مانده است، اما هیچ رهنمودی در خصوص مدیریت بحران‌هایی که بخش واقعی اقتصاد را در مقیاسی بزرگ منجمد یا فلج می‌کنند وجود ندارد. در واقع، هیچ نسخه از پیش آماده‌ای برای حل بحران نقدینگی تسری‌یافته به کل اقتصاد موجود نیست.

- نوآوری راهی برای رهایی از شوک اقتصادی کرونا

توجه به این نکته مهم است که هیچ یک از سناریوهای شوک که برای ویروس کرونا در بالا بیان شد اجتناب‌ناپذیر نیستند و این شوک در تمام مناطق جغرافیایی به صورت خطی یا یکنواخت اتفاق نمی‌افتند. کشورها به دو دلیل تجربیات متفاوتی در این زمینه خواهند داشت:

- ۱) تاب‌آوری ساختاری اقتصادها در جذب شوک‌هایی از این دست (این حوزه را **قطعیت** بنامیم).
- ۲) ظرفیت پژوهشگران حوزه بهداشت و درمان و سیاست‌گذاران برای ارائه پاسخ‌های جدید به یک چالش بی‌سابقه (این حوزه را **نوآوری** بنامیم). آیا متولیان این دو حوزه می‌توانند مداخلات جدیدی را با سرعتی بی‌سابقه لحاظ کنند تا به این بده-بستان ناخجسته و سرسخت بین جان انسان‌ها و فلاکت اقتصادی پایان بخشند؟

بعد پزشکی: طبیعتاً کشف واکسن، نیاز به فاصله‌گذاری اجتماعی را کاهش می‌دهد و از اختناق سیاستی موجود بر گلوگاه اقتصاد جهانی کم می‌کند. اما روند زمانی این کار به احتمال زیاد طولانی خواهد بود و در این بازه، ناگزیر به تمرکز بیشتر بر **نوآوری** در چارچوب راه حل‌های موجود هستیم. نمونه‌هایی از نوآوری را می‌توان در طیفی از فعالیت‌های پزشکی مشاهده کرد: در انتهای زنجیره درمان، ممکن است روش‌های درمانی مؤثر ظاهر شوند. از طرفی، درمان‌های بسیاری در دست آزمایش هستند. در سر دیگر این زنجیره، نوآوری سازمانی برای آزادسازی ظرفیت‌های موجود از قبیل بسیج بهینه پزشکان متخصص، بازتخصیص فضاهای خالی به درمان بیماران و تغییر در سیر مراحل مراقبت‌های پزشکی برای اولویت‌بخشی به درمان مبتلایان به کووید-۱۹ قرار دارد.

بعد اقتصادی: در ایالات متحده آمریکا، سیاست‌گذاران برای مقابله با اثرات اقتصادی ویروس کرونا، بسته محرک ۲ هزار میلیارد دلاری را به تصویب رسانده‌اند. اما **نوآوری‌های سیاستی** نیز مکمل این طرح‌ها هستند. برای

نمونه، بانک‌های مرکزی به اجرای طرح «پنجره‌های تنزیل»^۱ پرداخته‌اند که با تخصیص نامحدود منابع تأمین مالی کوتاه‌مدت از سرایت مشکلات نقدینگی به نظام بانکی جلوگیری می‌کند. علاوه بر این، یک «پنجره تنزیل بخش واقعی اقتصاد» نیز مورد نیاز است تا به طور نامحدود نقدینگی مورد نیاز خانوارها و بنگاه‌ها را تأمین کند.

سیاست‌های اقتصادی نوظهور در ارتباط با بحران کرونا، ایده‌های ارزشمند بسیاری در خود دارند که از این میان می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: «تسهیلات واسط»^۲ با بهره صفر و یک دوره سخاوتمندانه بازپرداخت که در طول دوره بحران کرونا به خانوارها و بنگاه‌ها اعطاء می‌شود؛ استمهال وام‌های رهنی وام‌گیرندگان مسکونی و تجاری، اصلاح مقررات بانکی در حوزه تأمین مالی و بازتعریف شرایط وام‌های موجود. چنین سیاست‌های اقتصادی نوآورانه‌ای می‌تواند اثرات اقتصادی این ویروس را در سمت عرضه کاهش دهد. با این وجود، برای تحقق این امر تیم اجرایی کشورها باید سریع و کارآمد وارد عمل شود.

ما فکر می‌کنیم فرصتی برای نوآوری وجود دارد تا از وقوع یک شوک U-شکل کامل جلوگیری شود و همچنین، می‌توان مسیر شوک را به شکل V عمیق نزدیک کرد تا سایر شوک‌های مخرب‌تر. اما این مبارزه‌ای است که تلاش فراوانی می‌طلبد و بدون نوآوری شانس وقوع سناریوی کمتر آسیب‌زای V-شکل زیاد نخواهد بود.

منبع:

Understanding the Economic Shock of Coronavirus. <https://hbr.org/2020/03/understanding-the-economic-shock-of-coronavirus>

^۱ Discount windows

^۲ Bridge loans= یکی از انواع تسهیلات کوتاه‌مدت و بدون بهره که به صورت موقت ارائه می‌شود تا بتواند شکاف زمانی تا تأمین مالی اصلی را پر کند

**۷- کووید-۱۹: ابزارهای توسعه اقتصادی فدرال و
پاسخ‌های بالقوه**

ناشر: خدمات تحقیقاتی کنگره آمریکا

تاریخ انتشار: ۲۸ فوریه ۲۰۲۰

شیوع بیماری کرونا (کووید-۱۹) باعث ابتلای ده‌ها هزار نفر شده و هزاران نفر را در سراسر جهان به کام مرگ کشانده است. اثرات و پیامدهای این بیماری منحصر به مرگ و میر و بهداشت عمومی نیست، بلکه تبعات اقتصادی قابل توجهی نیز به دنبال داشته، از جمله تعطیلی واحدهای تولیدی، اختلال در زنجیره عرضه، بیکاری گسترده و فشار مالی روزافزون بر کسب‌وکارها و خانواده‌ها. برنامه‌های فدرالی که هدف آنها کمک اقتصادی به موقع به مشاغل زیان دیده باشد، نسبتاً کم‌شمار است. گزارش حاضر، پیامدهای توسعه اقتصادی شیوع کرونا و ملاحظات سیاستی آن را برای نمایندگان کنگره که علاقه‌مندی خود را به رسیدگی به ابعاد اقتصادی این معضل مرتبط با بهداشت عمومی نشان داده‌اند، مورد بررسی و واکاوی قرار داده است.

پیامدهای کووید-۱۹ برای توسعه اقتصادی

کووید-۱۹ بیماری است که به تازگی شناسایی شده و منشأ آن ویروسی به نام کرونا است. عمده موارد این بیماری از چین گزارش شده و بلافاصله مواردی از ابتلا در سایر قاره‌ها شناسایی گردید. تجمع‌های این بیماری در کره جنوبی، ژاپن، سنگاپور، ایتالیا و ایران به وقوع پیوسته است. برای کسب اطلاعات بیشتر در زمینه جنبه‌های بهداشتی و همه‌گیری کووید-۱۹ به این دو گزارش «ار۴۶۲۱۹» و «ای‌اف۱۱۴۲۱» ما مراجعه کنید.

شیوع کووید-۱۹ مهمترین و فوری‌ترین مسأله حال حاضر بهداشت عمومی است. با این حال، خود همه‌گیری و اقدامات انجام شده در راستای مهار آن در چین و در جاهای دیگر تبعات اقتصادی بسیار چشمگیری برای ایالات متحده و باقی کشورهای جهان در پی داشته است. در کوتاه مدت، شیوع کووید-۱۹ عمدتاً تهدیدی برای کسب‌وکارهای وابسته به زنجیره‌های تقاضا در چین یا صادرات از آنجا است. اما بسیاری از اقتصاددانان هشدار داده‌اند که در صورت بسته شدن اماکن آموزشی و کسب‌وکارها برای مهار کردن شیوع این بیماری و در نتیجه طولانی‌تر شدن بحران، ممکن است شاهد اختلال گسترده در اقتصاد باشیم و تأمین مواد غذایی و وسایل پزشکی نیز به دلیل افزایش تقاضا و کاهش عرضه دچار افت شدید شوند.

در چین، اقدامات صورت گرفته در راستای مهار همگانی^۱ بیماری، زنجیره‌های عرضه جهانی و بازارهای سرمایه را مختل کرده است. در کوتاه مدت، تأثیرات شیوع این بیماری در اقتصاد ایالات متحده می‌تواند به اختلالات محلی برای کسب‌وکارها و کارکنان آنها محدود شود - به‌ویژه در مورد جوامعی که به گردشگری و تولید فناوری وابسته هستند. در موارد خاص، مشکلات زنجیره عرضه ممکن است تولید را متوقف کند، مانع از آن شود که کارخانه‌ها سفارشات خود را به انجام برسانند و تأثیرات بالقوه‌ای بر درآمد شرکت‌ها داشته باشد.

¹ Containment measures

در یک همه‌گیری درازمدت یا گسترده، این احتمال وجود دارد که معضلات مربوط به زنجیره عرضه وخیم‌تر شود. رشد می‌تواند کندتر شود و شرکت‌های متأثر از این بحران ممکن است مجبور به تعدیل یا اخراج کارکنان خود شوند و تعدادی نیز روند استخدام خود را کاهش می‌دهند. همان‌گونه که در چین و برخی دیگر از کشورها شاهد بودیم، فاصله‌گذاری اجتماعی^۱ می‌تواند عملاً فعالیت‌های اقتصادی محلی را متوقف کند که این مسأله می‌تواند بازار کار محلی، منابع مالی خانوارها، درآمدهای مالیاتی دولت و ارائه خدمات را تحت الشعاع خود قرار دهد. از دیگر ملاحظات می‌توان به کمبود احتمالی تجهیزات پزشکی و مواد غذایی، سایر تأثیرات جانبی بر سلامت مردم و توانایی نظام بهداشت و درمان ایالات متحده برای مقابله با شیوع این بیماری اشاره کرد.

برخی ملاحظات سیاستی برای کنگره

بسیاری از نمایندگان کنگره در جریان نگرانی‌ها از مؤلفه‌های مرتبط با اختلالات زنجیره عرضه-صادرات و گردشگری ناشی از شیوع کووید-۱۹ هستند. برنامه‌های فدرالی که هدف آنها کمک اقتصادی به موقع به مشاغل زیان‌دیده باشد، نسبتاً کم‌شمار است. برخی از این برنامه‌ها عبارتند از:

- اداره کسب‌وکارهای کوچک^۲، وام‌های حوادث مترقبه و غیرمترقبه را برای کسب‌وکارها و سازمان‌های کوچک فراهم می‌کند و از شبکه گسترده‌ای از شرکای وابسته به منابع این اداره که کمک‌های فنی و مدیریتی در اختیار کسب‌وکارهای کوچک قرار می‌دهند، پشتیبانی می‌کند.
 - صندوق مؤسسه مالی توسعه اجتماعی وزارت خزانه‌داری^۳، از سازمان‌هایی حمایت می‌کند که به کسب‌وکارها، خانه‌اولی‌ها و سرمایه‌گذاران در مناطق سانحه‌دیده و بحرانی، وام می‌دهند؛ و
 - برنامه توسعه روستایی وزارت کشاورزی^۴، خدمات محدودی را در راستای حمایت از کسب‌وکارهای روستایی برای ایجاد یا حفظ مشاغل ارائه می‌دهد.
- در صورت تداوم و گسترش بحران اقتصادی، سازمان‌های دولتی و غیرانتفاعی ممکن است بهره‌برداری از منابع مختلف توسعه اقتصادی فدرال را مورد توجه قرار دهند، از جمله:
- برنامه کمک بلاعوض^۵ توسعه اجتماعی وزارت مسکن و شهرسازی^۶، ممکن است برای کمک‌های فنی، درایی‌های جامعه و توسعه نیروی کار، مورد بهره‌برداری قرار بگیرد؛

¹ Social distancing

² The Small Business Administration (SBA)

³ The Department of the Treasury's Community Development Financial Institution Fund

⁴ The Department of Agriculture's (USDA) Rural Development

⁵ Block Grant

⁶ The Department of Housing and Urban Development's Community Development Block Grant (CDBG)

- برنامه مدیریت توسعه اقتصادی وزارت بازرگانی^۱، ممکن است برای تنوع‌بخشی به پایه‌های اقتصاد محلی استفاده شود؛
 - برنامه‌های توسعه روستایی وزارت کشاورزی، می‌تواند کمک‌های فنی و پشتیبانی زیرساختی ارائه دهند؛ و
 - کمیسیون‌ها و مجوزهای منطقه‌ای فدرال، از تنوع‌بخشی اقتصادی، توسعه نیروی کار و کمک‌های فنی در حوزه خدمات خود، حمایت می‌کنند.
- به‌طور کلی، برنامه‌های توسعه اقتصادی فدرال، چندان آماده و مهیای ارائه پشتیبانی سریع به شرکت‌ها یا جوامع آسیب دیده متأثر از حوادث اضطراری مرتبط با بهداشت عمومی نیستند، اگرچه که برنامه‌های کمک هزینه بیکاری از توانایی پاسخ سریع و ارائه حمایت فوری و بلافاصله درآمدی برخوردارند. در پاسخ به شیوع کووید-۱۹، کنگره ممکن است اقداماتی که در بحران‌های اقتصادی یا فجایع طبیعی گذشته انجام شده‌اند را مورد توجه قرار دهد:
- مقامات می‌توانند از برنامه کمک بلاعوض توسعه اجتماعی برای بازیابی از حادثه^۲، در راستای رفع اثرات و پیامدهای شیوع این بیماری استفاده کنند. کاربردهای پیشین برنامه کمک بلاعوض توسعه اجتماعی برای بازیابی از حادثه، شامل وام و کمک‌های مالی به شرکت‌های کوچک و متوسط^۳، توسعه نیروی کار و ثبات جامعه^۴ بود.
 - مشمولیت^۵ «اختلال مربوط به بهداشت عمومی»، برای اعطای «وام‌های زیان اقتصادی ناشی از فاجعه»^۶ به اداره کسب‌وکارهای کوچک، می‌تواند صریح و روشن باشد. وام‌های زیان اقتصادی ناشی از فاجعه، برای کسب‌وکارهای کوچکی که به دنبال فجایعی مانند تندبادهای دریایی^۷ متحمل زیان اقتصادی شده‌اند، تا سقف ۲ میلیون دلار تسهیلات فراهم می‌کند. ممکن است وام‌های زیان اقتصادی ناشی از فاجعه در صورتی که رئیس‌جمهور اعلام وضعیت اضطراری یا فاجعه کند، یا اعلام فاجعه توسط مدیران کسب‌وکارهای کوچک، براساس درخواست از فرماندار ایالتی، اعطا شود.
 - اقدامات فدرالی که در پاسخ به رکود اقتصادی ۲۰۰۹-۲۰۰۷، انجام گرفت عبارت بود از مداخلات مستقیم برای تثبیت صنایع و بازارها بود. تلاشی مشابه می‌تواند از صنایع یا زنجیره‌های عرضه متأثر از بحران و یا ضمانت وام‌های فدرال برای کمک به شرکت‌های کوچک و متوسط آسیب دیده، پشتیبانی کند.

¹ The Department of Commerce's Economic Development Administration

² CDBG authorities for disaster recovery (CDBG-DR)

³ Small and medium-sized enterprises (SMEs)

⁴ Community stabilization

⁵ Eligibility

⁶ Economic Injury Disaster Loans (EIDLs)

⁷ Hurricanes

- در جریان رکود اقتصادی، کمک هزینه بیکاری به طور موقت اضافه شد و دامنه شمول آن گسترش پیدا کرد و همچنین دولت فدرال موقتاً برخی هزینه‌ها را برعهده گرفت. مساعدت بیکاری در هنگام بروز بلایای طبیعی^۱، که امکان تأمین کمک هزینه بیکاری را از منابع فدرال برای کسانی که به دنبال اعلام فدرال فاجعه، کار خود را از دست داده‌اند - و در غیر این صورت واجد شرایط این کمک هزینه نبودند - فراهم می‌کند، می‌تواند الگویی برای پاسخگویی به شرایط اضطراری بهداشت عمومی باشد.
 - به دنبال اعلام فاجعه از سوی دولت فدرال، سازمان خدمات درآمد داخلی^۲ می‌تواند افراد آسیب دیده را مشمول معافیت مالیاتی کند. سازمان خدمات درآمد داخلی، می‌تواند چنین کمک‌هایی را برای افراد آسیب دیده و شرکت‌های کوچک و متوسطی که تحت تأثیر حوادث مرتبط با بهداشت عمومی قرار گرفته‌اند، فراهم کند.
- از سایر مجوزهای اضطراری فدرال، می‌توان در سناریوهای شدیدتر، برای کمک‌های فردی و عمومی استفاده کرد. در چنین مواردی، مناطقی که به دنبال اعلام فاجعه از جانب دولت فدرال با کاهش شدید درآمدهای خود مواجه شده‌اند - از جمله مناطقی که بسیار وابسته به صنایعی چون صنعت گردشگری هستند - می‌توانند از برنامه «وام‌های اجتماعی پس از فاجعه»^۳ استفاده کنند، که سقف آن تا ۵ میلیون دلار است و به‌طور بالقوه قابل بخشش است. رئیس‌جمهور همچنین ممکن است براساس قانون تولید دفاعی^۴ بخش‌های اصلی اقتصاد را برای پاسخ به شیوع بیماری، بسیج کند. در موارد مهم و اضطراری ملی، ممکن است از مجوز قانون تولید دفاعی برای بازگرداندن تعادل بعد از ایجاد اختلال در زنجیره‌های حیاتی عرضه و تخصیص و تدارک منابع اضطراری استفاده شود.

منبع:

COVID-19: Federal Economic Development Tools and Potential Responses

Congressional Research Service

<https://crsreports.congress.gov>

February 28, 2020

¹ Disaster Unemployment Assistance

² Internal Revenue Service (IRS)

³ The Community Disaster Loan

بودجه عملیاتی برای دولت‌های محلی تا پس از بروز فجایع بتوانند به فعالیت و خدمات‌رسانی خود ادامه دهند. (م)

⁴ Defense Production Act (DPA)

این قانون در سپتامبر ۱۹۵۰ در پاسخ به آغاز جنگ کره تصویب شد و بخشی از تلاش گسترده‌تر پدافند مدنی غیرنظامی و بسیج نیروها در شرایط جنگ سرد بود. دونالد ترامپ برای مقابله با شیوع ویروس کرونا و با استناد به این قانون از جنرال موتورز خواست که دستگاه تنفس مصنوعی تولید کند. (م)

۸- محرک‌های اقتصادی کووید-۱۹
کاهش مالیات بر حقوق و دستمزد کسب و کارها

ناشر: خدمات تحقیقاتی کنگره آمریکا

تاریخ انتشار: ۲۰ مارس ۲۰۲۰

پیامدهای اقتصادی شیوع بیماری کروناویروس، به سرعت در حال افزایش است. سیاست‌گذاران همچنان مشغول ارزیابی سیاست‌های مالیاتی گزینه‌های تسکین اقتصادی هستند. کاهش مالیات حقوق و دستمزدها برای کسب‌وکارها، یکی از گزینه‌های است که می‌تواند به فعالیت‌های کسب‌وکارها، کمک اقتصادی کند.

مالیات بر حقوق و دستمزد کسب‌وکارها

کارفرمایان به‌طور معمول، مالیات بر حقوق و دستمزد را به صورت هفته‌ای یا مالیات بر حقوق و دستمزدها برای تأمین اعتبار برنامه‌های استحقاقی^۱ مشخص، از جمله تأمین اجتماعی، بخش‌هایی از حوزه خدمات درمانی و کمک هزینه بیکاری، دریافت می‌شود.^۲ مالیات بر حقوق تأمین اجتماعی سالمندان، بازماندگان و ناتوانان^۳ هم به و سیله کارفرمایان و هم کارکنان پرداخت می‌شود و سرمایه صندوق‌های تأمین اجتماعی از این پرداخت‌ها تأمین می‌شود. این مالیات برابر است با ۶٫۲ درصد دستمزد پایه مشمول مالیات (۱۳۷٫۷۰۰ دلار در سال ۲۰۲۰). این مالیات هم توسط کارفرمایان و هم توسط کارکنان پرداخت می‌شود (افراد خود-اشتغال (خویش-فرما) هم سهم کارفرما و هم سهم کارمند، یعنی ۱۲٫۴ درصد، را می‌پردازند). منبع اصلی تأمین مالی بخش ای خدمات درمانی^۴، مالیات بر حقوق و دستمزد مجزایی است که توسط کارفرمایان و کارکنان پرداخت می‌شود. سهم هر کدام از این مالیات، ۱٫۴۵ درصد از درآمد کارکنان است؛ خویش-فرمایان ۲٫۹ درصد پرداخت می‌کنند. ماهانه به اداره خدمات درآمد داخلی واریز می‌کنند و مالیات‌های اشتغال پرداخت‌شده در اظهارنامه مالیاتی فدرال را که حداکثر تا ۳۰ روز پس از پایان سه ماهه تقویمی ارائه می‌شود، گزارش می‌دهند. برخی از کارفرمایان که حقوق و دستمزد پرداختی آنها ناچیز هستند، ممکن است سالانه ثبت‌نام نمایند.

به‌طور کلی، مالیات‌ها بر حقوق و دستمزد توسط همه انواع کارفرمایان پرداخت می‌شود: کارفرمایان کسب‌وکارها، کارفرمایان غیرانتفاعی و کارفرمایان دولتی. بنابراین، بخشودگی مالیاتی که از طریق کاهش مالیات بر حقوق و دستمزد میسر می‌شود، می‌تواند در اختیار کارفرمایان بخش غیرانتفاعی نیز قرار بگیرد، چراکه این بخش عموماً از کاهش مالیات بر درآمد، سودی نمی‌برد.

اگر حفظ تراز وجوه سپرده تأمین اجتماعی یا بخش ای حوزه خدمات درمانی، یک هدف سیاستی باشد، این وجوه را می‌توان از طریق یک انتقال درآمد عمومی تأمین کرد. در این حالت، از دست رفتن درآمد حاصل از کاهش مالیات بر حقوق و

^۱ Entitlement programs

^۲ این نوع مالیات‌ها با پرداخت‌های تأمین اجتماعی در ایران قرابت دارد. با توجه به سیستم مالیاتی کشور آمریکا، پرداخت‌های نظیر آنچه به عنوان حق بیمه در ایران از کارکنان و کارفرمایان دریافت می‌شود، نیز مالیات خوانده می‌شود. (م)

^۳ Social Security's old age, survivors, and disability insurance (OASDI)

^۴ Medicare Part A

خدمات درمانی از دو بخش خدمات درمانی ای (بیمه بیمارستان) و خدمات درمانی بی (بیمه درمانی) تشکیل شده است. (م)

دستمزد، به کسری بودجه اضافه می‌شود، اما مبلغ موجود برای تأمین اجتماعی یا مزایای خدمات درمانی را کاهش نمی‌دهد. در کاهش موقت مالیات‌های حقوق و دستمزد که در دوره پیشین رکود اقتصادی به تصویب رسیده بود، وجوه سپرده تأمین اجتماعی از هرگونه تأثیرات مخرب این بحران در امان ماند.

گزینه‌های کاهش مالیات بر حقوق و دستمزدها

چندین گزینه برای چگونگی سازماندهی و اجرای کاهش مالیات بر حقوق و دستمزدها وجود دارد. قانون کمک به افراد، خانواده‌ها و مشاغل^۱ (به عنوان مثال، بند بی) و قانون کمک، بخشودگی مالیاتی و امنیت اقتصادی کروناویروس (اس.۳۵۴۸)^۲، امکان تعویق مالیات حقوق و دستمزد را برای کارفرمایان فراهم نمودند. کارفرمایان و افراد خویش-فرما می‌توانند سهم کارفرما از مالیات حقوق و دستمزد تأمین اجتماعی را به تعویق اندازند یا آن را به وقت دیگری موکول کنند. بدهی معوق مالیاتی باید در دو قسط پرداخت شود؛ یکی تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ و دیگری تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۲. بدین ترتیب، وجوه سپرده تأمین اجتماعی تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد.

گزینه دیگر استرداد مالیات حقوق و دستمزدها است. براساس این گزینه، مالیات‌ها بر حقوق و دستمزد سال ۲۰۲۰ که قبلاً توسط کارفرمایان پرداخت شده بود، باز گردانده می‌شود. این امر می‌تواند کسب‌وکارهای خرد را به‌عنوان جامعه هدف خود انتخاب کند؛ و کسب‌وکارهای خرد با استفاده از آستانه تعداد کارکنان^۳، یعنی آستانه دریافتی ناخالص^۴ یا برخی معیارهای دیگر مشخص شوند. استرداد را می‌توان در یک مبلغ ثابت برای هر کارمند، یا برای تعداد معینی از کارکنان در نظر گرفت. بازگرداندن مالیات بر حقوق و دستمزد، همچنین می‌تواند فقط برای کسب‌وکارهایی که بر اساس دستور مقامات دولتی فدرال، ایالتی یا محلی به دلیل کووید-۱۹ فعالیت خود را متوقف کرده‌اند، صورت پذیرفته یا به برخی از کسب‌وکارها استرداد بیشتری تعلق بگیرد. بازگرداندن پرداختی‌های مالیات حقوق و دستمزد، می‌تواند جریان نقدینگی را بهبود ببخشد و به مشاغل با منابع مالی محدود، کمک کند. بسته به نحوه طراحی این سیاست، بخشی از درآمد فدرال از دست رفته نیز ممکن است از کارفرمایانی که فعالیت‌های تجاری آنها تحت تأثیر شوک اقتصادی کووید-۱۹ قرار نگرفته است، جبران شود.

گزینه سوم این است که مالیات‌های مربوط به حقوق و دستمزد مشاغل به حالت تعلیق دربیاید (معافیت مالیاتی موقت ارائه شود). دولت ترامپ نسبت به این گزینه ابراز علاقه کرده است. جامعه تجاری^۵ نیز از تعلیق مالیات بر حقوق و دستمزد ابراز

^۱ The Relief for Individuals, Families, and Businesses portion (i.e., Division B)

^۲ The Coronavirus Aid, Relief, and Economic Security (CARES) Act (S. 3548)

^۳ Employee threshold

^۴ Gross receipts threshold

^۵ Business community

حمایت کرده است. این مسأله که برای چه مدت مالیات حقوق و دستمزد به حالت تعلیق در خواهد آمد، یک انتخاب سیاستی است. این مالیات می‌تواند به مدت سه ماه، برای بقیه سال یا برای مدت زمانی دیگر به حالت تعلیق درآید. همچنین این سؤال مطرح است که آیا مجموعه مالیات بر حقوق و دستمزد کارکنان به‌طور کامل به حالت تعلیق در می‌آیند یا صرفاً مقداری از نرخ آن کاهش می‌یابد (به‌عنوان مثال، دو واحد درصد کاهش پیدا کند). تعلیق مالیات‌های مربوط به حقوق و دستمزد باعث می‌شود هزینه حفظ کارکنان و هزینه پرداختی بابت نیروی کار کاهش یابد و در نتیجه می‌تواند باعث حفظ کارکنان شود. تعلیق مالیات بر حقوق و دستمزد، فقط به کارفرمایانی کمک خواهد کرد که حقوق کارکنان خود را پرداخت کرده باشند؛ اگر یک کارفرما قبلاً مجبور شده باشد نیروی کار خود را تعدیل کند، تعلیق مالیات بر حقوق و دستمزد منجر به ارائه کمک مالی نخواهد شد.

تجربه گذشته و اثربخشی بالقوه

در گذشته نیز کاهش مالیات بر حقوق و دستمزد برای کارفرمایان به تصویب رسیده بود. قانون مشوق‌های استخدامی برای بازگرداندن مشاغل^۱، م‌صوب سال ۲۰۱۰ (پی.ال. ۱۱۱-۱۴۷)^۲، در دوره رکود بزرگ^۳ به اجرا درآمد و بر اساس آن سهم کارفرمایان از مالیات حقوق و دستمزد در سال ۲۰۱۰ (۶٫۲ درصد از درآمد کارگران) برای کارگران صاحب صلاحیت و آموزش دیده (عموماً افراد بیکار) که مابین ۳ فوریه ۲۰۱۰ و ۱ ژانویه ۲۰۱۱ استخدام شده بودند، به حالت تعلیق درآمد. برآورد شده بود که این سیاست، ۷٫۶ میلیارد دلار از درآمد فدرال را کاهش داده باشد. یک تفاوت بین سیاست گذشته و پیشنهادهای فعلی در این است که سیاست گذشته برای ترغیب به استخدام بود. پیشنهادهای فعلی به هدف جلوگیری از اخراج است.

کارایی و اثربخشی این تمهیدات به نحوه استفاده از جریان نقدی اضافی بستگی دارد. بر مبنای مدل دفتر بودجه کنگره که در دوره رکود بزرگ اجرا می‌شد، کاهش مالیات بر حقوق و دستمزد برای کارفرمایان، انگیزه چندانی جهت افزایش اشتغال یا ساعات کار فراهم نمود. به‌طور کلی، ادبیات تجربی با نتایج حاصل از مدل دفتر بودجه کنگره منطبق و موافق است؛ به‌علاوه، مطالعات به این نکته پی بردند که در هنگام آشفتگی اقتصادی، کسب‌وکارها متمایل به حمایت از حفظ پول نقد یا کاهش بدهی هستند تا انجام سرمایه‌گذاری (آیسفلد و میور ۲۰۱۶؛ بولتن، چن و وانگ ۲۰۱۳؛ و دابریج ۲۰۱۶).^۴ علاوه بر

^۱ The Hiring Incentives to Restore Employment (HIRE)

^۲ (P.L. 111-147)

^۳ Great Recession

واژه (Great Recession) معمولاً به رکود بزرگ دهه ۱۹۳۰ نسبت داده می‌شود، لیکن در اینجا منظور بحران مالی ۲۰۰۸ به بعد است. (م)

^۴ (Eisfeldt and Muir 2016, Bolton, Chen and Wang 2013, and Dobridge 2016)

این، یکی از مطالعات اخیر نشان داده که استفاده از بازپرداخت‌ها^۱ برای بهبود جریان نقدینگی یک شرکت، ریسک ورشکستگی^۲ شرکت را کاهش داده و احتمال تنزل رتبه اعتباری آن را در آینده افزایش داده است. نکته مهم در ادبیات تجربی این است که این مطالعات، یک مشوق متفاوت را برای جریان نقدی مورد بررسی قرار داده‌اند - انتقال ضرر خالص عملیاتی به دوره قبل - که معادل بازپرداخت مالیات بر حقوق و دستمزد است.

منبع:

COVID-19 Economic Stimulus: Business Payroll Tax Cuts

Molly F. Sherlock & Donald J. Marples

Congressional Research Service

March 20, 2020

^۱ Refunds

^۲ bankruptcy risk

۹- حمایت‌های شغلی چین

ناشر: بلومبرگ بیزنس ویک

تاریخ انتشار: ۳۰ مارس ۲۰۲۰

شرکت‌ها تحت فشار هستند که کارگران خود را اخراج نکنند، حتی اگر کسب‌وکارشان متحمل زیان شود

«ما از تعداد شغل‌ها نخواهیم کاست، اما حقوق شما را هم نمی‌توانیم پرداخت کنیم».

این سخنان را مؤسسان یک استارت‌آپ ۲۰۰ نفره (که یکی از محبوب‌ترین اپلیکیشن‌های مخصوص دوندگی چین را ساخته) در ماه مارس خطاب به عده‌ای از کارکنان خود گفتند. این اظهارات خلاصه معضلی است که اینک بخش عمده‌ای از کسب‌وکارهای چین با آن مواجه هستند. دولت چین از شرکت‌ها خواسته کارکنان خود را اخراج نکنند و مشوق‌هایی را ارائه کرده تا مانع بیکار شدن آنها شود.

درآمد ماه فوریه شرکت مذکور واقع در شهر گوانگژو^۱ به کمتر از ۱۰ درصد مقدار ماهیانه معمول آن کاهش یافت، چرا که تدابیر اتخاذ شده به دستور دولت جهت مهار شیوع ویروس کرونای جدید، دونده‌ها را خانه‌نشین کرد. مؤسسان شرکت (که به‌خاطر حساسیت موضوع حرف زدن درباره کاهش مشاغل، درخواست کردند هویت خود و شرکت آنها فاش نشود) می‌گویند دیگر استطاعت پرداخت حقوق همه کارکنان خود را ندارند، اما مایل به اخراج آنها نیز نیستند.

افزایش ناگهانی بیکاری که ممکن است کارگران ناراضی را به خیابان‌ها بکشانند، یکی از نگرانی‌های همیشگی حزب کمونیست چین بوده است؛ حکومتی که تقریباً ۳۰ سال بیشتر از همتای روس خود دوام آورده، که تا حدی به‌خاطر دستیابی مداوم آن به اهداف رشد اقتصادی بوده است.

در اواخر دهه ۱۹۹۰، هنگامی که نخست‌وزیر ژو رانگ‌جی^۲ به اصلاح اساسی و فراگیر شرکت‌های تحت مالکیت دولت پرداخت (که طبق برآوردها منجر به حذف ۲ میلیون شغل شد)، کارگران خشمگین در سراسر این کشور دست به تظاهرات زدند.

اکنون مقامات چین نگران این هستند که بیکار شدن افراد می‌تواند بیش از پیش به نارضایتی‌های عمومی دامن بزند. از زمان آشکار شدن شواهدی مبنی بر اینکه مقامات دولتی روی گزارش‌های اولیه پیرامون خطرات این ویروس سرپوش گذاشته و آمار مبتلایان را دستکاری کرده‌اند، این نارضایتی‌ها در رسانه‌های اجتماعی شدت گرفتند. یکی از شاخص‌های بیکاری شهری (که به طور گسترده و به دقت مورد بررسی قرار گرفته است) در ماه فوریه به ۶٫۲ درصد افزایش یافت، که بالاترین رقم از زمان معرفی این شاخص در سال ۲۰۱۸ محسوب می‌شود. بنا به گفته آیریس پانگ^۳ از اقتصاددانان برجسته

¹ Guangzhou

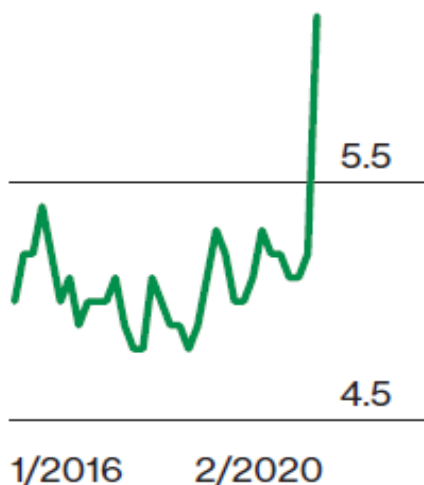
² Zhu Rongji

³ Iris Pang

منطقه چین بزرگ^۱ در «آی.ان.جی بانک ان.وی»^۲ مستقر در هنگ‌کنگ، با ورود تعداد بی‌سابقه ۹ میلیون نفر فارغ‌التحصیل دانشگاهی به نیروی کار در سال ۲۰۲۰، نرخ مذکور امسال می‌تواند تا ۱۰ درصد هم بالا رود.

نرخ بیکاری شهری چین

6.5%

زنگ‌های خطر در پکن به صدا درآمده‌اند. نخست وزیر لی کچیانگ^۳ در دهم مارس در جلسه هیأت دولت^۴، بالاترین هیأت اجرایی کشور، اظهار نمود «تمام بخش‌های مرتبط دولتی باید اولویت اول خود را ایجاد ثبات در اشتغال قرار دهند، مادامی که اشتغال در سال جاری ثبات خود را حفظ کند، اندکی نوسان در رشد سریع‌تر یا آهسته‌تر اقتصاد، موضوع زیاد مهمی به شمار نمی‌رود».

در خلال شوک‌های اقتصادی پیشین از جمله بحران مالی آسیا در اواخر دهه ۱۹۹۰ و بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸، چین توانست از طریق افزایش سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های عمومی، دستور به بانک‌ها برای افزایش ارائه تسهیلات، و الزام شرکت‌های دولتی جهت خودداری از اخراج کارکنان، گسترش بیکاری را مهار کند. همچنین این کشور سال گذشته موفق شد بدون اینکه دچار افزایش چشمگیر آمار بیکاری شود، در جنگ تجاری با ایالات متحده تاب بیاورد.

اما این مرتبه چشم‌انداز اتفاقات ناگوار پیش رو ممکن است شدیدتر از مواقع پیشین باشد. قرنطینه شهرها، ممنوعیت‌های مسافرتی، و سایر اقدامات پیشگیرانه مصوب برای مهار شیوع کرونا، به مدت دو ماه رکود بخش بسیار گسترده‌ای از اقتصاد را به دنبال داشته است. هم‌اکنون اولویت شماره یک، ایستادن کسب و کارها بر روی پای خود است. دولت نرخ‌های بهره را کاهش داده، در خصوص تأخیر در بازپرداخت وام‌ها موضع ملایمتری اتخاذ نموده، و فرایند تأیید برای راه‌اندازی مجدد عملیات شرکت‌ها را تسریع بخشیده است.

با این وجود، بسیاری از کسب و کارهای خصوصی کشور اظهار می‌کنند که نتوانسته‌اند به کمک‌های مالی مورد نیاز شان دسترسی پیدا کنند تا بتوانند دستمزدهای آتی و بدهی‌ها را در مهلت معین پرداخت نمایند. در یک نظر سنجی در ماه فوریه که توسط شرکت بانک بازرگانان چین^۵ در خصوص کسب و کارهای غالباً کوچک و متوسط برگزار شد، دو سوم از بیش از بیست

¹ Greater China

² ING Bank NV

³ Li Keqiang

⁴ State Council

⁵ China Merchants Bank Co.

هزار پاسخ‌دهنده اذعان داشتند که با توجه به میزان ذخایر نقدی که برایشان باقی مانده است، قادر نخواهند بود بیش از سه ماه دوام بیاورند. در همین چین، صادرکنندگان شاهد افول سفارش‌ها از طرف مشتریان در آمریکای شمالی، اروپا، و سایر بخش‌های آسیا هستند، چرا که دولت‌های خارجی برای تأمین مایحتاج بهداشت عمومی کشور خودشان دست به کار شده‌اند. در این شرایط، اکثر شرکت‌ها به سرعت به سمت اخراج کارکنان سوق پیدا می‌کنند. با این حال، در مناطقی نظیر استان هیلونگیانگ^۱ در شمال شرقی، به شرکت‌های دولتی دستور داده شده که اخراج کارکنان را در سطح محدود نگه دارند. تعدادی از استان‌های چین در راستای جبران هزینه‌های تأمین اجتماعی، مشوق‌های مالی ارائه می‌کنند تا انگیزه‌ای برای عدم تعدیل نیرو باشد، و مشوق‌های دیگری نیز ممکن است در ماه‌های پیش رو ارائه شوند.

با وجود دهه‌ها تلاش طولانی برای بازنگری اساسی در وضعیت شرکت‌های بی‌ثمر دولتی، رهبری چین کماکان در مواقع تشدید فشارهای اقتصادی، به این شرکت‌ها به عنوان ضربه‌گیر در مقابل شوک‌ها تکیه می‌کند. کارگران در چنین شرایطی ممکن است مجبور شوند شیفت‌های کوتاه‌تر، کاهش دستمزد، یا مرخصی بدون حقوق را تحمل کنند، اما شغل خود را از دست ندهند.

با این وجود، جایگاه شرکت‌های دولتی طی سالیان متمادی کمرنگ‌تر شده است، به این معنی که بخش اعظمی از کارگران کشور در بخش خصوصی مشغول هستند. طبق گفته‌های لیو هی^۲ معاون نخست وزیر، بخش خصوصی دربرگیرنده ۸۰ درصد از مشاغل در شهرها است. حتی با وجود مشوق‌هایی نظیر تأخیر در پرداخت عوارض تأمین اجتماعی، باز هم این کسب و کارها ممکن است تمایل یا توانایی کمتری برای پیروی از درخواست دولت مبنی بر تعلیق کارگران به جای تعدیل آنها داشته باشند.

بسیاری از دانشجویان دانشگاه‌های چین، در یک پلتفرم رسانه اجتماعی شبیه به توئیتر به نام وایبو^۳ متمرکز شده‌اند تا خشم و سرخوردگی خود نسبت به دورنمای شغلی خویش را ابراز نمایند («فارغ التحصیلی = بیکاری» شعار است که در این پلتفرم در گردش است). واکنش دولت، افزایش تعداد فرصت‌های شغلی در برنامه‌های تحصیلات تکمیلی و دستور به سازمان‌های عمومی و شرکت‌های دولتی جهت اولویت بخشی به فارغ التحصیلان جدید برای استخدام بوده است. اما در نهایت میلیون‌ها نفر بیکار می‌شوند که باید برای به دست آوردن شغل در بخش خصوصی در تقابا باشند، جایی که طبق نظر سنجی ماه فوریه ژوئین دات کام^۴، سایت کاربایی یقه سفیدها، یک سوم شرکت‌ها قصد دارند استخدام‌ها را متوقف کنند. تنها ۲۰ درصد از

¹ Heilongjiang

² Liu He

³ Weibo

⁴ Zhaopin.com

شرکت‌هایی که در نظر سنجی شرکت کردند، اظهار داشتند که برنامه‌های استخدامی آن‌ها تغییری نکرده است، در حالی که بیش از یک سوم این شرکت‌ها در خصوص برنامه‌های استخدامی خود مطمئن نبودند. سازندگان نرم‌افزار استارت‌آپ گوانگژو انتظار ندارند تا ماه سپتامبر، که فصل رقابت دهنده‌ها فرا می‌رسد، کسب و کار ایشان شاهد هیچگونه بهبودی باشد. این استارت‌آپ معمولاً سالیانه بیست دانشجو که به تازگی فارغ التحصیل شده‌اند را استخدام می‌نماید، اما در سال ۲۰۲۰ این کار را نخواهد کرد.

سخن پایانی: مقامات دولتی با تکیه بر کارفرمایان در پی جلوگیری از افزایش بیکاری هستند. برخی از پیش‌بینی‌ها آمار بیکاری سال جاری را حتی تا ۱۰ درصد نیز تخمین زده‌اند.

منبع:

China's Job Protections
Bloomberg Businessweek
March 30, 2020

**۱۰- فراسوی کروناویروس: مسیری به سوی دوره
عادی بعدی**

ناشر: شرکت مکنزی

تاریخ انتشار: مارس ۲۰۲۰

کرونا ویروس نه تنها یک بحران سلامت با ابعادی عظیم است، بلکه یک بازسازی قریب‌الوقوع در نظم اقتصادی جهان پدید می‌آورد. در این نوشتار به نحوه هدایت پیشامدهای آتی از سوی رهبران کشورها پرداخته می‌شود.

۱- مقدمه

«بقا در کوتاه‌مدت تنها برنامه‌ای است که برخی سازمان‌ها دارند. برخی دیگر در هاله‌ای از ابهام قرار دارند و به این فکر می‌اندیشند که پس از این بحران و بازگشت به وضع عادی چگونه جایگاه خود را تثبیت کنند. سؤال این است که وضع عادی چگونه خواهد بود؟ از آنجا که هیچ کس قادر نیست بگوید بحران موجود تا کی دوام خواهد داشت، آنچه پس از بحران با آن روبرو خواهیم شد، شباهت چندانی با وضعیت عادی در سال‌های اخیر نخواهد داشت».

سخنان فوق ۱۱ سال پیش در بحبوحه بحران مالی توسط یکی از همکاران ما بیان دیویس^۱ نوشته شده است. امروز نه تنها این حرف‌ها دوباره واقعیت پیدا کرده‌اند، بلکه آنچه جهان امروز با آن روبرو شده، به مراتب دشوارتر هست.

هر روز بیش از پیش معلوم می‌شود که دوران ما به طور اساسی به دو برهه تقسیم خواهد شد؛ دوران پیش از کووید ۱۹ و دوره عادی جدید که در روزگار پسا-ویروسی شکل خواهد گرفت؛ که در اینجا از آن با عنوان «دوره عادی بعدی»^۲ یاد می‌شود. در این وضعیت بی‌سابقه جدید ما شاهد یک بازسازی قابل توجه در نظم اقتصادی و اجتماعی جهانی خواهیم بود که کسب و کار و جامعه در آن عملکردی سنتی داشته‌اند. و در آینده نزدیک شاهد آغاز بحث و جدلهایی در این خصوص خواهیم بود که دوره عادی بعدی چه پیامدهایی با خود دارد و با آنچه زندگی‌های ما را در گذشته شکل داده است، چه تفاوتی خواهد داشت.

در اینجا تلاش می‌شود به این پرسش که در میان رهبران جوامع و بخش‌های خصوصی و دولتی مطرح است، پاسخ داده شود: حال که تمامی معیارها و فرضیات سنتی ما ناکارآمد نشان داده‌اند، برای خروج از این بحران چه باید کرد؟ به عبارت دیگر، حالا وقت آن است که به پرسشی که روزگاری بسیاری از ما از پدر بزرگ مادر بزرگ‌های خود می‌پرسیدیم پاسخ دهیم: شما در زمان جنگ چه می‌کردید؟

پاسخ ما به این پرسش در پیش گرفتن روشی پنج مرحله‌ای خواهد بود که ما را از این روزهای بحران به وضعیتی عادی که پس از پیروزی در نبرد علیه ویروس کرونا شکل خواهد گرفت، هدایت می‌کند. این پنج مرحله عبارتند از: تصمیم‌گیری، تاب‌آوری، بازگشت، تصویرسازی دوباره و اصلاح.

^۱ Ian Davis

^۲ Next normal

طول هر مرحله بر اساس مقتضیات جغرافیایی و صنعتی متفاوت خواهد بود و نهادها ممکن است همزمان ناگزیر در چند مرحله فعالیت داشته باشند. امروز بر روی سایت مکنزی^۱ گروهی از همکاران اقدام به انتشار مقاله‌ای با عنوان «صیانت از زندگی و معیشت ما: وظیفه زمان ما»^۲ کردند که در آن روی ضرورت چاره‌جویی در حال حاضر برای این ویروس و برای اقتصاد تأکید می‌کند و به این ترتیب تصویرسازی دوباره آینده، یعنی دوران بعد از همه‌گیری، را به عنوان اولویت توجه ما تعیین می‌کند.

به طور کلی این پنج مرحله اولویت‌زمانه ما را نشان می‌دهند: یعنی اگر می‌خواهیم راهی معقول به لحاظ اقتصادی و اجتماعی برای رسیدن به آینده عادی پیدا کنیم، مبارزه با کووید-۱۹ اولویت اولی است که رهبران جوامع در حال حاضر باید برای پیروزی در آن تلاش کنند.

۲- تصمیم‌گیری

تقریباً در تمامی کشورها اقدامات واکنشی در برابر بحران به طور کامل فعال شده‌اند. مجموعه‌ای گسترده از مداخلات بهداشت عمومی صورت گرفته است. نظام‌های مراقبت بهداشتی در تلاش برای افزایش ظرفیت تخت‌های بیمارستانی، تجهیزات و کارکنان آموزش دیده آشکارا در وضعیت جنگی قرار گرفته‌اند. تلاش‌هایی برای رفع کمبودهای تجهیزات پزشکی کاملاً ضروری صورت می‌گیرد. طرح‌های تداوم کسب و کار و امنیت شغلی با دورکاری به عنوان وضعیت عملیاتی پیش فرض افزایش یافته‌اند. بسیاری درگیر کاهش‌های شدید فعالیت‌های خود هستند، در حالی که برخی به فعالیت‌های خود سرعت می‌بخشند تا بتوانند تقاضاها در حوزه‌های حساس از غذا و نیازهای خانوارها گرفته تا کالاهای کاغذی را تأمین نمایند. با بسته شدن فضاهای آموزشی کلاس‌ها، نهادهای آموزشی به منظور فراهم کردن فضای یادگیری به سمت آموزش برخط حرکت می‌کنند. این مرحله‌ای است که رهبران کشورها در حال حاضر روی آن تمرکز کرده‌اند. برای اطلاعات بیشتر در این خصوص به مقاله «کروناویروس: یادگیری در میانه بحران»^۳ منشر شده روی وبسایت مکنزی رجوع کنید.

شوک وارده به معیشت افراد ناشی از تأثیر اقتصادی اقدامات برای مبارزه با ویروس می‌تواند بزرگ‌ترین شوک قرن باشد

با این حال، ترکیبی مسموم از انفعال و فلج، به جا می‌ماند، یعنی ماندن بر سر دوراهی‌های مشکل‌زایی که باید انتخاب کرد: از جمله ممانعت یا عدم ممانعت در رفت و آمد؛ ایزوله کردن یا قرنطینه؛ بستن کارخانه یا صبر کردن برای دریافت دستور از بالا. به همین خاطر است که ما این مرحله را تصمیم‌گیری نامگذاری کرده‌ایم: یعنی باید در خصوص مقیاس، سرعت و عمق اقدامات لازم در سطوح دولتی و کسب و کاری تصمیم‌گیری شود. همان طور که مدیر

^۱ McKinsey.com

^۲ Safeguarding our lives and our livelihoods: The imperative of our time

^۳ Coronavirus: Leading through the crisis

مؤسسه‌ای می‌گوید: «من می‌دانم باید چکار کنم. فقط باید تصمیم بگیرم که آیا نیاز است این تصمیم خود را با کسانی که باید اقدام کنند به اشتراک بگذارم یا خیر».

۳- تاب آوری

اپیدمی پیشرفت کرده و به یک بحران در حال گسترش برای نظام مالی و اقتصادی جهان تبدیل شده است. افت شدید در فعالیت‌های اقتصادی که برای حفظ سلامت عموم ضروری است، به طور هم زمان رفاه اقتصادی شهروندان و نهادها را به خطر می‌اندازد. رخ دادن پشت هم و سریع چالش‌های نقدینگی^۱ و توانایی پرداخت بدهی^۲ برای صنایع متعدد در برابر تلاش بانک‌های مرکزی و دولت‌ها در جهت کارایی نظام‌های مالی مقاوم نشان می‌دهند. همان طور که تردیدها در مورد اندازه، تداوم و شکل افت تولید ناخالص ملی و اشتغال موجب پایین آمدن باقیمانده شاخص اعتماد کسب و کار می‌شود، بحران سلامت کم کم به یک بحران مالی تبدیل می‌گردد.

تحلیل دیگری از مؤسسه مکنزی با ارجاع به منابع متعدد نشان می‌دهد که این شوک وارده به معیشت ما به واسطه تأثیر اقتصادی مبارزه با ویروس کرونا، بزرگ‌ترین شوک، تقریباً در طول یک قرن اخیر خواهد بود. در اروپا و ایالات متحده، احتمال می‌رود شوک مزبور تنها در طول یک فصل به کاهشی در فعالیت‌های اقتصادی منجر شود که بسیار فراتر از کاهش درآمد تجربه شده در دوران رکود بزرگ باشد.

برای رویارویی با این چالش‌ها، انعطاف‌پذیری امری حیاتی است. مسائل کوتاه‌مدت در حوزه مدیریت پول نقد برای نقدینگی و توان پرداخت بدهی به وضوح در اولویت هستند. اما دیری نخواهد پایید که وقتی شوک مزبور شروع به بر هم زدن ساختارهای صنعتی موجود کرده و مناسبات رقابتی را برای همیشه تغییر می‌دهد، کسب و کارها ناگزیر باید بر اساس برنامه‌های انعطاف‌پذیری گسترده‌تری عمل کنند. بخش اعظم جمعیت دچار تردید و استرس مالی شخصی خواهند شد. رهبران بخش دولتی، خصوصی و اجتماعی ناگزیر خواهند بود تصمیمات دشوار چرخه‌ای اتخاذ کنند که تاب آوری اقتصادی و اجتماعی را توازن می‌بخشد. باید توجه داشت که از سجم اجتماعی به واسطه پوپولیسم و دیگر چالش‌هایی که پیش از پیدایش ویروس کرونا وجود داشتند، از قبل تحت فشار شدید بوده است.

۴- بازگشت

بازگرداندن کسب و کارها به سلامت پس از یک دوره تعطیلی شدید، خود چالش بسیار بزرگی است، چنان که چین اکنون به آهستگی در حال بازگشت به کار است، به این موضوع پی می‌برد. بیشتر صنایع نیازمند خواهند بود که کل زنجیره تأمین خود را دوباره فعال کنند. با این وجود، مقیاس و زمانبندی متفاوت تأثیر ویروس کرونا به معنای این است که زنجیره‌های

^۱ Liquidity

^۲ Solvency

تأمین جهانی در مناطق جغرافیایی مختلف با اختلال روبرو است. ضعیف‌ترین نقطه در زنجیره تأمین تعیین‌کننده موفقیت یا شکست بازگشت به استخدام مجدد، آموزش و دستیابی به سطوح قبلی زیایی نیروی کار خواهد بود. بنابراین رهبران کشورها باید نظام کاری و برنامه خود برای اقدامات ممکن در راه بازگشت کسب و کارها به تولید مفید با سرعت و مقیاس مناسب را بازبینی کنند.

زمستان با پیچیده‌تر کردن چالش موجود، کشورهای بسیاری را با بحرانی نو شده روبرو می‌کند. بدون دستیابی به یک واکسن یا درمان پیشگیرانه، بازگشتی سریع به شرایط گسترش فزاینده ویروس، تهدیدی حتمی است. در چنین وضعیتی رهبران کشورها ممکن است با تصمیمی دردناک در انتخاب بین «گزینه باخت-باخت»^۱ روبرو شوند: یعنی کاهش خطر دوباره احیا شده برای جان مردم در مقابل خطری که سلامت جامعه را تهدید می‌کند و می‌تواند رکود اقتصادی شدید دیگری در پی داشته باشد. بنابراین، بازگشت ممکن است مستلزم توسل به این امیدواری باشد که در طول ماه‌های فصل تابستان گسترش ویروس در نیمکره شمالی زمین موقتاً «توقف» پیدا کند - که این وضعیت البته به هیچ وجه قطعی نیست - و فرصتی برای توسعه امکانات و تجهیزات تست گرفتن و پایش، ظرفیت نظام بهداشت و سلامت و دستیابی به واکسن و درمان برای ویروس برای مقابله با موج دوم همه‌گیری فراهم شود.^۲

۵- تصویرسازی دوباره

در چنین وضعیتی رهبران کشورها ممکن است با تصمیمی دردناک در انتخاب بین گزینه باخت باخت روبرو شوند: یعنی کاهش خطر دوباره احیا شده برای جان مردم در مقابل خطری که سلامت جمعیت را تهدید می‌کند و می‌تواند رکود اقتصادی شدید دیگری در پی داشته باشد.

شوکی با این ابعاد، تحولی ناپیوسته در اولویت‌ها و انتظارات افراد به عنوان شهروند، مستخدم و مصرف‌کننده به وجود خواهد آورد. این تحولات و تأثیرات آنها بر نحوه زندگی، کار و استفاده ما از فناوری در هفته‌ها و ماه‌های آتی به صورت مشخص‌تری خود را نشان خواهند داد. مؤسسه‌هایی که با تکامل یافتن اولویت‌ها، خود را در راستای دستیابی به بهترین بهره‌وری از بینش و دوراندیشی بهتر به متناسب‌ترین شکل بازآفرینی می‌کنند، تا حد زیادی موفق خواهند بود. روشن است که دنیای برخط تجارت بدون ارتباط می‌تواند تقویت شود به صورتی که رفتار مصرف‌کنندگان را برای همیشه تغییر دهد. اما همان‌طور که تلاش برای کارایی راه را برای انعطاف‌پذیری باز می‌کند - پایان جهانی‌سازی

^۱ Sophie's Choice

^۲ برای اطلاعات بیشتر رجوع کنید به مقاله «Bubbles pop: downturns stop» بر روی سایت MacKinsey.com

زنجیره تأمین برای مثال با نزدیک‌تر ساختن تولید و تدارکات به مصرف‌کننده نهایی - سایر تأثیرات می‌تواند اهمیتی به مراتب بیشتر هم داشته باشند.

این بحران نه تنها نقاط آسیب‌پذیر را برملا می‌کند، بلکه فرصت‌هایی برای ارتقاء عملکرد کسب و کارها را نیز فراهم می‌نماید. سران کشورها ناگزیر خواهند بود در خصوص این که کدام هزینه‌ها ثابت هستند و کدام یک می‌توانند متغیر باشند بازنگری کنند، چرا که تعطیلی بخش‌های زیادی از تولید مشخص می‌کند که در نهایت چه چیزی ضروری است و چه چیزی خوب است که باشد. احتمالاً تجربه تعطیلی بخش اعظم تولید جهانی به تصمیم‌گیری‌ها در این مورد کمک خواهد کرد که تا چه حد می‌توان بدون از دست رفتن کارایی، عملیات‌ها را محدود کرد. آگاهی یافتن سریع از راهکاری برای تداوم گردش چرخ تولید در زمانی که به نیروی کار دسترسی نیست، فرصت‌ها برای جا انداختن تطبیق تکنولوژی^۱ را تسریع می‌کند. نتیجه آن احساس قوی‌تری است نسبت به این که چه چیزی کسب و کار را در مقابل شوک‌ها تاب‌آورتر، مولدتر و توانمندتر در رسیدن به دست مشتری می‌کند.

۶- اصلاح

دنیا در حال حاضر تعریف به مراتب‌تر تندتری از این موضوع دارد که چه چیزی منجر به شکل‌گیری حادثه‌ای غیرمترقبه (حادثه قوی سیاه) می‌شود. این شوک احتمالاً در راستای تحقق آرزوی محدود کردن برخی از عواملی که کمک کردند و بروس کرونا به جای یک مسئله محلی و قابل مدیریت به چالشی جهانی تبدیل شود، مفید خواهد بود. دولت‌ها در دوره کنونی احتمالاً این احساس را دارند که از جانب شهروندان خود تشویق و پشتیبانی می‌شوند تا نقشی فعال‌تر در شکل‌دهی به فعالیت‌های اقتصادی ایفا کنند. همان‌طور که جامعه در تلاش برای دوری، کم کردن احتمال و پیشگیری از یک بحران سلامت مثل بحران کنونی در آینده است، فعالان حوزه کسب و کار نیز باید به دنبال پیش‌بینی تغییرات مطلوب عامه مردم در خط و مشی و مقررات باشند.

در بیشتر اقتصادهای دنیا، نظام‌های بهداشت و سلامت که از زمان شکل‌گیری پس از جنگ جهانی دوم تغییرات اندکی داشته‌اند، ناگزیر خواهند بود مشخص کنند که همان‌طور که به شکل بی‌وقفه خدمات مراقبتی حضوری و مجازی ارائه می‌کنند، چگونه با چنین موج سریعی از حجم بیمار برخورد کنند. در دنیایی با ارتباطات فراوان و شدیداً سیال و در حال تغییر، رویکردهای بهداشت عمومی باید در خصوص سرعت و هماهنگی جهانی لازم برای واکنش نشان دادن خود بازنگری صورت دهند. سیاست‌ها در زیر ساخت‌های حیاتی مراقبت بهداشتی، ذخایر راهبردی کالاهای کلیدی و تجهیزات تولید در زمان حوادث غیرمترقبه برای تجهیزات پزشکی حیاتی، همگی باید مد نظر قرار گیرند. مدیران نظام مالی و اقتصاد با درس گرفتن از شکست‌های اقتصادی در آخرین بحران اقتصادی جهان باید در حال حاضر به فکر تقویت سیستم جهت تاب‌آوری

^۱ Technology adoption

در مقابل شوک‌های شدید و برون‌زای جهانی مثل تأثیرات این اپیدمی با شدند. نهادهای آموزشی باید برای یکپارچه سازی کلاس درس با آموزش از راه دور مدرنیزه کردن کارها را در دستور کار خود قرار دهند. فهرست کارهایی که باید صورت گیرند بیش از مواردی است که اشاره شد.

دوران پس از فروکش کردن اپیدمی هم فرصتی برای یادگیری از حجم عظیمی از نوآوری‌ها و تجربیات جمعی فراهم می‌کند؛ از کار کردن در خانه (دورکاری) گرفته تا پایش و مراقبت در سطوح بسیار گسترده. در کنار این فرصت در خواهیم یافت که کدام نوآوری‌ها اگر به طور دائم به کار گرفته شوند، می‌توانند به بهبود چشمگیر رفاه اجتماعی و اقتصادی کمک کنند و کدام یک حتی اگر در توقف و محدود کردن شیوع این ویروس مفید بوده باشند، در نهایت مانعی برای بهتر شدن وضعیت جامعه خواهند بود.

همان‌طور که مقیاس تغییراتی که ویروس کرونا ایجاد کرده - و در هفته‌ها و ماه‌های آتی ایجاد خواهد کرد- را ارزیابی می‌کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که برای پی بردن به وسعت و وخامت این بحران باید صبر کرد. با این حال پنج مرحله‌ای که در این نوشته توضیح داده شد مسیر روشنی برای آغاز راهبری به سمت وضعیت عادی بعدی - وضعیتی عادی که با هیچ یک از سال‌های پیش از پیدایش ویروس کرونا، همه‌گیری که همه چیز را تغییر داد، شباهتی نخواهد داشت- پیش پای رهبران کشورها می‌گذارد.

منبع:

Beyond coronavirus: The path to the next normal

Kevin Sneader and Shubham Singhal

McKinsey & Company

March, 2020

۱۱- چگونه می‌توان مانع ورشکستگی کسب و کارها شد

ناشر: بلومبرگ بیزنس ویک

تاریخ انتشار: ۳۰ مارس ۲۰۲۰

در دوران مبارزه با ویروس کرونا تجارت دچار وقفه شده است. در اینجا راه‌هایی برای کمک به شرکت‌ها برای بقا در دوران اپیدمی ارائه می‌شود.

ما در اقتصاد سوگند بقراط نداریم که بگویید: نخست از آسیب زدن پرهیز کنید. اگر چنین سوگندنامه‌ای وجود داشت، باید گفت رهبران دنیا در حال زیر پا گذاشتن آن به شکلی جدی هستند. آنها با هدف مقدس نجات جان انسان‌ها به طور عمد در حال نیمه جان کردن اقتصاد جهانی هستند. برنامه از این قرار است که فعالیت اقتصادی را برای چند هفته یا چند ماه به حالت حیات معلق^۱ درآورند تا از بدترین وضعیت شیوع کووید ۱۹ عبور کرده و سپس بیمار (اقتصاد جهانی) را دوباره احیا کنند. آیا این کار ضروری است؟ احتمالاً بله. خطرناک است؟ بدون تردید بله.

از آنجا که چنین کاری با این وسعت تا کنون صورت نگرفته است، لذا ریش سفیدی هم وجود ندارد که ما را در این راه راهنمایی کند. بنابراین، قرار است همان طور که پیش می‌رویم برنامه‌ریزی کنیم و در مواجهه با واقعیات جدید با آزمون و خطا برنامه را اصلاح کنیم. چنان که دکترها مات و میبهوت باید انتخاب کنند کدام بیمارها باید نجات داده شوند و کدام یک باید رها شوند، ما نیز باید در خصوص این که کدام بخش‌ها، کدام شرکت‌ها و کدام کارگران برای نجات اولویت یا شایستگی دارند، تصمیم بگیریم.

و نهایتاً ناگزیر خواهیم بود بین نجات جان انسان‌ها و نجات معیشت افراد، دست به انتخابی دردناک بزنیم. هرچه افراد بیشتری از طریق ایجاد محدودیت‌های سفت و سخت از شر ویروس کرونا نجات داده شوند، به همان نسبت معیشت‌های بیشتری آسیب می‌بینند که در برخی موارد این آسیب قابل ترمیم نخواهد بود. رئیس‌جمهور ترامپ در تاریخ ۲۴ مارس سال جاری اظهار داشت که تمایل دارد اقتصاد ایالات متحده «باز بماند و آماده برای شروع دوباره از عید پاک باشد» که مصادف با ۱۲ آوریل است. به هر حال، هر چه ما در مورد قرنطینه کردن و فاصله‌گذاری اجتماعی آسان‌تر بگیریم تا اقتصاد بتواند نفس بکشد، نفس بیماران بیشتری توسط این بیماری ترسناک گرفته خواهد شد. مارتین آیخنبوم^۲ از دانشگاه نورث وسترن^۳ و برخی دیگر از صاحب‌نظران در مقاله کاری جدیدی - ساب کرده‌اند که در مقایسه با دست‌گذاشتن کامل، ایالات متحده می‌تواند از طریق اقدامات محدود کننده جدی، جان ۵۰۰ هزار نفر را نجات دهد - اما این کار به قیمت از دست رفتن ۱۰ درصد بازده اقتصادی کشور در سال ۲۰۲۰ تمام خواهد شد. تردیدی نیست که این مسئله چندان خوشایند نخواهد بود.

¹ Suspended life

² Martin Eichenbaum

³ Northwestern University

در اینجا سیاست‌گذارانی که به نمایندگی از ما تصمیم می‌گیرند، باید یک اصل را مد نظر قرار دهند: اگر شما ناگزیر باید به اقتصاد آسیب وارد کنید، لطفاً طوری باشد که قابلیت برگشت‌پذیری داشته باشد. آسیب وارد کنید، اما آن را نکشید. آن را خم کنید، اما نشکنید.

توقف ناگهانی می‌تواند صدها هزار کسب و کار کوچک و متوسط را از میدان به در کند - یعنی ورشکستگی. برخی به سرعت دوباره کمر راست خواهند کرد که خیلی خوب است. اما در بسیاری از موارد، این مشکل همیشگی خواهد بود. گروه‌هایی با عملکرد بالا، که سال‌ها طول کشیده تا شکل بگیرند، از هم خواهند پاشید. اشتراک مساعی‌ها از بین خواهد رفت. کارگرانی که در جایی خاص کار کرده و جا افتاده‌اند، به دردمس خواهند افتاد و در جستجوی کار، در مواجهه با کارفرمایانی که نمی‌دانند آنها چه کسی هستند و چه کاری از دست‌شان برمی‌آید، با مشکل روبرو خواهند شد.

اقتصاددان برندهٔ جایزهٔ نوبل، جوزف استیگلیتز^۱، در نشست انجمن اقتصاد بین‌الملل در کنار بحرال‌میت اردن که در سال ۲۰۱۴ برگزار شد، در سخنرانی خود اظهار داشت: «بخش اعظم اطلاعات در جامعهٔ ما در درون شرکت‌ها ادغام شده است. ورشکستگی یک شرکت منجر به از دست رفتن سرمایهٔ سازمانی و اطلاعاتی با هم خواهد شد - این یعنی شوکی منفی برای اقتصاد».

البته پاسخ این است: شرکت‌ها را تا حد امکان به حال خود بگذارید. اگر شرکت‌ها و بنگاه‌هایی که کالا تولید و خرید و فروش می‌کنند، آماده به کار باشند، راه اندازی دوبارهٔ اقتصاد پس از فروکش کردن شیوع ویروس کووید ۱۹ آسان‌تر خواهد بود. این مسئله نشانه‌ای از حسن نیت هم به حساب می‌آید: اقتصاددان دیوید لوی^۲ که خود رئیس یک کسب و کار خانوادگی به نام «مرکز پیش‌بینی جروم لوی»^۳ در مونت کیسکو نیویورک^۴ است، در ایمیلی با عنوان «رؤیایا نابود شدند، فرصت‌ها از دست رفتند، زندگی‌ها نابود شدند»، می‌نویسد: «رها کردن یک کسب و کار در راه سقوط به ویژه کسب و کاری که طی سالیان دراز شکل گرفته و سابقه‌ای طولانی دارد، به صاحبان این کسب و کارها و خانواده‌های ایشان که همیشه درگیر ماجرا هستند، ضربه‌ای ویرانگر وارد می‌کند».

با این حساب چه باید کرد؟ یک راهکار خوب برای سر پا نگه داشتن شرکت‌ها، کورتزآربایت^۵ آلمانی یا همان ساعت کاری کم است. در این روش دولت برای حقوق کارکنان و کارگرانی که در غیر این صورت از کار بیکار می‌شدند، یارانه می‌دهد. مارکوس برونرمایر^۶ اقتصاددان آلمانی الاصل از دانشگاه پرینستون می‌گوید: «کورتزآربایت به آلمان کمک کرد سریع‌تر از

¹ Joseph Stiglitz

² David Levy

³ Jerome Levy Forecasting Center

⁴ Mount Kisco, N.Y.

⁵ Kurzarbeit

⁶ Markus Brunermeier

سایر کشورهای اروپایی از بحران مالی فرار کند». چند کشور در حوزه اسکاندیناوی از این رویه آلمان تبعیت کرده‌اند و بریتانیا هم در تاریخ ۲۰ مارس برنامه مشابهی را اعلام کرد.

راه حل جایگزین دیگر وام دادن بی قید و شرط و ارزان به کسب و کارها تا زمانی است که ویروس کرونا از بین برود. وقتی پای شرکت‌های بزرگ در میان باشد، فدرال رزور برای تأمین مالی اوراق تجاری، کاملاً آمادگی دارد و در تاریخ ۲۳ مارس اعلام کرد که این صندوق حتی مستقیماً اقدام به خرید اوراق قرضه شرکتی خواهد کرد - که این اقدام خود انحرافی بزرگ برای بانک مرکزی به حساب می‌آید (جورج روزناک^۱، یکی از مدیران راهبرد درآمد ثابت در مؤسسه سرمایه‌گذاری ولز فارگو^۲ در تلویزیون بلومبرگ در این باره می‌گوید: «به به، فقط به به»).

کمک رسانی به شرکت‌های کوچک‌تر که برای تأمین پول به جای بازار به بانک‌ها متکی هستند، مشکل دشوارتری است. لایحه^۲ ۲ تریلیون دلاری که در تاریخ ۲۵ مارس برای تصویب به کنگره ارائه شد، در برگیرنده ۲۵۰ میلیارد دلار برای وام دادن به کسب و کارهای مزبور از طریق بانک‌هایی است که با اداره کسب و کارهای کوچک سر و کار دارند. ایده دیگر برونمایر این است که فدرال رزور برای بانک‌ها جهت هدایت وام‌ها به بنگاه‌های کوچک و متوسط نرخ سود منفی تعیین کند - یعنی از روزنه^۳ تنزیل^۳ به آنها پرداخت کند.

در یک رکود معمولی، تشویق بانک‌ها به «همیشه سبز»^۴ کردن وام‌های خود - دادن پول جدید به وام‌گیرندگان تا بتوانند سود وام‌های قدیمی خود را بپردازند - اشتباهی قابل توجه خواهد بود. این کار تضعیف سرمایه‌ای ارزشمند برای زنده نگاه داشتن مشتی زامبی محسوب می‌شود، سرمایه‌ای که باید در جهت سرمایه‌گذاری اشتغال‌زا به کار گرفته شود. ولی شرایط امروز یک رکود عادی نیست. شرکت‌هایی که به کمک نیاز دارند، زامبی نیستند. سرپا نگه داشتن آنها نه تنها اشتباه و گناه نیست، بلکه یک ضرورت است. برونمایر می‌گوید: «این تغییری ۱۸۰ درجه‌ای در ساختار ذهنی مردم است».

استیگلیتز، برنده جایزه نوبل، که در دانشگاه کلمبیا تدریس می‌کند، از یک فصل ۱۱ فوق‌العاده^۵ دفاع می‌کند که مانع از ورشکستگی گسترده می‌شود. او در مقاله‌ای در سال ۲۰۱۰ به همراه مارکوس میلر^۶ از دانشگاه وارویک^۷ می‌نویسد که نظامنامه ورشکستگی «ضرورتاً برای حوادث ویژه‌ای است که طی آنها می‌توان دارایی‌ها را به قیمت‌های بازاری فروخت».

¹ George Rusnak

² Wells Fargo Investment Institute

³ Discount window

⁴ Ever green

⁵ Super Chapter 11

فصل ۱۱ نوعی ورشکستگی است که به بدهکاران اجازه می‌دهد بدهی‌های خود را به شکلی سازماندهی مجدد یا تجدید ساختار کنند که مجدداً پایداری مالی در آنها برقرار شود. (م)

⁶ Marcus Miller

⁷ Warwick University

که طبیعتاً در بحرانی که در آن هیچ کس تمایلی برای گرفتن چاقوی در حال سقوط^۱ ندارد، صدق نمی‌کند. آنها در باره فصل ۱۱ فوق‌العاده می‌نویسند که یک مؤسسه تحت حمایت دولت «کسب و کارهای مشکل‌دار را در هم ادغام خواهد کرد و هم زمان تصمیم می‌گیرد - و این کلید حل معما است - که چگونه در یک رویه مشترک راجع به همه آنها تصمیم گرفته خواهد شد». به عنوان مثال این رویه مشترک می‌تواند شامل پرداخت بدهی از طریق واگذاری سهام باشد.

دیورا لوکاس^۲ از مؤسسه فناوری ماساچوست (ام آی تی)^۳ بیشتر عمر کاری خود را صرف مطالعه و تحقیق در خصوص دولت فدرال به عنوان یک مؤسسه مالی کرده است. او اقتصاددان برتر در اداره بودجه کنگره بوده است و در حال حاضر مدیر مرکز گلوب برای تأمین مالی و سیاست‌گذاری در دانشکده مدیریت اسلوان^۴ دانشگاه ام آی تی است. لوکاس می‌گوید: «شما خواهان این نیستید که شرکت‌ها و مؤسسات فعال و پر رونق را نابود کنید و در موقعیت کنونی همین بزرگ‌ترین ریسک است و ارزش آن را دارد که برای پرهیز از چنین کاری هزینه زیادی پرداخت کرد».

او معتقد است، شرکت‌ها نباید به طور مستقیم در قالب هدیه کمک مالی دریافت کنند، چرا که هر شرکتی پول نقدی که پیشنهاد شده است را خواهد گرفت، حتی در صورتی که مدیران بدانند که موقعیت‌شان ناپایدار است. در این شرایط وام بهتر است - مدیران معمولاً وامی که می‌دانند توانایی پس‌دانش را ندارند، نمی‌گیرند، چرا که یک عدم پرداخت می‌تواند در دادگاه ورشکستگی آنها را حسابی به دردسر بیندازد. لوکاس با اتکا به تجربه خود در بحران مالی بزرگ معتقد است که شرط گذاشتن برای وام‌ها، مثل الزام به حفظ کارگران بر سر کارشان، اشتباه است. او پیش‌بینی می‌کند که بسیاری از مدیران ترجیح می‌دهند بیخیال پول مورد نظر شوند تا این که دست و پای خود را ببندند.

کمک‌های مالی دولتی چندان محبوب نیستند. هنگامی که من در مقاله‌ای پیش‌تر به این موضوع پرداختم، در توییت‌ها واکنش‌هایی روبرو شدم مثل «یک پخش پول ورشکسته به لحاظ اخلاقی در میان طبقه سرمایه‌دار». چپی‌ها خواهان کمک به کارگران هستند و نه سرمایه‌داران. و یک بخشی از راست لیبرال شامل بسیاری از اقتصاددانان می‌گویند که بازار آزاد در به کارگیری مجدد منابع - یعنی کارگران، ماشین‌ها، پتنت‌ها، مارک‌های تجاری و غیره - با سریع‌ترین و بالاترین ظرفیت در زمانی که یک شرکت سقوط می‌کند - عملکرد خوبی دارد. جفری میرون^۵ اقتصاددانی از دانشگاه هاروارد در مجله طرفدار آزادی کاتو^۶ در سال ۲۰۰۹ می‌نویسد: در بحران مالی بزرگ، «سیاست‌گذاران ایالات متحده باید به جای کمک مالی به بانک‌ها به آنها اجازه می‌دادند روند استاندارد ورشکستگی را طی کنند».

^۱ خریدن چیزی که قیمت آن در حال سقوط است. (م)

^۲ Deborah Lucas

^۳ Massachusetts Institute of Technology (MIT)

^۴ Sloan School of Management

^۵ Jeffrey Miron

^۶ Cato

افراد هم به کمک نیاز دارند. افزایش دادن عواید بیکاری و تمدید دوره زمانی آن یک امر مسلم است. شکیبایی در برابر بازپرداخت بدهی‌ها هم اقدام مناسبی است. روی هم رفته این تنها شرکت‌ها نیستند که باید از در هم شکستن آن‌ها جلوگیری کرد، بلکه باید به معاش خانوارها هم توجه نمود. در این بین، فرآیند نجات شرکت‌ها می‌تواند به شکل وحشتناکی دچار انحراف شود. بن هانت^۱، یکی از بنیانگذاران و از مدیران ارشد سرمایه‌گذاری در شرکای بنیاد دوم^۲ حساب می‌کند که بازخرید سهام شرکت در چهار تا از بزرگ‌ترین خطوط هوایی، از جریان آزاد پول نقد آنها بین سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۹ بیشتر است - که این مسئله به ثروتمند شدن مدیران عامل و سهامداران انجامید اما در عین حال موجب شد شرکت‌های مزبور هیچ گونه آمادگی برای رویارویی با یک بحران را نداشته باشند. هانت در تاریخ ۱۹ مارس بر روی وبسایت خود، اپسیلون تئوری^۳، می‌نویسد: «راکون‌ها و جامعه ستیزها با تمام قوا در این حوزه حضور دارند، و به دنبال عمومی کردن زیان‌های خصوصی خود هستند و منافع شخصی‌شان کاملاً پوشیده و محفوظ می‌ماند».

منطقی است که برای کمک به شرکت‌ها شرط و شروطی گذاشته شود، همان طور که لایحه جدید این کار را می‌کند. هانت برای فوق‌العاده مدیریت مدیران عامل سقف قاطعی تعیین می‌کند، اعضای هیأت مدیره را اخراج و جایگزین می‌کند؛ از شرکت‌ها می‌خواهد که با فروش سهام خود حتی به قیمت‌های نامطلوب امروزی، پول تهیه کنند؛ و تا زمانی که بازپرداخت وام‌های دولتی به اتمام نرسیده است، بازخرید سهام خود و پرداخت سود سهام را ممنوع می‌کند. مشارکت در تملک شرکت‌ها در ازای کمک اضطراری - چنان که وزیر خزانه داری استیون منوچین^۴ با درایت درخواست کرده است - به قیمت کمی نزدیک‌تر کردن ایالات متحده به سوسیالیسم برنی سندرز^۵ به مالیات دهندگان مقداری دست بالا را می‌دهد. همچنین منطقی است که برای نجات از میان صنایع دست به انتخاب بنزیم. خطوط هوایی ممکن است زیرساختی حیاتی باشند اما کازینوها و خطوط کشتیرانی تفریحی از زیرساخت‌های حیاتی به حساب نمی‌آیند.

در راستای پایبندی به فلسفه خم کن و نشکن، کمک‌ها باید روی آسیب‌پذیرترین گونه از شرکت‌ها متمرکز شوند که بار چندانی به دارایی‌های فیزیکی تحمیل نمی‌کنند. وقتی کارکنان شرکت‌های با دارایی سبک^۶ پراکنده شوند، ارزشی ناچیز برای شرکت باقی می‌ماند یا اصلاً ارزشی برایش نمی‌ماند. کسب و کارهای کوچکی که تقریباً نیمی از نیروی کار ایالات متحده را در استخدام خود دارند، احتمالاً بیشتر از شرکت‌های بزرگ از نوع دارایی سبک هستند. شرکت‌های برخوردار از دارایی‌های فیزیکی ارزشمند می‌توانند به راحتی به کار برگردند. شکست یک تولیدکننده نفت شیل به هیدروکربن‌هایی که

¹ Ben Hunt

² Second Foundation Partners

³ Epsilon Theory

⁴ Steven Mnuchin

⁵ Bernie Sanders

نامزد رقیب ترامپ در انتخابات آتی ریاست جمهوری ایالات متحده.

⁶ Asset-light companies

هنوز استخراج نشده‌اند آسیبی نمی‌زند. خطوط کشتیرانی تفریحی هنوز کشتی‌های خود را دارند، خطوط هواپیمایی هواپیماهای خود را دارند و کازینوها هنوز سالن‌های قمار خود را دارند که با پایان یافتن تهدید ویروس کرونا به سرعت می‌توانند کار خود را از سر بگیرند.

نقش سیاست در تصمیم‌گیری در خصوص کمک‌های مالی باید تا حد ممکن کم‌رنگ باشد. البته گفتن این حرف ساده و عمل کردن به آن دشوار است. برایان دیز^۱، استیون شافران^۲ و دن جستر^۳ که برنامه‌ها را طراحی کرده‌اند در فصلی از کتاب *اولین واکنشگران*^۴ که توسط کسانی که بحران مالی را تجربه کرده‌اند نوشته و ویراستاری شده است، نوشته‌اند: در سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۰۹ هنگامی که دولت‌های بوش و اوباما در تلاش بودند کمپانی جنرال موتورز^۵ و شرکت مسئولیت محدود کرایه سلر^۶ را نجات دهند، «ما سعی می‌کردیم تلاش‌های افراد ذینفع در همه جوانب امر برای دخالت در تصمیمات خرد در خصوص این که کدام بنگاه باید بسته شود یا کدام کارخانه تعطیل گردد را خنثی کنیم». لایه‌کننده‌ها بار دیگر دست به کار شده و به نمایندگی همگان از دامداران تا صاحبان سالن‌های تئاتر تا کارخانجات تولید پوشاک ورزشی مشغول فعالیت شده‌اند. دولت ترامپ نیز پذیرفت بررسی کمک مالی برای حمایت از شرکت‌ها به صورت مستقل انجام شود.

کمک‌های مالی دولت به شرکت‌ها و کمک به افراد به شکل عجیبی گران خواهد بود. فرصت خوبی است که افراد بیشتری از برنامه تشویقی مورد بحث در ساختمان کنگره در تاریخ ۲۴ مارس تبعیت کنند. البته این بدان خاطر است که تا کنون نیاز برای گرویدن به چنین برنامه‌ای بیشتر از این نبوده است. دستور دولت برای تعطیل کردن اقتصاد را به منزله سکنه قلبی - یا اگر بخواهیم استعاره امروزی‌تر استفاده کنیم - سندروم حاد تنفسی اقتصاد در نظر بگیرید. درمان چنین بیماری برای موفقیت باید تهاجمی باشد و اقدامات نیمه‌کاره و اقتصادی کردن این روند را قطع نمی‌کند.

هر کاری لازم است بشود باید به سرعت انجام پذیرد. بیکاری‌ها از همین حالا هم شروع شده است. هر چه کسب و کارها بیشتر آسیب ببینند، سرپا شدن دوباره آنها دشوارتر خواهد بود. چنان که بیانیه ۲۴ مارس ترامپ نشان می‌دهد، فشار سیاسی برای تداوم فعالیت اقتصادی نرمال روز به روز افزایش پیدا می‌کند. مطمئن‌ترین راه برای حفظ حمایت از محدودیت‌هایی که از عموم مردم در برابر کووید ۱۹ محافظت می‌کند، تخفیف خسارتی است که این محدودیت‌ها به اقتصاد وارد می‌کنند.

منبع:

How to Keep Business from Going Bust Bloomberg Businessweek, March 30, 2020

¹ Brian Deese

² Steven Shafran

³ Dan Jester

⁴ First Responders

⁵ General Motors

⁶ Chrysler LLC.

۱۲- پیشی گرفتن از مرحله بعدی بحران کروناویروس

اول ویروس، حالا پیامدهای اقتصادی؛ باید تیم پیش برنامه‌ریزی خود را راه‌اندازی کنید

ناشر: شرکت مکنزی

تاریخ انتشار: آوریل ۲۰۲۰

۱- مقدمه

بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ با سرعت فوق‌العاده‌ای در حال گسترش است. شما تیم بحران خود را فعال کرده و تمام سعی خود را می‌کنید تا ایمنی افراد را حفظ کنید، روی سر کسب و کار خود بمانید، و با نااطمینانی موجود در شرایط دائماً متغیر مواجه شوید. با این حال، این باز هم کافی نیست.

بلافاصله بعد از شیوع کروناویروس، موج دوم اختلال -بزرگ‌ترین شوک اقتصادی از زمان جنگ جهانی دوم- در مسیر ما قرار گرفته است. و این صرفاً یک شوک اقتصادی نیست: این یک شوک به رفتارهای مشتری و مدل‌های کسب و کار هم هست. چالش‌های همراه با این شوک، بزرگ‌تر از آنهایی است که معمولاً با آن مواجه می‌شویم. برای مدیریت آنها، شما باید یک مدل عملیات اتخاذ کنید که با سطوح بالای نااطمینانی که کسب و کار با آن مواجه می‌شود، سازگار باشد. اکثر شرکت‌ها در برابر پیامدهای اقتصادی ناشی از اقدامات گسترده‌ی جداسازی عمومی -و کارفرما- آسیب‌پذیر هستند. از آنجایی که تعداد مسائلی که کسب و کار شما با آن مواجه می‌شود به سرعت افزایش خواهد یافت، دو گام تجربی است که می‌تواند به پیشگام ماندن شما کمک کند.

(۱) یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی^۱ راه‌اندازی کنید تا از مرحله‌ی بعدی بحران پیشی بگیرید.

(۲) این تیم را به سمت کار در افق‌های زمانی چندگانه با استفاده از پنج قالب هدایت کنید.

تیم پیش‌برنامه‌ریزی کمک می‌کند که دیدگاه خود را بالاتر از واکنش‌های روزمره‌ای قرار دهید که تیم بحران شما مدیریت می‌کند. هدف این تیم، فراهم کردن امکان تفکر ماژولار و صعودپذیری است که هر مدیرعامل باید بر اساس آن، این شرایط بی‌سابقه و به سرعت متغیر را هدایت نماید. تیم پیش‌برنامه‌ریزی یک «برنامه اقدام بحران راهبردی» برای هدایت و تسریع تصمیم‌گیری ارائه خواهد نمود.

۲- یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی راه‌اندازی کنید

سازمان‌های نظامی که در مواجهه با بحران‌های عظیم تخصص دارند، غالباً ساختارهای مجزا را برای امور بسیار خاص هم چون عملیات، ارتباطات و جمع‌آوری اطلاعات تعبیه می‌کنند. با این حال، همه آنها برای تصمیم‌گیری در مواجهه با مجموعه‌های پیچیده‌ای از مسائل، از تیم‌های پیش‌برنامه‌ریزی استفاده می‌کنند.

تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما باید مسئول جمع‌آوری اطلاعات پیش‌نگر، توسعه سناریوها، و شناسایی گزینه‌ها و فعالیت‌های مورد نیاز برای اقدام تاکتیکی و راهبردی باشد. بر خلاف یک تیم راهبردی نوعی، این تیم باید در سرتاسر افق‌های زمانی

¹ Plan-Ahead Team

برنامه‌ریزی کند (دو، چهار، و هفت روزه؛ دو و چهار هفته‌ای؛ یک و دو فصلی؛ یک و دو ساله؛ و نرمال بعدی) تا بتواند امکان کنترل مسائل تشدید شونده و تصمیماتی که باید در این برهه بسیار نامطمئن بگیرید، را برای شما فراهم نماید.

یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی، سناریوها، توصیه‌هایی برای اقدام، و نقاط ماشه‌ای^۱ را به مدیرعامل و تیم مدیریت ارائه می‌کند تا آنها بتوانند در مورد راهکار درست، تصمیم بگیرند. این تصمیمات برای اجرا به تیم بحران یا سایر بخش‌های سازمان ابلاغ خواهد شد. اگر توضیحات بیشتری نیاز باشد، تیم پیش‌برنامه‌ریزی بار دیگر وارد می‌شود و برای کاهش نااطمینانی، اطلاعات بیشتری جمع‌آوری می‌کند.

نکته مهم اینک، ساختار تیم پیش‌برنامه‌ریزی، ماژولار است، به گونه‌ای که هر بخش بر موضوعاتی خاص در افق‌های زمانی متمرکز است. با ظهور مسائل جدید یا گسترش افق‌های زمانی، ممکن است نیاز به اضافه کردن بخش‌های جدید داشته باشید. این باعث می‌شود تیم بتواند خود را مطابق با حجم بحران ارتقا دهد (نمایه ۱).

در حالی افراد از یک گروه راهبرد معمولی می‌توانند بخشی از یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی را تشکیل دهند، اما مسئولیت‌های این تیم بسیار فراتر از گستره معمول کارکرد راهبرد است. پیش‌برنامه‌ریزی امروز مستلزم یک تلاش خاص با یک مدیر ارشد تمام‌وقت است که هدایت و مسئولیت تیمی از کارکنان منتخب و با پتانسیل بالا را بر عهده دارد که در کنار مدیرعامل قرار دارند.

به عنوان اولین کار، این تیم باید یک نسخه اولیه از برنامه بحران-اقدام راهبردی با استفاده از پنج قالب مطرحه در بخش بعدی این مقاله ایجاد کند. سرعت در این کار بسیار مهم است و انتظار برای پاسخ‌های درست و کامل می‌تواند با نتایج زیان‌بخشی همراه باشد: شما باید با نااطمینانی مواجه شوید، نگذارید این موجب‌کنندگی تصمیم‌گیری شما شود. تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما باید از طریق ادغام اطلاعات جدید در زمانی که در دسترس قرار می‌گیرند، برنامه‌ها را به طور پیوسته به‌روزرسانی نموده و بهبود بخشد.

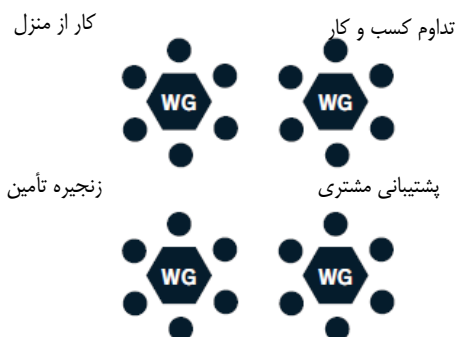
¹ Trigger points

نمایه ۱. یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی، ماژولار است و بخش‌های آن بر مسائل خاص در سرتاسر افق‌های زمانی تمرکز دارند

واکنش فوری به بحران کووید-۱۹:

از کسب و کار روزمره خود حفاظت کنید

تیم بحران کووید-۱۹

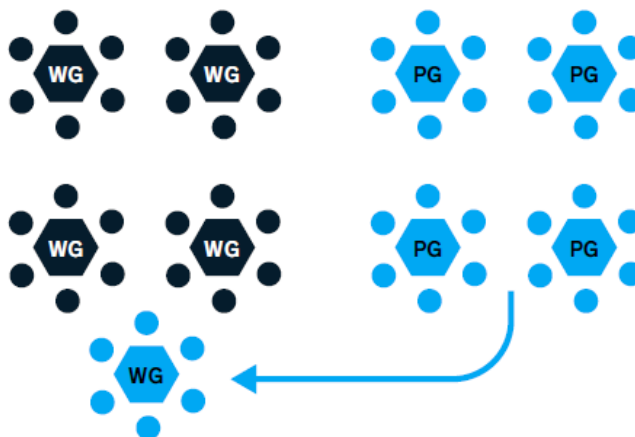
گروه کاری (WG) برای موضوع

پیشی گرفتن از مراحل بعدی بحران:

تیم پیش‌برنامه‌ریزی خود را راه‌اندازی کنید

تیم بحران کووید-۱۹

تیم پیش‌برنامه‌ریزی کووید-۱۹

گروه برنامه‌ریزی ماژولار (PG) برای موضوع

۳- با استفاده از پنج قالب، در چندین افق زمانی کار کنید

انتخاب بهترین واکنش برای راهبری در بحران کووید-۱۹ و بازیابی متعاقب آن، به شرایط شرکت بستگی دارد. برای برخی، صرفاً حفظ آرامش و ادامه کار، رویکرد بهینه خواهد بود. برخی دیگر ممکن است نیاز به انجام فوری دگرگون‌سازی‌های بنیادی در مبانی هزینه‌ای و مدل‌های کسب و کار خود داشته باشند.

حتی اگر بهترین مسیر رو به جلو را ارزیابی می‌کنید، تنها چیزی که نباید انجام دهید، اتکا به چیزی است که ما اغلب در فرآیندهای برنامه‌ریزی استراتژیک معمول می‌بینیم: کنار گذاشتن نااطمینانی و واگذار کردن آن به تحلیل ریسک در پشت میز ارائه.

شما می‌توانید از یک برنامه بحران-اقدام راهبردی برای هدایت واکنش خود در طول مراحل بعدی بحران و مشخص شدن رویدادها استفاده کنید (نمایه ۲).

برای تهیه این برنامه، شما باید با نااطمینانی مواجه شوید. تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما باید از طریق پنج قالب زیر عمل کند:

(۱) دیدی واقع‌گرایانه از موقعیت آغازین خود به دست آورید.

(۲) سناریوهایی برای نسخه‌های چندگانه از آینده خود ایجاد کنید.

(۳) وضعیت و جهت حرکت خود را مشخص کنید.

۴) اقدامات و حرکات راهبردی را تعیین کنید که در سناریوها، قوی هستند.

۵) نقاط ماشه‌ای را تعیین کنید که سازمان شما را به سمت اقدام در زمان درست حرکت می‌دهند.

باز هم باید بر این موضوع تأکید کنیم که: سرعت، بسیار مهم است. تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما باید سریع حرکت کند، پاسخ روز اول شما را فردا بدهد، و با سرعت بالا این کار را انجام بدهد. اگر موضوعات یا فرصت‌های جدید مطرح شدند، ماژول‌هایی برای تیم پیش‌برنامه‌ریزی خود اضافه کنید؛ از سرعت خود کم نکنید. چند هفته و چند ماه پیش رو، آینده شرکت شما - و احتمالاً صنعت شما - را می‌سازند.

نمایه ۲. یک برنامه بحران-اقدام راهبردی، واکنش‌ها در برابر مراحل مشخص نشده بحران را هدایت می‌کند

وضعیت ابتدایی (مبنا و زمینه بحران)				
هفته جاری	۲-۴ هفته	۱-۲ فصل	۱-۲ سال	نرمال بعدی
ظرفیت زوم ^۱ به پایان خواهد رسید نیاز به افزایش ۴ برابری تولید و تیلیتور است صادرات ۴۰ درصد کاهش می‌یابد کمک‌های مالی دولتی ارائه می‌شود	تمام شدن ظرفیت بی‌ثباتی زنجیره تأمین	وضعیت نقدینگی	بازگشت احتمالی رشد	چالش‌های پس از بحران برای کسب و کار (مانند کشتی کروز) افزایش تقاضای کسب و کار پس از بحران (مانند تحویل مسکن)
سناریوها (موضوعات و فرصت‌ها)				
هفته جاری	۲-۴ هفته	۱-۲ فصل	۱-۲ سال	نرمال بعدی
توقف کامل صادرات باز خرید سهام ضرورت/پیامدهای پذیرش کمک‌های مالی دولت	دسترس و عدم دسترسی ادعا در مورد تولید همکاری در میان بازیگران	ملی‌سازی موج ادغام و تملیک قوت گرفتن بازار پیش از تحلیل‌های بنیادی بدون عواید کنترل‌های قیمتی	هنوز بازیابی نشده هنوز قرنطینه نیاز است نظارت دولت	به دلیل تست‌گیری، کسب و کار به حالت نرمال برمی‌گردد (مانند هتل‌ها) فرایند تأیید داروها سرعت می‌گیرد انتظار می‌رود که سرعت ارائه به همان اندازه زمان بحران باشد

¹ Zoom

وضعیت و جهت حرکت				
نرمال بعدی	۱-۲ سال	۱-۲ فصل	۲-۴ هفته	هفته جاری
اکنون، مدلی از همکاری قرن ۲۱ تاب‌آوری در سود؛ سرمایه در گردش بیشتر	بازگشت به کسب و کار نرمال یا ازسرگیری	از طریق چرخه، با ترازنامه مناسب انبار کردن	اتکا به واکنش بحران دولت برای کسب دسترسی	بازگشت به نرمال طی ۸ هفته بازگشت به نرمال طی ۶ هفته استقلال
حرکات راهبردی (گزینه‌ها، شبکه‌های ایمنی، و اقدامات بی‌ضرر)				
نرمال بعدی	۱-۲ سال	۱-۲ فصل	۲-۴ هفته	هفته جاری
اولویت بندی سرمایه‌گذاری‌ها بر مبنای ضروریات آینده	تداوم پروژه‌های خاص؛ توقف سایر پروژه‌ها	آزمایش گرد شگری برای ازسرگیری فعالیت تست‌گیری گسترده قرنطینه ۵۰-۵۰ نیروی کار	حرکت به سمت تأمین مالی محصولات حیاتی تلاش برای بازگشایی مجدد و ایمن صادرات پشتیبانی از مشتریان و تأمین‌کنندگان در مناطق حیاتی	افزایش ظرفیت ارسال آخرین کالاها تقسیم نیروی کار پذیرش کمک‌های دولتی جزئی
نقاط ماشه‌ای				
نرمال بعدی	۱-۲ سال	۱-۲ فصل	۲-۴ هفته	هفته جاری
تعداد بسیار کمتر فرصت‌های پروژه‌های جدید به دلیل تغییر بازار-بخش	بیش از نیمی از مناطق جغرافیایی بازار پس از فصل چهار ۲۰۱۹ با کاهش تقاضا مواجه می‌شوند	تحلیل جریان نقدی ۱۳ هفته‌ای برای چالش‌های نقدینگی در سناریوها	تحلیل تأمین‌کنندگان با درجه اهمیت بالاتر از ۳ برای مشخص نمودن تداوم توقف فعالیت به تأمین‌کنندگان حیاتی به دلیل بحران	دسترسی به ماشین‌آلات مهلت کمک‌های دولتی

۳-۱- دیدی واقع‌گرایانه از موقعیت آغازین خود به دست آورید

در شرایط نااطمینانی بسیار بالا، باید با ایجاد یک مبنای روشن از آخرین وضعیت شناخته شده شرکت خود شروع کنید. به این کار به عنوان یک «بازگشت سیستم» به ژانویه نگاه کنید. شما برای شروع یک اقدام جدید وقت ندارید؛ راهبرد موجود شما می‌تواند لنگری برای استفاده در ارزیابی سیستماتیک تغییرات باشد.

تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما باید در سه حوزه نقش داشته باشد: فروض مالی، اقدامات در حال انجام، و انتخاب‌های راهبردی بزرگ شما. رجوع به یک برنامه سه ساله و فهرست کردن فروض برنامه‌ریزی در آن سند، می‌تواند به تعیین پیشران‌های عملکرد مالی شرکت در آینده کمک کند. این عوامل باید به سه دسته تقسیم شوند: آنهایی که هنوز درست به نظر می‌آیند،

آنها که نادرست هستند، و آنهایی در موردشان اطمینان ندارید. در صورت امکان، یک تحلیل حساسیت سریع جهت ارزیابی اهمیت فروض انجام دهید.

کار بعدی، فهرست کردن اقدامات عمده در حال انجام، با شروع از پروژه‌های بزرگ در فهرست مخارج سرمایه‌ای، و سازماندهی آنها در همان دسته‌ها است. گام آخر، فهرست کردن انتخاب‌های راهبردی بزرگ است که زیربنای مدل کسب و کار شرکت هستند - به عنوان مثال، نرخ افزوده^۱ را حفظ کنید، سرمایه‌گذاری در یک شبکه فیزیکی را ادامه دهید، و سریع‌تر از رقابت، سرمایه‌گذاری کنید. اینها را نیز در همان سه دسته تقسیم کنید. شما اکنون تصویر آغازین را شفاف کرده و موضوعات اصلی را برجسته نموده‌اید.

۳-۲- سناریوهایی برای نسخه‌های چندگانه از آینده خود ایجاد کنید

رویکرد سنتی به برنامه‌ریزی راهبردی هم غالباً یا یک وضعیت سر در برف فرورده را اتخاذ می‌کند (چشم‌پوشی کردن از نااطمینانی) یا از سندروم «آهو در مقابل چراغ جلو»^۲ رنج می‌برد (فلج شدن به واسطه پیش‌بینی ناپذیری)^۳. الان بیش از هر زمانی دیگری، شما نمی‌توانید از شر نااطمینانی خلاص شوید؛ باید با آن مواجه شوید. یک راه خوب برای انجام این کار، ساختن سناریو است، و سناریوهای جهانی کووید-۱۹ مکنزی، نقطه شروع مفیدی هستند (نمایه ۳).^۴

ما دو مورد از بزرگ‌ترین نااطمینانی‌های همراه بحران را مورد توجه قرار داده - گسترش ویروس (و واکنش بهداشتی همراه آن) و اثرات ثانویه^۵ اقتصادی (همراه با واکنش سیاست عمومی) - و آنها را با پیامدهای اقتصاد کلان احتمالی ترکیب نمودیم.

¹ Price premium

² "Deer in the headlights" syndrome

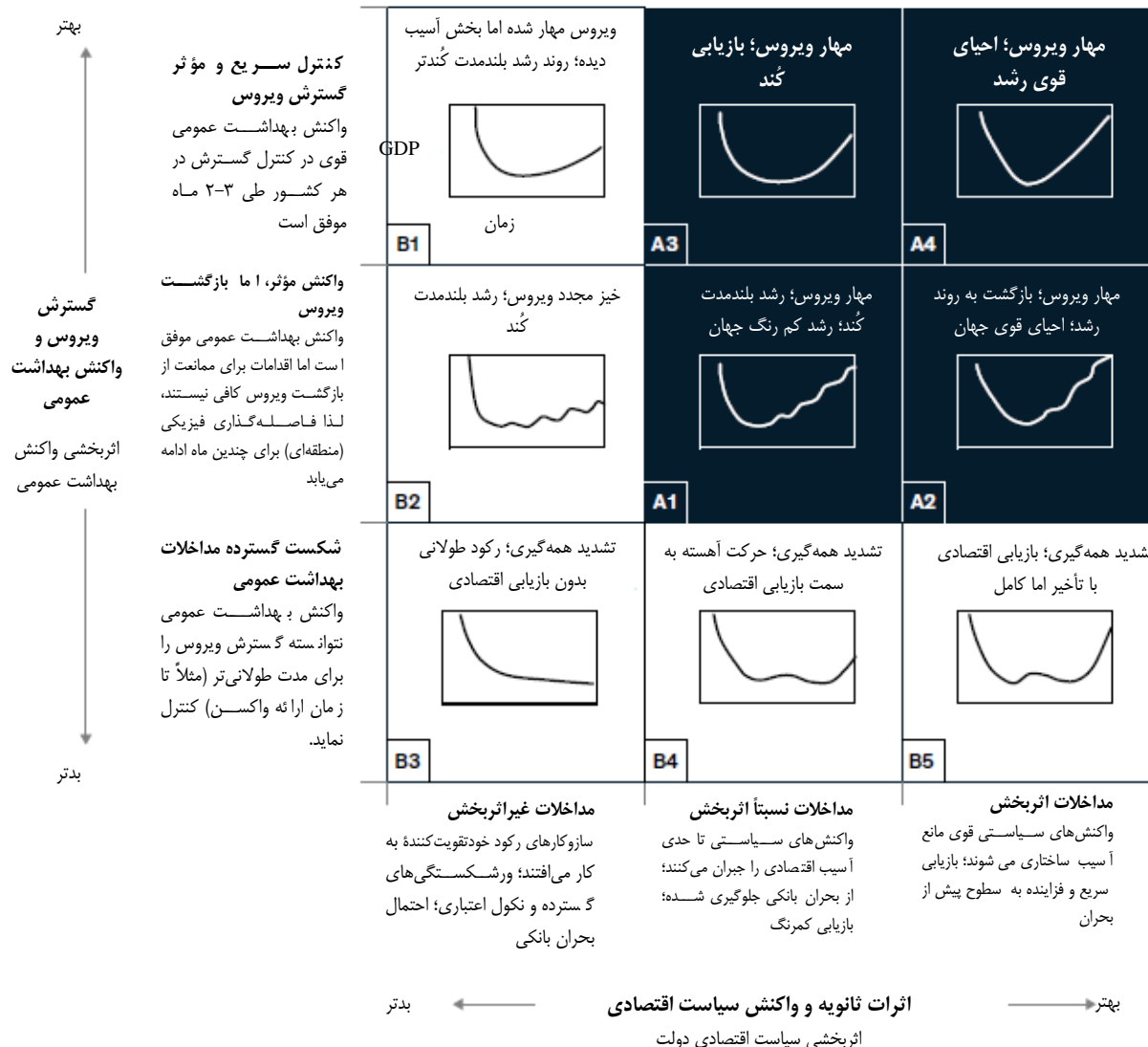
³ Hugh Courtney, Jane Kirkland, and Patrick Viguerie, "Strategy under uncertainty," Harvard Business Review, November-December 1997, pp. 66-81, hbr.org.

⁴ Kevin Buehler, Ezra Greenberg, Arvind Govindarajan, Martin Hirt, Susan Lund, and Sven Smit, "Safeguarding our lives and our livelihoods: The imperative of our time," March 2020, McKinsey.com.

⁵ Knock-on effects

نمایه ۳. سناریوها برای تأثیر اقتصادی بحران کووید-۱۹، نقاط شروعی سودمند هستند.

تأثیر گسترش کووید-۱۹ بر تولید ناخالص داخلی، واکنش بهداشت عمومی، و سیاست‌های اقتصادی

هدف، بحث در مورد محتمل‌ترین سناریو نیست، بلکه به دنبال این هستیم که بررسی کنیم چه چیزی ممکن است اتفاق بیفتد و خود را برای هر چیز احتمالی آماده کنیم. جدا کردن اضافات به منظور حذف شدیدترین پیامدها، کاری است که تحلیل‌های سناریو غالباً نمی‌توانند آن را انجام دهند و این منجر به صرفاً گونه‌هایی از وضعیت پایه می‌شود. در حالی که برخی سناریوها ممکن است آنقدر بد باشند که نتوان آنها را لحاظ نمود، اما این بدین معنی نیست که نباید به آنها اهمیت

داد. تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما باید حداقل ۴ سناریو طرح نماید. اگر فقط سه سناریو دارید، همه آنچه که باید متقبل شوید این است که یک گزینه میانی را به عنوان وضعیت پایه انتخاب کنید.^۱

سپس تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما باید عملکرد و راهبرد شرکت را در برابر هر یک از سناریوها، از طریق تعبیر آنها به پیامدهای مدل‌سازی شده کسب و کار، آزمون فشار^۲ نماید. مشخص کنید که کسب و کار شما در کجا بیشتر در معرض ریسک است و در کجا بیشترین تاب‌آوری را دارد؛ کمبود سرمایه خود را در بدترین سناریوی برآورد نمایید. سپس لوحه ابتکارات راهبردی فعلی در برابر هر سناریو را ارزیابی کرده و تعیین کنید که هر ابتکار باید بر اساس برنامه‌ریزی ادامه یابد، تسریع شود، یا متوقف شود.

ایجاد سناریوها، مزایای مستقیم و فوری به همراه دارد. این کار به شما اجازه می‌دهد تا نااطمینانی را در قالب‌های قابل مدیریت و سنجش محصور کرده، سردرگمی را کاهش داده و موارد کاملاً ناشناخته و موضوعات مهم را دسته‌بندی کنید. شما می‌توانید بااطمینان، اقدامات بی‌ضرر را شناسایی کنید که با آنها می‌توانید به سرعت پیش روید، در حالی که ساختاری مشخصی را ایجاد می‌کنید تا از آن در زمان کار با گزینه‌ها جهت مدیریت دامنه‌ای از پیامدهای احتمالی استفاده کنید. نهایتاً، این کار شما را قادر به شناسایی سیگنال‌هایی می‌کند که نشانه‌های اولیه این خواهند بود که یک سناریو در حال رخ دادن است.

این نکته بسیار مهم است که یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی، چندین سناریو را به عنوان ورودی در نظر گرفته و آنها را به ایده‌های ملموسی برای اقدام تبدیل کند. با این حال، این موضوع هم حائز اهمیت است که تیم، مجموعه‌ای از فروض برنامه‌ریزی را دارد که به عنوان ورودی برای تیم‌های دیگر هستند. اگر تیم پیش‌برنامه‌ریزی بر این باور است که شرکت باید بر اساس فرض کاهش ۸ درصدی در تولید ناخالص داخلی فعالیت کند، تیمی که سبد مالی را ایجاد می‌کند، نمی‌تواند فرضی متفاوت از این را داشته باشد.

یکی از رویکردهایی که ما آن را سودمند یافتیم، شروع با ایجاد یک دیدگاه روشن در مورد چگونگی پیشرفت تهدید یا فرصت اولیه‌ای که با آن مواجه می‌شوید (به عنوان مثال، روندهای سطح کلان و سطح صنعت، فعالیت‌ها، و قانون‌گذاری)، است. سپس به این فکر کنید که پیشرفت این فرصت یا تهدید چگونه می‌تواند بر عملکرد کسب و کار شما تأثیر بگذارد. اجرای چندباره این حلقه، به شما در دستیابی به یک دیدگاه دقیق و ظریف در مورد چگونگی تغییر احتمالی محیط کمک می‌کند.

یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی در بهترین موقعیت برای تعریف ورودی‌هایی است که برای فرایندهای سناریوسازی و تصمیم‌گیری سازمان ضروری هستند، زیرا این تیمی است که مسئول جمع‌آوری اطلاعات مرتبط و باکیفیت برای سازمان است. دلیل آن

¹ For more on scenario building, see Charles Roxburgh, "The use and abuse of scenarios," November 2009, McKinsey.com

² Stress-test

ساده است: جمع‌آوری اطلاعات باکیفیت در مورد محیط، کاری پرهزینه است که معمولاً مستلزم ظرافت و داوری زیاد است. این کاری بسیار پیچیده‌تر از کار ساده تحلیل احساسات مثبت یا منفی در توئیتر است.

۳-۳- وضعیت و جهت حرکت خود را مشخص کنید.

یکی از مسئولیت‌های اصلی تیم پیش‌برنامه‌ریزی، تعیین بهترین واکنش به یک موقعیت پیش‌رونده بر مبنای شرایط شرکت پس از گذشتن بحران است. در حالی که برخی شرکت‌ها ممکن است نیاز به ورود به دوره‌ای طولانی و دشوار از بازسازی کُند را داشته باشند، برخی دیگر فرصت‌های قریب‌الوقوعی را در حرکات و ابتکارات بزرگ و راهبردی خواهند یافت. نکته در اینجا، نه توسعه برنامه‌های مفصل بلکه شکل دادن جهت حرکت است - ایدای هوشمندانه که حول آن می‌توانید یک واکنش راهبردی را شکل دهید. در جهانی سرشار از نااطمینانی، شما باید به دنبال هدفی باشید که به همه اینها بیارزد. ایده هوشمندانه، به واکنش تاکتیکی در حال تکامل شما، انسجام و قاطعیت می‌بخشد.

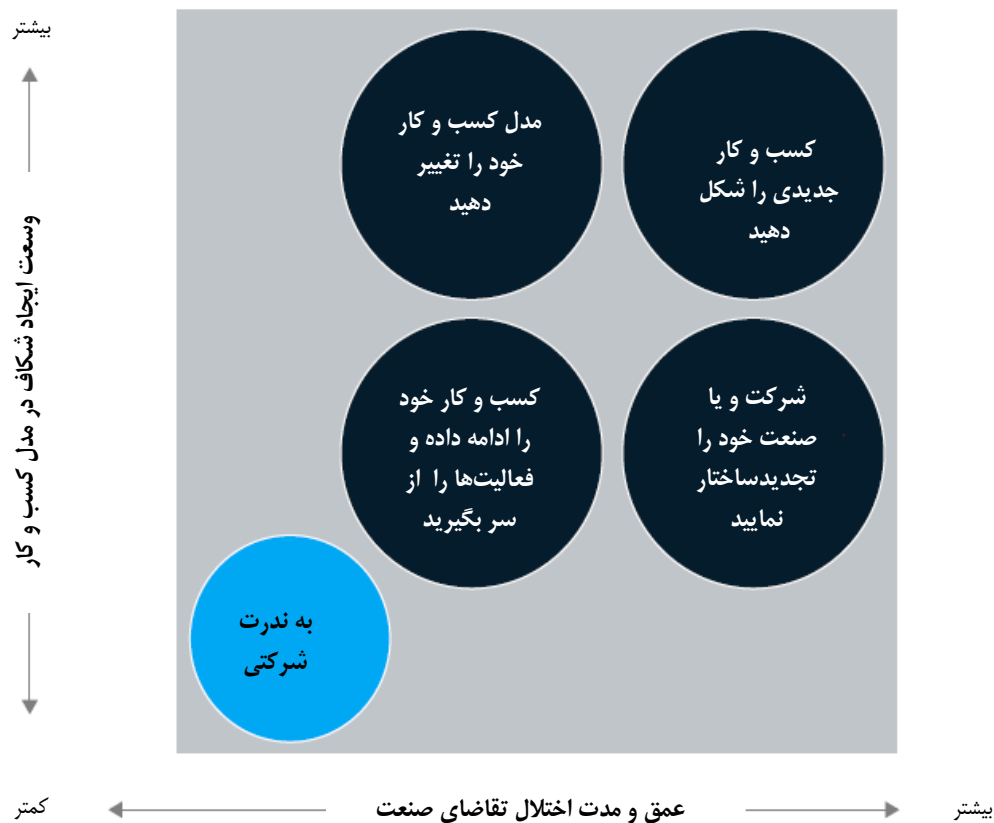
در یک تلاش برای کاهش حجم همه‌گیری کووید-۱۹، وجود دیدگاهی در این خصوص ضروری است که چه چیزی به طور دائمی تغییر کرده است. این به شما کمک می‌کند تا از رویکرد بازدارنده به آینده جلوگیری کنید که طی آن، منابع خود را مثل کره بادام زمینی در سرتاسر دامنه‌ای از فرصت‌ها تقسیم می‌کنید، بدون اینکه واقعاً موضع شفافی داشته باشید. بسیاری از شرکت‌های موفق در زمان نگرش به آینده، با این موارد مواجه شده‌اند. به عنوان مثال در دهه ۱۹۸۰، بیل گیتس نمی‌دانست که کدام سیستم عامل به عنوان سیستم برتر ظاهر خواهد شد، اما این را می‌دانست که طبق تمام سناریوها، رایانه‌های شخصی، موضع مهم بعدی هستند و رایانه‌ها با رابط کاربری گرافیکی کار خواهد نمود. او همچنین می‌دانست که احتمالاً برنده‌ها همه چیز را می‌برند. این باعث شد که مایکروسافت، موضعی شفاف در تلاش برای پیروزی در مسابقه سیستم عامل رایانه‌های شخصی را اتخاذ نماید.

با به پایان رساندن توسعه سناریوها، خواهید سنجید که شوک‌های دوگانه به تقاضا و مدل کسب و کار شما چگونه می‌تواند رخ دهد. شما ممکن است چندین نسخه احتمالی از نرمال بعدی را مشاهده کنید. در حالی که شما آماده چندین احتمال هستید، این شاید کمک‌کننده باشد که به این موضوع فکر کنید که شما باید مسیر حرکت خود را در کدام جهت وضع کنید (نمایه ۴).

با وجود بحران کووید-۱۹، به ندرت کسی در گوشه پایین نقشه نشان داده شده در نمایه ۴ قرار خواهد گرفت، زیرا این چالش بسیار فراگیر است. برخی کسب و کارها ضرورتاً باید کار خود را ادامه دهند، و لذا در شکلی مشابه اما با سرعت‌های بازبازی متفاوت، باز خواهند گشت (به عنوان مثال، خدمات اشتراکی ضروری همچون مرکز ارتباط تلفنی با مصرف‌کننده و خرده‌فروشی لوازم الکتریکی). تعدادی از شرکت‌ها اصولاً به سمت تجدید ساختار به منظور تطبیق با محیط تقاضای بسیار ضعیف‌تر (به عنوان مثال، شرکت‌های هواپیمایی و کشتی‌های کروز) پیش خواهند رفت. برخی دیگر شوک‌های تقاضای با شدت کمتری را تجربه خواهند کرد، اما با رفتارهای بسیار متفاوت مشتریان مواجه خواهند شد. آنها مجبور به تغییر مدل‌های

کسب و کار خود خواهند شد. با این حال، شرکت‌ها و صنایعی خود را در مناطقی کاملاً متفاوت از هر دو محور نشان داده‌شده در نمایه ۴ خواهد یافت و مجبور خواهند بود کسب و کارهایی کاملاً جدیدی را شکل دهند. یکی از ویژگی‌های قابل ملاحظه بحران کووید-۱۹، تغییر اساسی به سمت مدل‌های کسب و کار از راه دور است. در این ایام، مردم میزان استفاده خود از فناوری‌هایی را که امکان آموزش، کار، خدمات و مصرف از راه دور را فراهم می‌کنند، به شدت افزایش داده‌اند. آیا این تعدیل پس از بحران کاهش خواهد یافت، یا آیا ما به سمت وضعیت جدیدی حرکت خواهیم کرد؟ در نتیجه، آیا شما باید سرمایه‌گذاری در مدل‌های کسب و کار دیجیتال را افزایش و سرعت دهید؟ آیا باید از حجم برنامه‌های سرمایه‌گذاری ثابت که ردپای فیزیکی شما را افزایش می‌دهد کاسته و در عوض، پهنای باند برای میزبانی کسب و کار مجازی خود را تضمین نمایید؟ با توجه به حجم نااطمینانی، نمی‌توانید تمام تخم‌مرغ‌های خود را در یک سبد گذاشته یا به امید دل ببندید. برونداد مهم این قالب، ایجاد عقیده‌ی راسخ در مورد طرح‌های آینده قبل از تعریف هرگونه اقدامی است.

نمایه ۴. یک جهت راهبردی را بر مبنای تغییر اختلال و گزینه‌ها انتخاب کنید
 جهت حرکت به سمت نرمال بعدی

۳-۴- اقدامات و حرکات راهبردی را تعیین کنید که در سناریوها، قوی هستند.

در جهانی مملو از نااطمینانی، یک برنامه انعطاف‌ناپذیر و قطعی برای طولانی‌مدت جواب نمی‌دهد. اما انعطاف‌پذیر کردن همه برنامه‌ها هم می‌تواند مسیری پرهزینه به ناکجاآباد باشد. در عوض شما باید به فکر ایجاد یک سبد از حرکات راهبردی باشید که در تمام سناریوهای احتمالی نسبتاً خوب عمل کند، حتی اگر هر حرکت فی‌نفسه برنده نباشد.

یک رویکرد امتحان شده و معتبر، پرداختن به یک سناریو در یک زمان و تعریف مجموعه بهینه‌ای از حرکاتی است که اگر مطمئن باشید این سناریو جواب می‌دهد، انجام خواهید داد. از فهرست اقدامات موجود خود شروع کنید - آنهایی که پیش از بحران در فهرست بودند - و سپس قبل از تصمیم‌گیری در مورد اینکه چه اقداماتی گلچین شود و چه اقدامات جدیدی اضافه شود، فرصت‌ها و تهدیدها را به طور گسترده و دقیق بررسی نمایید. سپس به دنبال اشتراکات و اختلافات عمده در میان راهبردهای خاص سناریوها بگردید.

برخی اقدامات در تمام سناریوها جواب می‌دهند: اینها اقدامات بی‌ضرری هستند که می‌توانید با اطمینان آنها را ادامه دهید. برخی دیگر در بعضی از سناریو نتایج کاملاً مطلوبی دارند، اما ممکن است در سایر سناریوها زیان‌بار باشند؛ اینها بازی‌های با شرط بزرگ هستند و نکته کلیدی در اینجا، جمع‌آوری هر چه بیشتر اطلاعات قبل از تصمیم‌گیری برای انجام یا عدم انجام آنها است. در صورت امکان، باید سعی کنید که آنها را به قسمت‌های کوچک‌تر تقسیم کرده و به صورت مرحله‌ای سرمایه‌گذاری کنید تا ریسک همراه یک سرمایه‌گذاری بزرگ یکباره در شرایط نااطمینانی بالا، کاهش یابد.

سایر حرکات در مورد به دست آوردن حق اقدام ترجیحی - اختیارات حقیقی^۱ - است. زمانی که نوسانات بازار بالا است، اختیارات^۲ ارزش بیشتری پیدا می‌کنند، لذا الان زمان مناسبی برای ایجاد قابلیت اختیاری^۳ است. به عنوان نمونه، شرکت‌های استخراج نفت و گاز و استودیوهای فیلم‌سازی این کار را به عنوان بخشی از کسب و کار روزمره خود انجام می‌دهند، اما اختیارات حقیقی می‌توانند در هر جای کسب و کار شما باشند، زمانی که به دنبال آن هستید. نهایتاً، حرکت‌هایی هستند که بیشترین محافظت را از شما در وضعیت رکود و کساد می‌نمایند. شما نمی‌توانید مانع ریسک شوید، اما این شبکه‌های ایمنی^۴ به شما کمک می‌کنند که اطمینان حاصل نمایید که قرار گرفتن شما در معرض ریسک، هو شمندان است و یک صعود خوب با یک نزول حمایت‌شده را ارائه می‌کند.

پیامد این قالب باید سبکی از حرکات راهبردی متعدد، از اقدامات بی‌ضرر^۵ تا اقدامات بی‌بازگشتی^۶ باشد که می‌توانند به طور برگشت‌ناپذیری، آینده یک شرکت را تغییر دهند. مطمئن شوید که اقدامات در هر موضوع، کاملاً مورد نظر تصمیم‌گیران و

¹ Real options

² Options

³ Optionality

⁴ Safety nets

⁵ No-regret moves

⁶ Point-of-no-return moves

ذینفعان، در درون و بیرون سازمان است. در حالت مطلوب، شما این کار را از طریق تمرین دورمیزی یا کارگاه‌هایی انجام می‌دهید که تصمیم‌گیران را وادار می‌سازد به طور بسیار واقعی درگیر احتمال کشیدن ماشه حرکتی شوند که در حال حاضر، بعید به نظر می‌رسند.

۳-۵- نقاط ماشه‌ای را تعیین کنید که سازمان شما را به سمت اقدام در زمان درست حرکت می‌دهند

در محیطی نامطمئن مانند بحران کووید-۱۹، گذر زمان سریعاً یک برنامه انعطاف‌ناپذیر را منسوخ می‌کند. جهان به سرعت در حال تغییر است. شما هنوز نمی‌دانید که ما در حال نزدیک شدن به کدام سناریو هستیم. اما باید سعی کنید که بهترین یادگیرنده (اولین چیزی که باید بدانید این است که جهان به کدام سمت می‌رود) و بهترین تصمیم‌گیر (کسی که بهترین تصمیمات را می‌گیرد و برنامه را اجرا می‌کند) باشید. مهم، شروع کردن با یک برنامه کامل نیست؛ بلکه آنچه اهمیت دارد، بودن در سریع‌ترین مسیر بهبود است. در جهان به سرعت در حال حرکت، این بیشترین اهمیت را خواهد داشت، زیرا حتی یک برنامه عالی هم مهجور و منسوخ خواهد شد.

همان طور که بحث شد، اکثر اقداماتی که شرح می‌دهیم، تنها در مجموعه‌ای خاص از شرایط جواب خواهند داد. با این حال، بسیاری از شرکت‌هایی که با اختلال مواجه می‌شوند، تنها زمانی شروع به بحث در مورد این اقدامات می‌کنند که شرایط، خود را به طور شفاف بروز داده‌اند. این موضوع، در کنار تصمیم‌گیری احساسی و احتمالاً وابسته به اجماع، ریشه تأخیر یا عدم اقدامی است که در بسیاری از تیم‌های مدیریت رخ می‌دهد.

برای جلوگیری از بروز چنین مسئله‌ای، این نکته بسیار حائز اهمیت است که مطمئن شوید تمام اقدامات، با مجموعه‌ای مفصل از نقاط ماشه‌ای همراه هستند که بر اساس آنها مشخص می‌شود چه زمانی سازمان باید برنامه‌ریزی و اجرای آن اقدام را آغاز نماید. این نقطه، یا سیم رها ساز ضامن، زمانی است که در آن، احتمال ضروری بودن اقدام افزایش یافته و اختصاص تیمی برای تضمین اقدام سریع سازمان، منطقی به نظر می‌رسد. اتخاذ یک تصمیم در مورد زمانی که نقاط ماشه‌ای رسیده‌اند -و زمانی که برنامه‌ریزی دقیق و اجرا باید آغاز شود- یکی از نقش‌های کلیدی مدیرعامل هم‌زمان با تیم پیش‌برنامه‌ریزی است.

۴- در مسابقه در برابر زمان، پیشگام بمانید

در زمان‌های اینچنین، بودن در سریع‌ترین مسیر مهم‌تر از داشتن یک برنامه خوب است، زیرا برنامه‌ها سریعاً منسوخ می‌شوند. پیشگام بودن در رقابت به معنای انجام این اقدامات است:

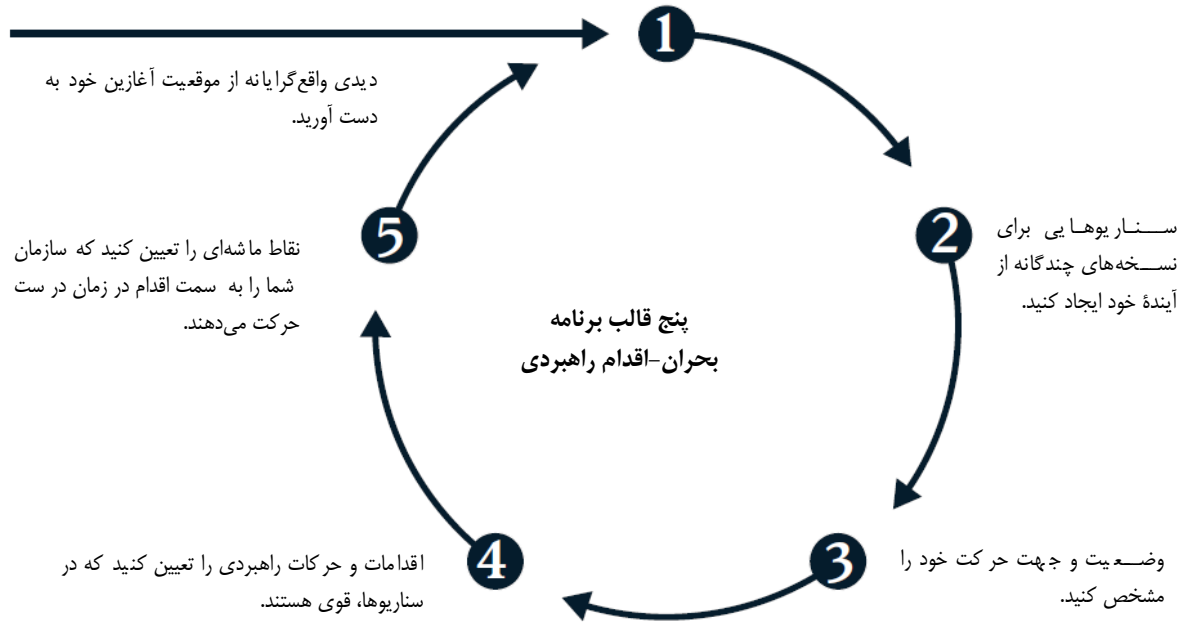
- اقدامات و سبب حرکات خود را به یک برنامه بحران-اقدام راهبردی تبدیل کنید که در حالت ایده‌آل، از طریق یک شبیه‌سازی دورمیزی حاصل شده است.

- تمام اقدامات در برنامه را به اهداف و نقاط تصمیم^۱ کوتاه‌مدت تنزل بدهید. این به شما دید خواهد داد و امکان هدایت اقدام در زمان واقعی را برای شما فراهم خواهد نمود.
 - مجموعه‌ای از شاخص‌ها را در یک برج کنترل ایجاد کنید که به عنوان یک سیستم هشدار زودهنگام عمل کرده و نشان می‌دهد که کدام سناریو در حال ظهور است. کار شما دانستن ندانستنی‌ها نیست، بلکه اول بودن در دانستن و سریع‌ترین بودن در اقدام است. این مستلزم یک دیده‌بان است که قبل از همه نشانه‌ها را می‌بیند، و همچنین مستلزم یک برنامه است که منعطف و آماده اجرا در نقاط ماشه‌ای است.
- علاوه بر این، یک حقیقت در مورد بسیاری از شرکت‌هایی که در خصوص آنها بحث می‌کنیم این است که بودجه‌های جاری آنها قادر به ایجاد اقدام مؤثر نیست و آنها راهی برای تنظیم بودجه‌های جدید ندارند. این موضوع، یک رویکرد بسیار چابک‌تر زمان واقعی را وادار به تخصیص منابع می‌کند. تأمین مالی، مرحله‌ای دروازه‌ای^۲ خواهد بود، و همچنین به نقاط ماشه‌ای هم برای کاهش سرمایه‌گذاری یا کاستن‌های بیشتر، نیاز است. شما ممکن است مجبور به از بین بردن سریع تقسیم طولانی‌مدت بین کارکردهای راهبرد و مالیه شوید.
- ممکن است همه اینها خیلی زیاد احساس شوند، و شما به احتمال زیادی پهنای باند برای مدیریت اینها به تنهایی را ندارید. به همین دلیل است که حتی اگر تیم بحران شما مشغول حفظ پایداری کسب و کار است، باید تیم پیش‌برنامه‌ریزی ماژولار را در کنار خود داشته باشید تا از چرخه برنامه‌ریزی مکرر شما در طول بحران پشتیبانی نماید (نمایه ۵).

¹ Decision points

² Stage gated

نمایه ۵. یک تیم پیش‌برنامه‌ریزی چابک می‌تواند با استفاده از پنج قالب، واکنش سریع به شرایط به سرعت در حال تغییر را ارائه نماید

در شرایط نااطمینانی بالا، شما باید با سرعت بالا عمل کنید. شما باید مرتباً نمایشنامه را تغییر دهید. به جای کمال، به سمت سرعت بروید؛ و هر چه زودتر شروع کنید بهتر است. بپذیرید که اولین کسی که از خط پایان رد می‌شود، ۱۰۰ درصد کار درست را انجام نخواهد، اما اینکه پس از هر بار تکرار، به پاسخ‌های بهتری می‌رسید. سناریوها بازبینی و تجدید خواهند شد، و با گذشت زمان، اطلاعات بیشتری به دست خواهد آمد. برخی چیزها حذف خواهند شد؛ برخی دیگر تسریع می‌شوند. مسیر خود به سمت یک پاسخ پیچیده‌تر را کامل کنید.

زمانی که مجموعه فزاینده‌ای از موضوعات ناشی از موج دوم بحران کووید-۱۹ به شما می‌رسند، تیم پیش‌برنامه‌ریزی شما همان چیزی خواهد بود که بینش شما را بالاتر از هراس نگه می‌دارد و به شما کمک می‌کند در رقابت با زمان پیروز شوید. برای پیشگام بودن در مراحل بعدی بحران، تیم پیش‌برنامه‌ریزی خود را هم‌اکنون به راه بیاندازید.

منبع:

Getting ahead of the next stage of the coronavirus crisis

Martin Hirt, Sven Smit, Chris Bradley, Robert Uhlaner, Mihir Mysore, Yuval Atsmon, and Nicholas Northcote
 Mckinsey & Company
 April, 2020

**۱۳- طرحی برای دورکاری:
آموزه‌هایی برگرفته از چین**

ناشر: شرکت مکنزی

تاریخ انتشار: مارس ۲۰۲۰

چین به عنوان مرکز چند مورد از بزرگترین شرکت‌های دنیا، آموزه‌هایی را در اختیار کسانی قرار می‌دهد که به تازگی تغییر شرایط به دورکاری را پذیرفته‌اند.

شرکت‌های سراسر جهان از علی‌بابا^۱ گرفته تا پینگ‌آن^۲، گوگل و فورد، در تلاش برای جلوگیری از گسترش بیماری کووید-۱۹ به کارکنان خود اعلام کرده‌اند به کار از خانه بپردازند.^[۱]

دورکاری در چنین مقیاس و وسعتی امری بی سابقه بوده و اثر ماندگاری را روی شیوه زندگی و کار مردم تا سال‌ها بعد بر جای خواهد گذاشت. چین که اولین تأثیرات این همه‌گیری جهانی را متحمل شد،^[۲] از اولین کشورهای بود که در این زمینه وارد عمل شد. به عنوان مرکز چند مورد از بزرگترین شرکت‌های دنیا، این کشور آموزه‌هایی را در اختیار کسانی قرار می‌دهد که به تازگی تغییر شرایط به دورکاری را پذیرفته‌اند.

روند کار کردن از خانه در چین به دنبال بحران کووید-۱۹ به شدت اوج گرفته است^[۳] چرا که شرکت‌ها به کارکنان خود اعلام کرده‌اند که در خانه بمانند. تا آخر تعطیلات سال نوی چینی قریب به ۲۰۰ میلیون نفر^[۴] به دورکاری پرداخته‌اند. هرچند این تدبیر مزایایی را در بر دارد (مانند جلوگیری از رفت و آمدهای طولانی درون شهری)، اما برای بسیاری از کارکنان و شرکت‌ها چالش برانگیز بوده است. یکی از کارمندان یک شرکت اینترنتی به شوخی گفته بود که ساعات کاری او از «۹۹۶» به «۰۰۷» تغییر کرده‌اند، یعنی روال ۹ صبح تا ۹ شب و ۶ روز در هفته، به کار تمام‌مدت (یا ۲۴ ساعته) تبدیل شده است. از جنبه شخصی، کارکنان در امر مدیریت آموزش خانگی کودکان از طریق ویدئوکنفرانس، همزمان با هماهنگ کردن کارها با همکاران خود از راه دور، با مشکل مواجه شده‌اند. در سطح شرکتی، بسیاری از پرسنل متوجه شدند که بهره‌وری اگر به درستی مدیریت نشود، سریعاً دچار افت می‌شود.

این مقاله موارد ذیل را گرد هم آورده و ارائه می‌نماید: تجربیات ما در زمینه کمک به مراجعین برای مدیریت دورکاری؛ تحلیل‌های درون شرکتی؛ و رهنمودهای حاصل از گفت‌وگو با آن دسته از مدیران اجرایی در چین که به این شرایط واکنش نشان داده و با چالش‌های موجود مقابله کردند.

دورکاری در صورتی که به درستی انجام پذیرد، می‌تواند بهره‌وری و روحیه کارکنان را تقویت نماید؛ اما اگر به طرز نامطلوبی انجام گیرد، می‌تواند باعث ناکارآمدی شود، به روابط کاری آسیب وارد کند، و انگیزه کارکنان را کاهش دهد. در ادامه هشت آموزه برگرفته از چین ارائه می‌گردد که می‌توان آنها را بسته به شرایط در سراسر جهان به کار گرفت:

^۱ Alibaba - یک شرکت تجارت الکترونیک چینی که امکان فروش و خدمات پس از آن را به شکل مصرف‌کننده به مصرف‌کننده، بنگاه به مصرف‌کننده و بنگاه به بنگاه از طریق پورتال وب فراهم می‌کند.

^۲ Ping An

۱- تدوین یک ساختار کارآمد

گروه‌ها یا تمامی واحدهای تجاری که اقدام به دورکاری می‌کنند، ممکن است به سرعت دچار سردرگمی و عدم شفافیت شوند. جدایی کارکنان منجر به بلاتکلیفی آنها در این مورد می‌شود که درباره مسائل بخصوص باید با چه کسانی صحبت کنند و چطور یا چه زمانی سراغ آنها بروند؛ و این موجب ایجاد وقفه و تأخیر می‌شود.

به همین دلیل برقراری ساختاری برای تصمیم‌گیری و ارتباطات مؤثر حائز اهمیت است. در این شرایط گروه‌های چندکارکردی^۱ کوچکتر با مأموریتی واضح و مسیر گزارش‌دهی جاری برای ارائه بخشنامه‌ها و انجام وظایف کمک بزرگی خواهند بود. این کار فرآیند استخدام نیروهای تازه را که می‌توانند خود را سریع‌تر با گروهی جمع و جور وفق دهند آسان‌تر می‌کند، آن هم در شرایطی که بررسی جامع و وضعیت سازمانی سخت‌تر از گذشته است. هر چه تعداد افراد یک گروه کمتر باشد زمان بیشتری برای آشنایی اعضا و همینطور ایجاد اعتمادی است که در شرایط عادی درون اداره و حین کار شکل می‌گیرد.

کارکنان در شرکت بیمه پینگ‌آن معمولاً در گروه‌های پروژه‌محوری قرار می‌گیرند که تعداد اعضایشان نهایتاً به ۳۰ عضو در هر گروه برسد و واحدهای بزرگتر کسب‌وکار نیز تقسیم می‌شوند تا سرعت عمل خود را از دست ندهند.

ارکان فراگیر و مستحکم هر شرکت، مانند هدف مشترک و اهداف منسجم، به چنین ساختاری نیازمندند. تعیین تکلیف برای سطح اتخاذ تصمیمات و اینکه کدام تصمیم باید در سطح گروهی گرفته شود، به پیشبرد اهداف سازمانی کمک می‌کند.

یک شرکت تولید لباس برای مقابله با آثار سوء تعطیلی مغازه‌های خرده‌فروشی یک اتاق کنترل استراتژیک^۲ ایجاد کرد و کارکنانش را به دسته‌های چندکارکردی تقسیم نمود تا بتوانند بخش عرضه محصول شرکت را پشتیبانی کنند. این شرکت روش‌هایی استاندارد برای ایجاد ارتباط آنی میان کارکنان طراحی کرد و تمهیدی اندیشید که کارکنان بخش عرضه و فروش را به انجام کار و فروش محصولات از طریق دورکاری تشویق می‌کرد.

آموزه: ایجاد گروه‌های کوچک و چندکارکردی با اهداف مشخص و مشترک باعث می‌شود تمام افراد در مسیر راهبردی یکسانی قدم بردارند.

۲- هدایت از دور

مدیریت افراد یکی از سخت‌ترین کارها هنگام دورکاری است، چرا که هر کس به سبک خود به این تغییر فرهنگی واکنش نشان می‌دهد و با چالش‌های متفاوتی هنگام کار در خانه روبه‌رو می‌شود.

¹ Cross-functional teams

² Strategy control room

مدیران باید با تعیین مسیری مشخص و اعلام دقیق آن به کارکنان خود باعث ایجاد شور و نشاط در کل شرکت شوند.^[۵] داشتن دید درست و رویکرد واقع‌گرایانه تأثیری مهم بر انگیزه کارکنان در تمام شئون سازمانی خواهد گذاشت. ضروری است که مدیران، فرهنگی نتیجه‌محور ایجاد کنند که گروه‌ها را تقویت کرده و همزمان از آنها انتظار انجام تعهدات‌شان را داشته باشند و از آنها بخواهد آزادانه، صادقانه و فعالانه با بالادستی‌ها در ارتباط باشند.

تقویت گروه‌ها بدین طریق مزیت‌هایی دارد. وی شور^۱، یکی از شاخه‌های شرکت اینترنتی تِنسِنْت^۲ از ابتدای سال یک گروه مقابله با کووید-۱۹ تشکیل داد^[۶] تا کارکنان بخش درمان را بدون هیچ هزینه‌ای بیمه نماید. آلن لائو^۳، مدیرعامل وی‌شور از این گروه قدردانی کرده و گفته است آنها بی‌وقفه و در شرایطی که به‌خاطر جشن سال نو در چین در مرخصی و در خانه‌هایشان بوده‌اند، کار کرده و نشان داده‌اند که چقدر نسبت به رویکرد شرکت واکنش درستی داشته‌اند.

چالش پیش روی مدیران این است که در عین دورکاری، تیم خود را در کارهای روزانه رهبری کنند، برای آنها الهام‌بخش باشند و آنها را مدیریت نمایند. افزایش سطح تعامل میان کارکنان هم در این خصوص کمک‌رسان خواهد بود. یکی از کارمندان رده‌بالای بخش اطلاعات، در پاسخ به یکی از تحقیقات شرکت مک‌کینزی^[۷] گفته بود که در ساعتی مشخص به کل کارکنان شرکت پیامک می‌دهد، زیرا این روش نسبت به بخشنامه‌های رایج اداری روش انسانی‌تری برای ارتباط است.

شرکت علی‌بابا، این غول تجارت الکترونیک، هنگام کار با تیم‌های پراکنده خود تناوب ارتباط رودررو با تک تک کارکنان را به بازه‌های هفتگی افزایش داد و در برخی تیم‌ها اعضای گروه گزارشی هفتگی برای همکارانشان آماده می‌کنند و روند کار در هفته آینده را کاملاً شرح می‌دهند. اپلیکیشن درون سازمانی علی‌بابا تحت عنوان دینگ‌تاک^۴ مشخصه‌هایی طراحی کرده است که به مدیران اجازه می‌دهد پیام‌های صوتی و متنی برای تیم‌های خود فرستاده و از روند پیشرفت کار مطلع شوند.

آموزه: تعیین روشی برای ارتباط با کارمندان به اندازه بخشنامه‌هایی که برای‌شان فرستاده می‌شود مهم است و باید این کار را با اعتماد به نفس، به طور مداوم و با مسئولیت‌پذیری انجام داد.^[۸]

۳- القای فرهنگ مراعات

شرکت‌ها هنگام گذر از حالت عادی به این وضعیت جدید باید در نظر داشته باشند که بعضی از کارکنان احتمالاً در خانه با مشکلاتی مواجه‌اند که یکی از آنها نگهداری از بچه‌ها در زمان تعطیلی مدارس است، و این مشکلات می‌تواند باعث ایجاد

¹ WeSure

² Tencent

³ Alan Lau

⁴ DingTalk

حس انزوا و کمبود اعتماد به نفس شود. مدیران کسب‌وکار باید به این نیازهای تازه احترام گذاشته و برای آن چاره‌ای بیاندیشند.

همدلی نقشی حیاتی در این شرایط مناسب دارد و راهی است برای ایجاد ارتباط، افزایش مشارکت، و نیز ایجاد حسی از گردهمایی در نبود تعامل فیزیکی بین کارکنان. افزایش تعاملات اجتماعی میان اعضای گروه، به ویژه ارتباطات تک‌به‌تک از ایجاد حس انزوا و ناامیدی جلوگیری نموده و شرایطی را فراهم می‌کند که افراد بتوانند افکار و نظرات خود را به اشتراک بگذارند. مدیران با ایجاد امنیت روانی برای همکاران خود، دخیل کردن آنها در فرآیند تصمیم‌گیری، و ارائه راهکار در لحظات سخت، می‌توانند بیشتر شرایط و مسائل روزمره را تحت نظر داشته و در کمک به تیم‌های خود در رفع مشکلات مؤثرتر عمل کنند.

همین رویکرد برای برخورد با مشتریان و ارباب رجوع نیز حائز اهمیت است، بدین منظور که بتوان ثبات سازمانی را حفظ کرده و شرایط غیرمترقبه را با اعتماد به نفس مدیریت نمود. برای مثال یکی از بانک‌های بین‌المللی از مدیران روابط عمومی خود خواست با استفاده از وی‌چت^۱ و ویدئوکنفرانس با کسب‌وکارهای کوچکی که مشتری آنها هستند ارتباط برقرار کنند تا از این طریق درک بهتری نسبت به وضعیت آنها پیدا کرده و در گذر از بحران به آنها کمک نمایند. مدیران برای انجام در ست این کار در مقیاس‌های گوناگون می‌توانند از برنامه‌های تولیدی اختصاصی، مقالات موجود در اینترنت، سناریوهای آماده برای ارتباط با مشتریان و نیز دوره‌های آموزشی درون‌سازمانی بهره ببرند.

دخیل بودن در امور، نهایت همدردی را نشان می‌دهد. ایجاد محیطی مجازی برای به اشتراک گذاشتن رویکردهای درست، روایت‌های شخصی در خصوص موفقیت در انجام یک کار، چالش‌ها، و گفتگوهای روزمره میان کارکنان نقشی حیاتی در ایجاد ارتباطی انسانی میان افراد دارد. فراهم کردن محیطی برای کارکنان جهت دنبال کردن خواسته‌های فردی یا اجتماعی خود و کنترل درست این تعاملات در عین تخصیص هدفمند وظایف نیز می‌تواند باعث افزایش انگیزه کارکنان شود.

آموزه: ارتباط در سطح فرد به فرد و القای فرهنگ همدردی هنگام دورکاری اهمیتی دوچندان دارد.

۴- تعیین یک روال روزمره جدید

تغییر و وضعیت کار به دورکاری می‌تواند باعث از دست رفتن جریان روان کار در اداره شده و ممکن است کارکنان به دلیل برنامه فشرده‌تر تصمیمی غلط بگیرند یا جلسه مجازی مهمی را از دست بدهند. وقت بگذارید و به تیم خود اصول اولیه نوع همکاری از درون خانه را توضیح دهید. روال روزانه کار را حفظ کنید، محدودیت‌های شخصی را در نظر بگیرید و تعهدهای معمول و مخصوص را به انجام برسانید، و اتفاقات بدی را که در پیش است و نوع مواجهه با آنها را پیش‌بینی نمایید.

¹ WeChat

روش برنامه‌ریزی و بررسی روال کار شرکت‌ها باید طبق این قاعده تغییر کند. چالش‌های الگوی کاری تازه و عدم حضور کارکنان در یک اتاق را می‌توان با ایجاد روندی جدید در جلسات مجازی رفع نمود. یکی از شرکت‌های بزرگ بیمه در چین با انجام بررسی‌های روزانه و هفتگی، برنامه‌ریزی سرعتی و جلسات گزارش و بررسی کار رویکردهایی سریع برای تیم‌هایش در نظر گرفت.

شرکت علی‌بابا علاوه بر استقبال از دورکاری، اطمینان حاصل نمود که جلسات در بازه‌های کوتاه‌تری برگزار شوند. یک نفر وظیفه دارد مراقب زمان بوده و صورت جلسه را آماده کند. اعضای گروه می‌توانند به بازدهی جلسه به کمک یک سیستم پنج-ستاره‌ای¹ امتیاز دهند؛ سیستمی که بازخوردهای آنی و روش‌هایی مثبت برای پیش‌روی را ارائه نماید.

یکی از شرکت‌ها برای مقابله با چالش مدیریت یک کسب‌وکار اینترنتی با یک گروه بزرگ و دور از محل کار تصمیم به ایجاد جریان کار جدیدی برای تولید محصولاتی گرفت که مشخصاً به استفاده از ابزار، وظایف و مسئولیت‌های دیجیتال از ایده‌پردازی تا اعتبار سنجی و تا مرحله تحویل کالا نیاز داشتند. زمانی که افراد بتوانند مستقیماً با یکدیگر در تماس باشند، بازتعریف ساختارهای تصمیم‌گیری بدین شکل لزوماً ضروری نیست، بلکه زمانی این امر لازم است که غیبت افراد هنگام دورکاری به شدت احساس شود.

آموزه: تعیین روال کاری قاطع، جریان کار و سلسله‌مراتب تصمیم‌گیری امری حیاتی می‌باشد و احتمال نادیده گرفتن آن بسیار بالاست.

۵- تقویت راه‌های برقراری ارتباط

ارتباط ضعیف یکی از دلایل اصلی عدم بازدهی دورکاری است. روش تعامل کارکنان را باید با بسترها و ابزارهای جدید کاملاً بازتعریف نمود. انجام درست این کار ممکن است سخت باشد و نیاز به آزمون و خطا دارد.

انتخاب بستر مناسب حائز اهمیت است. ویدئو کنفرانس، روشی عالی برای بحث درباره مسائل پیچیده در لحظه و ایجاد حس همبستگی به شمار می‌رود، اما به هماهنگی و تمرکز گروهی نیاز دارد. نرم‌افزارهای مبتنی بر کانال (یا چت) جهت هماهنگی سریع یا پاسخ به سؤالات ساده مناسب هستند و از ایمیل نیز می‌توان برای ثبت نتایج و ارتباطات رسمی استفاده کرد. ابزارهای مدیریت سفارش نیز برای رسیدگی به وظایف و فرآیند کار مناسب می‌نمایند.

ما در شرکت مکنزی طبق تجربه دورکاری خود در مواجهه با مشتری‌ها به این نتیجه رسیده‌ایم که ویدئو کنفرانس در صورت رعایت چند قاعده ساده می‌تواند بسیار مؤثر واقع شود. اولاً شما به دستور جلسه‌ای واضح و رئیس جلسه‌ای نیاز دارید که بتواند مانع انحراف بحث شود. روشن نگه داشتن دوربین در طول جلسه برای ایجاد حس ارتباط و توجه به اشارات

¹ Five-star system

غیرکلامی افراد ضروری است. اگر محل کار فرد در خانه ظاهر مناسبی برای نمایش در دوربین ندارد، می توان از نرم افزارهایی استفاده کرد که پس زمینه را محو یا تعویض می کنند. برای انجام وظایف مشترک استفاده از نرم افزارهای اشتراک صفحه نمایش^۱ و وایت بردهای مجازی برای تدوین مشترک برخی اسناد مفید خواهد بود.

ایجاد کانال هایی جهت ارتباطات آنی برای بسیاری از گروه ها سودمند بوده است (برای مثال در نرم افزارهایی نظیر دینگ تاک، وی چت، مایکروسافت تیمز^۲ یا اسلک^۳)، بدین ترتیب که طبق یک قاعده ساده هر گاه موضوع پیچیده ای مطرح شد و به تعامل چهره به چهره بود، اعضا موظف باشند وارد ویدئو کنفرانس شوند. با این حال جابجایی مداوم بین پیام ها، وظایف، و پروژه ها، بازدهی را از بین می برد؛ اعضای تیم باید بدانند که تا چه زمانی فرصت پاسخ گویی به پیام ها را دارند: آیا پیام مورد نظر ضروری است یا می توان بعداً به آن پاسخ داد؟ خاموش کردن نوتیفیکیشن ها و تمرکز بر یک کار، گاهی اوقات بهترین روش برای به انجام رسانیدن کارها به شمار می رود.

آموزه: انتخاب بستر مناسب برای انجام در ست کارها، امری حیاتی است. اگر کارکنان تان را مدام از موضوعی به موضوعی دیگر سوق دهید، جریان کار آنها را مختل کرده و بازدهی را پایین می آورید.

۶- بهره گیری از قدرت فناوری

دورکاری مؤثر اصول اولیه ای دارد که اینترنت سریع، ثابت و امن و نیز یک محیط کار خانگی مناسب از جمله آنها هستند. گسترش دسترسی به وی پی ان (شبکه مجازی خصوصی) و افزایش پهنای باند از اولین اقداماتی هستند که بسیاری از مدیران عامل برای کمک به کارکنان خود در دسترسی به سیستم های کاری دور از محل کار اتخاذ نموده اند. دورکاری همچنین به واسطه مجموعه ای از ابزارهای فناوری ساس (نرم افزار به عنوان یک سرویس)^۴ امکان پذیر می شود؛ ابزارهایی که افراد را قادر می سازند اسناد را ایجاد و ارسال کنند، به اشتراک بگذارند، و فرآیندهای کاری را مدیریت نمایند. یک منبع اطلاعات واحد و در دسترس (مانند یک پلتفرم اجرایی^۵، بانک اطلاعاتی اسپرینت^۶، یا یک برنامه کسب و کار)، می تواند همه افراد را با یکدیگر هماهنگ سازد.

بسیاری از شرکت های چینی سریعاً به استفاده از راهکارهای بهره وری بومی (از جمله دینگ تاک در علی بابا یا وی چت ورک^۷) پرداخته اند تا بتوانند جلسات، آموزش ها و همایش های هفتگی را به موقع برگزار و ارائه کنند. به عنوان مثال، هنگام شیوع بیماری کووید-۱۹ تعداد کاربران ماهانه دینگ تاک با رشد ۶۶ درصدی به ۱۲۵ میلیون نفر رسید. بسیاری از شرکت های

¹ Screenshot

² Microsoft Teams

³ Slack

⁴ SaaS (Software as a Service)

⁵ Performance dashboard

⁶ Sprint backlog

⁷ WeChatWork

چندملیتی با استفاده از نرم‌افزارهایی که قبلاً از آنها استفاده می‌کردند (مانند اسلک، مایکرو سافت تیمز یا زوم^۱)، بهره‌وری خود را تقویت نمودند. استفاده بهینه از این ابزارها نیازمند تغییراتی در وظایف مدیریتی برای آموزش کارکنان بود، و مدیران موظف به مستندسازی کاربردهای اصلی ایجاد این جریان‌های کاری جدید شدند. تعریف روش‌های کاری جدید با ابزارهای دیجیتال به کمک مقایسه کار خود با کارگروه‌های مختلف دیگر درون سازمان می‌تواند وفق‌پذیری با این تغییر رویه را سرعت ببخشد. ما در شرکت مک‌کینزی یک پرتال درون‌سازمانی برای به اشتراک گذاشتن روش‌های مطلوب برای دورکاری مناسب ایجاد کردیم که یافته‌های مختلف از جمله چگونگی برگزاری جلسات رفع اشکال و نیز جلسات مفید برای تصمیم‌گیری در حضور مشتریان با استفاده از ویدئوکنفرانس را گرد هم آورده است.

علاوه بر این، بسیاری از شرکت‌ها اپلیکیشن‌های ویژه‌ای را طراحی کردند تا تیم‌های فروش و عرضه محصولات آن‌ها بتوانند در طول دوران دورکاری بازدهی خود را حفظ کنند. برای مثال یکی از چهار بانک بزرگ چین برنامه کوچکی درون نرم‌افزار وی‌چت ایجاد کرد تا مدیران روابط عمومی آن بتوانند با مشتریان در ارتباط بوده و کار را پیش ببرند. آن‌ها سپس از برنامه‌های مورد تأیید خود برای تعامل با مشتریان و دسترسی به سیستم‌های بانکی از طریق لپ‌تاپ استفاده نمودند. وبسایت تریپ^۲، بزرگترین آژانس مسافرتی اینترنتی در چین، مدت‌ها است که امکان دورکاری را برای کارکنان مرکزی خود فراهم نموده است؛ در نتیجه این اقدام، این سایت طی بحران اخیر موفق شده خدماتی با کیفیت بالا را در جریان اختلالات مسافرتی جهانی ارائه کند.

آموزه: استفاده از فناوری برای هماهنگ‌سازی تمام کارکنان امری حیاتی است، اما مهم آن است که ابتدا اصول اولیه را درست یاد بگیریم.

۷- جدی گرفتن مسئله امنیت

نگرانی‌های امنیتی وجه تکنولوژیک دورکاری را کمی پیچیده‌تر کرده و می‌توانند پیامدهایی جدی به دنبال داشته باشند؛ به ویژه زمانی که کارکنان از روش‌های ایمن آگاه نباشند یا برای انجام کارهای خود به ابزارهای تأیید نشده روی بیاورند. انتخاب یک رویکرد کاربردی و در عین حال ایمن کار ساده‌ای نیست. برای انجام درست این کار باید به کارکنان ابزارهایی را که برای بازدهی لازم دارند، اعطا کرد و همزمان محرمانه ماندن و میزان دسترسی به داده‌ها را نیز مدیریت نمود. شرکت‌های پیشرویی مانند پینگ‌آن از همان ابتدا مسئله امنیت را مد نظر قرار داده و مجموعه‌ای از سازوکارها را تعبیه کردند؛ ایجاد فرهنگ حفظ مسائل محرمانه، الزام آموزش‌های مرتبط با آگاهی امنیتی و دسترسی محدود به داده‌ها در سطح حداقلی بخشی از این سازوکارها بود. برای مثال اطلاعات حساسی مانند داده‌های مشتریان را می‌توان با واترمارک نمایش

¹ Zoom

² Trip.com

داد تا هر گونه نشت اطلاعاتی قابل شناسایی باشد. علی‌بابا از نرم‌افزار اختصاصی خود موسوم به علی‌لانگ^۱ برای مدیریت امنیت شبکه و دستگاه‌ها استفاده می‌کند.

آموزه: شرایط پیروی کارکنان از پیش‌نیازهای امنیتی را فراهم کنید و در عین حال اقدامات حفاظتی شدید را مورد توجه قرار دهید.

۸- اتخاذ ذهنیت «آزمون و یادگیری»

آمادگی برای تشخیص خطاها و تغییر سریع آنها، آخرین آموزه است.

گروه‌های مدیریتی که مدام در حال یادگیری هستند، فعالانه بهترین رویکردها را شناسایی نموده، و سریعاً سازوکارهایی را ترتیب می‌دهند تا ایده‌ها را با کل سازمان به اشتراک بگذارند، در بلندمدت، موفق‌ترین گروه‌ها خواهند بود. تیم‌های تحقیق و توسعه در یکی از شرکت‌های تولیدی مهم عرصه فناوری با تخمین بازدهی هفتگی دورکاری خود نسبت به کار در اداره و شناسایی ابزارهای بهبود این بازدهی، یک هدف را در زمینه بهره‌وری تعیین کردند. آنها در طول چهار هفته از ۵۰ درصد به ۸۸ درصد مبنای بازدهی خود رسیدند.

اکنون که نیروی کار چین در حال بازگشت به ادارات خود هستند، این آموزه‌های حاصل از برخی شرکت‌های مهم چینی کمک خواهند کرد تا دریابیم با ساختار، فرهنگ، فرآیندها و فناوری مناسب، دورکاری می‌تواند بازدهی و روحیه کارکنان را تقویت نماید. کارکنانی که زمان کمتری را صرف رفت و آمد درون یا برون‌شهری کرده و تعادل بهتری بین شغل و زندگی‌شان برقرار ساخته‌اند، افرادی خوشحال‌تر، باانگیزه‌تر، و برای اقدام در شرایط حاد آماده‌تر هستند.

پرداختن به دورکاری به شرکت‌ها اجازه می‌دهد رویه کاری جدیدی را اتخاذ کنند که در آینده به بازدهی و رضایت بیشتر کارکنان منجر خواهد شد. شرکت علی‌بابا سایت *تائوبائو*^۲ را (که اکنون بزرگترین وب سایت تجارت الکترونیکی دنیا است) راه‌اندازی کرد، آن هم در زمانی که کارکنانش در جریان شیوع ویروس سارس در سال ۲۰۰۳ در قرنطینه بودند. سایت تریپ نیز که در سال ۲۰۱۴ به‌عنوان آزمونی برای سنجش سطح موفقیت دورکاری ساخته شده، بنیان ساختاری را گذاشت که به خدمات بهتر برای مشتریان و فرهنگ کاری منعطف‌تر منجر شد. بنابراین بهره‌گیری از تمام عناصر فوق می‌تواند راه تازه‌ای برای کار کردن پیش روی کارکنان بگذارد که باعث خواهد شد شرکت شما با دنیای آینده (به هر شکلی که رقم بخورد)، بیشتر وفق پیدا کند.

¹ Alilang

² TaoBao

شکل ۱ - کانال‌های ارتباطی در دور کاری اهمیتی حیاتی دارند

ملاحظات ارتباطی	مناسب برای...	کانال
تخصیص زمان برای ایجاد در برابر تخصیص زمان برای پردازش اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> هماهنگی فردی و ایجاد روابط بحث درباره مسائل مهم و حساس 	تماس / ویدئو کنفرانس یک-به یک
همزمان در برابر غیرهمزمان	<ul style="list-style-type: none"> رفع مشکل یا کار مشترک به کمک صفحه نمایش یا وایت برد مشترک برنامه ریزی هفتگی و جلسات بررسی جلسات تصمیم‌گیری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مذاکرات و بازنگری‌های تیمی 	ویدئو کنفرانس
یک‌به‌یک، یک نفر به چند نفر، چند نفر به چند نفر	<ul style="list-style-type: none"> هماهنگ‌سازی فرآیندها سؤالات اضطراری و کسب راهنمایی به‌روزرسانی آنی گفتگوهای معاشرتی تیمی 	گفتگو (چت)
رسمی در برابر خودمانی		
اضطراری در برابر مهم		
تصویری در برابر گفتاری در برابر نوشتاری در برابر اشارات غیر کلامی	<ul style="list-style-type: none"> نمایش و تشریح کارها راهنمایی گروه به‌وسیله مدیران در زمان محدود گزارش گرفتن بعد از جلساتی که برخی کارکنان در آنها حضور نداشته‌اند 	نرم‌افزارهای ضبط ویدئو و پیام‌های صوتی
	<ul style="list-style-type: none"> به‌روزرسانی‌ها و گزارش وضعیت به تعداد زیادی از افراد ارتباط رسمی درون و بیرون از شرکت 	ایمیل

منبع: تحلیل شرکت مکنزی

شکل ۲- فناوری: استفاده بهینه از ابزارهای دیجیتال

ابزارهای نمونه	مناسب برای...	
<ul style="list-style-type: none"> • آفیس ۳۶۵^۲ • گوگل داکس (جی سویت)^۳ • کانفلوئنس^۴ • میرو^۵ 	<ul style="list-style-type: none"> • ایجاد اسناد مشترک • ویرایش مشترک به صورت همزمان • استفاده از وایت‌برد مشترک • محیط داده‌نگاری^۱ مرکزی 	تولید محتوا
<ul style="list-style-type: none"> • زوم • تنسنت کانفرنس^۶ • دینگ تاک • وبکس^۷ • مایکروسافت تیمز 	<ul style="list-style-type: none"> • رفع مشکل و تولید مشترک با استفاده از صفحه نمایش یا وایت‌برد مشترک • برنامه‌ریزی هفتگی و جلسات بازبینی • جلسات تصمیم‌گیری • کارگاه‌ها و جلسات آموزشی 	ویدئوکنفرانس
<ul style="list-style-type: none"> • باکس^۹ • شیپرپوینت^{۱۰} • دراپاکس بیزنس^{۱۱} • بایدو کلاود دیسک^{۱۲} • گوگل درایو^{۱۳} 	<ul style="list-style-type: none"> • به اشتراک‌گذاری فایل‌ها و اسناد • منبع اطلاعاتی سازمان‌یافته • مدیریت کنترل نسخه‌ها^۸ • دسترسی بین سازمان‌های مختلف 	به اشتراک‌گذاری اسناد
<ul style="list-style-type: none"> • دینگ تاک • وی‌چت بیزنس^{۱۵} • اسلک • مایکروسافت تیمز • بیس‌کمپ^{۱۶} 	<ul style="list-style-type: none"> • هماهنگ‌سازی فرآیندها • سؤالات اضطراری و درخواست راهنمایی • به‌روزرسانی آنی • گفتگوهای معاشرتی تیمی • منبع اطلاعاتی مبتنی بر اسریمینگ^{۱۴} 	ارتباطات کانال محور

¹ Knowledge space

² Office 365

³ Google Docs (G Suite)

⁴ Confluence

⁵ Miro

⁶ Tencent Conference

⁷ Webex

⁸ Version control management

⁹ Box

¹⁰ Sharepoint

¹¹ Dropbox Business

¹² Baidu Cloud Disk

¹³ Google Drive

¹⁴ Stream-based repository of knowledge

¹⁵ WeChat Business

¹⁶ Basecamp

ابزارهای نمونه	مناسب برای...	
<ul style="list-style-type: none"> • هیپ‌چت^۱ • گوگل هنگ‌اوتس^۲ 		
<ul style="list-style-type: none"> • ترلو^۴ • جیرا^۵ • آسانا^۶ • اسمارت‌شیت^۷ • مایکروسافت پلنر^۸ • بیس‌کمپ 	<ul style="list-style-type: none"> • پی‌گیری از کارکنان و تعیین وظایف • اولویت‌بندی سفارش‌ها • مدیریت عملکرد • مدیریت پروژه • چک‌لیست‌ها • منبع وضعیت واحد^۳ 	مدیریت وظایف
<ul style="list-style-type: none"> • کِهوت^۹ • آیدیا‌بوردز^{۱۰} • اسلایدو^{۱۱} • پل‌اوری‌ور^{۱۲} • مینی‌میتیر^{۱۳} 	<ul style="list-style-type: none"> • ارائه اطلاعات به صورت تعاملی • بازنگری و آموزه‌های تیمی • پرسش و پاسخ تعاملی • نظرسنجی • نظرسنجی 	نظرسنجی

بسیاری از این ابزارها را می‌توان با یک بار ثبت نام و هماهنگ‌سازی محتوا استفاده کرد. انتخاب ابزار درست برای شرکت نیازمند همکاری نزدیک میان بخش تجاری، آی‌تی و امنیت شرکت است. بهره‌گیری بهینه از این ابزارها اقدامی جهت مدیریت تغییرات است؛ از آموزش گرفته تا تطبیق روش‌های کار.

¹ Hipchat

² Google Hangouts

³ Single source of status

⁴ Trello

⁵ Jira

⁶ Asana

⁷ Smartsheet

⁸ Microsoft Planner

⁹ Kahoot

¹⁰ Ideaboardz

¹¹ Slido

¹² Poll everywhere

¹³ Mentimeter

A blueprint for remote working: Lessons from China

Raphael Bick, Michael Chang, Kevin Wei Wang, Tianwen Yu¹

McKinsey & Company

March, 2020

یادداشت‌ها:

¹ <https://www.ft.com/content/1d54d08a-6555-11ea-b3f3-fe4680ea68b5>

² <https://www.who.int/health-topics/coronavirus>

³ <https://www.bbc.com/worklife/article/20200309-coronavirus-covid-19-advice-chinas-work-at-home-experiment>

⁴ <https://m.chinanews.com/wap/detail/zw/business/2020/02-03/9077412.shtml>

⁵ <https://www.mckinsey.com/business-functions/organization/our-insights/leadership-in-a-crisis-responding-to-the-coronavirus-outbreak-and-future-challenges>

⁶ <https://www.prnewswire.com/news-releases/wesure-launches-novel-coronavirus-pneumonia-insurance-covering-15-million-people-against-outbreak-of-covid-19-301005341.html>

⁷ <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/the-crisis-moment-leadership-through-the-first-wave-of-the-coronavirus-crisis>

⁸ <https://www.mckinsey.com/business-functions/mckinsey-digital/our-insights/the-crisis-moment-leadership-through-the-first-wave-of-the-coronavirus-crisis>

¹ رافائل بیک یکی از شرکای شعبه شانگهای شرکت مکنزی بوده و تیان‌ون یو نیز عضو وابسته همین شرکت است. مایکل چانگ عضو وابسته شعبه پکن در همین شرکت بوده و کوین وی وانگ عضو ارشد در شعبه این شرکت در هنگ‌کنگ است.

۱۴ - اقتصاد همه گیری جهانی: مورد کووید-۱۹

ناشر: مؤسسه بازرگانی و توسعه ویلر

تاریخ انتشار: مارس ۲۰۲۰

ادبیات

(۱) علم

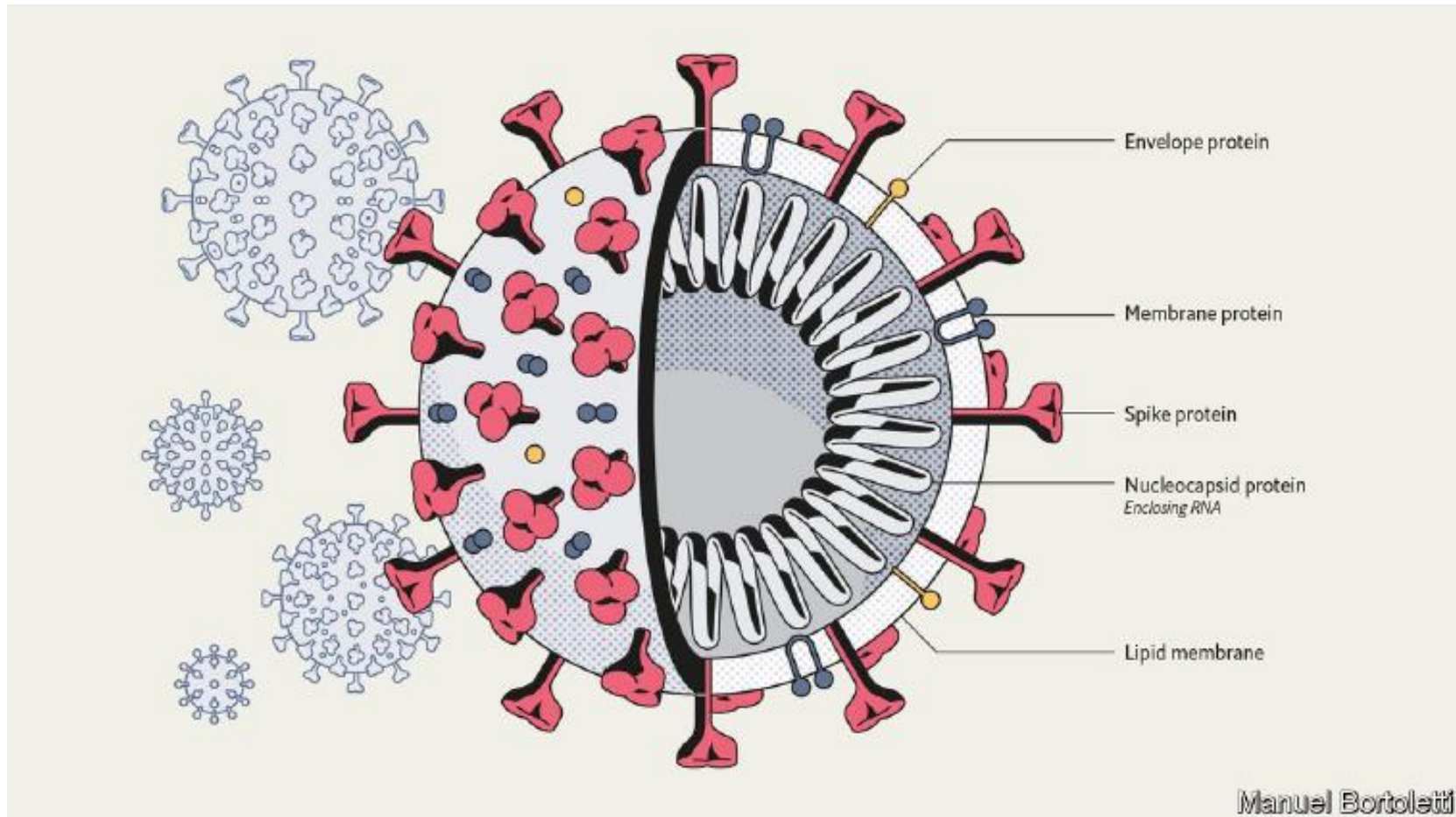
(۲) سیاست‌های بهداشتی

(۳) اقتصاد

(۴) سیاست‌های اقتصاد کلان

دشمن

منبع: اکونومیست، ۱۴ مارس ۲۰۲۰

اصولی در مورد کووید-۱۹: آنچه هست

- علت: کروناویروس ۲ سندروم تنفسی حاد^۱ (سارس-کووی-۲)
- بیماری: بیماری کروناویروس ۲۰۱۹ (کووید-۱۹)
- منشأ احتمالی در بازار حیوانات در ووهان، چین، اوایل دسامبر ۲۰۱۹
- سویه‌ای از همان ویروس سارس-کووی-۱ که در سال‌های ۲۰۰۲-۰۳ حدود ۸ هزار نفر را مبتلا نمود
- مشخص شدن تطابق دی.ان.ای ۹۰ درصدی بین کروناویروس خفاشی و انسان در یک مطالعه از ماه فوریه؛ حاکی از آن است که ارتباط با انسان‌ها نه به صورت مستقیم بلکه از طریق یک میزبان واسطه است
 - در ابتدا مورچه‌خوارها مظنون بودند، اما در حال حاضر به نظر می‌رسد که چنین نباشد و هنوز نامشخص است
- ساخته‌شده از ۴ پروتئین و رشته‌ای از آر.ان.ای (ملکولی که می‌تواند اطلاعات ژنتیکی را ذخیره نماید)
 - یک پروتئین میخ‌دار است که ظاهر شبیه تاج را ایجاد می‌کند
 - دو پروتئین در غشای بین میخ‌ها جای می‌گیرند تا استحکام ساختاری را فراهم کنند
 - در غشا، چهارمین پروتئین یک داربست دور ماده ژنتیکی است

منبع: اکونومیست، ۲۳ ژانویه ۲۰۲۰، «ابهامات حول منشأ حیوانی کروناویروس» <https://www.nature.com/articles/d41586-020-00548-w>

¹ Severe acute respiratory syndrome

اصولی در مورد کووید-۱۹: چگونه عمل می‌کند

- از طریق بینی، دهان یا چشم‌ها وارد بدن می‌شود. به سلول‌هایی در دستگاه تنفسی متصل می‌شود که پروتئینی تحت عنوان ACE2 را ایجاد می‌کنند
- با سلول پیوند خورده و آران‌ای را آزاد می‌کند؛ سلول مورد حمله پروتئین‌هایی را بر اساس «فرمان‌هایی» از آران‌ای ویروس ایجاد خواهد نمود
- هر سلول آلوده می‌تواند میلیون‌ها نسخه از ویروس را قبل از مردن منتشر کند
- دستگاه تنفسی فوقانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد (راه‌های هوایی از بینی تا تارهای صوتی)، و می‌تواند تا ریه‌ها گسترش یابد
- در موارد جدی، سیستم ایمنی می‌تواند واکنش شدید نشان داده و به سلول‌های ریوی حمله نماید؛ در برخی موارد، عفونت به سندروم زجر تنفسی حاد^۱ و احتمالاً مرگ منجر شود
- این ویروس همچنین می‌تواند وارد قطعات کوچکی شود که از طریق عطسه یا سرفه از ریه خارج می‌شوند؛ این می‌تواند مستقیماً یا غیرمستقیم از طریق سطوح آلوده، باعث سرایت به سایر افراد گردد
- صابون، ویروس را از بین می‌برد زیرا ملکول‌های آن می‌توانند خود را در غشای ویروس وارد کرده و آن را تخریب نمایند

منبع: اکونومیست، ۲۳ ژانویه ۲۰۲۰؛

<https://www.bbc.co.uk/news/av/health-51883255/coronavirus-explained-in-60-seconds>;

<https://www.nytimes.com/interactive/2020/03/11/science/how-coronavirus-hijacks-your-cells.html>

^۱ Acute respiratory distress syndrome

اصولی در مورد کووید-۱۹: ویژگی‌ها

این ویروس سرایت‌پذیری بسیار بالایی دارد

- به طور متوسط هر فرد آلوده، ۱،۶ تا ۲،۴ نفر دیگر را مبتلا می‌کند

به طور نامتوازنی بیماران مسن‌تر را تحت تأثیر قرار می‌دهد

- نرخ تلفات در افراد بالای ۷۰ سال، ۳ تا ۴ برابر بیشتر از میانگین است
- به نظر می‌رسد نرخ تلفات در افراد زیر ۴۰ سال حدود ۰،۲ درصد باشد
- احتمال ابتلای مردان ۲ برابر زنان است

بسیاری عوامل هنوز نامشخص هستند

- میزان موارد شناسایی نشده به دلیل خفیف بودن یا نداشتن علائم، یا عدم انجام تست، چقدر است
- اینکه آیا افراد فاقد علائم بیماری می‌توانند ویروس را منتقل کنند و اینکه دوره کمون بیماری چقدر است
- اینکه آیا بهبودی دلالت بر مصونیت دارد و برای چه مدتی
- آیا این یک ویروس فصلی است و در بهار و تابستان کاهش خواهد یافت

منبع: شرکت مکتزی: کروناویروس کووید-۱۹: حقایق و بینش‌ها، به‌روزرسانی‌شده در ۹ مارس ۲۰۲۰.

تلاش‌های دارویی فعلی

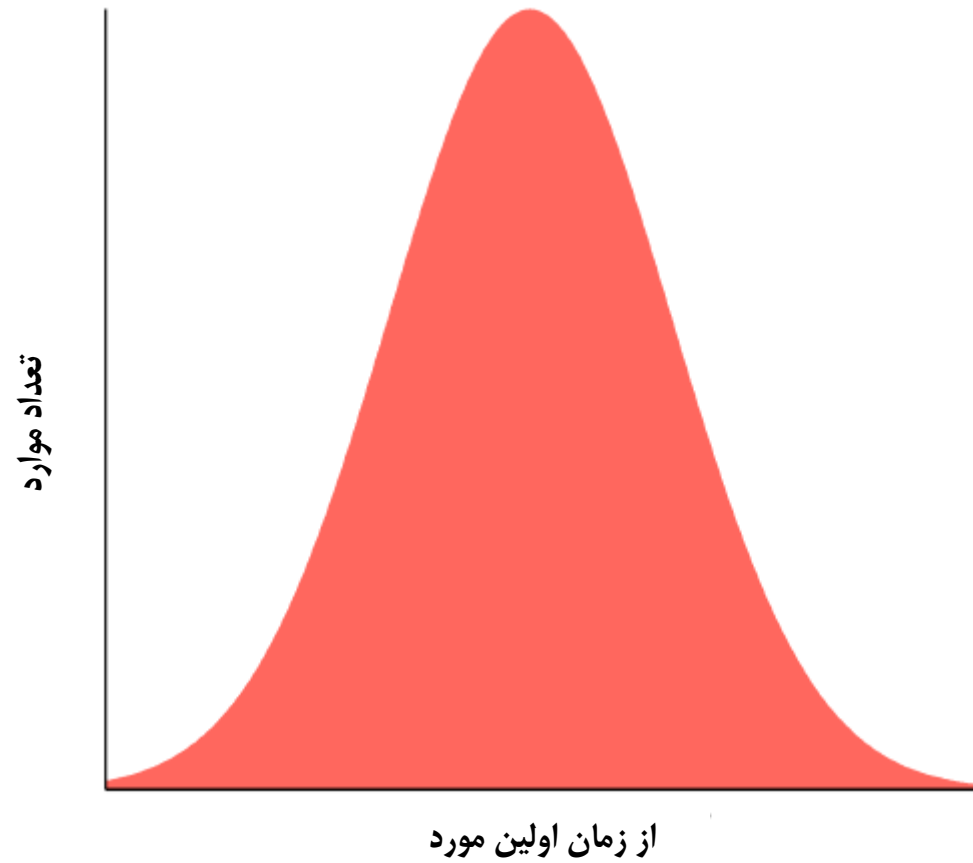
- بر داروهای موجود فعلی تمرکز دارد
- رویکردهای بسیار، به عنوان مثال:
 - هدف‌گیری توانایی تکثیر ویروس
 - تحریک سیستم ایمنی به سرکوبی تولید پروتئین
 - کاهش تحریک بیش از حد سایر اجزای سیستم ایمنی
- تعداد موارد کمتر در چین به معنای این است که درمان‌های آزمایشی در سایر نقاط هم به کار گرفته می‌شود
 - دانشمندان آزمایش‌ها را در نقاطی برنامه‌ریزی می‌کنند که به زودی با موارد بیشتری مواجه خواهند شد
 - سازمان بهداشت جهانی بر روی پروتکل‌هایی برای جمع کردن اطلاعات بیماران از کشورهای مختلف در آزمایش‌های استاندارد شده کار می‌کند
- ارتقای سریع تولید می‌تواند چالش برانگیز باشد

منبع: اکونومیست، ۱۴ مارس ۲۰۲۰

تست‌گیری داروهای نویدبخش برای درمان کووید-۱۹			
دارو	موارد مصرف فعلی	شیوه اصلی اثر	تست شده؟
کلروکوین	ضد مالاریا	بازدارنده همی پولیمرز	بلی
کلترا (ریتوناویر+لوپیناویر)	اچ.آی.وی	بازدارنده پروتئاز	بلی
اینترفرون آلفا-۲ب	هپاتیت سی	تنظیم ایمنی	بلی
رمدزیویر	آزمایشی	آنالوگ نوکلئوتاید	بلی
فاوپیپراویر	آنفلانزا	بازدارنده پولیمرز آر.این.آی	بلی
آستمر (توسیلیزومب)	روماتوئید آرتریت؛ کووید-۱۹	ضد التهاب	تأیید شده*
کوزارا (ساریلومب)	روماتوئید آرتریت	ضد التهاب	آزمایشگاهی

* برای استفاده در مورد کووید-۱۹ در چین، مارس ۲۰۲۰
 منبع: سازمان بهداشت جهانی، تحلیل چشم انداز، ۱۷ فوریه ۲۰۲۰
 اکونومیست

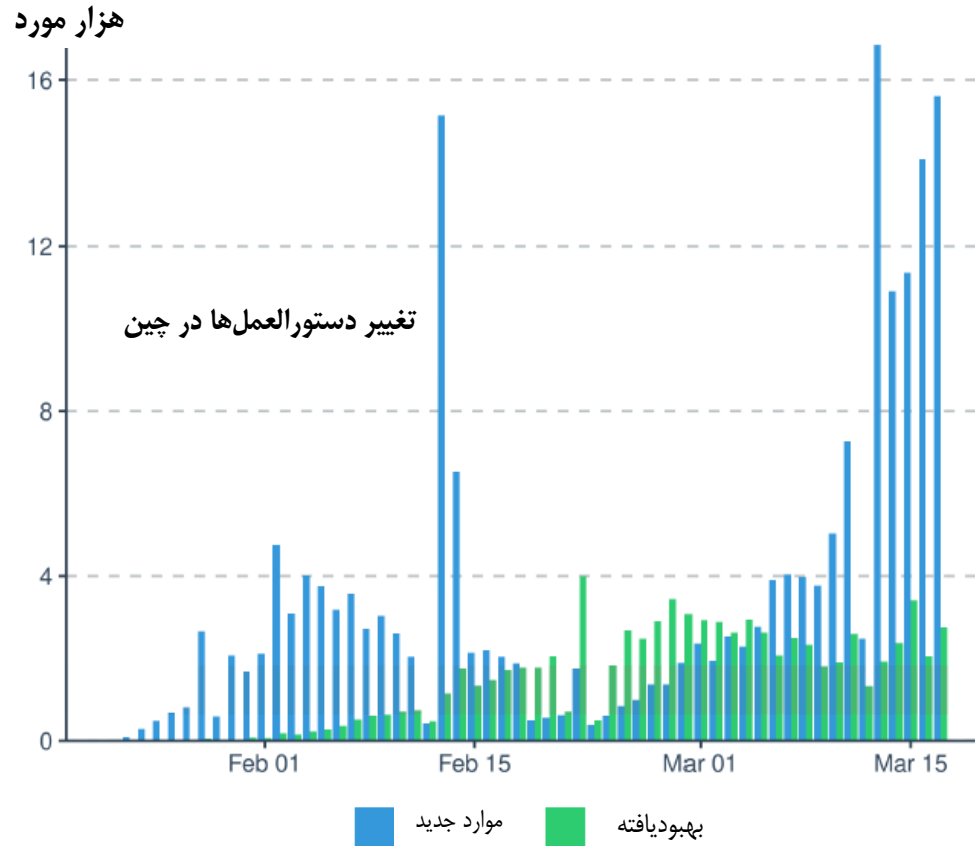
منحنی همه‌گیری تئوریک

اقتباس شده از مرکز پیشگیری و کنترل بیماری و اکونومیست؛ رجوع کنید به flattenthecurve.com

منحنی همه‌گیری تجربی

تعداد موارد جدید روزانه کووید-۱۹ در جهان

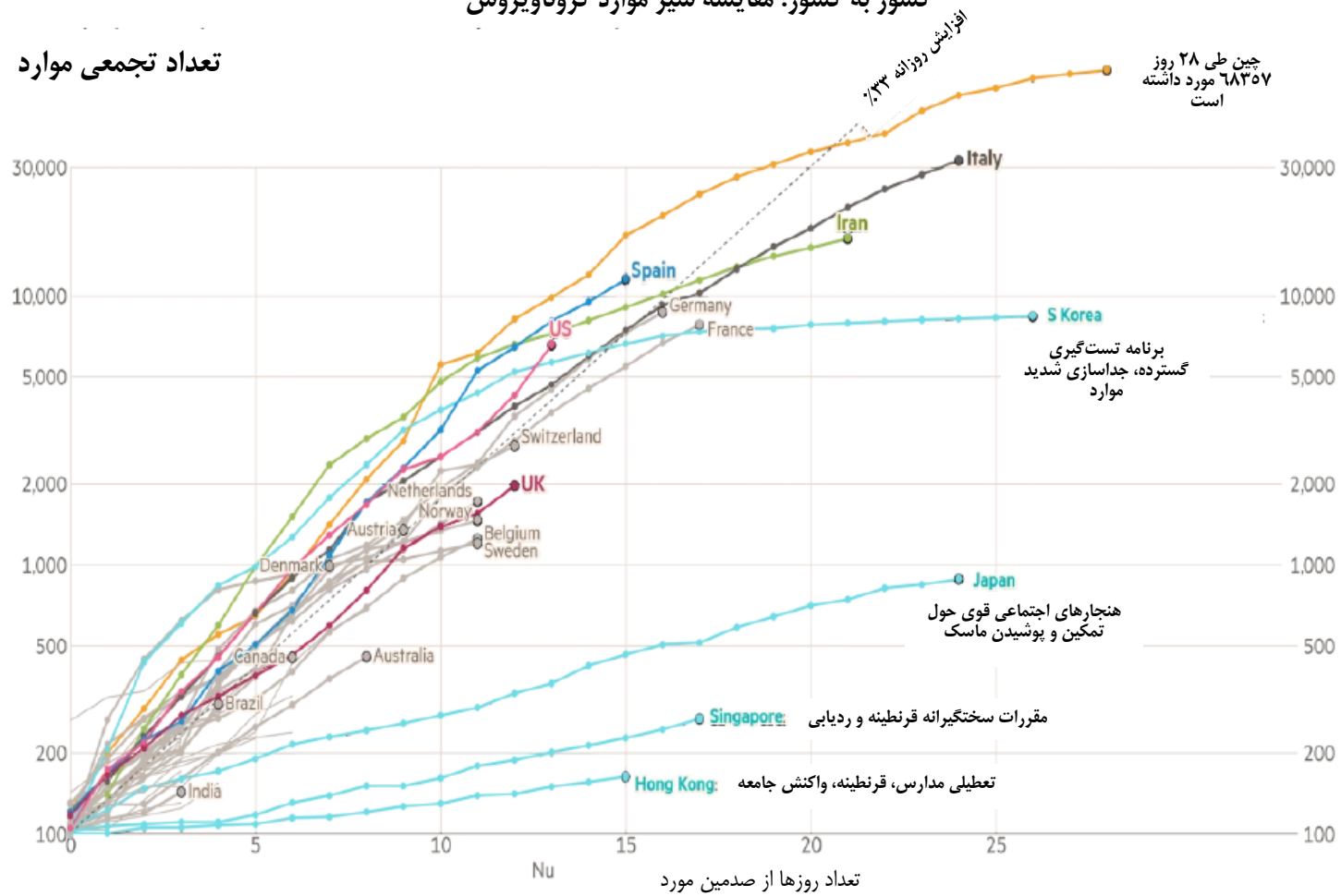

آخرین به‌روزرسانی: ۱۷-۰۳-۲۰۲۰
 منبع: دانشگاه جان هاپکینز؛ محاسبات

الگوهای واگیری در کشورهای مختلف

کشور به کشور: مقایسه سیر موارد کروناویروس

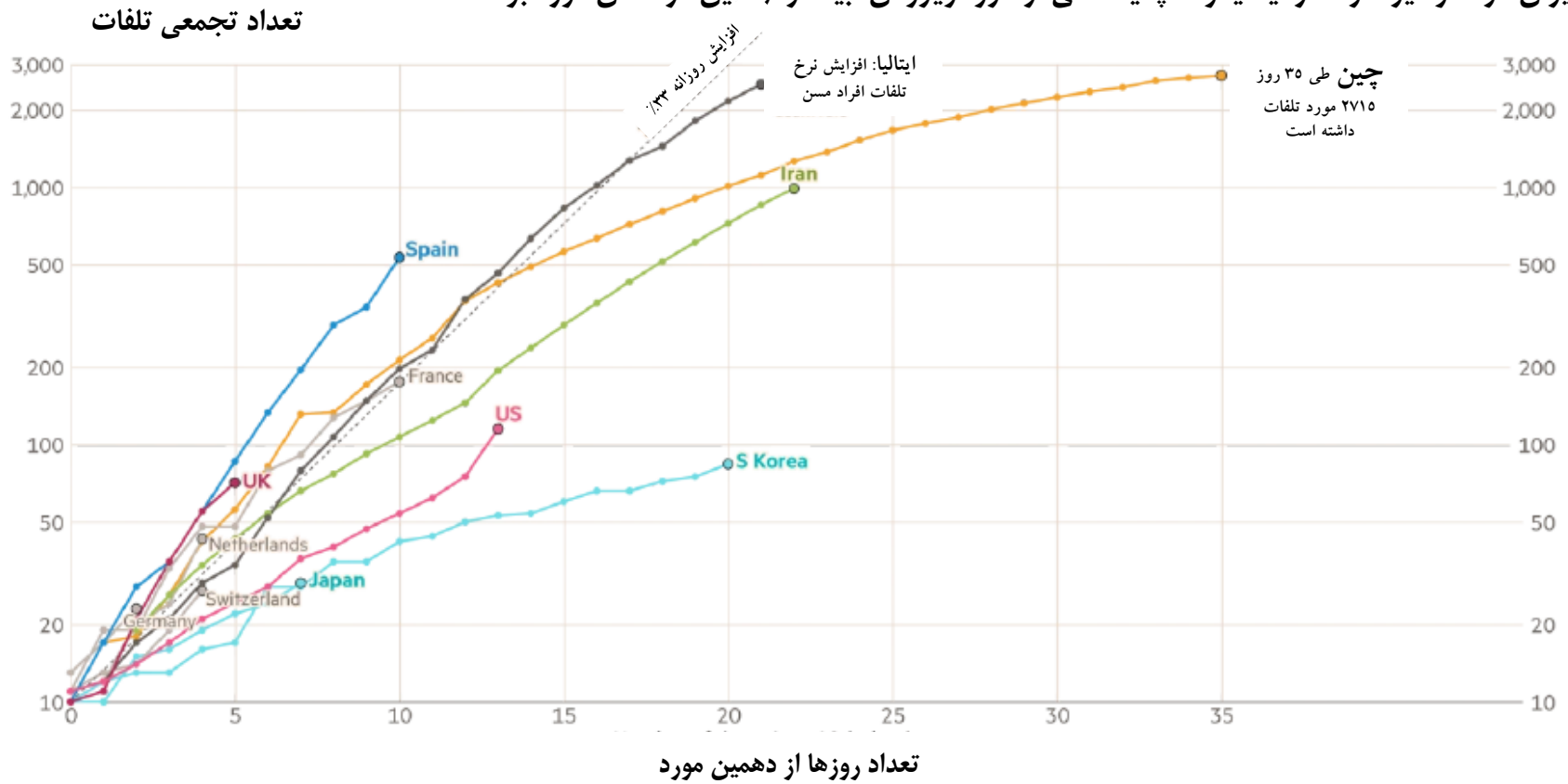
تعداد تجمعی موارد

منبع: تحلیل FT دانشگاه جان هاپکینز؛ ورلدومتر. به‌روزرسانی داده‌ها در ساعت ۲۳ جهانی ۱۷ مارس

الگوهای واگیری در کشورهای مختلف

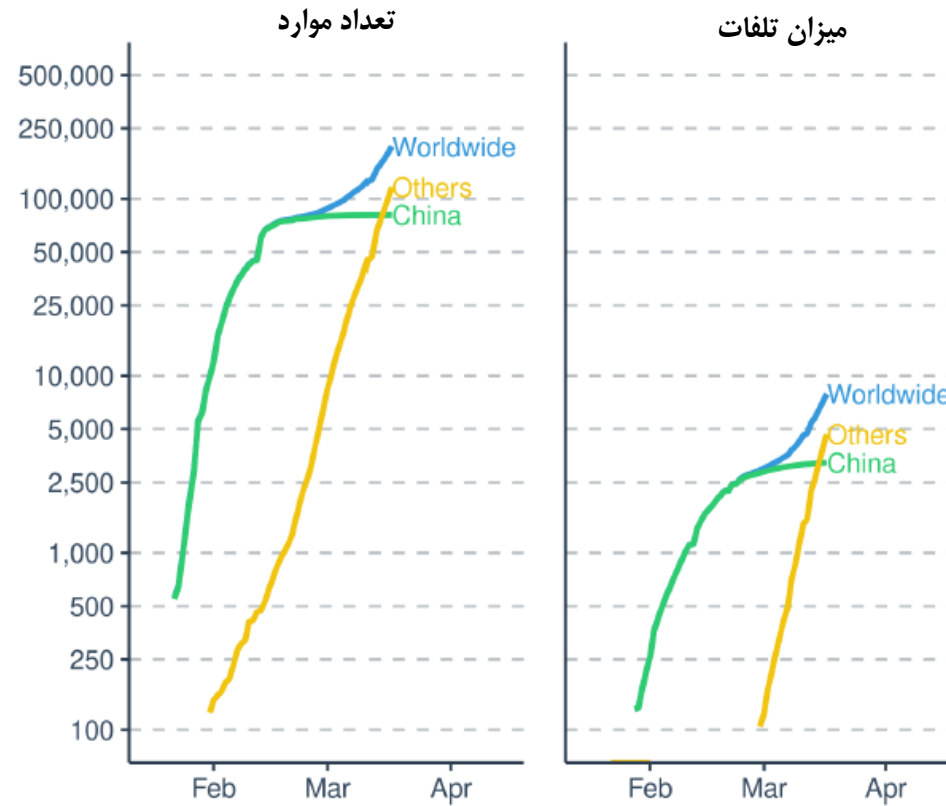
میزان مرگ و میر افراد در ایتالیا و اسپانیا ناشی از کروناویروس، بیشتر از همین دوره بود

منبع: تحلیل FT دانشگاه جان هاپکینز؛ ورلدومتر. به روزرسانی داده‌ها در ساعت ۲۳ جهانی ۱۷ مارس

وضعیت کنونی جهان

سایر نقاط جهان به چین رسیده‌اند

آخرین به‌روزرسانی: ۲۰۲۰-۰۳-۱۷

منبع: دانشگاه جان هاپکینز؛ محاسبات

اروپا در حال حاضر کانون بحران است

منبع: دانشگاه جان هاپکینز

اقتصادهای در حال توسعه با ریسک‌های بالاتری مواجه هستند

در آفریقا، آسیای جنوبی و تا حد کمتری در آمریکای لاتین:

- ظرفیت نظام بهداشتی بسیار پایین‌تر است (به عنوان مثال، واحدهای مراقبت ویژه و تهویه‌های مکانیکی کمتر).
- مردم امکان کمتری برای شستشوی مکرر دست‌های خود با صابون دارند.
- بیشتر در معرض چرخه‌های تجاری جهان هستند زیرا کالاهای (و خدمات) آنها بسیار وابسته به تقاضای اقتصادهای پیشرفته است و لذا آسیب‌پذیری بیشتری در برابر این بحران دارند.
- دسترسی بسیار کمتر به اینترنت و بالتبع دورکاری، هزینه‌های اقتصادی بسیار بیشتر و بی‌سابقه‌تری را نسبت به هزینه‌های بسیار بالای اقتصادهای پیشرفته برای آنها به همراه دارد.

همه‌گیری جهانی

سازمان بهداشت جهانی در ۱۱ مارس اعلام یک همه‌گیری جهانی نمود

- تعریف سازمان بهداشت جهانی: «همه‌گیری جهانی، گسترش یک بیماری جدید در سطح جهان است. یک همه‌گیری آنفولانزا زمانی رخ می‌دهد که یک ویروس آنفولانزای جدید ظاهر شده و در سرتاسر جهان گسترش می‌یابد و اکثر مردم در برابر آن مصونیت ندارند».
- تعریف مرکز پیشگیری و کنترل بیماری ایالات متحده: «همه‌گیری جهانی به یک همه‌گیری اشاره دارد که در کشورها یا قاره‌های مختلف گسترش پیدا کرده و معمولاً تعداد افراد زیادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد».

اعلام در مورد گسترش جغرافیایی و نه در مورد شدت بیماری

منبع: سازمان بهداشت جهانی؛ واشنگتن پست «سازمان بهداشت جهانی اعلام یک همه‌گیری جهانی برای بیماری کروناویروس کووید-۱۹ می‌نماید»

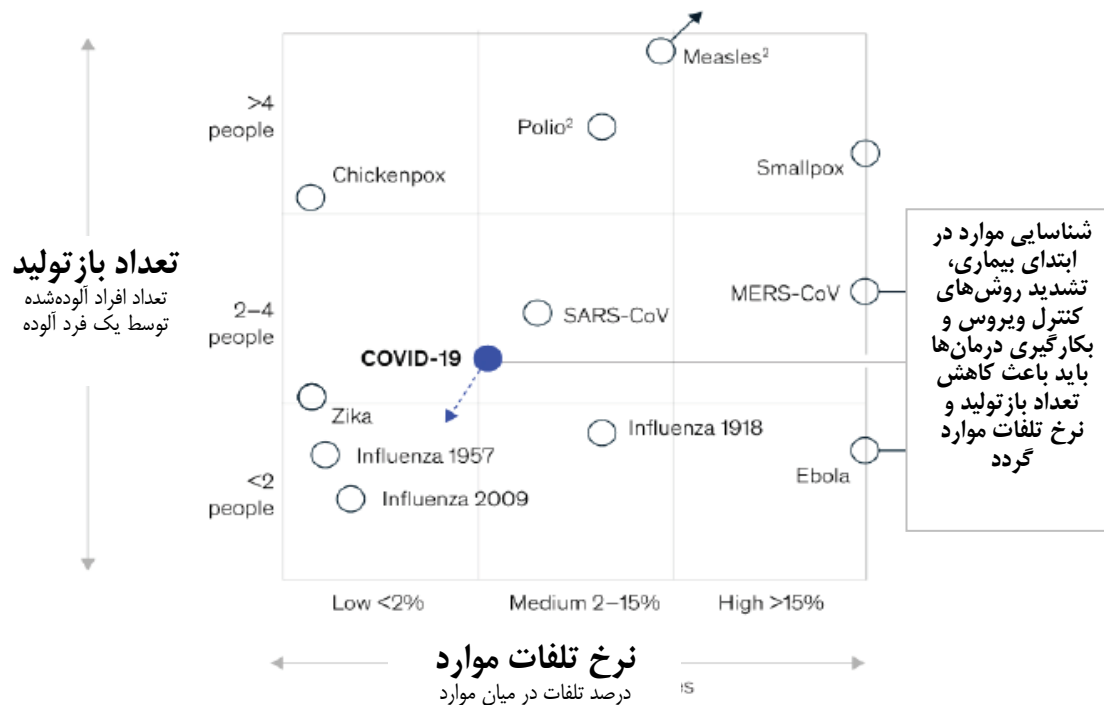
چشم‌انداز تاریخی در مورد بیماری‌های واگیر

- قرن ۱۴ در اروپا: طاعون. ۲۵ میلیون نفر (جمعیت ۱۰۰ میلیون نفر)
- ۱۹۲۰-۱۹۱۸ همه‌گیری جهانی آنفولانزا. ۵۰ میلیون نفر یا بیشتر
- ۱۹۸۱ تا کنون. ایدز: بیش از ۲۵ میلیون نفر تلفات + ۳۳ میلیون نفر در حال حاضر با اچ.آی.وی زندگی می‌کنند
- شیوع‌های کوچک‌تر اخیر:
 - ۲۰۰۲-۰۴، سارس: ۸ هزار مورد ابتلا، ۷۷۴ نفر تلفات
 - ۲۰۰۹، آنفولانزای مرغی: ۵۷۵-۱۵۱ هزار نفر تلفات
 - ۲۰۱۶-۱۴، ابولا: بیش از ۱۱ هزار نفر تلفات

منبع: یادداشت‌های فلاویو توکسواراند؛ بالدوین و ودر دی مائورو (۲۰۲۰)، «اقتصاد در زمان کووید-۱۹»

کووید-۱۹ واگیرتر از آنفولانزا

نرخ بازتولید^۱ و نرخ تلفات^۲ موارد برای ویروس‌های انسانی منتخب

(۱) تعیین شده در ابتدای شیوع؛ با مداخلات اثربخش می‌تواند کاهش یابد.

(۲) ارقام تلفات موارد بازتابی از محیط شیوع هستند و به عواملی همچون سن بیمار، مصونیت جامعه، توانمندی‌های نظام سلامت و غیره بستگی دارند. هدف از این نمودار، ارائه یک مقایسه گسترده است.

منبع: مصاحبه با کارشناسان؛ سازمان بهداشت جهانی؛ تحلیل مکنزی

مقایسه با سایر بیماری‌های واگیر

• نرخ مرگ و میر (Mortality rate) =
 (تلفات تقسیم بر جمعیت)

• نرخ تلفات موارد (Fatality rate) =
 (تلفات تقسیم بر موارد ابتلا)

○ سنجش نرخ تلفات موارد بسیار دشوارتر و غیردقیق‌تر است، زیرا اکثر تست‌ها صرفاً برای بیماران انجام می‌شود.

○ این متضمن آن است که کمیت محاسبه شده برای نرخ‌های تلفات موارد، احتمالاً در مورد نرخ واقعی تلفات موارد غلوآمیز بوده، به خصوص با توجه به حجم بالای افراد بدون علائم که مشکوک به بیماری هستند.

• کووید-۱۹ هم کشنده‌تر و هم واگیرتر از سایر آنفولانزاهای شناخته شده است: علت عمده آن هم می‌تواند نبود واکسن برای این بیماری باشد.

شرکت مکنزی: کروناویروس کووید-۱۹؛ حقایق و بینش‌ها، به‌روزرسانی شده در ۱۶ مارس ۲۰۲۰.

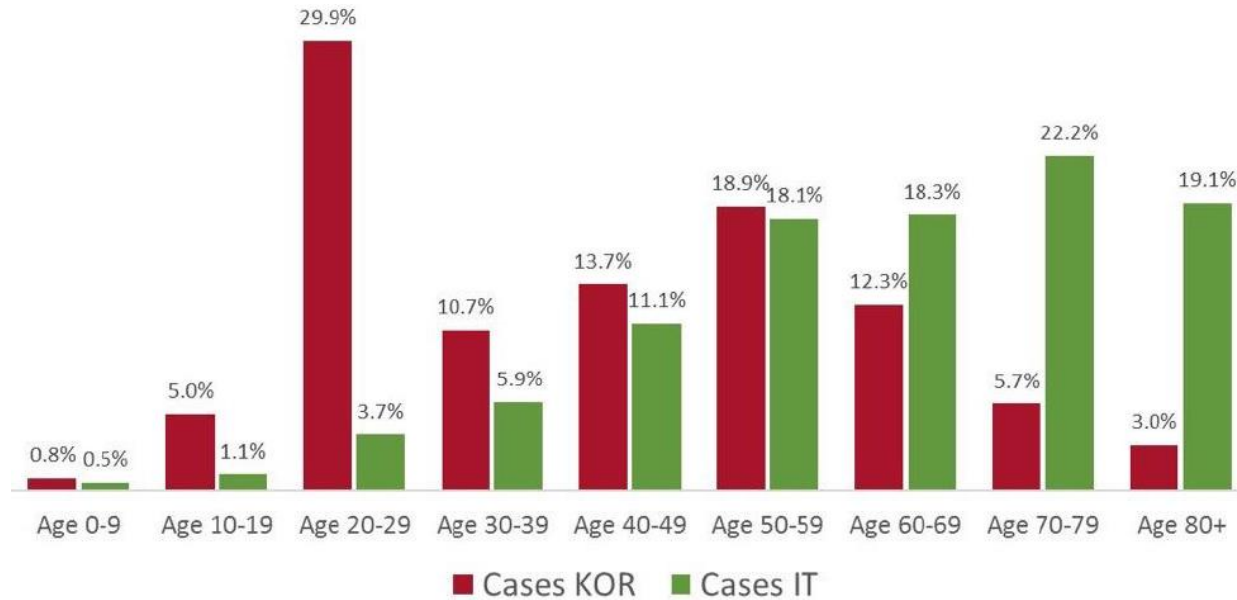
کووید-۱۹ بیشتر جوانان را آلوده می‌کند!

تفاوت اصلی

کره نسبت بزرگی از جمعیت را به صورت «تصادفی» تست کرده، اما ایتالیا تنها (بدحال‌ترین) موارد دارای علائم را تست کرده است.

مقایسه حاکی از آن است که اکثر ناقلین در واقع در میان گروه‌های جوان‌تر هستند! یک تجربه شبه‌طبیعی: مورد شهر ایتالیایی وو این ونتو (FT، ۱۷ مارس).

موارد کروناویروس (درصد) در کره جنوبی و ایتالیا به تفکیک گروه‌های سنی

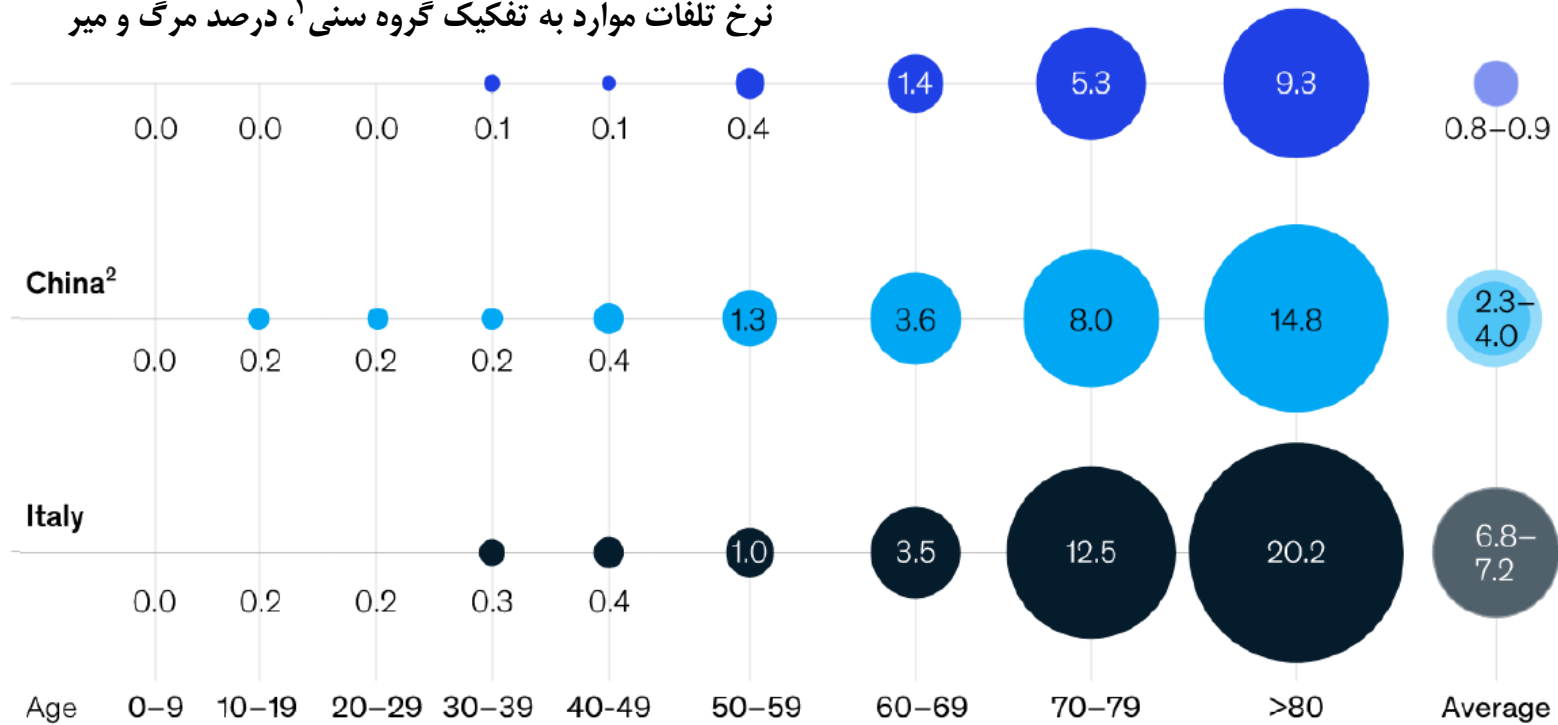

منبع: <https://medium.com/@andreasbackhausab/coronavirus-why-its-so-deadly-in-italy-c4200a15a7bf>

... اما افراد مسن را بیشتر می‌کشد

داده‌ها از سه کشور نشان می‌دهد که جمعیت مسن‌تر در معرض ریسک بالاتری قرار دارند.

نرخ تلفات موارد به تفکیک گروه سنی^۱، درصد مرگ و میر

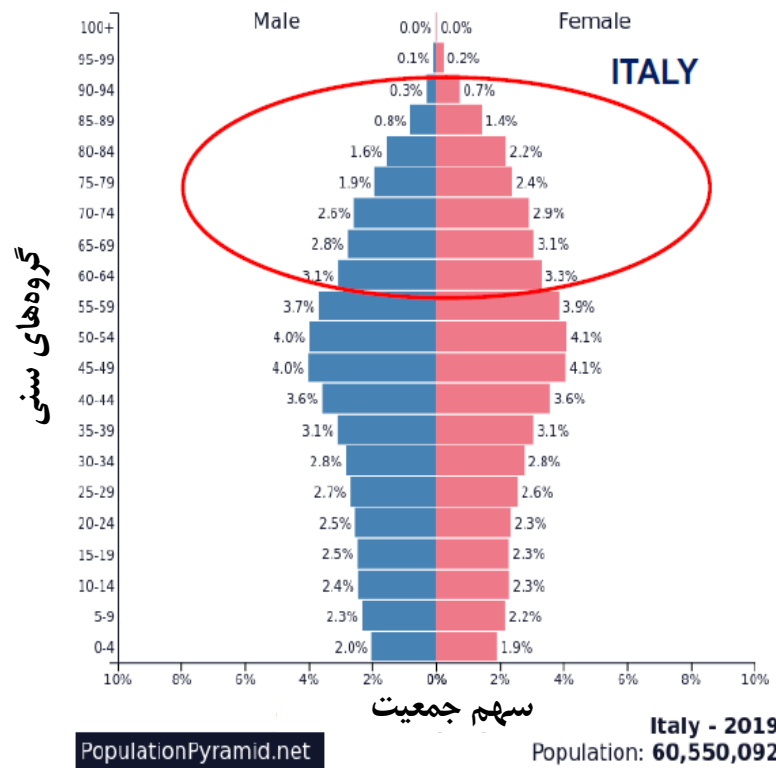
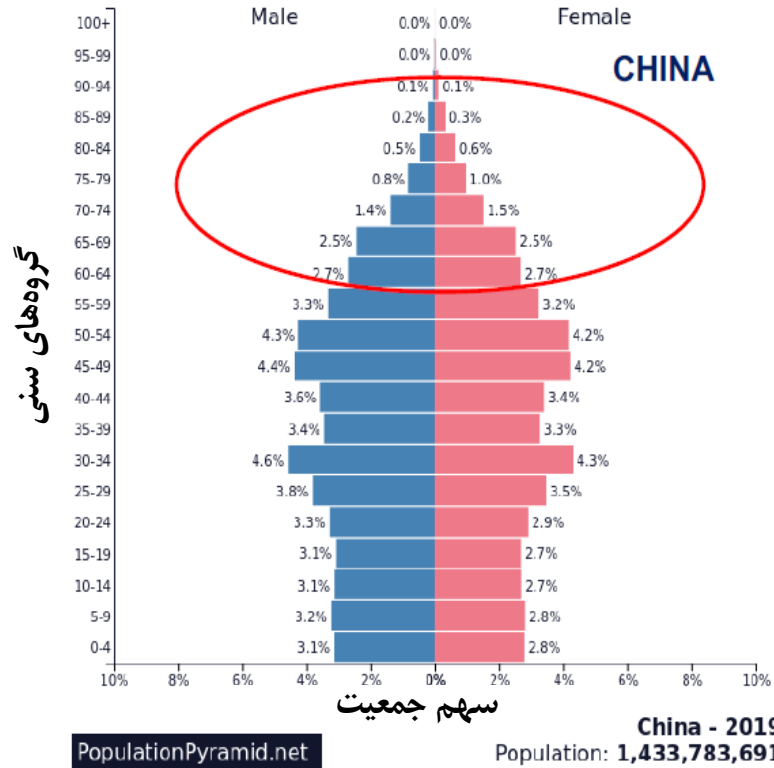

(۱) از داده‌های تا ۱۱ فوریه ۲۰۲۰ در چین و ۱۶ و ۱۵ مارس ۲۰۲۰ به ترتیب در کره جنوبی و ایتالیا.

(۲) داده‌های تا ۱۱ فوریه ۲۰۲۰ چین رقم ۲۳ درصد را گزارش می‌دهند، با این حال، آخرین داده‌های مربوط به موارد و تلفات از سازمان بهداشت جهانی نشان می‌دهند که این رقم می‌تواند بالاتر باشد.

منبع: مرکز پیشگیری و کنترل بیماری چین؛ مرکز پیشگیری و کنترل بیماری کره؛ سازمان بهداشت جهانی؛ تحلیل مکنزی شرکت مکنزی؛ کروناویروس کووید-۱۹: حقایق و بینش‌ها، به‌روزرسانی شده در ۱۶ مارس ۲۰۲۰.

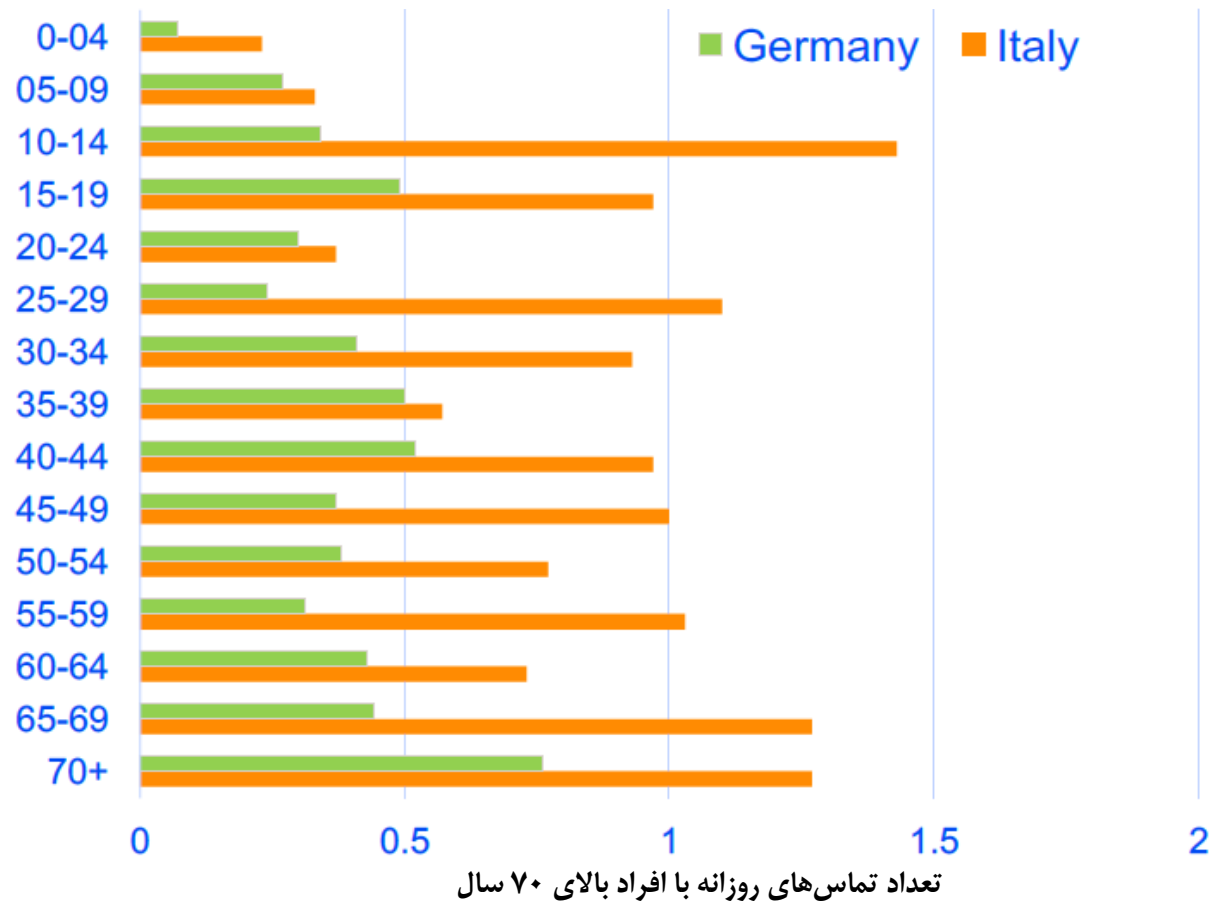
ایتالیایی‌ها سالم‌تر هستند

منبع: <https://www.populationpyramid.net>, بر مبنای داده‌های سازمان ملل متحد.

سالمندان ایتالیایی ارتباطات بیشتری با جوانان دارند

میانگین تماس‌های روزانه با افراد بالای ۷۰ سال به تفکیک گروه سنی

منبع: موسونگ و همکاران (۲۰۰۸)، «تماس‌های اجتماعی و الگوهای اختلاط در ارتباط با گسترش بیماری‌های واگیر»

خلاصه بخش ۱ (علم)

- کووید-۱۹ بدترین بحران بهداشتی عصر حاضر است
- احتمال آلودگی (ناقل شدن) جوانان به این ویروس بسیار بیشتر است، اما بیشتر مرگ و میر مربوط به سالمندان است
- بسیاری از کشورها با تقاضای مازاد برای مراقبت‌های بهداشتی مواجه هستند: تعداد بسیار زیاد بیماران بحرانی (نه صرفاً بیماران کووید-۱۹) برای تعداد بسیار محدودی تخت‌های مراقبت ویژه و دستگاه‌های تهویه مکانیکی هوا (ونتیلاتور)
- گسترش عرضه مراقبت‌های بهداشتی مستلزم تبدیل هتل‌ها، سربازخانه‌ها و احتمالاً مدارس به واحدهای مراقبت‌های ویژه و تغییر کاربری کارخانه‌های منتخب برای تولید دستگاه‌های تهویه مکانیکی هوا است
- کافی نبودن پرسنل پزشکی. فراخوانی پرستاران و پزشکان بازنشسته. آموزش افسران پلیس و داوطلبان، زمانی که ارتش وظایف پلیس را انجام می‌دهد

(۱) علم

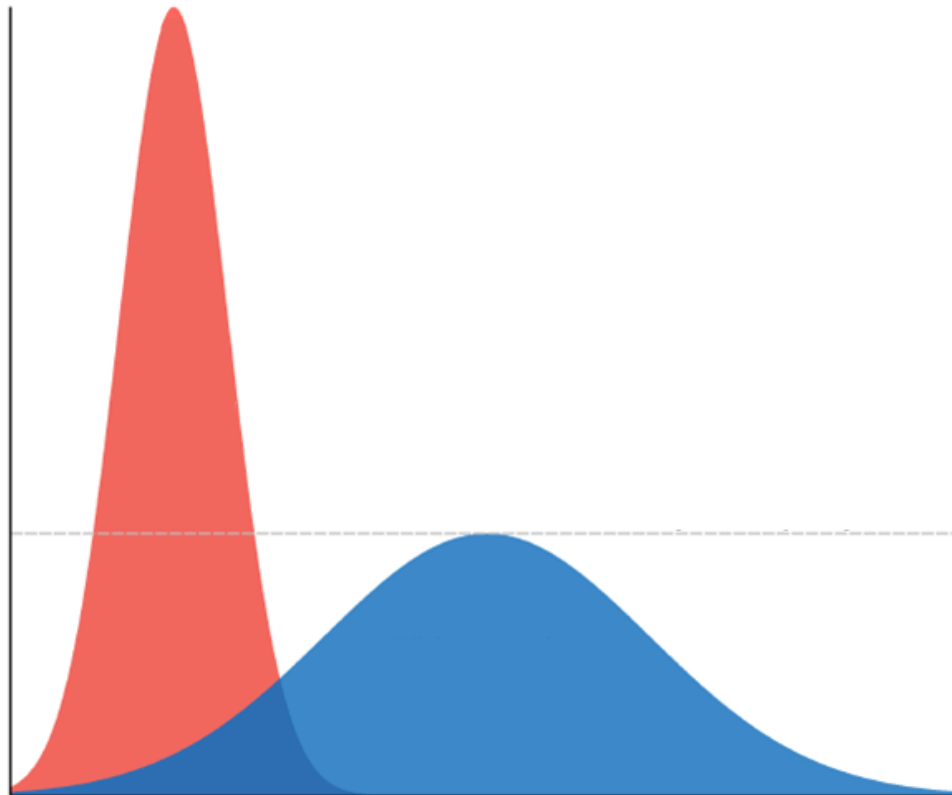
(۲) سیاست‌های بهداشتی

(۳) اقتصاد

(۴) سیاست‌های اقتصاد کلان

اجماع: هموارسازی منحنی

منحنی را هموار کنید!
 سرعت گسترش در جامعه را با فاصله‌گذاری اجتماعی کاهش دهید

ظرفیت نظام مراقبت بهداشتی

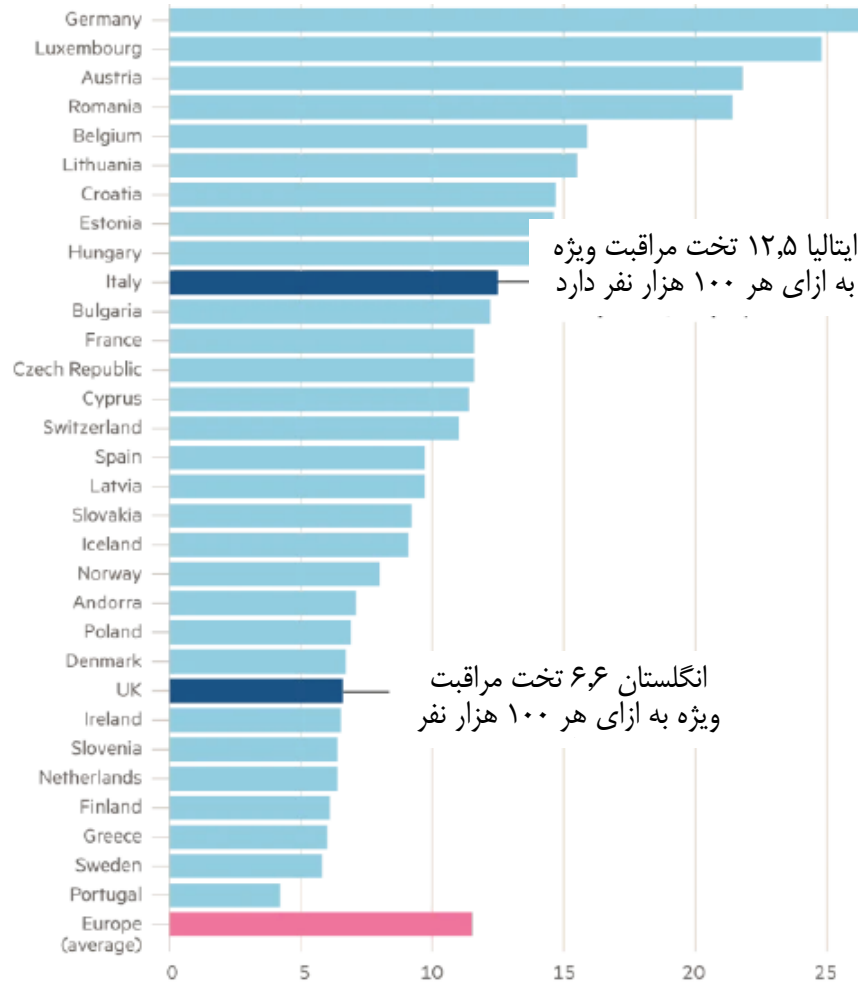
چگونگی هموارسازی منحنی:

- گسترش ظرفیت مراقبت‌های ویژه (افزایش عرضه مراقبت‌های بهداشتی)
- کاهش دادن سرعت گسترش بیماری (کاهش تقاضا برای مراقبت‌های بهداشتی)

هدف: جلوگیری از تقاضای مازاد

چگونه با اثربخشی بیشتری به این هدف دست بیابیم؟

تفاوت‌های زیادی در زیرساخت مراقبت‌های ویژه وجود دارد تعداد کل تخت‌های مراقبت ویژه به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت

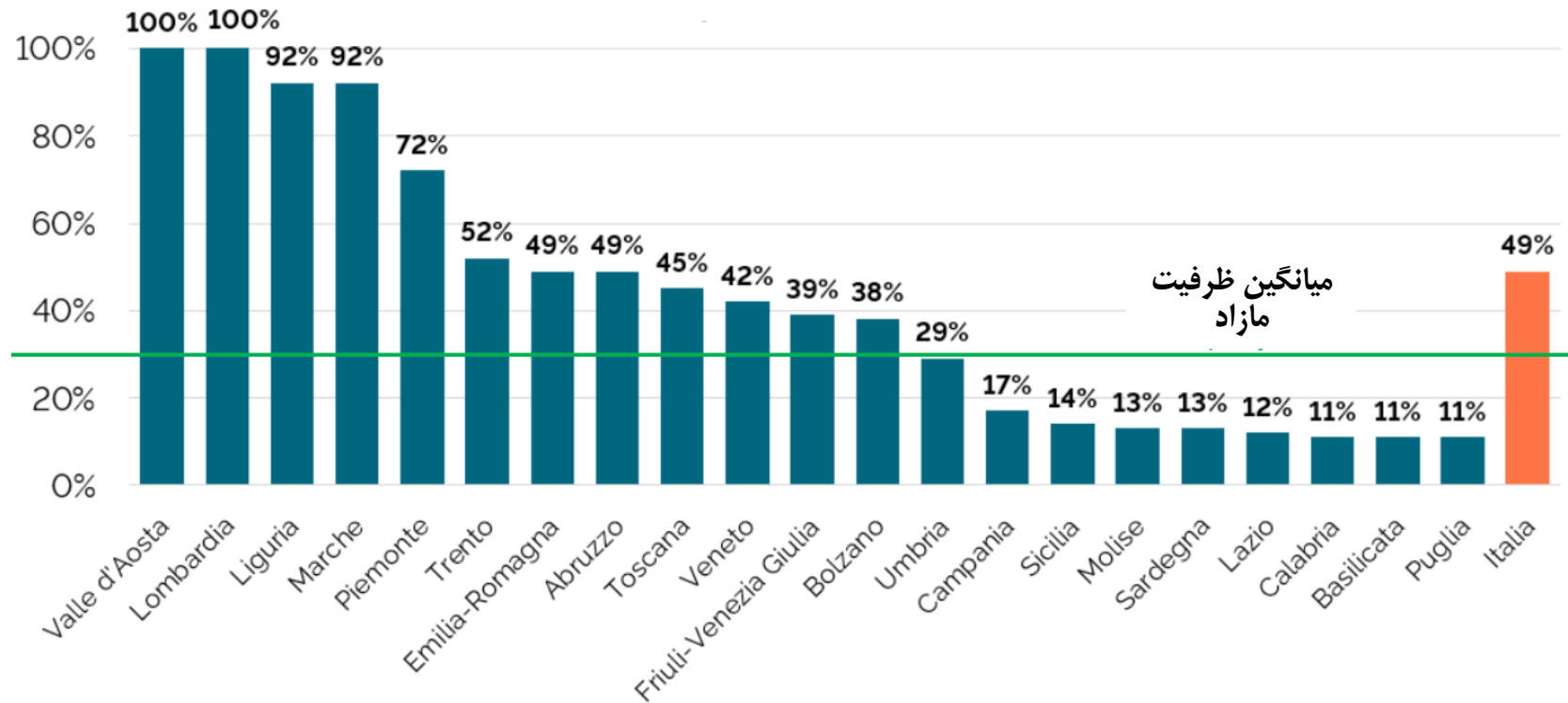
محدودیت‌های ظرفیت نظام سلامت

- خطر در کمبود ظرفیت برای نظام‌های سلامت
- اگر اوج بیماری بالا باشد، تعداد تخت‌های مراقبت ویژه در اکثر کشورها نمی‌تواند جوابگوی گسترش بیماری باشد
- کمبود دستگاه‌های تهویه مکانیکی هوا:
 - ایتالیا از تنها تولیدکننده داخلی خود خواسته تا عرضه را از ۱۲۵ دستگاه به ۵۰۰ دستگاه در هر ماه افزایش دهد (قیمت هر دستگاه ۱۷ هزار یورو)
 - آلمان ۱۰ هزار دستگاه سفارش داده است
 - مت هانکوک وزیر بهداشت پادشاهی متحده: «ما می‌گوییم که اگر شما ونتیلاتور تولید کنید ما از شما می‌خریم. هیچ عددی، بسیار زیاد نیست»

منبع: <https://www.ft.com/content/5a2ffc78-6550-11ea-b3f3-fe4680ea68b5>

محدودیت‌های ظرفیت نظام سلامت در مناطق ایتالیا

سهم واحدهای مراقبت ویژه مورد استفاده برای بیماران کووید-۱۹

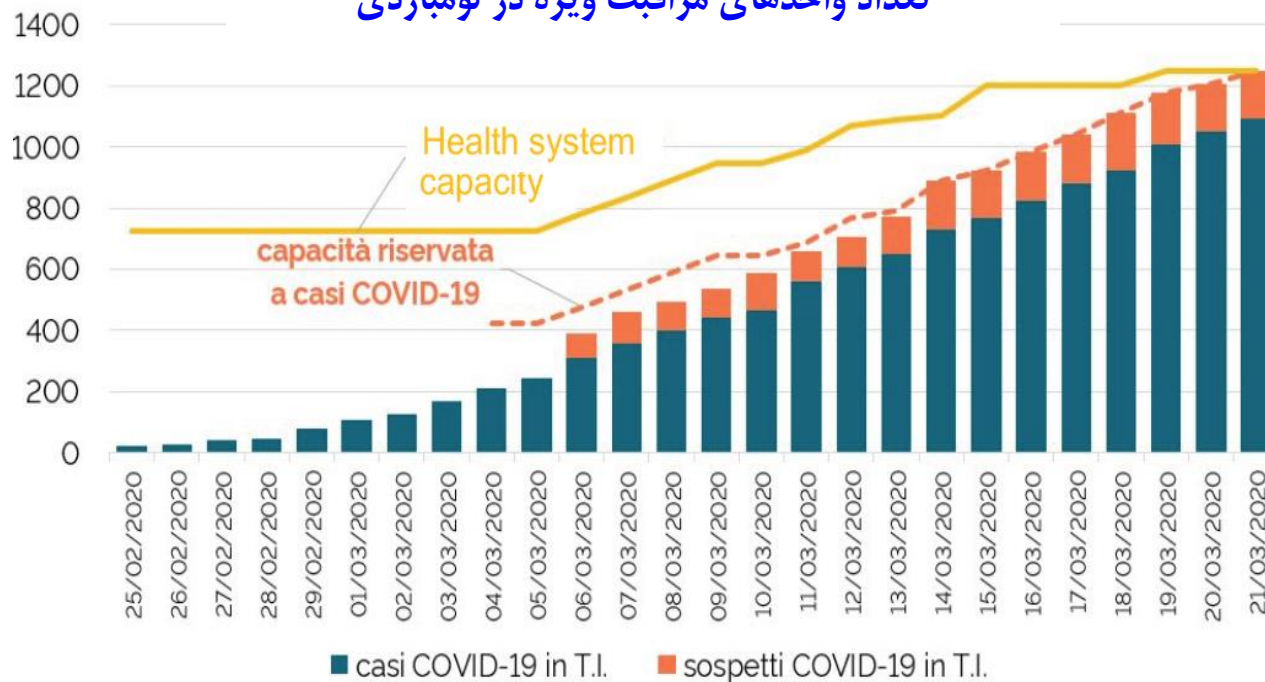

کشش کوتاه‌مدت عرضه مراقبت‌های بهداشتی

در صورت امکان، از هتل‌ها، کلاس‌های مدارس و سربازخانه‌ها به عنوان واحدهای مراقبت ویژه استفاده کنید. صنعت تولید را به سمت تولید تجهیزات مراقبت ویژه (مانند ونتیلاتور) سوق دهید.

برای امکانات بخش مستقل پرداخت کنید: شورای سلامت ملی پادشاهی متحده هزینه ۸۰۰۰ تخت اضافی، ۱۲۰۰ ونتیلاتور و ۲۰ هزار نیرو را پرداخت می‌کند. حتی اگر کشش عرضه برای تخت و تجهیزات بسیار بالا است، با چه سرعتی می‌توانیم کادر پزشکی جدید را آموزش دهیم؟ کارکنان بازنشسته را فراخوانی کنید. اگر موارد به صورت منطقه‌ای متمرکز شده‌اند، موارد مراقبت ویژه غیرواگیر را به سایر مناطق بفرستید.

تعداد واحدهای مراقبت ویژه در لومباردی

Dati: Protezione Civile e Regione Lombardia.

Source: Matteo Villa ([Istituto per gli studi di politica internazionale](#))

یک مدل نمونه همه گیرشناسی

مستعد (Susceptible)، مبتلا (Infected)، بهبود یافته (Recovered)

مستعد مبتلا

پارامتر اصلی: مقدار R_0 (نرخ بازتولید)

میانگین تعداد افراد آلوده شده به ازای هر شخص ناقل بیماری
 واگیر

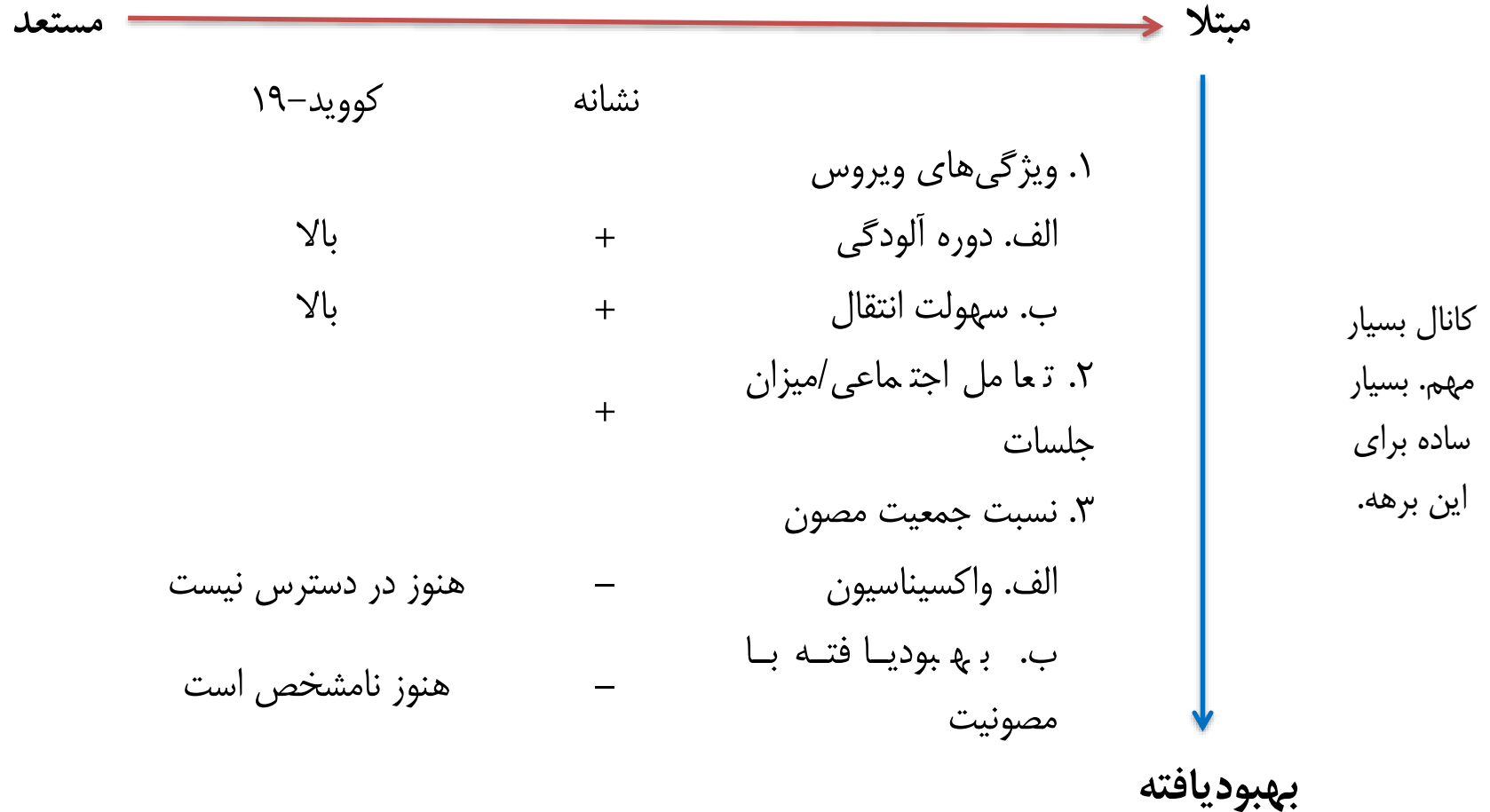
$R_0 < 1$: سرعت بهبودی بیشتر از سرعت سرایت است. بنابراین
 ویروس نابود می شود

$R_0 > 1$: فاز اول، ویروس به سرعت گسترش می یابد و نرخ
 آلودگی به صورت تصاعدی رشد می کند؛ فاز دوم، با بهبودی
 افراد، جمعیت ایمن می شود، لذا به سمت $R_0 < 1$ رفته و
 ویروس نابود می شود

کانال بسیار
 مهم. بسیار
 ساده برای
 این برهه.

بهبود یافته

عوامل تعیین کننده R_0 چیست؟

چه سیاست‌هایی می‌تواند بر R_0 تأثیر بگذارد؟

مستعد

مبتلا

۱. بازداری (Containment)

R_0 را کاهش می‌دهد اما آن را بالاتر از ۱ نگه می‌دارد
 (قرنطینهٔ ناتمام)

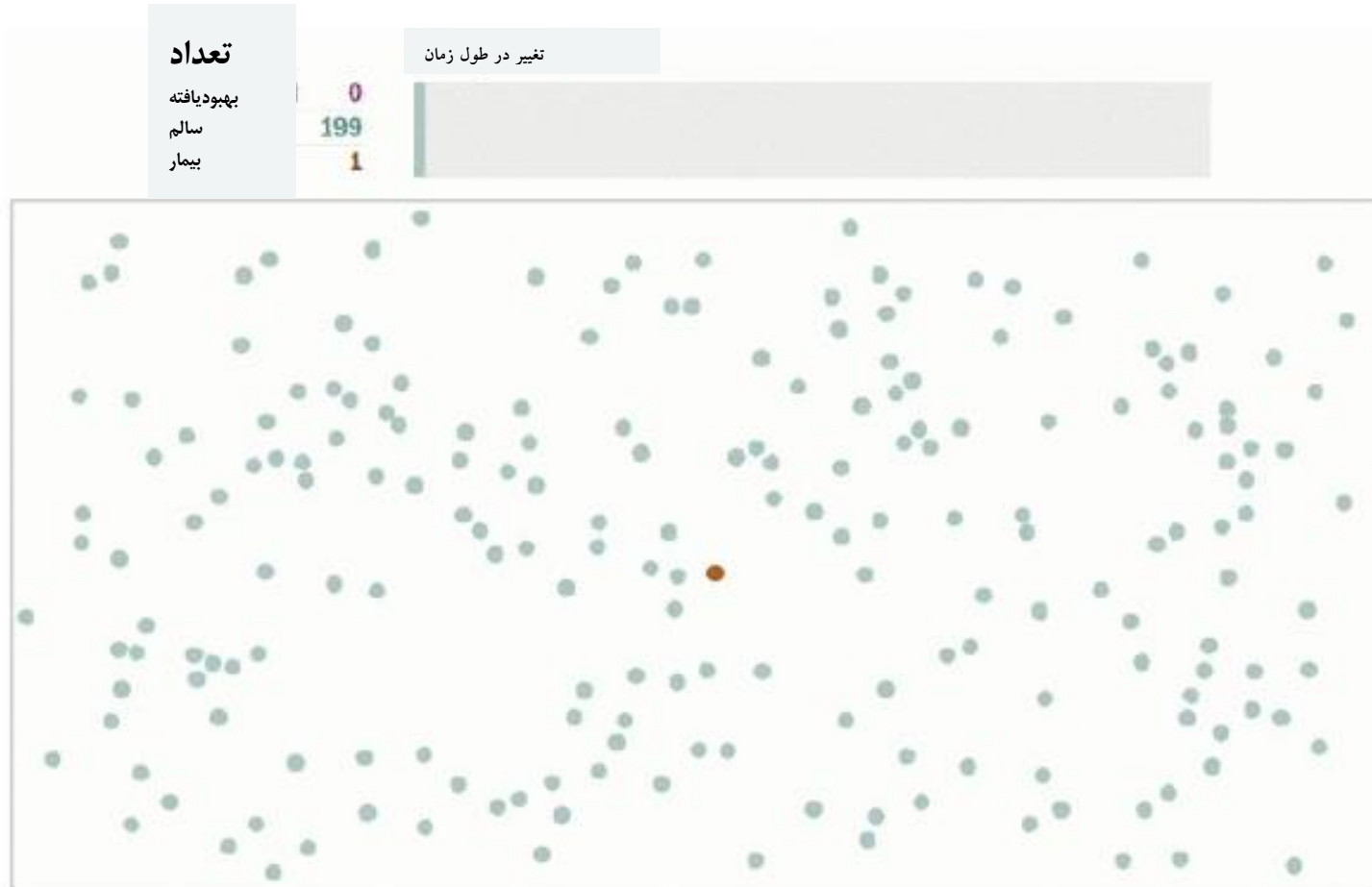
۲. سرکوبی (Suppression)

R_0 را به زیر ۱ کاهش می‌دهد (فاصله‌گذاری اجتماعی)

کانال بسیار
 مهم. بسیار
 ساده برای
 این برهه.

بهبود یافته

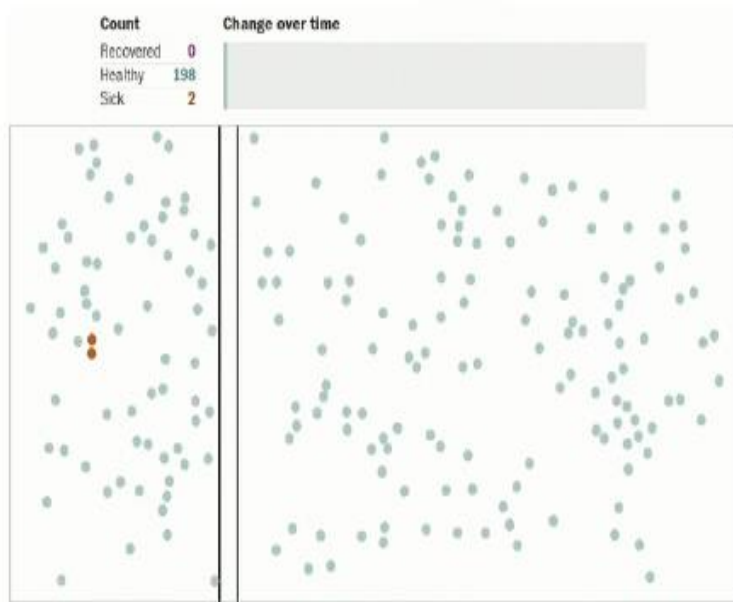
همه‌گیری در اقتصاد آزاد

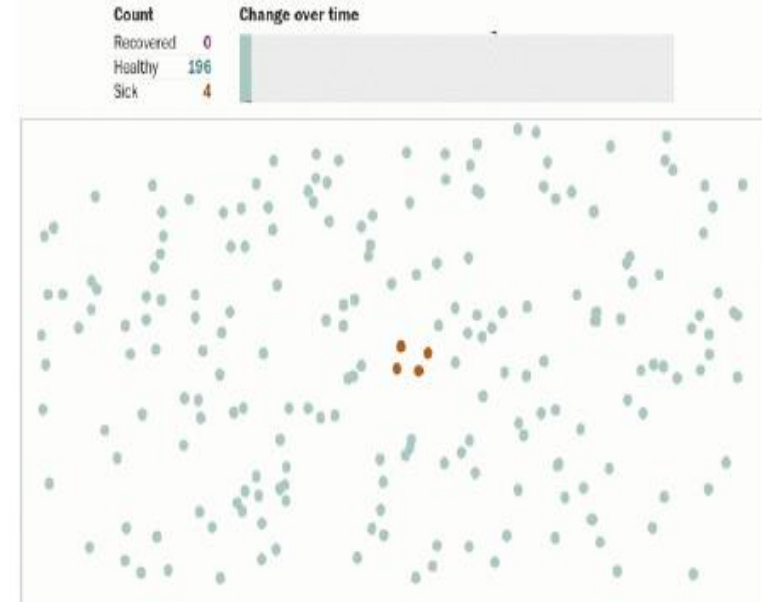
منبع: هری استیونز، واشنگتن پست، (<https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/world/corona-simulator/>)

بازداری در برابر سرکوبی در تئوری

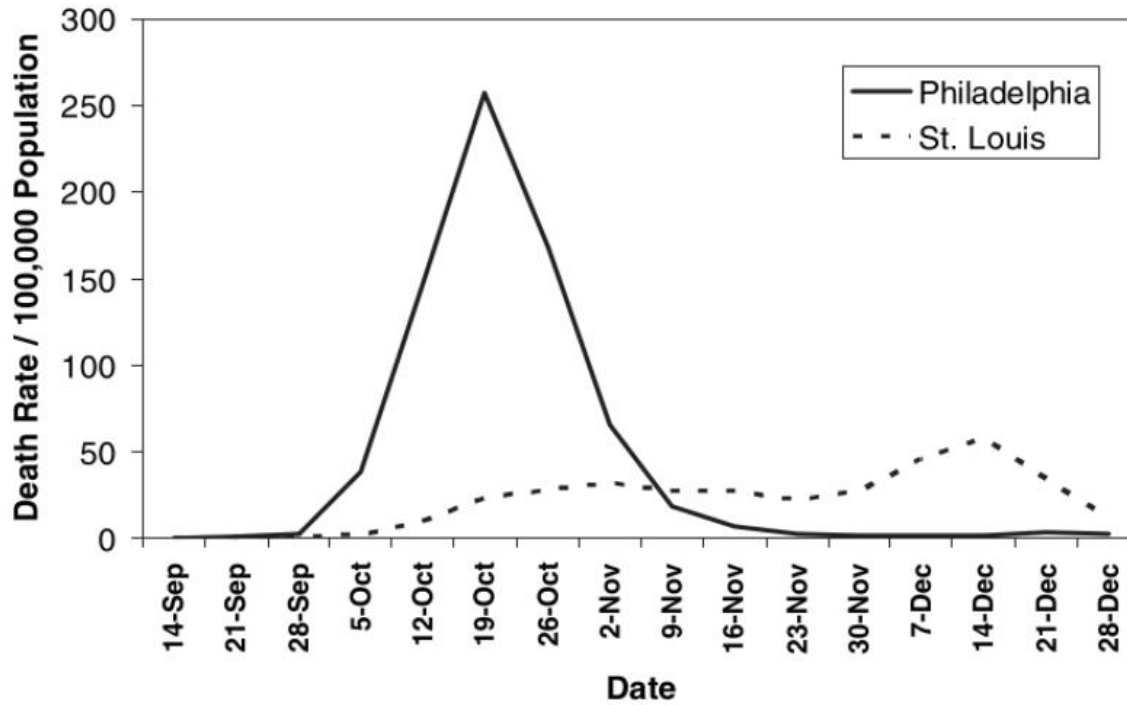
نوع رویکرد پادشاهی متحده (تا نیمه مارس)

نوع رویکرد چین/ایتالیا

منبع: هری استیونز، واشنگتن پست، (<https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/world/corona-simulator>)

... و در عمل!

- همه‌گیری آنفولانزا ۱۹۱۸:
 - فیلادلفیا
 - اولین موارد در ۱۷ سپتامبر گزارش شد
 - مسئولان آن را کم‌اهمیت جلوه دادند؛ جولان در کل شهر در ۲۸ سپتامبر
 - اعمال اقدامات فاصله‌گذاری اجتماعی در ۳ اکتبر
 - سنت لوئیس
 - اولین موارد در ۵ اکتبر
 - اقدامات فاصله‌گذاری اجتماعی در ۷ اکتبر

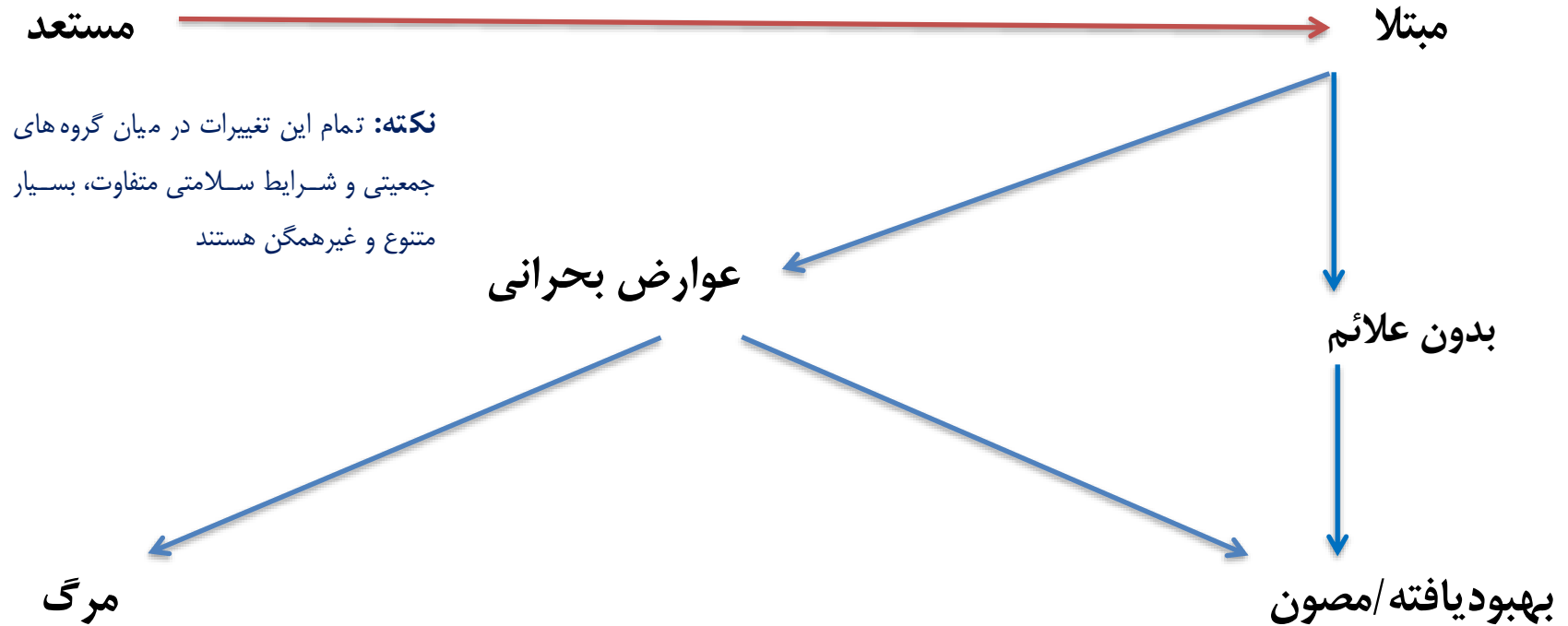
منبع: هجت، مچر و لیبسیج. شرح مذاکرات آکادمی ملی علوم، می ۲۰۰۷، ۱۰۴ (۱۸) ۷۵۸۷-۷۵۸۲; DOI: 10.1073/pnas.0610941104

اما این موازنه، سخت و بی‌رحمانه است!

- سیاست‌هایی برای بازداری ویروس (یعنی کاهش نرخ بازتولید اما نه به زیر ۱)
 اثربخشی بسیار کمتر در هموار کردن منحنی،
 احتمال اثرات قوی در کوتاه‌مدت به دلیل ظرفیت محدود نظام سلامت،
 مصونیت سریع‌تر ایجاد می‌شود و لذا در میان‌مدت، آسیب‌پذیری جمعیت کمتر می‌شود.
- سیاست‌هایی برای سرکوبی ویروس (یعنی کاهش نرخ بازتولید به زیر ۱)
 اثربخشی در تعویق گسترش ویروس در کوتاه‌مدت،
 کاهش دادن سرعت ایجاد مصونیت جمعی،
 آسیب‌پذیری جمعیت در برابر شیوع‌های جدید در میان‌مدت،
 اگر واکسن زود در دسترس قرار بگیرد مشکلی نیست؛ اگر نه، برای گسترش ظرفیت نظام سلامت، زمان می‌خورد.

نقش عوارض بحرانی

مستعد (Susceptible)، مبتلا (Infected)، بهبود یافته (Recovered)

سیاست‌های مراقبت بهداشتی

جدول ۲: خلاصه مداخلات غیردارویی

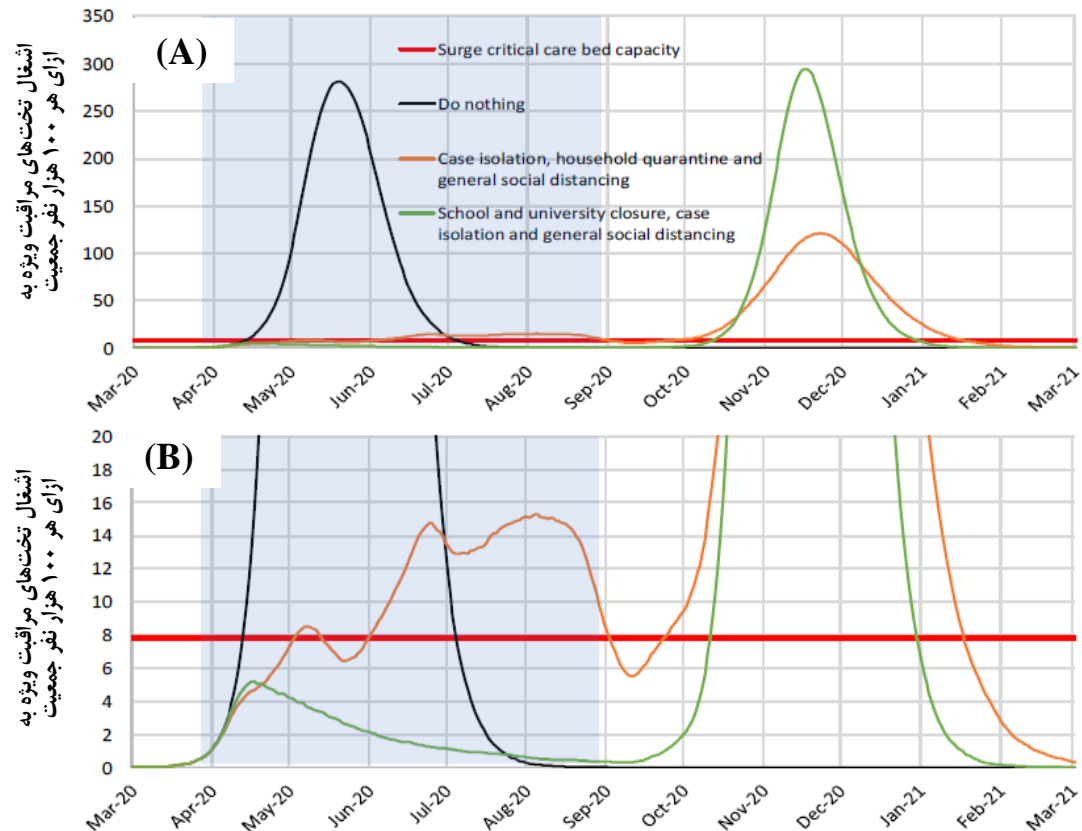
شرح	سیاست	برچسب
موارد دارای علائم برای ۷ روز در منزل می‌مانند، تماس‌های غیرخانواده را تا ۷۵ درصد در این دوره کاهش می‌دهند. تماس‌های با اعضای خانواده بدون تغییر باقی می‌ماند. فرض بر این است که ۷۰ درصد خانوارها از این سیاست تبعیت می‌کنند.	جداسازی موارد در منزل	CI
پس از شناسایی یک مورد دارای علائم در خانواده، تمام اعضای خانواده برای ۱۴ روز در منزل می‌مانند. نرخ تماس‌های خانواده در این دوره قرنطینه دوبرابر می‌شود و تماس‌های با جامعه ۷۵ درصد کاهش می‌یابد. فرض بر این است که ۵۰ درصد خانوارها از این سیاست تبعیت می‌کنند.	قرنطینه خانگی داوطلبانه	HQ
تماس‌ها در محیط کاری تا ۵۰ درصد کاهش می‌یابد، تماس‌های خانواده ۲۵ درصد افزایش یافته و سایر تماس‌ها ۷۵ درصد کاهش می‌یابد. فرض بر این است که ۷۵ درصد خانوارها از این سیاست تبعیت می‌کنند.	فاصله‌گذاری اجتماعی افراد بالای ۷۰ سال	SDO
تمام خانوارها تماس‌های خارج از خانواده، مدرسه یا محل کار را تا ۷۵ درصد کاهش می‌دهند. نرخ تماس‌های مدرسه بدون تغییر باقی می‌ماند و تماس‌ها در محیط کار ۲۵ درصد کاهش می‌یابد. فرض بر این است که نرخ تماس‌های خانوار ۲۵ درصد افزایش یابد.	فاصله‌گذاری اجتماعی کل جمعیت	SD
تمام مدارس تعطیل شده و ۲۵ درصد از دانشگاه‌ها باز می‌مانند. نرخ تماس‌های خانوار برای خانواده‌های دانش‌آموزان در طول دوره تعطیلی ۵۰ درصد کاهش می‌یابد. تماس‌ها در جامعه در طول دوره تعطیلی ۲۵ درصد افزایش می‌یابد.	تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها	PC

منبع: فرگوسن و همکاران (۲۰۲۰)، اثر مداخلات غیردارویی بر کاهش تلفات کووید-۱۹ و تقاضای مراقبت بهداشتی. تیم واکنش کووید-۱۹ کالج سلطنتی.

الف. سیاست‌هایی برای بازداری ویروس

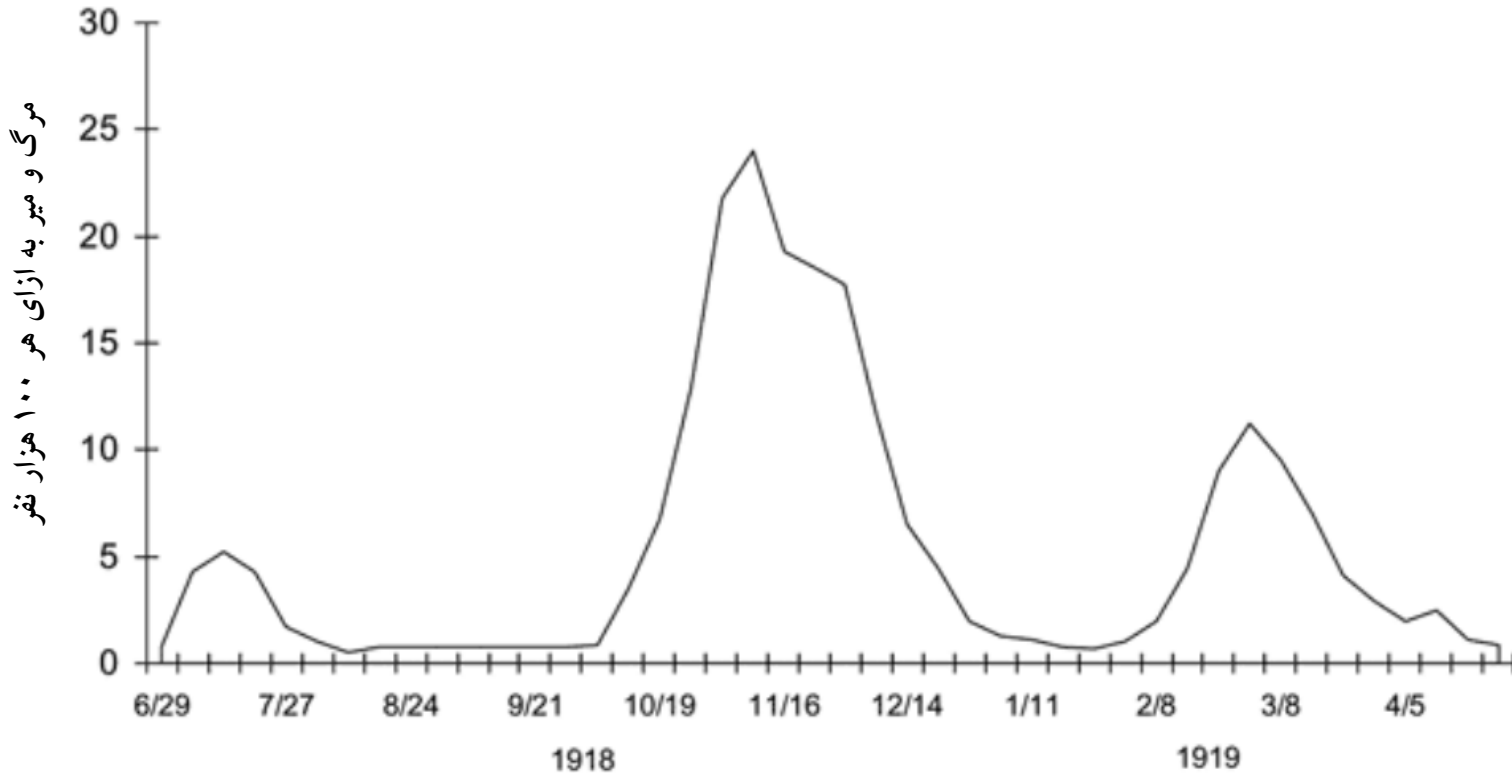
جدول ۲: خلاصه مداخلات غیردرویی

شرح	سیاست	برچسب
موارد دارای علائم برای ۷ روز در منزل می‌مانند، تماس‌های غیرخانواده را تا ۷۵ درصد در این دوره کاهش می‌دهند. تماس‌های با اعضای خانواده بدون تغییر باقی می‌ماند. فرض بر این است که ۷۰ درصد خانوارها از این سیاست تبعیت می‌کنند.	جداسازی موارد در منزل	CI
پس از شناسایی یک مورد دارای علائم در خانواده، تمام اعضای خانواده برای ۱۴ روز در منزل می‌مانند. نرخ تماس‌های خانواده در این دوره قرنطینه دوبرابر می‌شود و تماس‌های با جامعه ۷۵ درصد کاهش می‌یابد. فرض بر این است که ۵۰ درصد خانوارها از این سیاست تبعیت می‌کنند.	قرنطینه خانگی داوطلبانه	HQ
تماس‌ها در محیط کاری تا ۵۰ درصد کاهش می‌یابد، تماس‌های خانواده ۲۵ درصد افزایش یافته و سایر تماس‌ها ۷۵ درصد کاهش می‌یابد. فرض بر این است که ۷۵ درصد خانوارها از این سیاست تبعیت می‌کنند.	فاصله‌گذاری اجتماعی افراد بالای ۷۰ سال	SDO
تمام خانوارها تماس‌های خارج از خانواده، مدرسه یا محل کار را تا ۷۵ درصد کاهش می‌دهند. نرخ تماس‌های مدرسه بدون تغییر باقی می‌ماند و تماس‌ها در محیط کار ۲۵ درصد کاهش می‌یابد. فرض بر این است که نرخ تماس‌های خانوار ۲۵ درصد افزایش یابد.	فاصله‌گذاری اجتماعی کل جمعیت	SD
تمام مدارس تعطیل شده و ۲۵ درصد از دانشگاه‌ها باز می‌مانند. نرخ تماس‌های خانوار برای خانواده‌های دانش‌آموزان در طول دوره تعطیلی ۵۰ درصد کاهش می‌یابد. تماس‌ها در جامعه در طول دوره تعطیلی ۲۵ درصد افزایش می‌یابد.	تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها	PC

نمودار ۳: سناریوهای راهبرد سرکوبی برای انگلستان که نیاز به تخت‌های مراقبت ویژه را نشان می‌دهد. خط سیاه، همه‌گیری کاهش نیافته را نشان می‌دهد. خط سبز یک راهبرد سرکوبی متمم تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها، جداسازی موارد و فاصله‌گذاری اجتماعی در سطح کل جمعیت از اواخر مارس ۲۰۲۰ را نشان می‌دهد. خط نارنجی راهبرد بازداری متمم جداسازی موارد، قرنطینه خانگی و فاصله‌گذاری اجتماعی در سطح کل جمعیت را نشان می‌دهد. خط قرمز برآورد موج ظرفیت تخت‌های مراقبت ویژه در انگلستان را نشان می‌دهد. سایه آبی، دوره ۵ ماهه‌ای را نشان می‌دهد که این مداخلات در آن فرض شده‌اند. همان داده‌های قسمت (A) را نشان می‌دهد اما بر سطوح پایین‌تر نمودار متمرکز شده است. یک نمودار مشابه برای ایالات متحده هم در ضمیمه نشان داده شده است. منبع: فرگوسون و همکاران (۲۰۲۰)، اثر مداخلات غیردرویی بر کاهش تلفات کووید-۱۹ و تقاضای مراقبت بهداشتی. تیم واکنش کووید-۱۹ کالج سلطنتی.

منحنی مرگ و میر در طول آنفولانزای سال ۱۹۱۸

مرگ و میر سه هفته‌ای ترکیب آنفولانزا و پنومونی، انگلستان، ۱۹۱۸-۱۹۱۹

منبع: تابنرگر و مورنس (۲۰۰۶)، آنفولانزای ۱۹۱۸: مادر تمام همه‌گیری‌ها. بیماری‌های عفونی نوظهور، جلد ۱۲ شماره ۱.

نقدی به فرگوسون و همکاران (۲۰۲۰)

گزارش کالج سلطنتی پیش‌بینی می‌کند که در شرایط عدم وجود اقدامات سیاستی یا تغییرات رفتاری، ۵۱۰ هزار نفر در انگلستان و ۲٫۲ میلیون نفر در ایالات متحده جان خود را از دست خواهند داد

- سرکوبی منجر به نیاز به بیش از ۴۰ هزار تخت مراقبت ویژه در زمان اوج بیماری می‌گردد (ظرفیت واقعی در حال حاضر تقریباً ۵ هزار تخت است)؛ موج دوم در پاییز که سخت‌گیرانه‌ترین محدودیت‌ها برداشته شده، انتظار می‌رود.
- خلاصه: هیچ انتخاب درستی وجود ندارد، بلکه برخی از بقیه بدتر هستند.

شن، طالب و باریام برخی از فروض مدل‌سازی در شبیه‌سازی‌های قبلی را مورد نقد قرار می‌دهند:

- فقدان سازوکارهای اضافی سرایت یا گزینه‌های سیاستی:
 - ردگیری تماس و پایش خانه-به-خانه (احتمال سودمندی برای موج دوم)
 - ممنوعیت‌های جغرافیایی و محدودیت‌های مسافرتی (کمک به مهار شیوع‌های محلی)
 - رویدادهای ابرشیوع (توزیع با دنباله پهن برای آلودگی‌ها برای هر فرد؛ می‌تواند منجر به بازداری از شیوع‌های عمده شود)
- خلاصه: این جنبه‌ها می‌تواند منجر به پیامدهای بدتر در موارد عدم وجود سیاست گردد، اما نقش سیاست‌اثربخش‌تر را آشکار می‌سازد.

منبع: فرگوسون و همکاران (۲۰۲۰)، از طرف تیم واکنش کووید-۱۹ کالج سلطنتی.

شن، طالب و باریام (۲۰۲۰)، «مرور فرگوسون و همکاران (...)»، <https://www.ft.com/content/16764a22-69ca-11ea-a3c9-1fe6fedcca75>

نقش کلیدی بیماری بدون علائم

«برآورد می‌کنیم که ۱۶ درصد از کل عفونت‌ها تا قبل از محدودیت‌های مسافرتی ۲۳ ژانویه مستند نشده بودند. نرخ سرایت به ازای هر نفر در مبتلایان مستند نشده، ۵۵ درصد مبتلایان مستند شده بود، با این حال به دلیل تعداد بیشتر آنها، مبتلایان مستند نشده، منشأ آلودگی ۷۹ درصد از مبتلایان مستند شده بودند.»

منبع: رویون لی و همکاران (۲۰۲۰)، حجم عمده ابتلاهای مستند نشده باعث تسهیل سرایت سریع کروناویروس جدید می‌شود، ساینس، ۱۶ مارس ۲۰۲۰، DOI: 10.1126/science.abb3221

چند نتیجه:

- (۱) خبرهای خوب: برآوردهای موجود از نرخ تلفات موارد و امثال آن ممکن است بیش‌برآورد شده باشند
- (۲) خبرهای خوب: میزانی از مصونیت در حال حاضر در سیستم وجود دارد (مطابق با روند در چین که ویروس پس از کم شدن محدودیت‌ها مجدداً اوج نگرفت)
- (۳) خبرهای بد: این احتمال وجود دارد که زمانی که مداخلات در اروپا و ایالات متحده آغاز شد، ویروس به طور گسترده‌ای گسترش یافته بوده باشد. برآوردهای حاصل از شبیه‌سازی در مورد چگونگی هموارسازی نمودار توسط اقدامات سرکوبی در کوتاه‌مدت، ممکن است بیش از حد خوش‌بینانه باشد.

حرف آخر: ما سیاست‌ها را بر مبنای شواهد/اطلاعات بسیار ناقص طراحی می‌کنیم

یک پیشنهاد سیاستی ساده

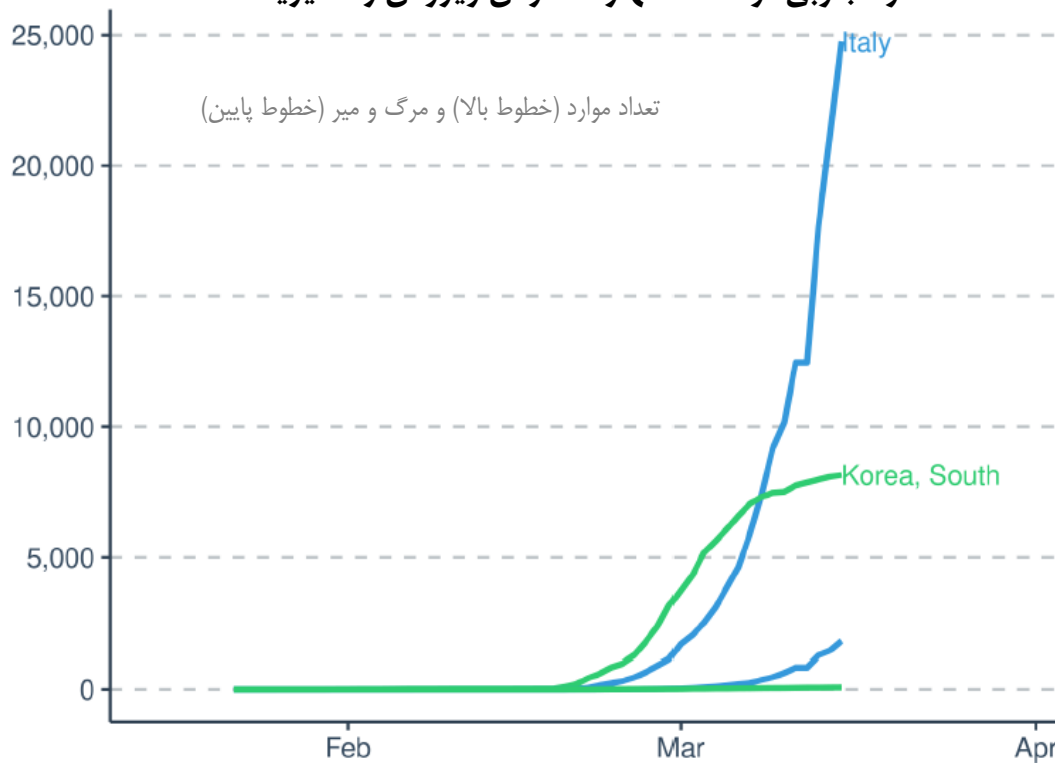
تست‌گیری تصادفی، تحلیل آماری و پایش

- (۱) از یک نمونه‌نماینده از جامعه تست بگیرید (صرف نظر از علائم)، ثبت ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی، جمعیتی و موقعیتی در سطح خانوار
- (۲) از روش‌های آماری استاندارد برای استنتاج در مورد ویژگی‌های خانواده‌ای استفاده کنید که به احتمال زیاد پیش‌بینی می‌کند که آیا فردی در کل جمعیت آلوده شده یا نه
- (۳) راهبردهای پایش را بر مبنای اطلاعات مشخص‌شده در مورد ۲ توسعه دهید: ردگیری تماس در سطح کشور، فاصله‌گذاری اجتماعی هدفمند.

جمع‌آوری داده‌های درست و انجام تحلیل‌های آماری گسترده می‌تواند جان **بسیاری** از افراد را نجات دهد!!!
هدف: جلوگیری از اوج دوم و هموار کردن منحنی واگیر که ممکن است در پاییز ۲۰۲۰ مجدداً اوج بگیرد.

موفقیت زودهنگام: مورد کره جنوبی

کره جنوبی توانست، مهار گسترش ویروس را مدیریت کند

- کره جنوبی در طول ماه فوریه با افزایش شدید تعداد موارد مواجه بود اما در ماه مارس توانست به گونه‌ای مدیریت کند که سرعت شیوع کاهش یابد
- علاوه بر این، نرخ مرگ و میر تا ۱۵ مارس به طور فوق‌العاده‌ای پایین بود: ۰٫۹ درصد (در برابر ۷٫۲ درصد در ایتالیا)
- اقدامات اضافی در کره جنوبی:
 - افزایش سریع تعداد تست‌ها (۵۵۰۰ تست برای هر یک میلیون نفر؛ در انگلستان این رقم ۷۵۰ تست برای هر یک میلیون نفر است)
 - سهولت دسترسی به تست‌ها (به عنوان مثال، تست رایگان با تجویز پزشک، به صورت خصوصی هم انجام می‌شود اما دولت هزینه آن را بازپرداخت می‌کند)
 - ردگیری تماس، تست‌گیری هدفمند و پایش مبتلایان (به عنوان مثال، نرم‌افزار دولت برای موقعیت‌یابی افراد)

منبع: www.nytimes.com/2020/03/13/opinion/coronavirus-best-response.html

آخرین به‌روزرسانی: ۱۷-۰۳-۲۰۲۰
 منبع: دانشگاه جان هاپکینز؛ محاسبات

مدیریت یک جمعیت ناهمگون

- هدف: جلوگیری از فشار بر ظرفیت نظام سلامت و بدین‌سان، هموار کردن منحنی برای افرادِ با ریسک بالا
- مداخلات همگن احتمالاً پایین‌تر از سطح بهینه هستند. اگر عرضهٔ تست محدود باشد: چه کسانی را باید برای این تست‌ها هدفگذاری کنیم تا سیاست سرکوب/بازداری به اثربخش‌ترین حالت اجرا شود؟
- در حال حاضر، تست‌ها اصولاً از این افراد گرفته می‌شود:
 - تمام بیماران بستری در واحد مراقبت‌های ویژه به دلیل پنومونی، سندروم دیسترس تنفسی حاد یا بیماری‌های مشابه آنفولانزا
 - تمام بیماران دیگری که به دلیل پنومونی، سندروم دیسترس تنفسی حاد یا بیماری‌های مشابه آنفولانزا نیاز به بستری در بیمارستان دارند جایی که شیوع در یک محیط مسکونی یا مراقبتی، همچون خانه‌های سالمندان یا زندان‌ها، رخ داده است
- اهمیت توزیع برخی از این تست‌ها در میان افراد فاقد علائم، بسیار بالا است.
 - در کره، مشخص شد که گرفتن تست از افراد فاقد علائم، کلید کاهش چشمگیر تلفات بود.

اثرات خارجی

انتخاب هر فرد، بر کل سیستم تأثیر می‌گذارد: بیماری‌های واگیر مملو از «اثرات خارجی منفی» هستند

افراد در دسته کم‌ریسک، انگیزه‌های کمی برای خودجداسازی یا انجام اقدامات احتیاطی دارند
آیا صرف گفتن افراد برای خودجداسازی، کافی است؟

جریمه‌های سنگین تا ۳۳ هزار دلاری تایوان برای کسانی که قرنطینه خانگی را رعایت نمی‌کنند
۱۶ مارس، پلیس ایتالیا ۸ هزار مورد عدم رعایت قانون فاصله‌گذاری اجتماعی را گزارش نمود
برای تحلیل نظری، به روتورن و توکسواترد (۲۰۱۸) مراجعه کنید

فاصله‌گذاری اجتماعی برای افراد پرریسک مستلزم تأمین خدمات برای آنها است: مواد غذایی، دارو، و امثال آن.
آیا بازار می‌تواند این خدمات را به طور اثربخش ارائه نماید؟ مشکل تراکم برای خدمات آنلاین تحویل مواد غذایی

مشکلات مشابه برای خدمات مربوط به پهنای باند. اکثر بخش‌ها آسیب خواهند دید، اما برای خدماتی مانند خدمات دیجیتال و تحویل درب منزل، این فاز باعث اوج گرفتن تقاضا خواهد شد و آن را بسیار بی‌کشش خواهد نمود. آیا این خدمات به صورت رقابتی فراهم شده‌اند؟ اگر نه، قدرت بازار باعث از بین بردن مزاد خواهد شد. آیا شرکت‌هایی که این خدمات را ارائه می‌دهند (و از این ویروس منتفع می‌شوند) باید به کسانی که بیشترین آسیب را از کاهش درآمد می‌بینند، یارانه بدهند؟ هدف، جلوگیری از آشفستگی اجتماعی است!

بیماران غیر کووید-۱۹ از واحدهای مراقبت ویژه بیرون رانده خواهند شد

منبع: اکونومیست، ۱۴ مارس ۲۰۲۰

هشدار در تفاسیر

اگر یک واکسن بتواند در شش ماه آینده پیدا شود (و جامعه علمی ظاهراً بر این موضوع اتفاق دارند که این کار بسیار بعید به نظر می‌رسد)، سرکوب (قرنطینه کشورها) یک راهبرد غالب است

اگر شش ماه کافی نباشد، میزان تلفات بسیار بالا خواهد بود، به هر طریقی:

- بازداری، علیت‌ها را جلو می‌اندازد: منحنی هموار نمی‌شود اما مصونیت مردم بیشتر می‌شود (مجهول بزرگ: آیا موارد بهبودیافته واقعاً مصون از این هستند که مجدداً آلوده شوند؟)
- سرکوبی، علیت‌ها را به تأخیر می‌اندازد: منحنی هموار می‌شود اما پس از پایان سیاست، مردم در معرض خطر هستند (مجهول بزرگ: آیا واکسن با سرعت کافی تولید می‌شود؟ این راهبرد، زمان را برای گسترش ظرفیت نظام سلامت می‌خرد)

گزینه جایگزین، سرکوبی شرطی است، تا زمانی که واکسن به مرحله تولید انبوه برسد. گرچه نه مفت و مجانی که اگر دوره سیاست طولانی شد باعث ایجاد آشفتگی‌های اجتماعی فراگیر شود

رفع مسئولیت: ما هیچ نظری در مورد اینکه بهترین سیاست چیست نداریم. هدف از تحلیل ما، روشن کردن بده‌بستان‌های اجتماعی و اقتصادی در هر گزینه سیاستی است.

خلاصه بخش ۲ (سیاست‌های بهداشتی)

- تمام سیاست‌های بهداشتی کووید-۱۹ یک هدف دارند: کاهش نرخ بازتولید بیماری
- با توجه به ظرفیت موجود نظام‌های مراقبت بهداشتی، سیاست‌های سرکوب تنها سیاست‌هایی هستند که می‌توانند در کوتاه‌مدت به ما کمک کنند
- لطفاً از دستورالعمل‌های دولت تبعیت کنید
- بیاید از زمان به‌دست‌آمده از سیاست‌های سرکوب، به طور اثربخش استفاده کنیم:
 - از نمونه‌ای از جامعه تست بگیرید تا اطلاعات معتبر و ناریب در مورد شیوع کووید-۱۹ به دست آورید
 - تحلیل آماری گسترده درون و در میان کشورها (که در فازهای مختلف بیماری هستند)
 - راهبردهای پایش را بر مبنای این اطلاعات معتبر، توسعه دهید

(۱) علم

(۲) سیاست‌های بهداشتی

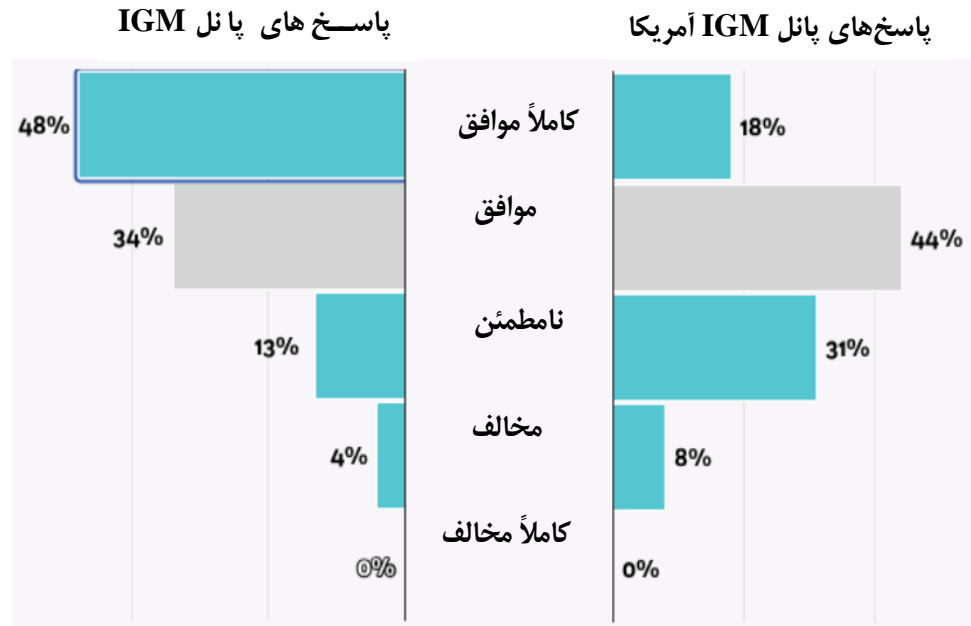
(۳) اقتصاد

(۴) سیاست‌های اقتصاد کلان

رکودی بزرگ در راه است

گزاره A: حتی اگر ثابت شود که نرخ تلفات کووید-۱۹ محدود است (مانند میزان تلفات آنفولانزا در یک فصل عادی)، باز هم این احتمال وجود دارد که منجر به یک رکود بزرگ شود.

نظرسنجی ابتکار بازارهای جهانی (IGM)^۱ از اقتصاددانان برتر:

- اکثر اقتصاددانان اروپایی و آمریکایی، رکود بزرگی را پیش‌بینی می‌کنند
- اروپایی‌ها نظرات قوی‌تری نسبت به آمریکایی‌ها دارند
- در بازارهای نوظهور، اصرار بر رکود کمتر آشکار است

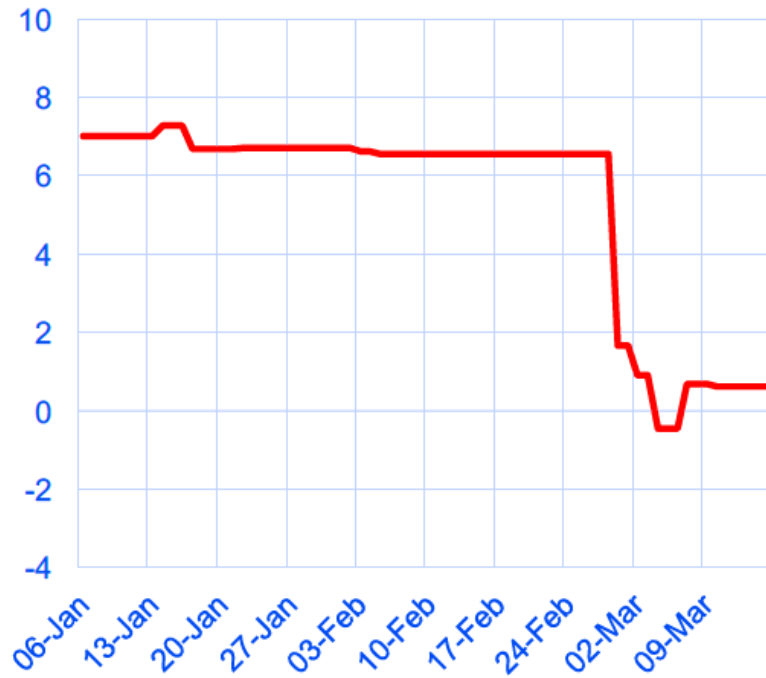
منبع: <https://voxeu.org/article/economic-impact-pandemic-igm-forum-survey> (12th March)

¹ Initiative on Global Markets (IGM)

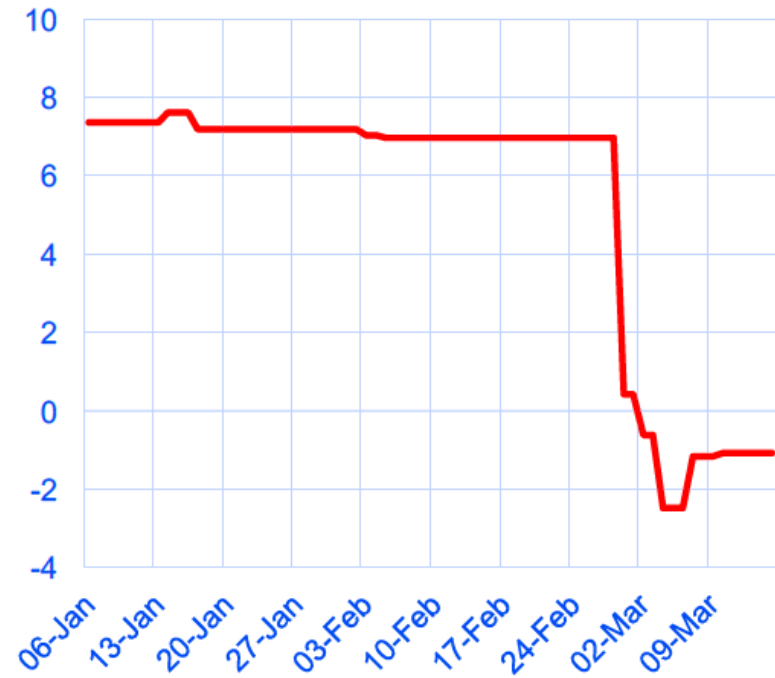
چین - حال بینی و پیش بینی - در زمان واقعی، هر روز!

رشد تولید ناخالص داخلی فصلی، سال به سال، درصد

Q1 2020

Q2 2020

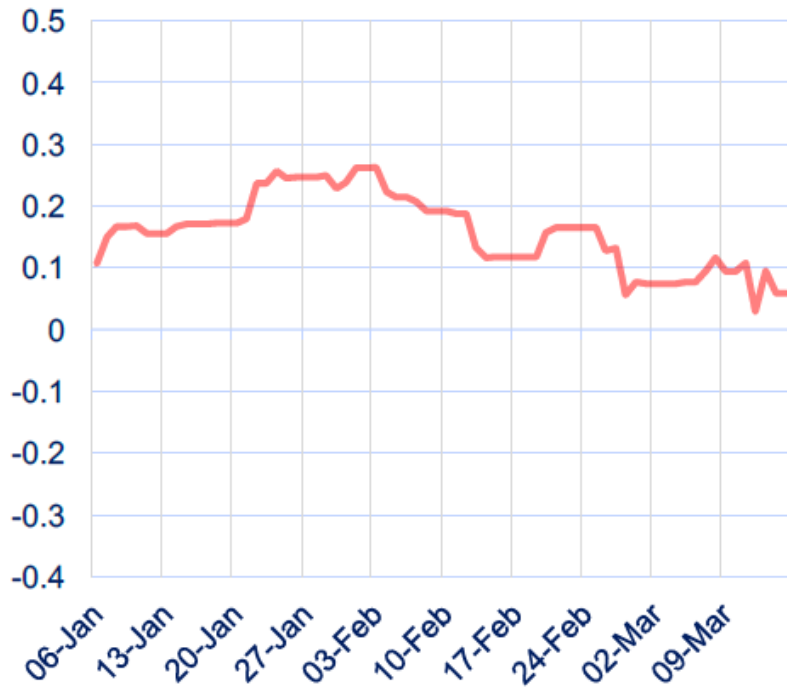

منبع: مدل حال بینی، ریچلین، ۱۹ مارس ۲۰۲۰

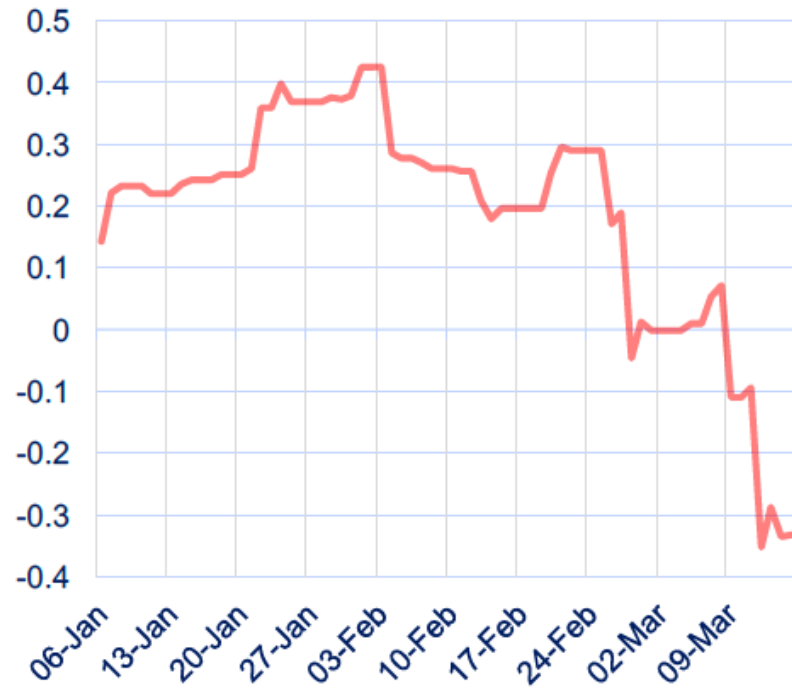
منطقه یورو – حال بینی و پیش بینی – در زمان واقعی، هر روز!

رشد تولید ناخالص داخلی فصلی، فصل به فصل، درصد

Q1 2020

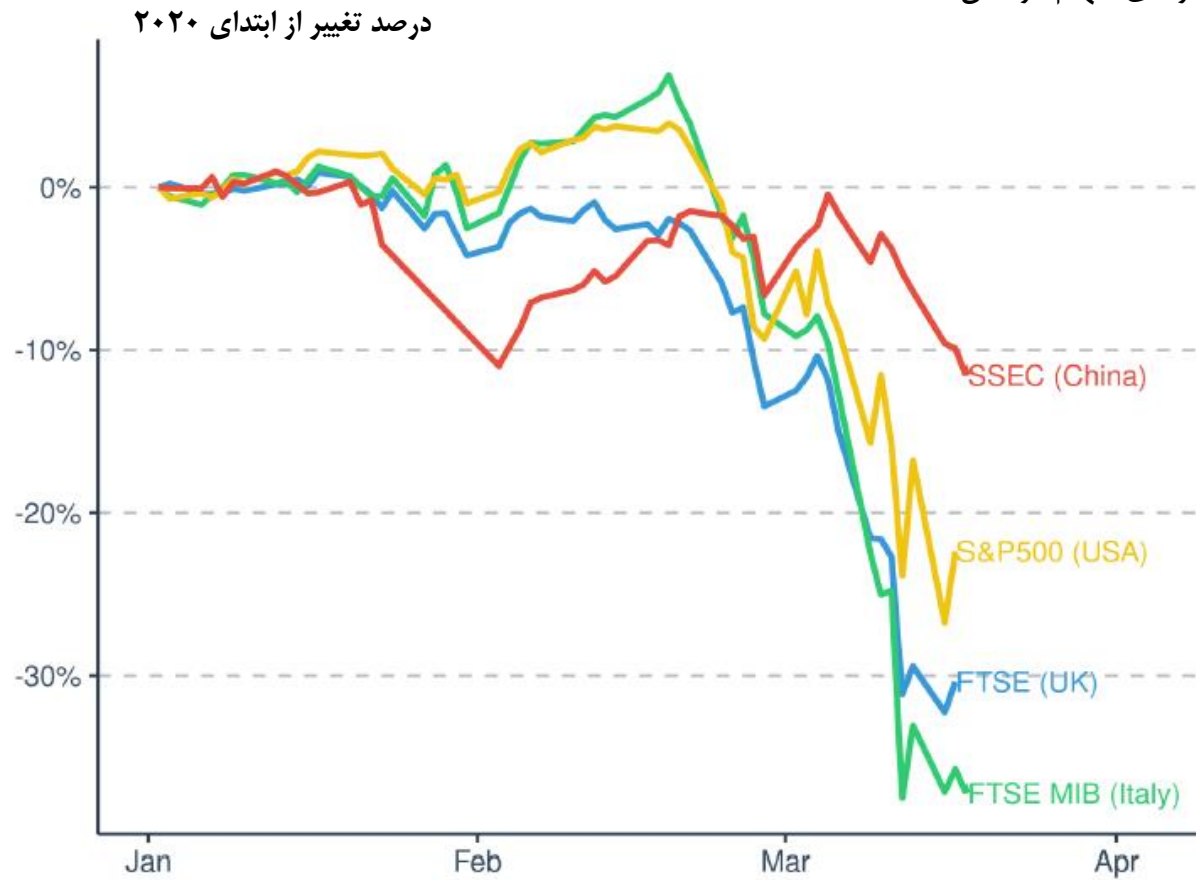
Q2 2020

منبع: مدل حال بینی بین‌المللی، ریچلین، ۱۹ مارس ۲۰۲۰

تأثیر بر بازارهای سهام

کاهش‌های عمده در بازارهای سهام در سال ۲۰۲۰

آخرین به‌روزرسانی: ۱۸-۰۳-۲۰۲۰

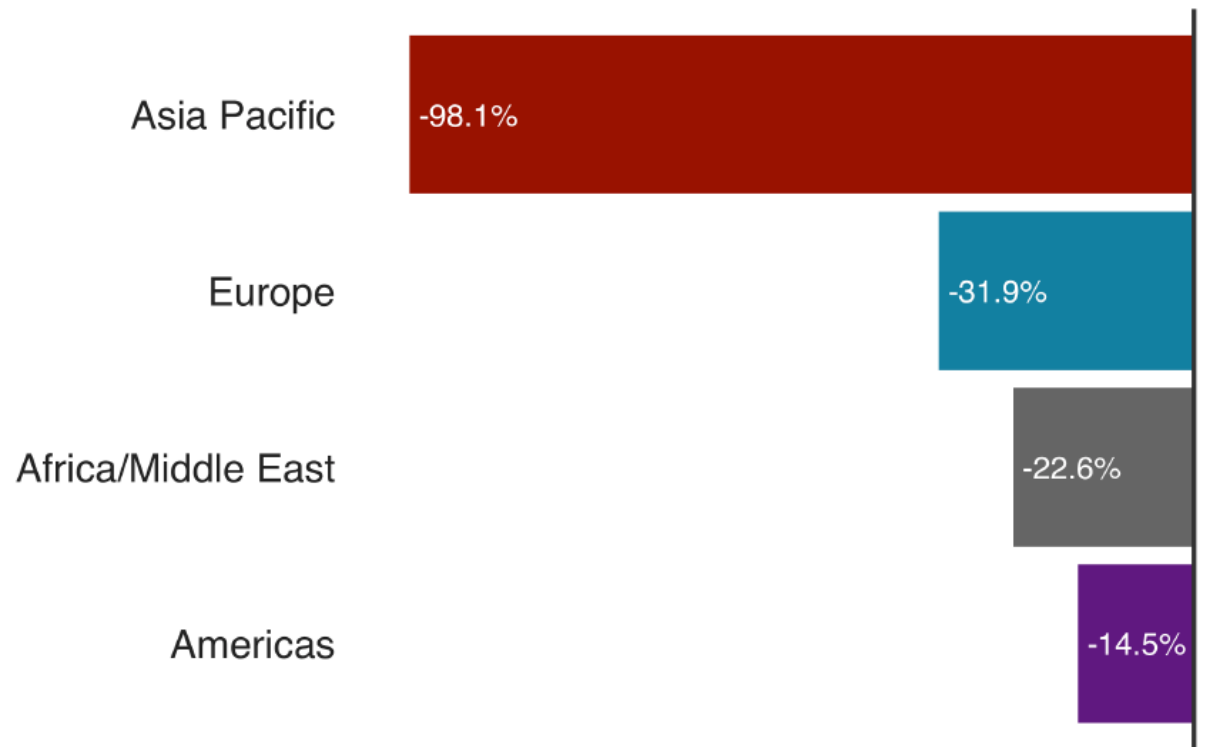
investing.com

منبع: یاهو فاینانس،

تأثیر بر خدمات مسافرتی

رزررو پروازهای ایالات متحده به تمام مناطق جهان به شدت کاهش یافته است

تغییر در رزررو ۶ ژانویه تا ۸ مارس، سال به سال

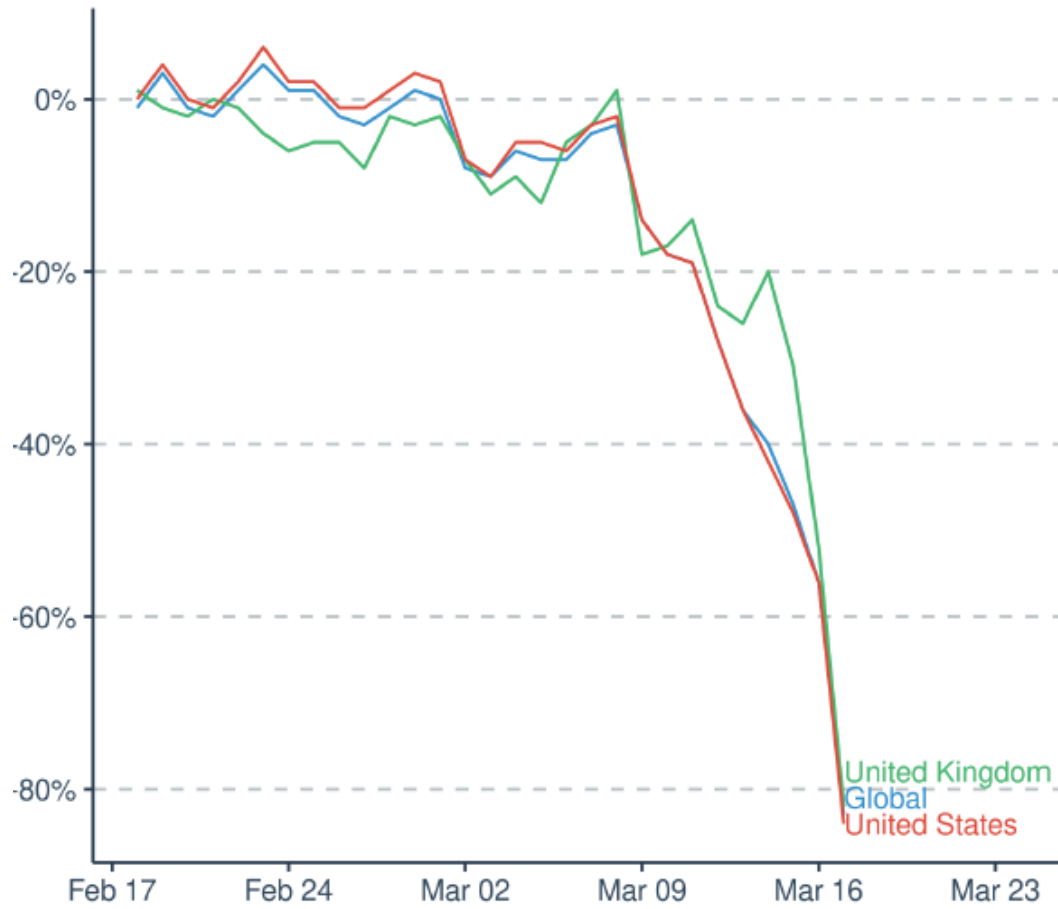

Source: ForwardKeys

تأثیر بر رستوران‌ها

کاهش‌های عمده در صنعت رستوران

تغییر سال به سال، رزروهای رستوران

Source: OpenTable.

تأثیر بر مخارج کالاهای بادوام

در مواجهه به شوک‌های درآمدی منفی، یکی از اولین و قوی‌ترین واکنش‌های خانوارهای با میل نهایی به مصرف بالا، تعویق خرید وسایل نقلیه است. افزایش در نااطمینانی هم احتمالاً اثر مشابهی دارد که از طریق یک انگیزه احتیاطی عمل می‌کند.

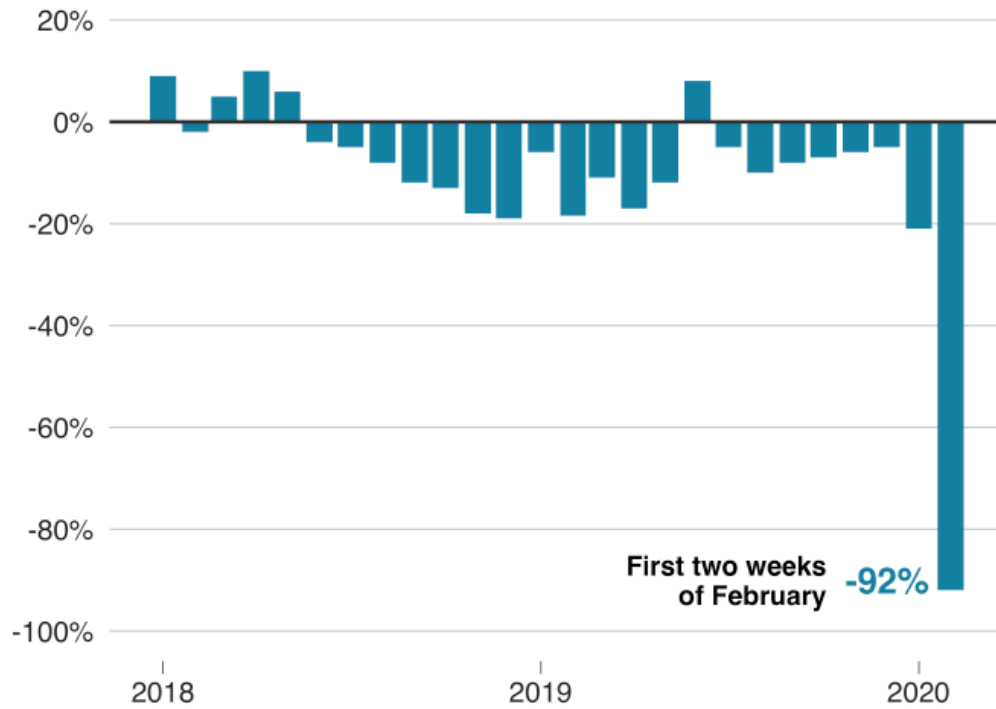
شواهد (از پروژه‌های تأمین مالی شده توسط کمک‌های شورای پژوهش اروپا):

ایالات متحده: میسرا- سوریکو (۲۰۱۴)، مجله ریاضی آسیا (اروپا)

ایتالیا: سوریکو- ترزی (۲۰۱۹)، مجله اتحادیه اقتصادی اروپا)

انگلستان: کلونین - سوریکو (۲۰۲۰)، مجله بررسی مطالعات اقتصادی)

فروش خودرو در چین به شدت کاهش یافته

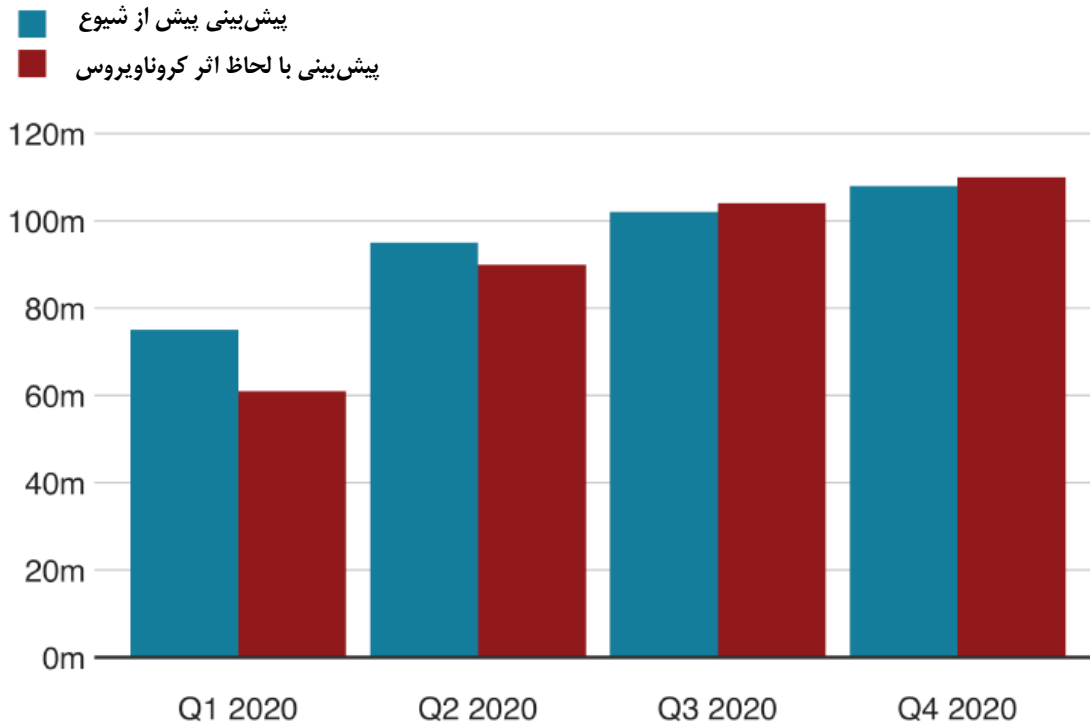
Source: China Passenger Car Association

BBC

داده‌های چین حاکی از آن است که اثر کلی، فوق‌العاده زیاد خواهد بود! متأسفانه این فقط اثر مستقیم است.

تأثیر بر زنجیره تأمین

انتظار می‌رود که ارسال گوشی‌های هوشمند در چین سریعاً بازیابی شود

Source: Bloomberg

تأثیر بر زنجیره تأمین

زنجیره‌های تأمین در سرتاسر جهان مختل شده‌اند، اما اثرات کامل آن هنوز احساس نشده است

اثر
 زیاد ●
 متوسط ●
 کم ●

● **۹۰ درصد کاهش در فروش خودرو**
 تقاضای مصرف‌کننده چین به شدت کاهش یافته است

● تمایل و تقاضای اروپا و ایالات متحده در حال تغییر است اما در حال حاضر، محلی است

● **۲۸ درصد افزایش در نرخ ان‌ت‌قال محموله‌های فله خشک**

نرخ انتقال محموله‌های فله خشک ۲۸ درصد بالاتر از سال نوی چینی اما ۱۳ درصد پایین تر از فوریه ۲۰۱۹ است

● **۱۵ درصد افزایش شاخص TAC**
 نرخ این شاخص نسبت به فوریه ۲۰۱۹ حدود ۱۵ درصد پایین‌تر است

● **۵۰ درصد ظرفیت باربری**
 بیش از ۱۰ روز تأخیر برای رساندن کالاها به بندر

● **کاهش محدودیت‌های ظرفیت باربری**

● **نرخ تلفات ۴ برابری**
 استان هوبی هنوز در مراحل اولیه بازسازی است

● **۸۰ درصد کارخانه‌ها فعالیت خود را از سر گرفته‌اند**
 شروع مجدد فعالیت در حال انجام است
 کارگران هنوز در ال بازگشت به کار هستند

● **شروع مجدد فعالیت‌ها در هوبی در اوایل فصل دوم**

● **کمبود قطعات در خارج از هوبی**
 فشار مشتری برای اولویت دادن

وضعیت امروز

آنچه انتظار می‌رود

منبع: گزارش‌های موقعیتی سازمان بهداشت جهانی؛ هشدار مسافرتی مرکز کنترل و پیشگیری بیماری؛ انجمن بین‌المللی حمل و نقل هوایی؛ رویترز؛ شاخص ترافیک تام تام؛ مدرسه بازرگانی مؤسسه بانکداری هنگ کنگ و شانگهای؛ خبرگزاری تنسنت؛ خبرگزاری سینا؛ مرکز نظارت حفاظت محیط زیست پکن؛ شبکه محیطی شنژن

بخش‌های دارای بیشترین تأثیر پذیری

تمام بخش‌ها تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، به گونه‌ای که بسیاری از بخش‌ها شاهد پیامدهای شدیدی خواهند بود

دیگاه‌های مقدماتی بر مبنای مورد پایه - مشمول تغییر با پیشرفت شیوع کووید-۱۹

محصولات
الکترونیک

محصولات مصرفی

خودروسازی

نفت و گاز

هوانوردی/خطوط
هوایی

گردشگری و
هتل‌داری

طولانی‌ترین

برآورد میزان اثر از نظر
طول مدت

فصل ۲

شستاب گرفتن تغییرات
ساختار بازار (به عنوان
مثال، تغییرات راهبردی برای
تنوع‌بخشی به زنجیره تأمین)

تأثیر رو به پایین به دلیل
چالش‌های زنجیره تأمین در
چین و سایر کشورهای آسیایی
(به خصوص کره جنوبی)،
باعث تأخیر در توسعه
محصولات نسل پنجم
می‌شود.

باز یابی در زیربخش‌ها
متفاوت خواهد بود (به
عنوان مثال، احتمالاً در
نیمه‌سالها سریع‌تر است)

فصل ۲

کاهش متوسط در مصرف
خصوصی و صادرات خدمات

تاب‌آوری تقاضا برای
محصولات مصرفی خاص
(مانند مواد غذایی)؛ رشد قابل
توجه فروش آنلاین (گرچه
اینجا هم با کمبود نیرو مواجه
است)

احتمال اثرات محلی، شامل
اثرات منفی بر تقاضا

اواخر فصل ۲/فصل ۳

آسیب‌پذیری‌های موجود
(مانند تنش‌های تجاری،
کاهش فروش) با کاهش شدید
در تقاضای چین و اختلال در
زنجیره تأمین و تولید، تشدید
شده است (در چین، سایر
کشورهای آسیا، و حالا اتحادیه
اروپا)

با توجه به کمبود موجودی انبار
(کمتر از ۶ هفته) بادهای
مخالفت تا فصل سوم ادامه
دارند، پیچیدگی زنجیره تأمین
(لذا، توانایی حداقلی برای
تغییر)

فصل ۳

کاهش قیمت نفت به دلیل
اثرات تقاضای بلندمدت‌تر و
تعلیق کوتاه‌مدت عرضه

شروع مجدد با از سرگیری
تقاضای مصرف‌کننده انتظار
می‌رود، اما اثرات بلندمدت
احتمالاً وجود دارند اگر این
شرایط ادامه یابد و بیش از
یک سال بر قیمت‌ها فشار
بیاورد

اواخر فصل ۳/اوایل فصل ۴

پایداری بادهای مخالف،
به گونه‌ای که مسافرت‌های
جهانی به شدت تحت تأثیر
قرار گرفته است؛ فصل تابستان
هم از دست رفت - رزروهای از
قبل برای ماه‌های مارس و
آوریل به طور چشمگیری
کاهش یافت؛ گزارش‌های
مبنی بر کاهش بیش از ۴۰
درصدی در برخی از خطوط
هوایی

سرعت بیشتر بازبازی برای
مسافرت‌های داخلی (تقریباً دو
فصل)؛ سرعت کمتر بازبازی
برای مسافرت‌های بین‌المللی
(تقریباً ۳ تا ۴ فصل)

فصل ۴

اثرات موج‌وار تشدید (به
عنوان مثال، تعطیلی‌ها در
پاریس، کاهش ۵۰ درصدی
گردشگری در ویتنام علی‌رغم
فقدان سرایت محلی)

تأخیر بازبازی تا فصل
زمستان، زمانی که بیماری
ممکن است دوباره خیز بردارد

احتمال اثرات محلی بیشتر،
شامل اثرات منفی بر تقاضا

برآورد شروع
مجدد جهانی

(سناریوی
کاهش جهانی)

منبع: مؤسسه آی اچ اس مارکت، تحلیل مؤسسه جهانی مکنزی؛ گزارش‌های مطبوعاتی

در جستجوی پناهگاهی ایمن

تجارت طلا در بالاترین قیمت خود از سال ۲۰۱۳

قیمت هر اونس - دلار آمریکا

Source: Bloomberg, 13 March 2020

در همین حال در روسیه و عربستان سعودی

کاهش شدید قیمت نفت از ماه ژانویه

Source: FRED.

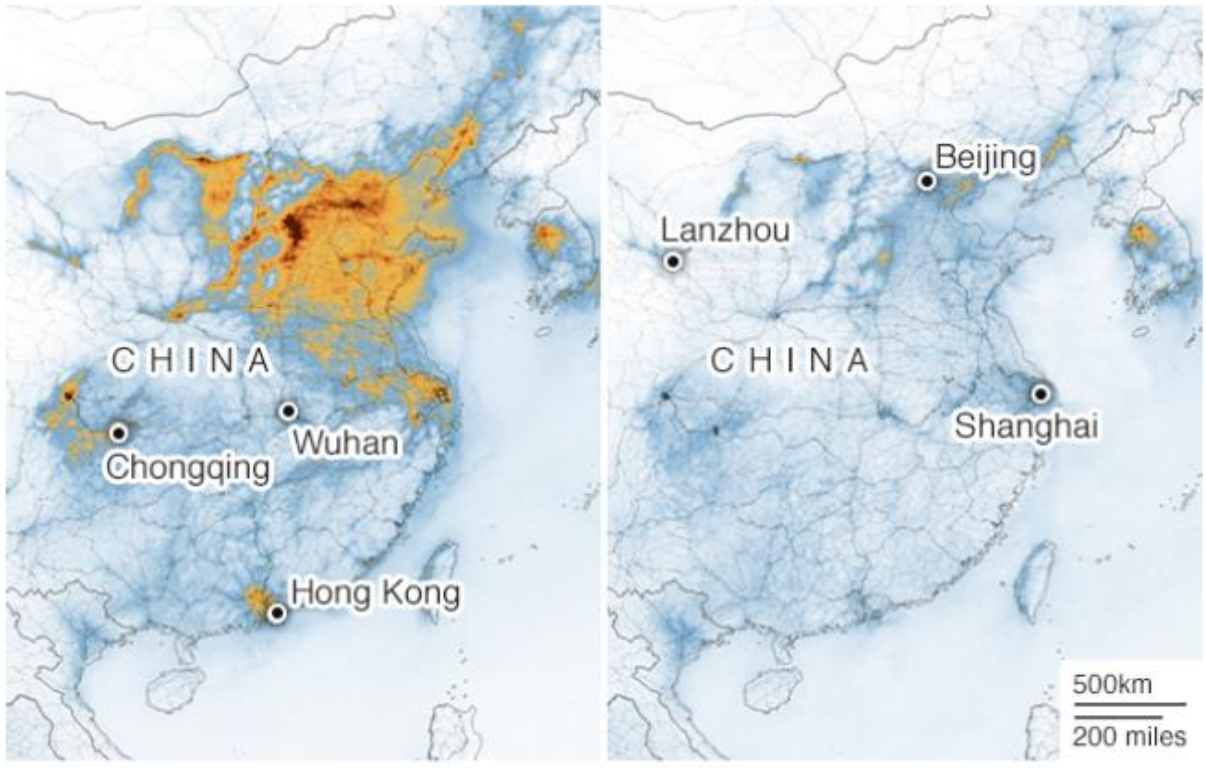
اثرات کوتاه‌مدت: کاهش سطوح آلودگی

تصاویر ماهواره‌ای، کاهش سطح آلودگی را در این دوره نشان می‌دهند

سطوح دی اکسید نیتروژن در جو

January 1 to 20

February 10 to 25

Source: Nasa, ESA/Copernicus

انزوای اجتماعی^۱ افزایش خواهد یافت

دیدگاه

کرونا ویروس و تناقض انزوا

«فاصله‌گذاری اجتماعی» برای پیشگیری از بیماری، ضروری است. اما تنهایی، می‌تواند ما را بیمار کند.

عبدالله شیپیهپار

۱۳ مارس ۲۰۲۰

- افزایش در انزوای اجتماعی در مرحله فاصله‌گذاری اجتماعی/قرنطینه
- برای جمعیت‌ها گران تمام می‌شود ...
- ... و به خصوص برای سالمندان، که خانواده‌های آنها برای حداقل نمودن احتمال سرایت، با احتمال بیشتری از آنها فاصله می‌گیرند
- جمعیت سالمندتر:
 - هم در برابر بیماری آسیب‌پذیرتر است
 - و هم در برابر عوارض جانبی بیماری آسیب‌پذیر است

منبع: نیویورک تایمز (<https://www.nytimes.com/2020/03/13/opinion/coronavirus-social-distancing.html>)

^۱ Social isolation

افراد ماهر با احتمال بی شتری از منزل کار می‌کنند

Business

کروناویروس، صنایع در ایالات متحده را وادار کرده تا به کارکنان خود اجازه کار از منزل را بدهند

- فورد، جی.ام و بانک‌ها به کارکنان خود می‌گویند که در صورت امکان دور کاری کنند
- ارزیابی تأثیر تعطیلی آمریکا چندین هفته و شاید هم بیشتر زمان می‌برد

Dominic Rushe in New York

@dominicru

Fri 13 Mar 2020 17:43 GMT

24

▲ یک مرد با ماسک در وال استریت در نیویورک قدم می‌زند، نیویورک، جمعه، عکاس: لوکاس جکسون/رویترز
 همه‌گیری کروناویروس در سرتا سر کسب و کارهای ایالات متحده رخنه نمود، به گونه‌ای که صنایع از خودروسازی تا فناوری و سرگرمی به سمت مهارت‌تهدید در حال رشد حرکت نمودند.

- بنگاه‌ها احتمالاً پذیرش دور کاری را افزایش می‌دهند
 - انعطاف‌پذیری بیشتر برای کارکنان
 - ازدحام کمتر در شهرها
- فرصت نابرابر:
 - افراد ماهرتر (آموزش، خدمات مالی، مشاغل شرکتی؛ نه افراد شاغل در بخش سلامت) به نسبت افراد با مهارت کمتر (رانندگان و پیک‌ها، نظافتچی‌ها، زنجیره تأمین توزیع، کارگران خرده‌فروشی، و غیره) بی‌شتری می‌توانند از منزل کار کنند
 - مهارت‌ها احتمالاً با انعطاف‌پذیری برای تحمل بیکاری کوتاه‌مدت در دوره بحران بهداشتی همبستگی دارند.

افراد با دستمزد بالا با احتمال بیشتری از منزل کار می‌کنند

همه نمی‌توانند از منزل کار کنند

ایالات متحده، میلیون کارگر در هر شغل، ۱۸-۲۰

- بر اساس مطالعه دفتر آمار نیروی کار در ۱۸-۲۰۱۷، حدود ۲۹ درصد کارکنان آمریکایی می‌توانند از منزل کار کنند
- این نسبت در میان مشاغل و صنایع مختلف، متفاوت است (نگاه کنید به نمودار)
- درآمد هم یک عامل مهم است:
 - صدک ۰-۲۵: ۹,۲ درصد
 - صدک ۲۵-۵۰: ۲۰,۱ درصد
 - صدک ۵۰-۷۵: ۳۷,۳ درصد
 - صدک ۷۵-۱۰۰: ۶۱,۵ درصد

منبع: دفتر آمار نیروی کار،

<https://www.bls.gov/news.release/flex2.t01.htm>

ناهمسانی بالا در میان بخش‌ها

همه نمی‌توانند از منزل کار کنند

ایالات متحده، میلیون کارگر در هر شغل، ۲۰۱۷-۱۸

اکثر کارکنان در بخش‌های تولید، خرده‌فروشی، سرگرمی، تأسیسات به ندرت می‌توانند از منزل کار کنند.

منبع: دفتر آمار نیروی کار،

<https://www.bls.gov/news.release/flex2.t01.htm>

تغییرات احتمالی بلندمدت

- دانشگاه‌ها و کسب و کارها در سرتاسر جهان برای باقیمانده سال تحصیلی، به سرعت به سمت کار و آموزش از راه دور حرکت کرده‌اند
- علیرغم اختلال، این رویداد به عنوان فرصتی حیاتی برای آموزش دیجیتال دیده شده است
 - شرکت‌ها امیدوارند که این به یک تغییر ثابت تبدیل شود
- شرکت زوم (Zoom)، یک نرم‌افزار رایج برای برگزاری کنفرانس، با افزایش شدید قیمت سهام خود در طول چند ماهه اول سال ۲۰۲۰ مواجه بوده است

قیمت سهام زوم در سال ۲۰۲۰ افزایش چشمگیری داشته است

درصد تغییر در قیمت سهام زوم از ابتدای سال ۲۰۲۰

منبع: <https://www.nytimes.com/2020/03/17/style/zoom-parties-coronavirus-memes.html>; <https://www.marketwatch.com/story/this-is-online-educations-moment-as-colleges-close-during-coronavirus-pandemic>

آموزش در منزل، دسترسی به اینترنت و آموزش

بیش از ۷۷۰ میلیون دانش‌آموز و دانشجو در حال حاضر تحت تأثیر تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها قرار گرفته‌اند (سازمان ملل متحد).

تعطیلی مدارس: «آموزش در منزل» و آموزش آنلاین

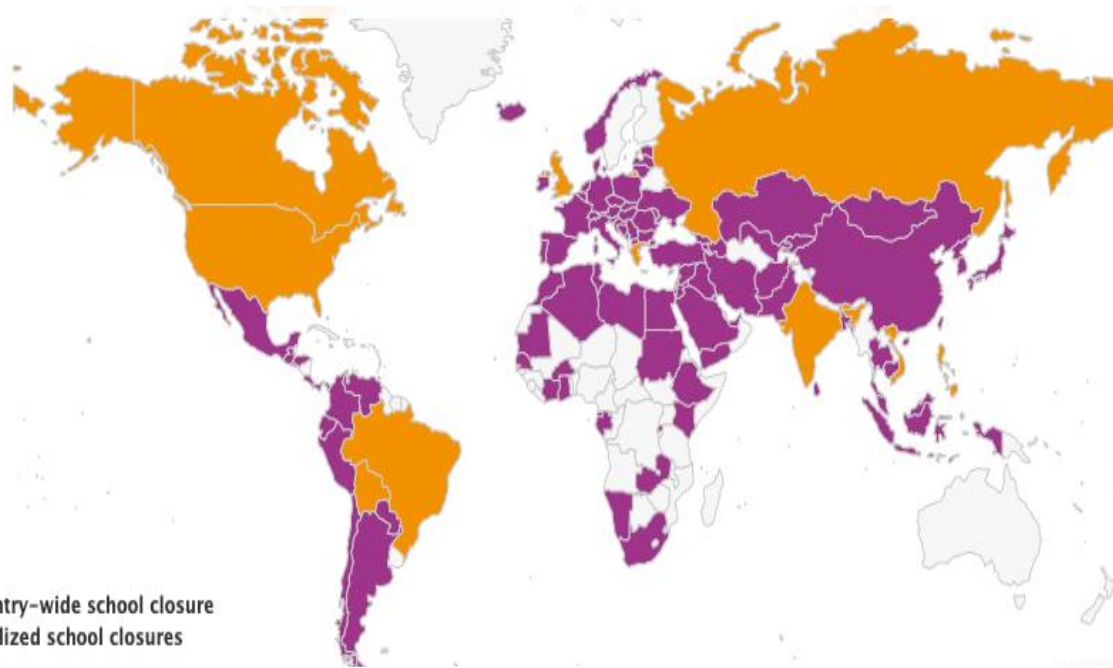
- مطالعات تجربی، تأثیرات زیاد کیفیت آموزش والدینی بر پیشرفت آموزشی کودکان و نتایج بلندمدت را نشان می‌دهند (هکمن، ۲۰۰۶)
- لذا، تعطیلی مدارس این نابرابری را تقویت می‌کند

- دسترسی به منابع آنلاین، فراگیر نیست:

بر اساس گزارش‌ها، در سال ۲۰۱۸ بین ۵۶ تا ۸۰ میلیون نفر در چین فاقد ارتباط اینترنت یا تجهیزات ارتباط با وب بودند (نیویورک تایمز، ۱۷ مارس)

۱۰ درصد از خانوارها در انگلستان به اینترنت دسترسی ندارند.

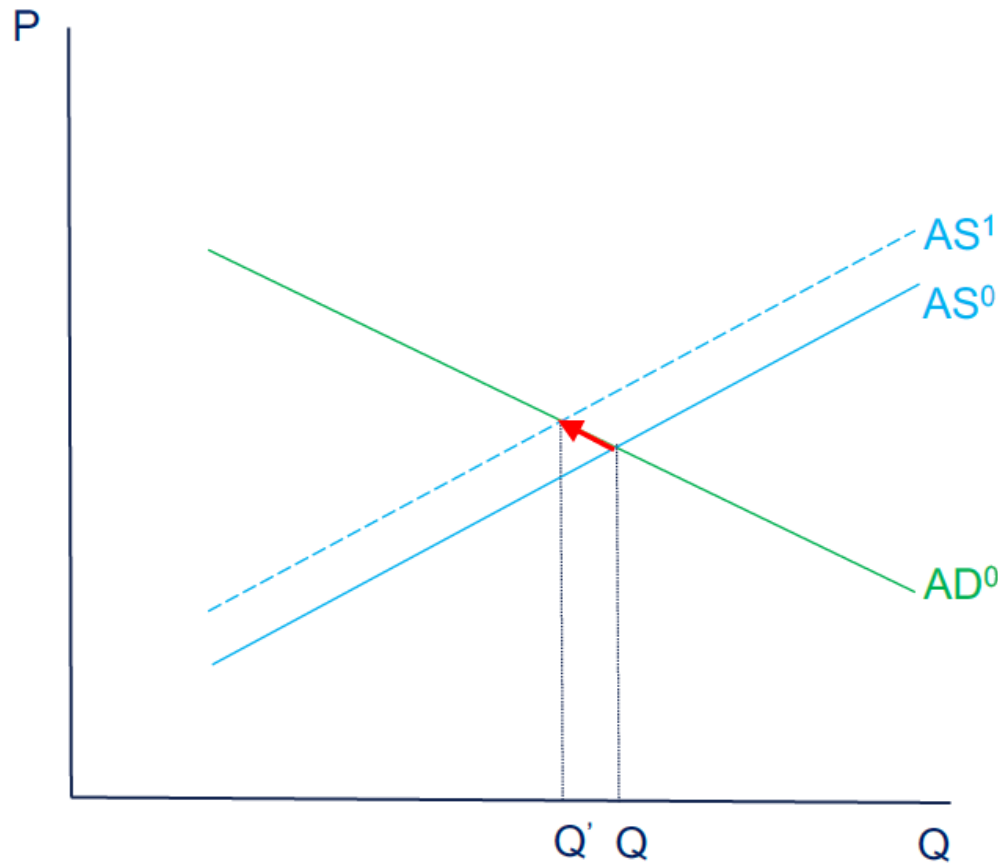
- تعطیلی‌ها می‌تواند به طور نامتوازی و بی‌تناسبی کودکان از خانواده‌های فقیر و کم‌درآمد را تحت تأثیر قرار دهد، خانواده‌هایی که بسیاری از آنها صبحانه، نهار و در برخی موارد حتی شام خود را در کمپ‌ها دریافت می‌کنند (لوس آنجلس تایمز، ۱۳ مارس).

منبع: مجمع جهانی اقتصاد

(<https://www.weforum.org/agenda/2020/03/3-ways-coronavirus-is-reshaping-education-and-what-changes-might-be-here-to-stay>)

رقابت بین عرضه و تقاضا

در ابتدا، کووید-۱۹ شاید مشابه یک شوک عرضه باشد:

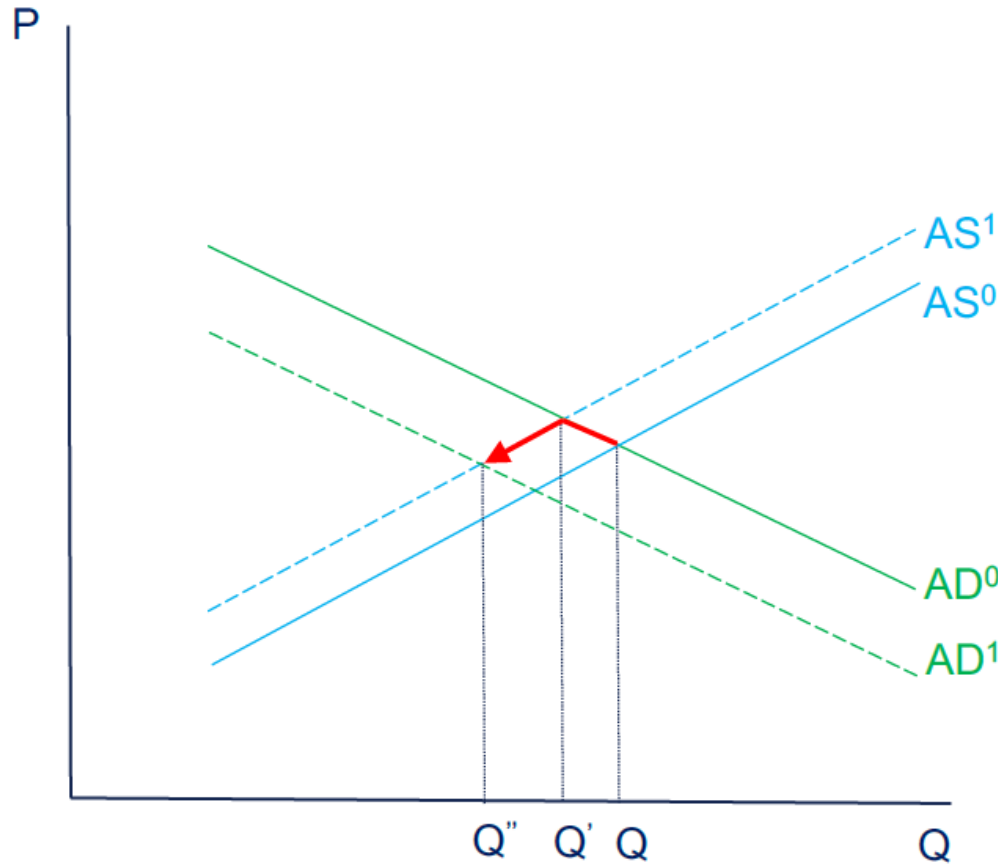
- اختلال در زنجیره‌های تأمین جهانی
- قرنطینه و فاصله‌گذاری اجتماعی در سطح جهان باعث کاهش عرضه نیروی کار می‌شود

عرضه کل (AS) از AS^0 به AS^1 جابجا می‌شود

تفاوت با بحران‌های پیشین:

- رکود بزرگ ۲۰۰۹-۲۰۰۷: منشأ شوک عرضه در بخش مالی بود
- جنگ/بلايای طبیعی: منشأ شوک عرضه، تخریب زیرساخت یا کاهش موقت عمده در نیروی کار.

رقابت بین عرضه و تقاضا

سپس، اثرات تقاضا محقق می‌شود:

- نااطمینانی در مورد پیشرفت بیماری
- نااطمینانی در مورد سیاست‌های اقتصادی کاهش‌دهنده این اثرات
- از دست دادن درآمد کارگران غیردائمی به خصوص در صنایع متأثر (مانند هتلداری، ساخت)
- افزایش پس‌اندازهای احتیاطی خانوارها
- نگرانی بنگاه‌ها از سرمایه‌گذاری تا زمان مشخص شدن شرایط؛ همچنین فقدان نقدینگی برای انجام سرمایه‌گذاری

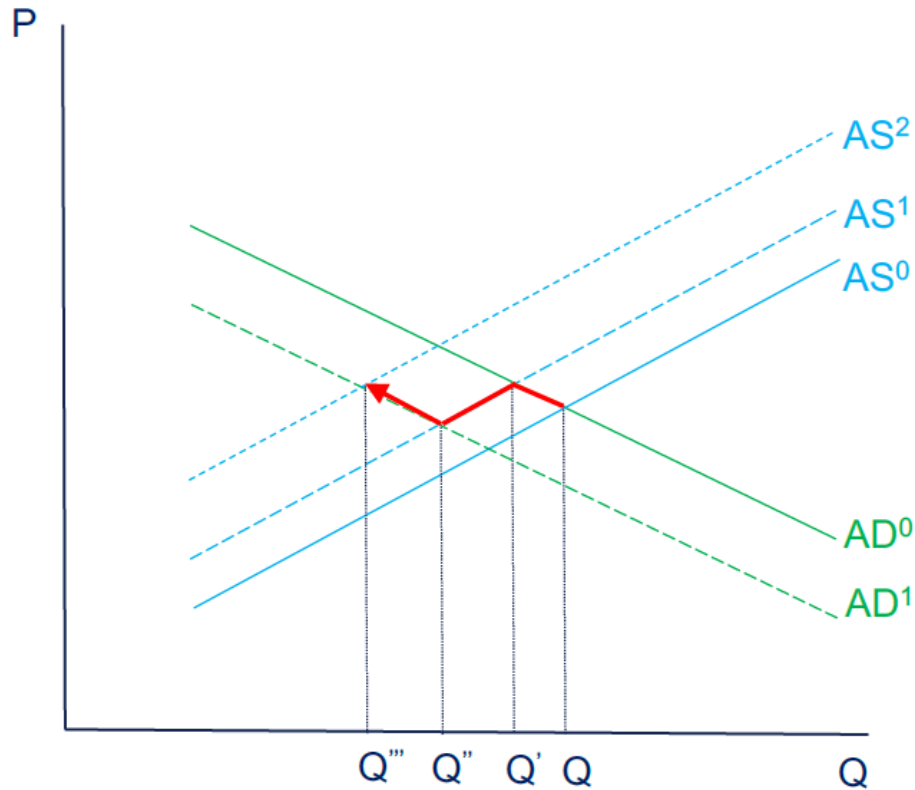
رقابت بین عرضه و تقاضا

حلقهٔ بازخوردی به سمت عرضه:

- بنگاه‌ها (به خصوص آنهایی که وابستگی بیشتری به جریان‌های نقدی دارند) از کمبود نقدینگی برای ایفای تعهدات رنج می‌برند، در حالی که با کاهش تقاضا مواجه هستند و لذا وادار به اعلام ورشکستگی می‌شوند.

عرضه و تقاضا به طور مشابه به سمت بحران مالی می‌روند، گرچه ناطمینانی در مورد بیماری است.

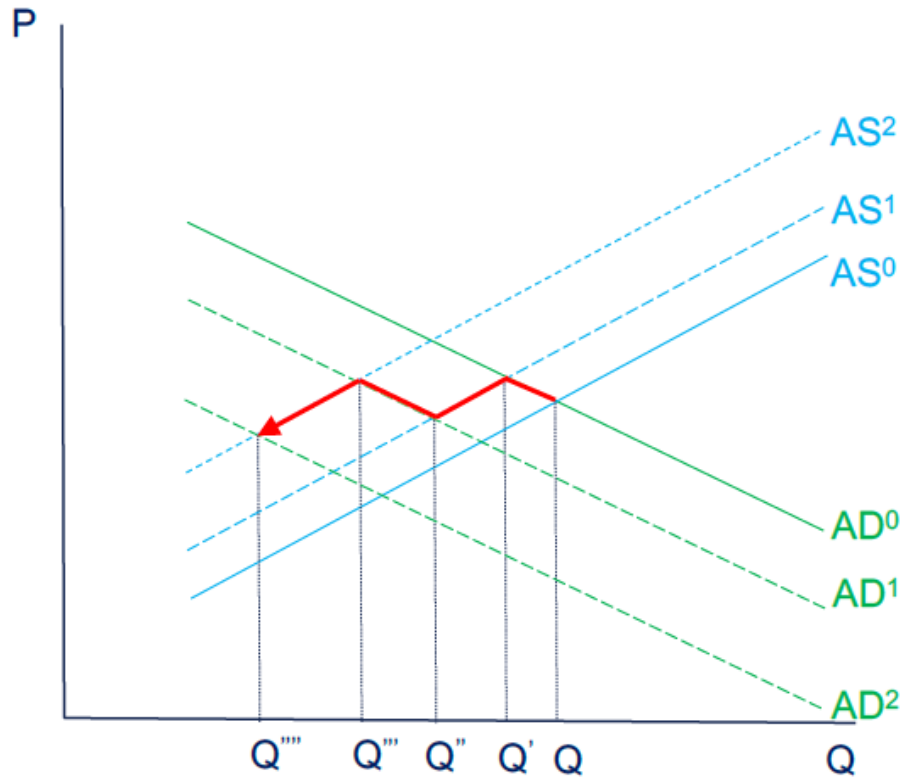
متفاوت از جنگ/بلایای طبیعی: در آنجا، تقاضا ممکن است افزایش یابد زیرا دولت‌ها تلاش‌های زمان جنگ را به سمت مبارزه/بازسازی سوق می‌دهد و این احتمالاً تورم‌زا است.

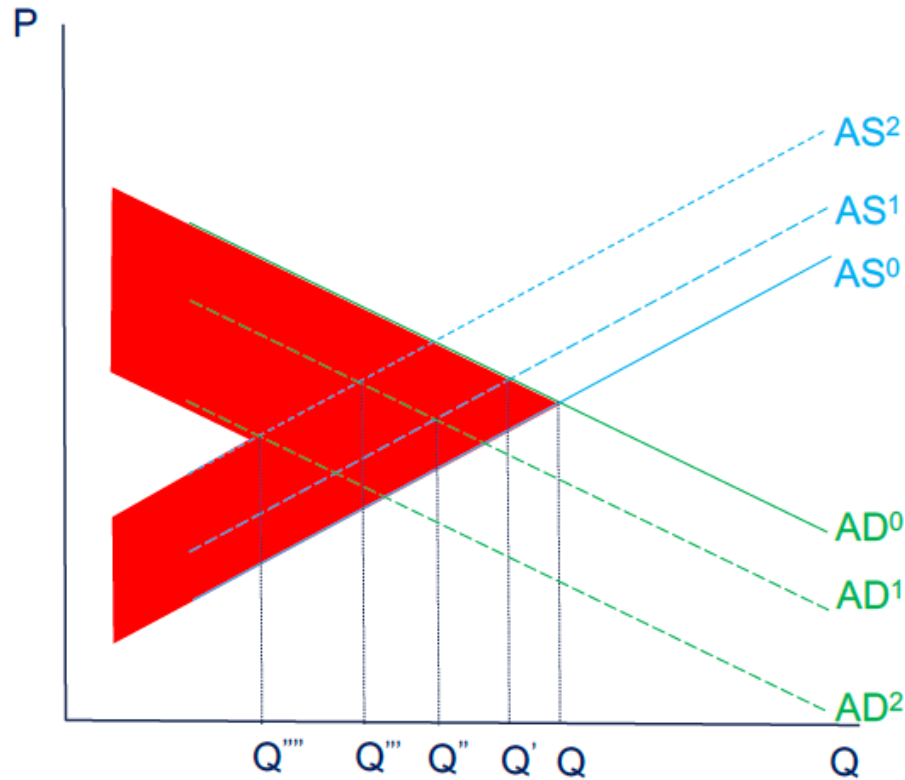
رقابت بین عرضه و تقاضا

حلقهٔ بازخوردی به سمت تقاضا:

- کارگرانی که به دلیل تعطیلی بنگاه‌ها، شغل خود را از دست می‌دهند، درآمد دیگری ندارند و لذا مصرف خود را کاهش می‌دهند، که این نهایتاً باعث کاهش تقاضای کل می‌گردد.

از بین رفتن مازاد اقتصادی

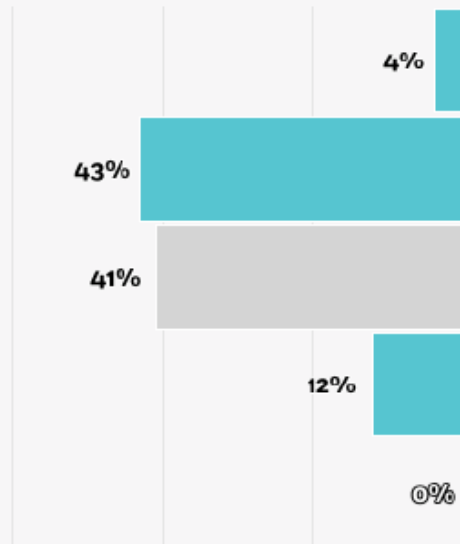

ویروس کووید-۱۹ « صرفاً» یک شوک (بزرگ) بر بنیادهای اقتصادی واقعی نیست؛ این شوک بر بی‌اصطکاکی بازار است؛ این یک «دیوار بین تقاضا و عرضه» با بازخوردهای مکمل قوی در اقتصاد واقعی مطرح می‌کند؛ کاهش در عرضه، منجر به کاهش در تقاضا، منجر به کاهش در عرضه منجر به از بین رفتن مازاد اقتصادی می‌گردد (منطقه رنگی قرمز در نمودار)

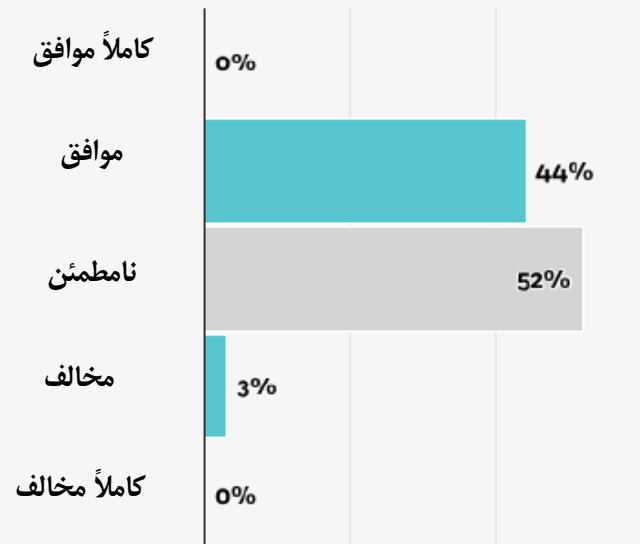
عرضه در برابر تقاضا

گزاره B: اثرات اقتصادی کووید-۱۹ از آنجا ناشی می‌شود که مخارج کاهش یافته بیشتر از آنهایی خواهند بود که ناشی از اختلال در زنجیره‌های تأمین و کاهش نیروی کار در نتیجه بیماری هستند.

پاسخ‌های پانل IGM

پاسخ‌های پانل IGM آمریکا

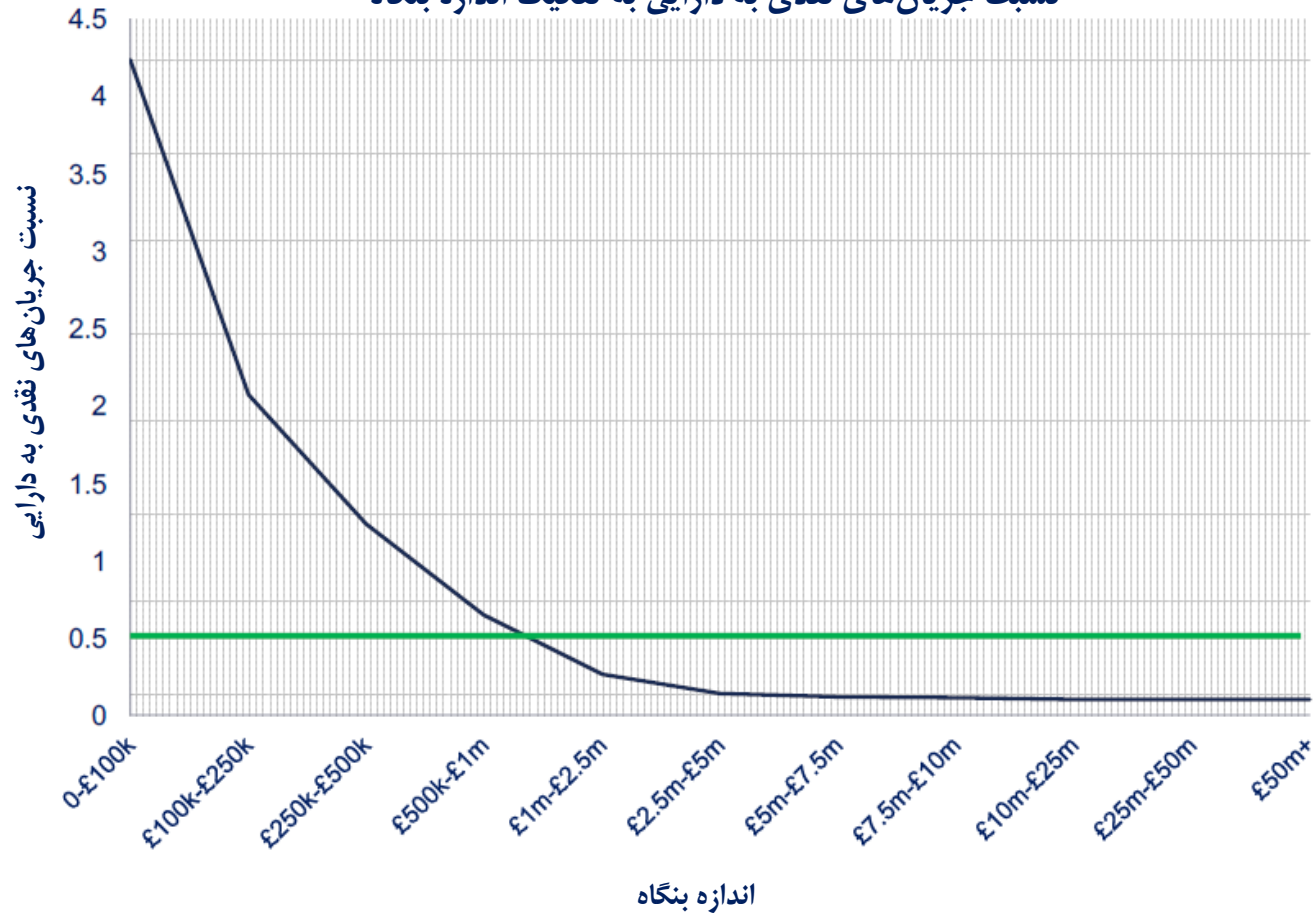
- نظرسنجی ابتکار بازارهای جهانی (IGM) از اقتصاددانان برتر حاکی از آن است که اثر شوک تقاضا بیشتر از شوک عرضه خواهد بود

منبع:

<https://voxeu.org/article/economic-impact-pandemic-igm-forum-survey>

بسیاری از کسب و کارهای خرد، به جریان‌های نقدی متکی هستند

نسبت جریان‌های نقدی به دارایی به تفکیک اندازه بنگاه

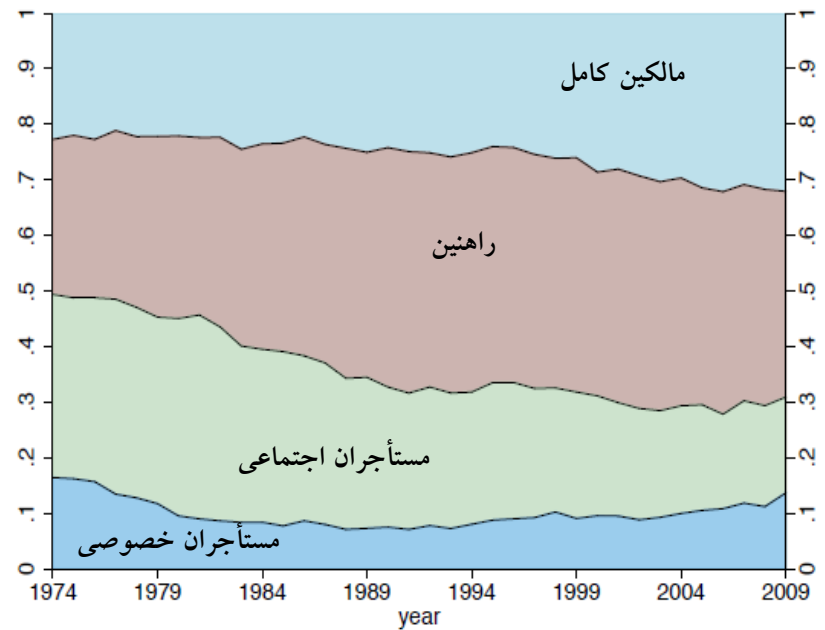
- بنگاه‌هایی که نسبت جریان‌های نقدی به دارایی در آنها بالاتر از ۰,۵ است، حدود ۱۰ درصد اشتغال در میان کسب و کارهای خصوصی را به خود اختصاص داده‌اند
- مجموع کسب و کارهای خصوصی بیش از ۶۰ درصد از کل اشتغال را به خود اختصاص داده‌اند. لذا بنگاه‌های (خرد) که نسبت جریان‌های نقدی به دارایی در آنها بالاتر از ۰,۵ است، حدود ۶ درصد از کل اشتغال اقتصاد را بر عهده دارند

بسیاری از راهین و مستأجران، موجودی نقدی اندکی دارند

حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد از جمعیت (نیمی راهن+نیمی مستأجر) اکثر وجوه نقدی را که دریافت می‌کنند، خرج می‌نمایند

پیمایش پانلی خانوار انگلستان: ۲۰۰۵

خالص ثروت نقدی	میانگین	
	میانگین	[p25 , p75]
مالکین کامل	3,050	[0 , 17,034]
راهین	0	[-3,250 , 5,000]
مستأجران	0	[-455 , 500]
خالص ثروت مسکن		
مالکین کامل	150,000	[100,000 , 220,000]
راهین	97,000	[56,250 , 152,000]
مستأجران	0	0

منبع: کلونین، فریرا و سوریکو (۲۰۲۰) بر مبنای داده‌های خانوار انگلستان

خلاصه بخش ۳ (اقتصاد)

- رکود جهانی، گریزناپذیر به نظر می‌رسد، و در بازارهای نوظهور هم احتمال آن وجود دارد.
- به طور کلی، اثرات تقاضا احتمالاً بسیار بزرگ‌تر از شوک اولیه عرضه هستند.
- نااطمینانی، هراس و سیاست‌های قرنطینه، عامل اصلی سقوط عمده در تقاضا هستند.
- سرمایه‌گذاری بسیاری از بنگاه‌ها (به خصوص بنگاه‌های خرد و نوپا) و مخارج بسیاری از خانوارها (به خصوص مستأجران و رهن‌دهندگان) تا حد زیادی به جریان‌های نقدی بستگی دارد.
- کاهش شدید در تقاضا، این بنگاه‌ها را وادار به تعطیلی می‌کند. این باعث افزایش اخراج از کار و کاهش مصرف می‌گردد. اقتصاد وارد یک چرخه غم‌انگیز می‌شود!

(۱) علم

(۲) سیاست‌های بهداشتی

(۳) اقتصاد

(۴) سیاست‌های اقتصاد کلان

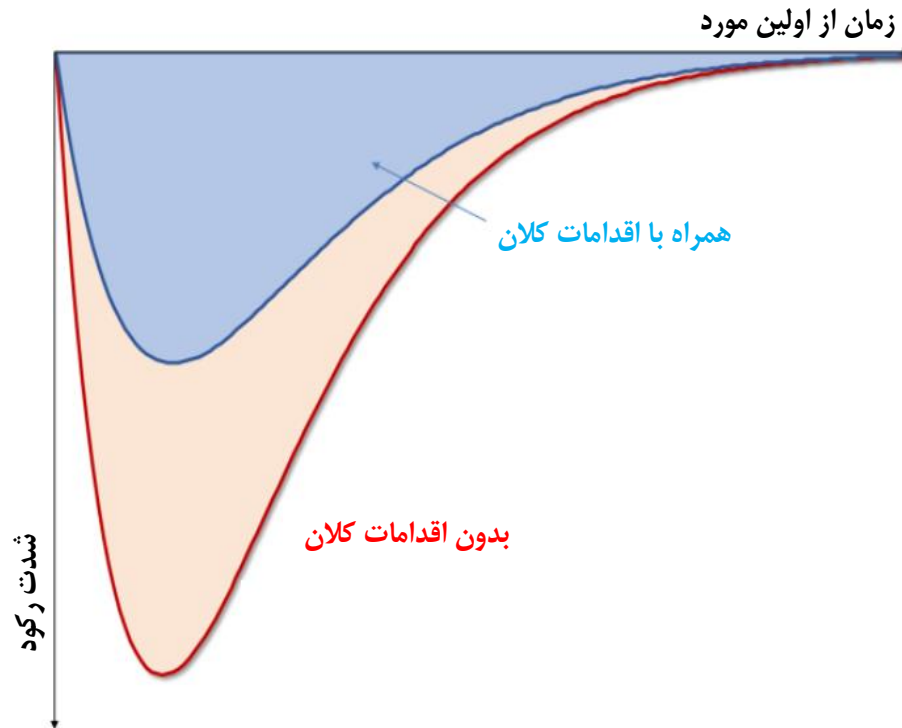
یک راهبرد چهار مرحله‌ای؟

لینک: <https://www.youtube.com/watch?v=nSXIetP5iak>

هموار کردن منحنی رکود

- موازنه کوتاه‌مدت بین هموار کردن منحنی همه‌گیری و حجم رکود. کاهش سرعت اوج آلودگی احتمالاً تا زمانی به طول می‌انجامد که اقتصاد در ظرفیت کامل خود نیست

- اقتصاد پیچیده و به هم‌بافته است و از عوامل به هم‌پیوسته تشکیل شده است (عرضه‌کنندگان، مشتریان، مصرف‌کنندگان، کارگران، بانک‌ها)
- تصمیمات عقلایی فردی می‌تواند منجر به یک واکنش زنجیره‌ای مصیبت‌بار شود:

- (۱) مصرف‌کنندگان به دلیل خودجداسازی، خرج نمی‌کنند
 - (۲) بنگاه‌ها هزینه‌ها را کم کرده و کارگران خود را کاهش می‌دهند، عدم بازپرداخت وام‌ها و طلب عرضه‌کنندگان
 - (۳) بانک‌ها با وام‌های مشکوک‌الوصول، اعطای وام را کاهش می‌دهند
- از نظر بهداشتی، جداسازی اثرات خارجی مثبتی دارد.
 از نظر اقتصاد، جداسازی اثرات خارجی منفی دارد.

منبع: گوریندکاس، «هموار کردن منحنی‌های همه‌گیری و رکود»، ۱۳ مارس ۲۰۲۰

سیاست‌های بهداشتی و مخارج بهداشتی

- به محض بروز اولین نشانه از بیماری با واگیری بالا، فوراً افراد آسیب‌پذیرتر (از جمله سالمندان) را جدا نمایید و از نمونه‌های نماینده جامعه به طور تصادفی تست بگیرید تا واگیرترین گروه‌ها را شناسایی نمایید.
- کسانی که تست آنها مثبت می‌شود باید خودجداسازی نمایند، صرف نظر از اینکه علائم داشته یا نداشته باشند.
- مورد مثبت را ردگیری کرده و تست‌گیری و جداسازی را ادامه دهید.
- ظرفیت مراقبت‌های ویژه (هم تخت و هم تجهیزات) را با ساخت واحدهای جدید یا تبدیل ساختمان‌های در دسترس (مانند هتل‌ها و سربازخانه‌ها) گسترش دهید.
- اگر سرایت به صورت جغرافیایی متمرکز است، موارد مراقبت ویژه غیرمرتبط با همه‌گیری را به سایر مناطق بفرستید.

طراحی یک راهبرد تست‌گیری کارا

زمانی که منحنی هموار شد، چگونه می‌توان فاصله‌گذاری اجتماعی را بدون خیز مجدد بیماری، کاهش داد؟

- تنها یک گزینه: موارد آلوده را شناسایی نموده، آنها را جدا کرده و منبع بیماری را ردگیری کنید.

- اما چگونه؟ یک رویکرد سه‌مرحله‌ای.

(۱) افزایش دسترسی به تست‌ها.

(۲) انجام شبیه‌سازی برای راهبرد تست‌گیری بهینه.

(۳) طبقه‌بندی کردن تست‌ها در میان جمعیت برای شناسایی ویژگی‌های اصلی شیوع.

اثرات مستقیم و غیرمستقیم بر اقتصاد

- دور ۱: اختلالات سمت عرضه و تلفات بالا باعث ایجاد نااطمینانی بالا و هراس برای خانوارها و کسب و کارها می‌شود.
- دور ۲: نااطمینانی بالا و هراس، منجر به کاهش مصرف و سرمایه‌گذاری می‌گردد.
- دور ۳: کاهش زیاد در تقاضا باعث کم شدن جریان‌های نقدی شرکت شده و عاملی برای ورشکستگی بنگاه‌ها می‌گردد.
- دور ۴: بیکارسازی‌ها و خروج بنگاه‌ها از بازار، نرخ بیکاری را به شدت افزایش می‌دهد
- دور ۵: درآمد نیروی کار به شدت سقوط می‌کند و وام‌های مشکوک‌الوصول اوج می‌گیرند، که این خود باعث تضعیف تقاضا و افزایش بیشتر نااطمینانی می‌شود. برای چرخه دیگر، به دور ۲ بازگردید!

اثرات غیرمستقیم ۲ تا ۵ احتمالاً بسیار بزرگ هستند، اما با استانداردهای تاریخی، بی‌سابقه نیستند. هزینه زیاد اقتصاد کلان با راهبرد سرکوبی برای حل بحران بهداشتی همراه است.

خزانه‌داری

کرونا ویروس

سعی کنید پس از
ملاحظه آخرین آمار
اقتصادی، سر خود را
میان دست‌های خود
قرار ندهید

هزینه‌های اقتصادی راهبرد سرکوبی

تنها یک کاهش موقتی در فعالیتهای اقتصادی را فرض کنید: ۵۰ درصد برای یک ماه و ۲۵ درصد برای دو ماه بعدی. سپس، کاهش تولید ناخالص داخلی به اندازه تقریباً ۱۰ درصد از تولید سالانه! (گورینکاس، ۲۰۲۰)

کشورها را وادار به تعطیلی طولانی‌تر کرده و مارپیچ نزولی عرضه/تقاضا را بیافزایید، سپس هزینه‌های واقعی (بدون مداخلات سیاستی) می‌تواند از ۱۵ درصد تولید ناخالص داخلی هم تجاوز کند!

کاهش تولید همراه با «رکود بزرگ» حدود ۴,۵ درصد بود و هنوز هم بازیابی نشده است.

کاهش تولید همراه با بحران کووید-۱۹ احتمالاً پایدار باشد. یک رکود جهانی در دنیای پیشرفته، گریزناپذیر است و به نظر می‌رسد که یک رکود در چین از الان برای فصل دوم سال ۲۰۲۰ محتمل است!

کدام اهداف اقتصاد کلان؟

- ۱) اطمینان حاصل کنید که خانوارها پرداخت‌های رهن/اجاره خود را به تعویق انداخته و وجه نقد در دسترس دارند.
- ۲) اطمینان حاصل کنید که کارگران چک حقوق ماهیانه خود را حتی در قرنطینه یا بیکاری موقتی هم دریافت می‌کنند.
- ۳) اطمینان حاصل کنید که بنگاه‌ها، به خصوص کسب و کارهای خرد و نوپا، جریان‌های نقدی کافی (برای پرداخت به کارگران و تأمین‌کنندگان) در اختیار دارند، و می‌توانند از ورشکستگی جلوگیری کنند.
- ۴) از سیستم مالی پشتیبانی کنید تا مانع تبدیل بحران بهداشتی به بحران مالی شوید.

کدام سیاست‌های اقتصاد کلان؟

- الف. مخارج دولت در بخش بهداشت عمومی.
 - ب. تسهیل‌های مالیاتی، کاهش مالیات، معافیت‌های موقت مالیاتی، مشوق‌های مالیاتی.
 - ج. بازگشت مالیات و پرداخت‌های فراگیر موقت به خانوارها؛ کمک‌های نقدی به بنگاه‌ها.
 - د. کاهش نرخ‌های بهره، راه‌اندازی برنامه‌های تسهیل کمی و طرح‌های استقراض.
- همه این موارد کمک می‌کنند اما مورد (ج) با احتمال بیشتری منجر به توقف فوری سقوط اقتصادی می‌شود.

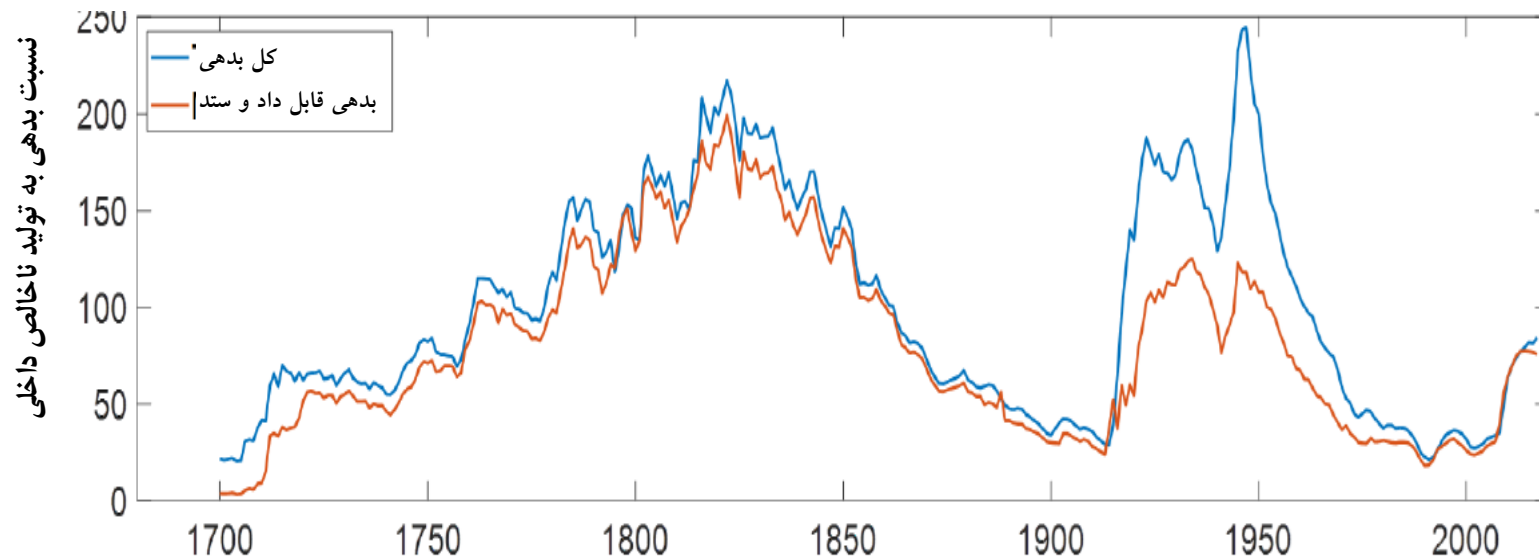
هر ترکیبی که انتخاب شود، سیاست‌ها باید:

- (۱) باید مربوط به حال و همه‌جانبه باشند، به همان اندازه زیان تولید. انگلستان بسته‌ای به ارزش حدود ۱۵ درصد تولید ناخالص داخلی را اعلام کرده است. بی‌سابقه است!
- (۲) از مخارج بهداشتی شروع کنید: در تست‌گیری و گسترش عرضه سرمایه‌گذاری کنید. الان هم برای اوج اول شیوع دیر است اما هنوز برای مه‌ار اوج دوم شیوع در پاییز ۲۰۲۰ زمان وجود دارد.
- (۳) پرداخت‌های نقدی به خانوارها و کسب و کارها را آغاز کنید. مشوق‌ها یا کاهش‌های مالیاتی، وام‌های ضروری و اعطای وام با شرایط بهتر، فی‌نفسه نمی‌توانند مانع سقوط در تقاضای کل شوند.
- (۴) از ترکیبی از مداخلات مالی و پولی برای حداکثر کردن و افزایش تأثیر استفاده کنید و پشتیبان مالی برای هر یک از سیاست‌ها فراهم نمایید.
- (۵) جهانی باشید: جامعه و اقتصاد به هم پیوسته، مستلزم همکاری جهانی است.

چگونه این سیاست‌های اقتصاد کلان را تأمین مالی کنیم؟

بدهی، به خصوص با توجه به نرخ‌های بهره بسیار پایین، جذاب است. اما چه کسی آن را تضمین می‌کند؟ دولت‌های انگلستان/ایالات متحده اعتبار کافی برای تضمین بدون ریسک حکومتی بالا را دارند اما باز هم نیاز به هماهنگی با بانک مرکزی وجود دارد اما ایتالیا نمی‌تواند! زیرا نه دولت معتبر و نه بانک مرکزی مستقل دارد. آیا این یک مشکل ایتالیایی است؟ در واقع خیر. فقط زمان‌بندی متفاوت است: «تمام اروپایی‌ها ایتالیایی هستند»

ارزش اسمی کل بدهی و بدهی قابل داد و ستد به عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی

منبع: الیسون-اسکات (۲۰۲۰، مجله ریاضی آسیا اروپا)

مجدداً یک بحران حکمرانی در اتحادیه اروپا!

شوک‌های مشترک، مستلزم سیاست مشترک است

فون در لین: «ما به ایتالیا هر آنچه بخواهد می‌دهیم»

سؤال این است که چگونه؟ چند گزینه وجود دارد:

(۱) اوراق قرضه اروپایی از طریق سازوکار ثبات اروپایی^۱

(۲) انتشار اوراق بدهی حاکمیتی هماهنگ، «اوراق کروناویروس»

(۳) پول هلیکوپتری^۲

همه اینها مستلزم پشتیبانی بانک مرکزی اروپا با انواعی از پولی‌سازی بدهی عمومی است: آخرین تابوی اقتصادی! بانک مرکزی اروپا یک برنامه خرید ضروری همه‌گیری^۳ به ارزش ۷۵۰ میلیارد یورو را برای خرید بدهی دولتی و شرکتی تا زمان پایان بحران کووید-۱۹ آغاز نمود. بانک مرکزی ایالات متحده هم برنامه مشابهی را به ارزش ۷۰۰ میلیارد دلار آغاز نمود.

¹ European Stability Mechanism (*ESM*)

² Helicopter money

³ Pandemic Emergency Purchase Programme

خلاصه بخش ۴ (سیاست‌های اقتصاد کلان)

- بدون مداخلات دولت یا با مداخلات اندک، هزینه‌های اقتصادی بسیار عظیم خواهند بود!
- اولویت دولت باید بر مخارج بهداشتی باشد اما نیاز به یک راهبرد برای هموارسازی منحنی سرایت دارد که ممکن است در پاییز ۲۰۲۰ مجدداً اوج بگیرد.
- پیشنهاد ساده: «تست‌گیری تصادفی» برای شناسایی ویژگی‌های فردی که منجر به آلودگی می‌شود و سپس تست‌گیری هدفمند و پایش محتمل‌ترین‌ها برای آلودگی.
- مخارج دولت باید در زمان حال و به بزرگی هزینه‌های اقتصادی پیش‌بینی شده باشد، و همچنین مستقیماً بر پرداخت‌های نقدی به بنگاه‌ها و خانوارها تمرکز نماید.
- بانک‌های مرکزی باید پشتیبان مالی دولت باشند، نه صرفاً از طریق ذخایر خود بلکه همچنین با انتشار پول در صورت ضرورت.
- شوک جهانی نیازمند واکنش جهانی است. هیچ کشوری ظرفیت مالی برای تحمل این بحران به تنهایی را ندارد.

منبع:

The economics of a pandemic: the case of Covid-19
 Paolo Surico and Andrea Galeotti
 London Business School, Wheeler Institute for Business and Development
 March, 2020